

LO Norge
Beretning
2019

LO **Norge**

Beretning

2019

TARIFFPOLITIKK	9
Tariffrevisjonen	9
Tariffrevisjonen – andre områder	20
Arbeidstid	21
Inntektsregulering for pensjonistene	22
Avtalefestet pensjon (AFP)	23
Arbeidet med pensjon	24
Sluttvederlagsordningen	27
Sliterordningen	27
LOV- OG AVTALEVERK	28
Arbeidsrett	28
Andre domstoler	32
Sivil rett	33
Rikslønnsnemnda	38
HOVEDORGANISASJONENES FELLESTILTAK (HF)	39
FELLESTILTAKENE LO-VIRKE	42
FELLESTILTAKENE LO-SAMFO	45
DEMOKRATI	47
Bedriftsdemokrati og konsernfaglig samarbeid	47
ARBEIDSMARKED, NÆRINGS- OG SYSSELSETTINGSPOLITIKK	48
Norsk økonomi	48
Næringspolitikk	52
Bistand ved omstilling	60
Sosial dumping og arbeidslivskriminalitet	60
MILJØ OG BÆREKRAFTIG UTVIKLING	64
Klima, miljø og bærekraftig utvikling	64
ARBEIDSMILJØ	66
Arbeidsmiljøloven, skipsarbeidsloven, likestillings- og diskrimineringsloven mm.	66
Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv	68

Hovedorganisasjonenes Fellestiltak – sykefravær (HF-S)	69
Psykososialt, kjemisk, biologisk og fysisk arbeidsmiljø	69
Bedriftshelsetjeneste og arbeidsmedisin	71
Arbeidstilsynet	72
Statens arbeidsmiljøinstitutt	72
Standardisering	73
Tilknytningsformer i arbeidslivet	73
Akan, Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk	73
Verneombud og arbeidsmiljøopplæring	74
Store anlegg	75
LOs offshorekontor	76
LIKESTILLINGSPOLITIKK	78
Konferanse for de fylkesvise familie- og likestillingspolitiske utvalgene	78
8. mars	78
Likelønnsdag	79
FN-dagen mot vold mot kvinner 25. november og påfølgende 16-dagerskampanje	79
Arbeidsgruppe for likestilling under Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd (ALPR)	79
Kvinnekomiteen i Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS)	80
Annet faglig og politisk arbeid	81
FORSKNING OG UTDANNING	83
Forskning	83
Forskningsaktivitet i LOs regi	84
Innovasjon og næringsrettet forskning	86
Digitalisering	86
LOs utdanningsfond	86
Utdannings- og kompetansepolitisk arbeid	89
Internasjonalt utdanningsarbeid	92
LO-TILKNYTTETE ORGANISASJONER	93
Sørmarka AS	93
Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole Ringsaker AS – AFR	95
Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek (Arbark)	96

ORGANISASJONSARBEID	98
Medlemsutvikling	98
Rekruttering og organisasjonsutvikling	98
Organisering på Youngstorget	98
Innledninger og holdningsskapende arbeid	99
Ekstraordinær kampanje for organisering i servicesektoren 2016–2019	99
Organisasjonsgjennomgang 2018–2021	99
LOs lokalorganisasjoner	100
Organisasjonsnett – LORgnett	100
LOs konferanse for lokalorganisasjoner	101
LOs organisasjonskonferanse	101
Påskearrangement for vanskeligstilte: «Inn i varmen»	101
Formidling av arbeiderhistorie	102
LO IKT-konferanse	102
Nordisk organisasjonskonferanse	102
LOs STUDENT- OG UNGDOMSARBEID	103
LOs sommerpatrulje	103
Ungdomsvalgkamp	104
Profilering og materiell	104
Kurs, skoloring og konferanser	105
Politisk representasjon	105
Andre aktiviteter	106
Samarbeid med andre organisasjoner	107
Prosjekter	107
Internasjonalt arbeid	107
INTERNASJONALT ARBEID	109
LOs deltakelse i internasjonale faglige organisasjoner	110
SAMAK	116
ILO	117
LOs Europa-arbeid	119
Internasjonal sikkerhetspolitikk	120
Internasjonal Faglig Solidaritet (IFS)	120
Internasjonalt informasjonsarbeid	122
LOs fond for utdanning av jurister i den tredje verden	122

FAGLIGPOLITISK ARBEID	123
Samarbeidskomiteen LO/Ap	123
Fagligpolitisk arbeid	123
LOFAVØR	124
LOfavør	124
LOs INFORMASJONS- OG KOMMUNIKASJONSVIRKSOMHET	129
LO Media	129
Media	130
Profilering	130
Sponsorvirksomhet	131
Samarbeidsavtalen med Norges Skiforbund Hopp	131
Nettsider og sosiale medier	133
Mellomoppgjøret i 2019. Informasjonsopplegget	135
Arendalsuka	136
Kommune- og fylkestingsvalget 2019	137
LOs EGEN ORGANISASJON	138
Representantskapet	138
Sekretariatet	139
LOs kontrollkomité	141
Sekretariatsoppnevnte utvalg	142
* Inntektspolitisk utvalg	142
* LOs familie- og likestillingspolitiske utvalg	142
* LOs kulturutvalg	143
* Organisasjonskomiteen	145
* LOs sentrale ungdomsutvalg	146
* LOs OU-fondsstyre	146
* LO Luftfart	147
Andre utvalg	148
* LOs samferdselspolitiske utvalg	148
* LOs helikopterutvalg	149
* LOs olje- og gassutvalg	150
* LOs forum for inkludering i arbeidslivet	150
* Fagligpolitisk utvalg for helse	151
* LOs arbeidsgruppe for barn og unge	152

* LOs utvalg for justispolitikk	152
* LOs utvalg for kirkepolitikk	153
* LO Selvstendig	154
* LO for alle	155
* LO Kultur	156
* LO Ingeniør	157
* Fellesskoleringsrådet (FSR)	157
* LOs maritime utvalg	159
* LOs stedsutviklingsutvalg	159
* Utvalg om tillitsreform	159
Folkets Hus Landsforbund	160
Folkets Hus Fond	163
ADMINISTRASJON	165
Ledelsen	165
Administrasjonsavdelingen	166
Økonomiavdelingen	167
Personal- og utviklingsavdelingen	169
IKT-avdelingen	172
Informasjons- og rådgivningsavdelingen	174
Forhandlings- og HMS-avdelingen	174
Internasjonal avdeling	175
Organisasjonsavdelingen	176
Juridisk avdeling	177
Samfunnspolitisk avdeling	178
Næringspolitisk avdeling	180
REPRESENTASJON	181
Styrer, råd og utvalg	181
Landsmøter	200
Internasjonale kongresser	201
Delegasjoner/konferanser	202
DISTRIKTSKANTORENE	204
Østfold	204
Oslo og Akershus	213
Hedmark	223
Oppland	227
Buskerud	235

Vestfold	238
Telemark	245
Agder	254
Rogaland	258
Hordaland	263
Sogn og Fjordane	270
Møre og Romsdal	278
Trøndelag	284
Nordland	292
Troms	300
Finnmark	301

STATISTISK OVERSIKT	307
Godkjente tariffrettslige konflikter 2019	307
Tabell I Sammendrag av Landsorganisasjonens medlemstall pr 31. desember	308
Tabell II - 2006-2019	310
Tabell III	311
Tabell IV Antall saker/tariffer behandlet i LO i 2019	312

Tariffpolitikk

Tariffrevisjonen

Mellomoppgjør LO-NHO-området

Representantskapet vedtok retningslinjene for oppgjøret 19. februar (vedlegg 1).

Kravet til lønn ved hovedoppgjøret til oppfølging i annet avtaleår var: «LO krever økt kjøpekraft til alle. Kravene til lønn skal fremme likelønn, bekjempe lavlønn samt sikre garantiordningene.»

Oppgjøret foregikk mot et bakteppe der overraskende høy prisvekst hadde gitt liten reallønnsvekst i 2018. I tråd med de positive utsiktene for norsk økonomi i annet avtaleår, var normalisering av lønnsveksten et mål.

Etter forhandlingsstart mellom LO og NHO 11. mars, ble det brudd 14. mars. 1. april la Riksmekleren fram et forslag som partene anbefalte. Dette ble senere vedtatt. Det ble gitt et generelt lønnstillegg til alle på kr 2,50 per time fra 1. april 2019, og ytterligere kr 2,00 per time fra samme tid til arbeidstakere på overenskomster med gjennomsnittslønn under 90 prosent av gjennomsnittlig industriarbeiderlønn i 2018¹. Mens kvinner utgjorde i underkant av en fjerdedel av alle i området, utgjorde de nær halvparten av dem som fikk lavlønnsstillegget. Tilleggene hadde slik sett både lavlønns- og likelønnsprofil.

Lokale forhandlinger skulle ifølge protokollen være reelle og føres på basis av de enkelte overenskomster og den enkelte bedrifts økonomiske virkelighet. Partene forutsatte at den samlede lønnsveksten avtalt sentralt og lokalt skulle være normgivende både for ledere og andre grupper av arbeidstakere i bedriftene, og for hele arbeidsmarkedet for øvrig.

På bakgrunn av vurderinger gjort av NHO, i forståelse med LO, ble årslønnsveksten i industrien samlet i NHO-området anslått til 3,2 prosent i 2019. Denne rammen har i tråd med frontfagsmodellen vært retningsgivende for de påfølgende oppgjørene.

---

¹ Tilsvarte 430 221 kroner.

Andre områder

LO og Virke kom til en forhandlingsløsning 4. april, som senere ble vedtatt. Etter at det var tatt hensyn til økte minstelønnssetninger som følge av garantitillegg per februar, ble det ikke gitt ytterligere tillegg fra 1. april for Grossistoverenskomsten NTF. På Landsoverenskomsten HK ble det rom for ytterligere økning av de laveste minstelønnssetningene med kr 2,- (trinn 1,2,3), kr 3,- (trinn 4) og kr 5,- (trinn 5). Dette ga likelønnsprofil, siden kvinner i større grad enn menn er på disse setningene. De andre avtalene mellom LO og Virke fulgte modellen fra LO-NHO-oppgjøret, med kr 2,50 per time i generelt tillegg fra 1. april. For Studentsamskipnadene ble en ramme på 1,18 prosent per dato fra 1. april for lokale forhandlinger avtalt, mens det for lavlønnsavtalene ellers ble gitt kr 2,00 per time i lavlønnsstillegg.

I mellomoppgjøret med Samfo (kooperasjonen) ble setningene endret som i oppjøret med Virke for Landsoverenskomsten med HK, og det ble gitt et lavlønnsstillegg på kr 2,00 per time fra 1. april som ikke ble lagt på setningene. Forhandlingsløsningen ellers 11. april fulgte modellen fra oppjøret mellom LO og NHO.

Finans Norge og LO/HK og Postkom kom 25. april 2019 fram til en forhandlingsløsning, som senere ble vedtatt. Det ble avtalt et generelt tillegg på lønnsregulativets setninger på kr 9200 per år, med virkning fra 1. mai 2019. Kronetillegget kan bidra til likelønn, siden kvinner her i større grad er i de lavere lønnsstrinnene.

Virke-HUK²-området kom 20. juni til enighet om et resultat som senere ble godkjent. Tilleggene på de ulike avtalene fulgte resultatene i korresponderende områder i offentlig sektor og ellers.

Etter enighet i forhandlinger 1. mai mellom KS og LO Kommune, ble stillinger (med hovedsakelig sentral lønnsdannelse) gitt generelle tillegg fra 1. mai varierende mellom 8000 og 20 000 kr per år. Et særskilt lønnsstiltak sikrer videre tillegg ut over førstnevnte opp til

---

² Virksomheter som eies og drives av private organisasjoner og/eller stiftelser innen helse, undervisning og kultur. Landsoverenskomsten for spesialisthelsetjenester utstod i påvente av resultat etter streik i Spekter helse-området, og forhandlet resultat fulgte Rikslønnsnemndas kjennelse for det området.

ny garantilønn fra 1. juli for betydningsfulle stillingsgrupper. Det ble ikke avsatt til lokale forhandlinger i 2019, men forutsatt lokal uttelling i 2020.

Oslo kommune kom 1. mai til enighet med KAH om et anbefalt og senere godkjent forslag. Det ble gitt et prosentvis tillegg på lønns-tabellen på 2,62 prosent, minimum kr 12 000, med virkning fra 1. mai 2019.

I det statlige tariffområdet ble det brudd i forhandlingene 30. april. Meklingsløsningen med LO Stat som forelå 24. mai, og som senere ble vedtatt, innebar et generelt tillegg på 1,55 prosent på hovedlønns-tabellens trinn 47–63 med flere kvinner enn menn, og 1,35 prosent på trinnene ellers fra 1. mai. Med virkning fra 1. juli ble det avsatt 1,24 prosent av lønnsmassen til lokale forhandlinger. Gulv og tak for pensjonsgivende variabel inntekt ble fjernet.

I Spekter-området forhandles det først på nasjonalt nivå (A-nivå) om overenskomstens generelle del. Deretter forhandles overenskomstens spesielle del (B-delen) mellom den enkelte virksomhet og forbund eller forhandlingsgrupper. På A-nivå (med unntak av helseforetakene) ble det for LO og YS med virkning fra 1. april avtalt et generelt tillegg på kr 4875 per år. Ansatte med årslønn på kr 430 221 eller lavere, fikk et lavlønnstillegg på kr 3900 per år. I forhandlingene på B-nivå ble det gitt varierende tillegg.

For helseforetakene ble det brudd mellom Spekter og forbundene i LO³, og mekling førte ikke fram. Streiken fra 29. mai ble avsluttet 23. juni etter vedtak om tvungen lønnsnemnd. Etter behandling i Riks-lønnsnemnda 7. november ble generelle tillegg og endring av minstelønnsseter som avtalt mellom andre parter i området, og det ble gjennomslag for kravet om pensjonsopptjening fra første arbeidstime.

---

³ og YS

Tabell 1 ÅRSLØNNSVEKST FRA ÅRET FØR I PROSENT

	2018	2019*
Industriarbeidere (NHO)	2,8	3,1
– Herav Industriooverenskomsten – VO	2,7	3,6
Statsansatte	2,6	3,8
Kommuneansatte	2,9	3,5

* Foreløpige tall per februar 2020

For de store grupper innebar 2019 igjen reallønnsutvikling i motsetning til foregående år, da prisstigningen målt ved konsumprisindeksen var uventet høy.

Tabell 2 ÅRSLØNNSVEKST KORRIGERT FOR PRISSTIGNING, REALLØNNSUTVIKLING I PROSENT

	2018	2019*
Industriarbeidere (NHO)	0,1	0,9
– Herav Industriooverenskomsten – VO	0	1,4
Statsansatte	-0,1	1,6
Kommuneansatte	0,2	1,3
Memo; prisvekst v/KPI	2,7	2,2

* Anslag ut fra tabell 1

Vedlegg

LOs tariffpolitiske uttalelse for mellomoppgjøret 2019:

1. FORHANDLINGSGRUNNLAGET

Følgende er formulert i det vedtatte meklingsforslaget mellom LO og NHO ved tariffrevisjonen i 2018:

«Reguleringsbestemmelser for 2. avtaleår:

Før utløpet av 1. avtaleår skal det opptas forhandlinger mellom NHO og LO, eller det organ LO bemyndiger, om eventuelle lønnsregulerin-

ger for 2. avtaleår. Partene er enige om at forhandlingene skal føres på grunnlag av den økonomiske situasjon på forhandlingstidspunktet og utsiktene for 2. avtaleår, samt pris- og lønnsutviklingen i 1. avtaleår.

Endringene i tariffavtalene for 2. avtaleår tas stilling til i LOs representantskap, eller det organ LO bemyndiger, og NHOs representantskap. Hvis partene ikke blir enige, kan den organisasjon som har fremsatt krav innen 14 – fjorten – dager etter forhandlingenes avslutning, si opp de enkelte tariffavtaler med 14 – fjorten – dagers varsel (dog ikke til utløp før 1. april 2019).

Mellomoppgjøret 2019

Partene har kommet til enighet om å gjennomføre en felles utredning om mulig omlegging av dagens AFP-ordning. Utredningen skal søkes å være ferdig i løpet av desember 2018 slik at en ny ordning kan avtales inntatt i mellomoppgjøret 2019.»

Det er tilsvarende reguleringsbestemmelse i andre områder av privat sektor. Også med KS, staten og Spekter er det åpnet for forhandlinger om eventuell ny offentlig tjenestepensjon i andreaarsklausulene. Gjennomføringen av utredningen det er vist til i møteboka mellom LO og NHO om en ny AFP-ordning, gjøres sammen med myndighetene. Utredningsarbeidet er underlagt myndighetenes utredningsinstruks og er således et omfattende arbeid. Dette vil ta lengre tid enn det LO og NHO så for seg i tariffoppgjøret. Målene for en ny modell ligger fast. En ny modell vil sikre at langt færre uforskyldt mister ytelsen selv etter mange år i en AFP-bedrift, og at AFP vil bli mer forutsigbar og gi større trygghet for framtidig pensjon. Dette skal oppnås gjennom en ytelse som er knyttet til tid i AFP-bedrift og som med full opptjening i ordningen er på linje med dagens nivå. Det tas sikte på å framlegge en felles utredning høsten 2019, i god tid før oppgjøret i 2020. Medlemmene skal ta stilling til innholdet i en uravstemning før oppgjøret.

2. HOVEDUTFORDRINGENE

Norsk økonomi er i en historisk sett svært svak konjunkturoppgang.

Etter nær uendret produksjon i norsk industri fra 2016 til 2017, tok veksten seg noe opp i fjor, og det er nå mer optimistiske meldinger fra industriledere. Årsaken til at konjunkturoppgangen er så vidt svak, ligger blant annet i at næringsstrukturen i norsk økonomi er mye endret de siste 15 årene. Svært lavt rentenivå, svak inntektsvekst i husholdningene og sosial dumping har bidratt til at penger har blitt kanalisert til boligmarkedet og lavproduktive næringer. Gjeldsgraden i husholdningene er rekordhøy. Mange av arbeidsplassene som har vokst fram er ikke i tråd med et høyproduktivt norsk arbeidsliv, og står derfor i fare for å forsvinne raskt.

Partene har gjennom lønnsoppgjørene og på annen måte bidratt vesentlig til at norsk økonomi har snudd til ny oppgang etter oljeprisfallet i 2014. Fagbevegelsen tok ansvar i den usikre økonomiske situasjonen oljenedturen innebar. LO er imidlertid skuffet over drahjelpen på enkelte politikkområder. For det første har det lenge vært ført en for svak politikk for å beskytte deler av norsk arbeidsliv fra sosial dumping. Svakt organiserte bransjer har vært spesielt utsatt. Lønningene har reelt sett stått stille for dem som står aller svakest i arbeidsmarkedet. Dette har i hovedsak vært blant uorganiserte, men også i godt organiserte bransjer har bruk av bemanningsselskaper og kontraktører utfordret norske lønns- og arbeidsvilkår. Bransjeprogram, som samarbeidet mellom partene i bygg- og anlegg og myndighetene om seriøsitetskrav ved offentlige anskaffelser, ser imidlertid nå ut til å bære frukter. Problemene gjør seg gjeldende i større deler av arbeidslivet, og LO ønsker at disse erfaringene overføres til en nasjonal standard som kommer useriøsiteten til livs.

Innskjerpingen i arbeidsmiljølovens krav ved utvidet innleie får virkning fra i år. Tydeliggjøringen av at fast ansatte skal ha lønn i bemanningsbransjen og bedre rettigheter til utvidet stilling for deltidsansatte, er også endringer som vil kunne styrke seriøsiteten i arbeidslivet framover. Det er spesielt viktig å ha kontroll over utviklingen innen arbeidsliv og lønnsdannelse når etterspørselen etter arbeidskraft er høy innen enkelte bransjer.

For det andre har regjeringens skattepolitikk bidratt ytterligere til en skjev byrdefordeling. Eierne har fått store skattekutt. Etter

reduksjon av satsene i bedriftsbeskatningen fra 28 til 23 prosent, fortsetter regjeringen med ytterligere kutt til 22 prosent i 2019. Skatt på formue og arv er kuttet med 8,3 milliarder kroner. Samtidig har regjeringen skjerpet beskatningen av lønnstakere med vanlige lønninger på en rekke områder, blant annet ved å stramme inn i fradragsreglene for kost og losji for pendlere, og skattlegge kost og losji for arbeidstakere som er på reise.

Samlet sett er skattene redusert med 25 milliarder kroner de siste fem årene, det aller meste til dem med høyeste formuer. Regjeringen varsler i tillegg nye kutt. Skattekuttene svekker grunnlaget for offentlig sektor og velferdstjenestene. Regjeringen sier at målet med politikken er å få kapitaleierne til å investere i kompetanse og ny næringsvirksomhet. Selv om det nå er en viss oppgang i investeringene både offshore og landbasert i petroleumstilknyttet virksomhet, er investeringsutviklingen generelt historisk svak – både i næringsvirksomhet og i kompetanse. I en sunn økonomi bør bedriftenes overskudd reinvesteres. Det har i for liten grad skjedd de siste årene.

Utviklingen i arbeidsmarkedet

Jobbveksten tok seg opp gjennom 2017 og 2018, etter en svak utvikling i 2015 og 2016. Bygg- og anleggsbransjen og forretningsmessig tjenesteyting, der utleie av arbeidskraft er den største undernæringen, fortsetter å stå for en stor del av økningen, og utgjorde 37 prosent av den samlede sysselsettingsøkningen fra 2017 til 2018. Bygg og anlegg har over tid vært en svært viktig driver i norsk økonomi. Fra 2014 til 2017 kom halvparten av økningen i antall sysselsatte innen denne bransjen.

Andelen sysselsatte (15–74 år) gikk opp med 0,8 prosentpoeng (pp) fra 2017 til 2018, etter å ha falt med 4,8 pp i perioden 2008–2017. I 4. kvartal var 67,6 prosent av befolkningen sysselsatt. Ifølge sesongjusterte tall kom den største delen av økningen i begynnelsen av året. Sysselsettingen er altså fortsatt for lav, og det er behov for forsterkede tiltak for å bringe sysselsettingen opp på tidligere nivåer. I tillegg er det et betydelig antall som jobber deltid. I 2018 arbeidet 25 prosent av alle sysselsatte deltid. Blant kvinner var andelen 37 prosent. 66 000

personer har forsøkt å få lengre arbeidstid – de er undersysselsatte slik Statistisk sentralbyrå definerer det. Det er 5000 flere enn i 2017. Mer enn to tredeler av undersysselsatte er kvinner. Dette utgjør en samfunnsutfordring som det er viktig å løse. I tillegg til å bidra ytterligere til det kjønnsdelte arbeidslivet, rammer det manges mulighet til å delta i samfunnsutviklingen, enten det gjelder muligheten til å få boliglån eller tilgang på kompetansehevende tiltak på arbeidsplassen.

Det var en nedgang i arbeidsløsheten også gjennom 2018, men svakere enn året før. Nedgangen har først og fremst kommet i fylkene og i yrkene som var rammet av nedgangstidene i oljebransjen. Ifølge NAV var 2,3 prosent av arbeidsstyrken registrert helt ledige i desember. SSBs arbeidskraftundersøkelse viste en arbeidsledighet på 3,5 prosent i 4. kvartal 2018.

Rentene på vei opp

Det svært lave internasjonale rentenivået de siste 15 årene reflekterer de store økonomiske utfordringene i verden. Etterspørselen er for lav. Det skyldes skjevare fordeling av inntekt og formue, innsparingstiltak i offentlige budsjetter, deregulering og liberalisering som skaper usikkerhet og store overskudd i næringslivet som ikke brukes på investeringer i ny næringsvirksomhet. Rentene er forsiktig på vei opp – også i Norge.

I en slik situasjon er det viktig at Norges Bank er varsom med for raske rentehevinger. Vi har ikke erfaring med en så lang periode med lave renter, der kapitalen har blitt konsentrert i boliger, næringseie og aksjemarkedet. En renteheving vil føre til reprising av markedene, og et brått fall vil smitte over til produksjon og sysselsetting. Det er videre viktig å unngå en sterk styrking av kronkursen. En ensidig norsk renteheving vil kunne bidra til det. Sterkere norsk krone vil nullut konkurranseevneforbedringene som ansvarlig lønnsvekst har bidratt til. En reduksjon av inflasjonsmålet må ikke framskynde renteøkningene.

Lønnsdannelsen

Landsdekkende tariffavtaler og forhandlinger på sentralt nivå legger til rette for en koordinert lønnsdannelse. Koordinering eller samordning innebærer at partene tar hensyn til økonomien samlet og konkurranseevnen i sine lønnskrav. Sterk samordning gjør det mulig raskt og bredt å reagere på endringer i økonomien gjennom lønnsveksten. Dette for å trygge grunnlaget for høy sysselsetting og lav arbeidsløshet. Mellomoppgjøret i 2015 er eksempel på dette. Oljenedturen preget økonomien i årene deretter. 2016 ga reallønnsnedgang med lavere lønnsvekst og betydelig høyere prisvekst enn lagt til grunn ved tariffoppgjøret. Svært lav lønnsvekst på 1,7 pst for alle grupper, ifølge nasjonalregnskapet, ble fulgt av en fortsatt lav vekst på 2,3 pst i 2017. Sammensetningseffekter, der grupper med høyere lønn ble redusert i antall og opplevde lavere lønnsvekst, gjorde seg fortsatt gjeldende, om enn ikke i samme grad som året før.

For LO er fordelingshensyn viktig. I kollektive forhandlinger på sentralt nivå, kan lavlønn og likelønn ivaretas i større grad enn hvis alt overlates til markedet. Gevinsten samordning gir, skal fordeles gjennom små lønnsforskjeller.

Utjevningen mellom menns og kvinners gjennomsnittlige lønnsnivå går imidlertid tregt. Halve forskjellen skyldes et kjønnsdelt arbeidsliv, og den andre halvparten finner man ingen annen forklaring på enn at kvinner er kvinner og menn er menn. Lønnsuttellingen er lavere der vi finner mange kvinner, og småbarnsfasen har økt lønnsforskjellene mellom kvinner og menn. Kvinner og menn jobber i ulike næringer, yrker og stillinger, og kvinner jobber langt oftere deltid enn menn. I tillegg til at lavlønnspørsmålet og deltidsproblematikk i stor grad samtidig er et likelønsspørsmål, er det klart at enkelte yrker med mange kvinner gir lav uttelling for kompetanse. Dette gjelder i både offentlig og privat sektor.

Likelønnsprofil på sentralt og lokalt avtalte tillegg må videreføres og understøttes av strukturelle tiltak mot kjønnsdelingen og for mer likestilling i arbeidslivet. Ulik verdsetting av kvinner og menns arbeid må motvirkes gjennom lik betaling av arbeid av lik verdi. Likelønnsutfordringen må løses både tariffpolitisk og politisk. Dette bør være

grunnlaget for et strategisk og systematisk likelønnsarbeid. Det behøves flere tiltak i arbeidslivet. Tilstrekkelig bemanning, kompetanseutvikling og å fremme heltid, vil bidra til å løfte kvinneyrkene. Stimulering til delt foreldrepermisjon er videre viktig. Både myndigheter og arbeidsgivere har her et ansvar.

Det kan være mer krevende å få resultater i fordelingspolitikken i oppgangstider, og rommet for lønnsvekst er høyere. Det gjelder generelt, og for lønnsrelasjonen mellom kvinner og menn spesielt. Erfaringsmessig løper da mannsdominerte grupper i toppen ifra, mens det i flere kvinnedominerte bransjer er et press nedover i lønninger og betingelser.

De fornyede vedtakene om allmengjøring er et viktig virkemiddel for å møte en utvikling med økt ulikhet og manglende likelønn, sammen med tilbakeholdenhet på arbeidsgiversiden overfor ledere og andre som ofte har ledet an i lønnsvekst. Videre er det den samordnede lønnsdannelsen med sentrale tillegg et av de viktigste virkemidlene mot økende lønnsforskjeller. I enkelte tariffområder er de sentrale elementene blitt svekket, noe som svekker samordningen. Dette gjelder spesielt i staten, og er en utvikling LO mener må snu.

I 2016 inngikk staten for første gang to ulike hovedtariffavtaler med ulike system for fastsettelse av lønn for ansatte i samme stillinger og med samme arbeids- og ansvarsområde. Bakgrunnen er regjeringens ønske om kun lokale forhandlinger.

LO kan ikke akseptere å påta seg ansvaret for samordningen i staten – som frontfagsmodellen er avhengig av – dersom lønnsfastsettingen skyves til lokale forhandlinger, uten at streikeretten følger med, og dermed uten at partene sentralt har innflytelse over lønnsfordelingen. I henhold til lov om offentlige tjenestetvister er streikeretten i staten lagt på sentralt nivå.

Staten leverer ikke nødvendig lønnsstatistikk til hjelp i oppgjørene, selv om det er noe de er forpliktet til. Uten statistikk knyttet opp mot stillingskodene, kan ikke de sentrale partene i forhandlingene følge utviklingen i forhold til likelønn, lavlønn, lederlønn mv. LO kan ikke akseptere at administrerende direktører og statlige toppledere vedvarende får en høyere lønnsutvikling enn arbeidstakerne for øvrig.

Nye tall for lønnsvekst for toppledere i industrien viser at veksten ligger langt over frontfagsrammen, og veksten er tiltakende. Normen som settes i frontfaget skal gjelde alle.

3. INNTEKTSUTVIKLINGEN I 2018 OG UTSIKTENE FOR 2. AVTALEÅR
Prisstigningen fra 2017 til 2018, målt ved konsumprisindeksen, ble på 2,7 prosent. Det er høyere enn lagt til grunn under forhandlingene i 2018. Prisutviklingen for elektrisitet med nettleie er som i 2016 en hovedforklaring.

Med en gjennomsnittlig årslønnsvekst foreløpig beregnet til $2\frac{3}{4}$ prosent både for industriarbeidere, industrifunksjonærer og industrien i alt, ble reallønnsutviklingen beskjeden. Samlet for alle lønns-takere var lønnsveksten 2,8 prosent i fjor. Reallønnsveksten er dermed beregnet til 0,1 prosent. Prisutviklingen for Norge fra 2018 til 2019 anslås av TBU til om lag 2,2 prosent. Lønnskostnadsveksten per sysselsatt hos handelspartnerne ser ut til å kunne bli $3\frac{1}{2}$ pst i 2019, ifølge tall fra OECD.

4. KRAV TIL LØNN

Kravet ved hovedoppgjøret i 2018 som skal følges opp for annet avtaleår lød: LO krever økt kjøpekraft til alle. Kravene til lønn skal fremme likelønn, bekjempe lavlønn samt sikre garantiordningene.

Konsumprisveksten ble klart sterkere enn anslått av Beregningsutvalget i 2018. Elektrisitetsprisene inkl. nettleie bidro sterkt til dette, da de økte med nær 26 pst fra 2017. Bidraget til endringen i prisstigning i 2018 var 0,9 prosentenheter. Historisk svak lønnsutvikling og høy prisvekst har gitt svak reallønnsutvikling de siste årene. På grunn av den sterke prisveksten var dette tilfelle også i 2018.

For likelønn viser tallene fra Beregningsutvalget fortsatt tilnærming mellom kvinners og menns lønn samlet fra 2017 til 2018, og stabilitet eller tilnærming i de forhandlingsområdene det foreløpig foreligger tall for.

Et hovedprinsipp i frontfagsmodellen er å sikre en jevn fordeling av verdiskapingen til kapital og arbeidskraft, både i industrinæringene og i tjenestenæringene. For frontfaget har vi lyktes. I industrien har fordelingen historisk svingt rundt et normalnivå.

I private tjenestenæringer har det derimot vært en betydelig endring i inntektsfordelingen. Gevinstene fra den samordnede lønnsdannelsen hentes ut av kapitaleierne i deler av næringslivet som følger etter frontfaget. De skulle i større grad kommet alle til gode gjennom lavere forbrukerpriser på varer og tjenester. Misforholdet er ikke bærekraftig over tid.

I partenes og myndighetens arbeid for en samfunnsmessig fornuftig lønnsdannelse der hensynet til sysselsetting prioriteres, er det avgjørende at alle grupper omfattes. I en tid der deler av økonomien sliter tungt mens andre nyter godt av sterkt bedret konkurransevne, er dette hensynet særlig relevant for å unngå ytterligere skjevheter i inntektsfordelingen.

Norsk økonomi er inne i en moderat konjunkturoppgang, der særlig petroleumsinvesteringer ventes å gi ringvirkninger i 2019. Utsiktene for andre avtaleår og framover er positive, men de aller nyeste prognosene peker på noe lavere vekstutsikter internasjonalt enn tidligere. Det er tre politikkområder som har bidratt til å løfte økonomien etter lavkonjunktoren fra oljeprisfallet i 2014: Budsjettpolitikken med økt oljepengebruk, pengepolitikken med svært lave renter og lønnsdannelsen med ansvarlig lønnsvekst. I lys av de bedrede konjunktorene har regjeringen lagt vekt på at budsjettpolitikken normaliseres, og Norges Bank har startet en normalisering av rentenivået. På samme vis er det nå behov for en normalisering av lønnsveksten.

5. FORHANDLINGSFULLMAKT

Sekretariatet/forhandlingsutvalgene gis fullmakt til å utforme de endelige kravene på basis av retningslinjene over.

Tariffrevisjonen – andre områder

Overenskomsten for miljøvirksomheter LO-Maskinentreprenørenes Forbund

15. mai 2019 ble det gjennomført forhandlinger iht. §11 i Overens-

komst for miljøvirksomheter mellom LO, Norsk Transportarbeiderforbund, Fellesforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund på den ene siden og Maskinentreprenørenes Forbund (MEF) på den andre siden. Resultatet av forhandlingene ble kr 2,50 i generelt tillegg og kr 2,00 i lavlønstillegg til alle arbeidstakerne på overenskomsten, til sammen kr 4,50, med virkning fra 1. mai. Minstelønssatsen økes med kr 6,00.

Arbeidstid

Det overordnede perspektivet for LOs engasjement på området er knyttet til at arbeidstidsordningene skal være forsvarlige ut fra et HMS- og velferds perspektiv. Arbeidstidens betydning for samfunnsutviklingen er sentral, inklusive ivaretagelse av likestilling mellom kvinner og menn og at arbeidstidsordningen skal være slik at arbeidstakerne skal kunne stå i arbeid til oppnådd pensjonsalder.

Arbeidstidsforkorting

LO har nedsatt en arbeidsgruppe under ledelse av Roger Heimli, med representanter fra LO, Fellesforbundet, Fagforbundet, Handel og Kontor og NTL. Arbeidsgruppens mandat er Kongressens vedtak. LO har engasjert to forskningsmiljøer som skal bistå arbeidsgruppen med kunnskapsoppdatering og konsekvensanalyser av ulike modeller for arbeidstidsreduksjoner. Forskningsmiljøene skal levere grunnlagsmaterialet i løpet av året, og dette vil bli grunnlaget for politikuttformingen. Utredningen/planen skal foreligge i god tid før neste kongress i 2021.

Innarbeidings-/rotasjonsordninger godkjent av fagforening med innstillingsrett

En oversikt over innarbeidings-/rotasjonsordninger godkjent av fagforening med innstillingsrett, viser at LO har gitt 1352 godkjenninger for innarbeidingsordninger basert på gjennomsnittsberegning av arbeidstiden med daglig effektiv arbeidstid på mer enn 10,5 timer, i privat sektor i 2019. Industri Energi har selv gitt 40 tilsvarende

godkjenninger. I tillegg kommer godkjenninger som forbundene i privat sektor gir for inntil 10,5 timers arbeidsdag.

Arbeidstidsgodkjenningene medfører at det kan jobbes lange arbeidsdager i en periode, mot tilsvarende mer fri i en annen. Godkjenningene i privat sektor gir for personell med overnatting utenfor eget hjem.

I kommunal sektor godkjenner Fagforbundet og Fellesorganisasjonen. I 2019 godkjente Fellesorganisasjonen og Fagforbundet henholdsvis 240 og 488 arbeidstidssøknader. I desember 2019 vedtok LOs sekretariat å også gi Fagforbundet fullmakt til å godkjenne arbeidstidsordninger for BPA i privat sektor.

I statlig sektor godkjenner LO Stat på vegne av alle forbundene. I 2019 godkjente LO Stat 24 ordninger i staten og 15 i Spekter.

Innteksregulering for pensjonistene

I trygdedrøftingene i mai 2019 krevde LO, Unio og Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon (FFO) at reguleringen av løpende pensjoner ble lagt om fra 2019, slik at den gjennomføres med halvparten av lønnsveksten og halvparten av prisveksten. Organisasjonene krevde på denne bakgrunn at alderspensjonene i 2019 ble regulert med gjennomsnitt av anslått lønnsvekst på 3,2 prosent og anslått prisvekst på 2,3 prosent.

Organisasjonene krevde også at regjeringen og Stortinget står ved sine tidligere uttalelser om at de uføre må skjermes for levealdersjustering ved overgang til alderspensjon hvis de yrkesaktive kompenserer for levealdersjusteringen ved å stå lenger i arbeid, noe bl.a. AFP-evalueringen har vist. Organisasjonene krevde også at regjeringen legger fram trygdeoppgjøret til reell behandling i Stortinget før sommeren.

Etter møtene ble følgende lagt til grunn for reguleringen av grunnbeløpet og pensjoner i folketrygden fra 1. mai 2019:

- at forventet lønnsvekst i inneværende år er 3,2 prosent

- at faktisk lønnsvekst for 2018 foreløpig var beregnet til 2,8 prosent, slik at det ikke forelå noe avvik ett år tilbake i tid
- at faktisk lønnsvekst for 2017 fortsatt var anslått til 2,3 prosent, slik at det ikke forelå noe avvik to år tilbake i tid

Regjeringen imøtekom ikke organisasjonenes krav.

Grunnbeløpet økte med 3,2 prosent i gjennomsnitt i 2019, til 98 866 kroner fra 1. mai 2019. Utviklingen i minste pensjonsnivå framgår av tabellen, der også særlige økninger utover drøftingene foretatt av Stortinget medgår.

Når vi skal beregne utviklingen i minste pensjonsnivå i 2019, må vi i tillegg til trygdedrøftingene, ta med i betraktningen at enslige minstepensjonister fikk et tillegg på 4000 kr i pensjonen fra 1. september 2019.

UTVIKLINGEN I MINSTE PENSJONSnivÅ¹. PROSENTVIS ENDRING FRA ÅRET FØR.

	2019		2018		
	Minste pensjon i 2019, kr	Vekst i utbetalt pensjon	Realvekst i pensjon	Vekst i utbetalt pensjon	Realvekst i pensjon
Enslig	198 609	3,2	0,9 ³	3,6	0,9 ²
Ektepar	360 994	2,5	0,2 ³	2,5	-0,2 ²

Kilde: NAV, SSB.

¹ Veksten i utbetalt pensjon fra 2018 til 2019 gjelder dem som var minstepensjonister / mottok minste pensjonsnivå gjennom hele denne perioden.

² Basert på årsvekst i konsumprisen i 2018 på 2,7 prosent, SSB.

³ Basert på anslag i konjunkturtendensene per desember 2019 på 2,3 prosent konsumprisvekst for 2019, SSB.

Avtalefestet pensjon (AFP)

I 2019 representerte Peggy Hessen Følsvik og Ellen Bakken LO i AFP-styret. Vara for Hessen Følsvik var Roger Haga Heimli, for Bakken

var Ragnar Bøe Elgsaas. Antall nye som fikk innvilget AFP i 2019 var 10 170.

ANTALL PERSONER MED INNVILGET AFP PR 31.12.2019 - 86 767. (PR. 31.12.2018: 77 534)

	Menn	Kvinner	Totalt
62 år	5 890	2 179	8 069
63 år	6 420	2 339	8 759
64 år	6 435	2 348	8 783
65 år	6 076	2 308	8 384
66 år	6 324	2 306	8 630
67 år	6 611	2 422	9 033
68 år	6 239	2 312	8 551
69 år	5 850	2 273	8 123
70 +	13 761	4 674	18 435
Totalt	63 606	23 161	86 767

Arbeidet med pensjon

Avtalefestet pensjon (AFP) i privat sektor ble endret ved lønnsoppgjøret i 2008. Det ble da avtalt at det skulle gjennomføres en evaluering av den nye ordningen innen 2017. Evalueringsrapporten ble avgitt i desember 2017, og dannet grunnlaget for avtalen om en ny AFP i tariffoppgjøret i 2018. Avtalen inneholdt to viktige deler knyttet til AFP: En avtale om endrede vilkår for å kvalifisere for mottak av AFP i gjeldende ordning, og en avtale om utredning av en ny reformert ordning.

Partene ble enige om følgende to endringer knyttet til 3-årsregelen i gjeldende ordning i perioden før fylte 62 år:

- Utvidet periode ved sykdom eller uførhet godtas.
- Rett til AFP også ved nedbemanning uten aktivitet.

Partene ble også enige om å utrede en ny reformert AFP i samarbeid med myndighetene. Målene for en ny modell er blant annet at det skal bli en ytelse som er knyttet til tid i AFP-bedrift, og som med full opptjening i ordningen er på linje med dagens nivå. Det skal være en ordning som blir mer rettferdig og forutsigbar for både arbeidstakere og arbeidsgivere. Den skal være økonomisk solid over tid og fungere som del av et helhetlig pensjonssystem, og bidra til å fremme mobilitet. Ordningen skal fortsatt være kjønnsnøytral. Målet er at langt færre uforskyldt vil miste ytelsen, selv etter mange år i en AFP-bedrift, og at AFP vil bli mer forutsigbar og gi større trygghet for framtidig pensjon. Utredningsarbeidet pågår, og det tas sikte på å framlegge en felles utredning tidlig i 2020.

Sluttvederlagsordningen og sliterordningen

LO og NHO ble ved tariffoppgjøret i 2018 enige om at Sluttvederlagsordningen skal stenges og at det skal etableres en ny Sliterordning i dennes sted. Sluttvederlagsordningen ble stengt 31.12.18. Stengingen av Sluttvederlagsordningen innebærer at søkere med sluttdato i 2019 ikke vil kunne søke sluttvederlag fra Sluttvederlagsordningen. Søkere med sluttdato før 01.01.19 vil fortsatt kunne søke innen foreldelsesfristen på tre år.

Sliterordningen ble etablert, og startet både søknadsbehandling og utbetaling i løpet av 2019. Slitertillegget er for dem som starter uttak av AFP ved 62, 63 eller 64 år, og som ikke har arbeidsinntekt ved siden av. Ytelsen gis kun til arbeidstakere som har hatt gjennomsnittsinntekt under 7,1 G de siste tre årene før mottak av ytelsen.

Egen pensjonskonto

Lovreglene om egen pensjonskonto ble vedtatt i april 2019. Det vil gjøre at arbeidstakere i privat sektor vil få en egen pensjonskonto for å samle tidligere og nåværende pensjonsopptjening i innskuddsordninger. Loven kommer som en følge av en utredning som ble igangsatt etter hovedoppgjøret i 2016, der partene tok initiativ til et slikt arbeid. Lovendringen vil sikre at også ansatte som slutter innen 12 måneder vil få pensjonsopptjening. Reglene er ikke trådt i kraft ennå,

fordi det må utarbeides utfyllende forskrifter og systemtekniske løsninger. LO deltar i dette utredningsarbeidet. Det er lagt opp til ikrafttredelse 1. januar 2021.

Obligatorisk tjenestepensjon

Det ble ikke vedtatt andre endringer i loven om obligatorisk tjenestepensjon (OTP). LO har krevd pensjon fra første krone, og at også unge under 20 år og de med stillinger under 20 prosent skal være sikret OTP. Forslag om dette fra mindretallet på Stortinget ble ikke støttet av regjeringspartiene. I stedet har regjeringen i tråd med sin plattform nedsatt en arbeidsgruppe med medlemmer fra LO, NHO, YS, Virke og departementene for å vurdere dette spørsmålet. Det tas sikte på at arbeidsgruppen leverer en utredning i løpet av 2020.

Fripoliser

Mange som har jobbet i privat sektor har pensjonsrettigheter i form av fripoliser fra tidligere arbeidsforhold. Disse taper seg i verdi for hvert år som går, og LO har fått gjennomført en egen utredning og foreslått tiltak som kan bøte på dette. Regjeringen har på LOs initiativ igangsatt et arbeid. I en utredning fra Finansdepartementet er det foreslått noen mindre endringer i produktregelverket, men som ikke er tilstrekkelige for å løse utfordringene.

Offentlig tjenestepensjon

Partene forhandlet fram en ny pensjonsordning for offentlig sektor i mars 2018. Den nye påslagsmodellen er tilpasset ny folketrygd og blir innført fra 2020. Det ble avtalt i 2018 at enkelte elementer skulle avklares senere, blant annet særaldersgrenser. Høsten 2019 ble det forhandlet om nye regler for særaldersgrenser i offentlig sektor. Det ble inngått en prosessavtale høsten 2018 om å ha en avtale på plass innen 1. november 2019. Det lyktes ikke å komme til enighet i forhandlingsmøtene i oktober 2019, og det ble avtalt å fortsette forhandlingene med ny frist 1. februar 2020.

Alderspensjon for uførepensjonister

Pensjonsreformen fra 2011 innebærer at pensjonene reduseres når levealderen øker. Yrkesaktive kan jobbe noe lenger for å oppnå samme pensjon som tidligere, men dette er en mulighet uføre ikke har. Personer som er født mellom 1944 og 1953 og som mottok uføretrygd ved 67 år, har vært skjermet for deler av denne levealdersjusteringen. Arbeids- og sosialdepartementet foreslo i 2019 at denne skjermingen ikke videreføres. LO mener dette er svært uheldig, og uttalte derfor at det er prinsipielt feil å avvikle skjermingstillegget i alderspensjonen for tidligere mottakere av uføretrygd.

Sluttvederlagsordningen

I 2019 representerte Peggy Hessen Følsvik og Ellen Bakken LO i Sluttvederlags-styret. Vara for Hessen Følsvik var Roger Haga Heimli og Ragnar Bøe Elgsaas var Bakkens vara.

Innvilgede sluttvederlag:

2015:	1374
2016:	1459
2017:	1199
2018:	1076
2019:	463 (ordningen er under avvikling)

Sliterordningen

Det ble innvilget 135 slitertillegg for Sliterordningen.

Lov- og avtaleverk

Arbeidsrett

ARBEIDSRETTENS DOM 13.03.19 – TARIFFAVTALERS OMFANG OG UFRAVIKELIGHET

Saken gjaldt spørsmål om det var tariffstridig at ISS Facility Services AS, i forbindelse med overtakelse av hotellrenhold gjennom virksomhetsoverdragelse i 2015, ikke reservert seg mot å bli bundet av Riksavtalen, jf. arbeidsmiljøloven § 16-2 (2). Saken kom på spissen ved at Renholdsoverenskomstens lønnssetser og øvrige tillegg ligger langt over de setser som følger av Riksavtalen. Ved å unnlate å reservere seg, fulgte ISS Riksavtalens setser ved avlønningen til de overdratte arbeidstakerne fra hotellene, noe som medførte en langt lavere avlønning enn det deres øvrige kolleger i ISS mottok.

Arbeidsretten fant at ISS var bundet av en protokoll inngått mellom NHO og LO i april 2013, hvor partene hadde blitt enige om at hotellrenhold falt inn under Renholdsoverenskomsten. Arbeidsretten konkluderte også med at ISS hadde opptrådt tariffstridig ved ikke å benytte seg av adgangen i arbeidsmiljøloven § 16-2 (2) til å reservere seg fra å bli bundet av Riksavtalen. ISS hadde også opptrådt tariffstridig ved å avlønne de ansatte som hadde blitt overdratt under de lønnssetser som følger av renholdsoverenskomsten. ISS ble også pliktig til å etterbetale de berørte arbeidstakere.

ARBEIDSRETTENS DOM AV 02.05.19 – FAGBREVILLLEGG

Saken gjaldt fagbrevtillegg for bemanningsledere, teamledere og trafikklede i Nettbuss (nå Vy).

Arbeidsgiversiden mente at bestemmelsen om fagbrevtillegg i Funksjonæroverenskomsten i Nettbuss-konsernet bare måtte gjelde framover i tid, slik at fagbrevet måtte være tatt etter 01.04.16 for å utløse tillegget.

Bemanningsledere, teamledere og trafikklede er normalt rekruttert blant bussjåførere, og har hatt fagbrevtillegg for bussfagbrevet gjennom Bussbransjeavtalen. Arbeidsgiversiden hevdet at teamleder-

nes lønnsnivå allerede hadde tatt hensyn til fagbrevet, og at LO Stats tolkning innebar at samme fagbrev skulle gi fagbrevtillegg to ganger, og dermed utgjorde skjult lønnstillegg.

Retten flertall (5-2) ga LO Stat medhold i at bestemmelsen ikke bare skulle gjelde fagbrev ervervet etter 01.04.16. Retten så bort fra at bestemmelsene om fagbrevtillegg i arbeidstakersidens kravdokument opprinnelig ble plassert i et punkt som gjelder endringer i kompetanse i tariffperioden. Retten aksepterte etterbetalingskravet fra 01.04.16.

ARBEIDSRETTENS DOM AV 11.07.19 – TOLKNING AV ARBEIDSTIDS-BILAGET (SPEKTER)

Saken gjaldt en konkret vurdering av om en sommerturnus i buss-selskapet Nettbuss AS (nå Vy-buss AS) oppfylte vilkårene til nedsettelse av arbeidstiden til 35,5 timer pr. uke etter «arbeidstidsbilaget» i Bussbransjeavtalen i Nettbuss. Spørsmålet var om arbeidstidsordningen var å anse som sammenlignbar ved døgnkontinuerlig skiftarbeid i henhold til nr. 3 bokstav d i bilaget.

Arbeidsretten kom til at turnusordningen ikke kunne anses som sammenlignbar med døgnkontinuerlig turnusarbeid. Det avgjørende for Arbeidsretten var her manglende natt-timer. Et tilslag av nattarbeid med et gjennomsnitt på 2 timer og 45 minutter pr. uke var ikke nok, selv om arbeidstidsordningen innebar markante ulemper med et betydelig antall vakter med påtropp før kl. 06.00 og med avtropp etter kl. 21.00, samt hyppige vekslinger og variasjoner ved påtropp innenfor arbeidsuken.

ARBEIDSRETTENS DOM AV 20.08.19 – BEREGNING AV ARBEIDSTID OG LØNN FOR LØPENDE TID MELLOM OPPDRAG

Saken gjaldt forståelsen av Renholdsoverenskomsten § 4.3 om beregning av arbeidstid og lønn for løpende tid mellom oppdrag. Hovedspørsmålet var om «samme bedrift» måtte forstås som referanse til arbeidsgiver, eller om begrepet i dette tilfellet var avgrenset til å omfatte samme kunde/oppdragsgiver. I sistnevnte tilfelle ville renholder kun ha krav på lønn for arbeidstid mellom oppdrag for samme kunde/oppdragsgiver, noe som svært sjelden opptrer.

Arbeidsretten kom til at «samme bedrift» ville bety samme oppdragsgiver. Konsekvensene av dommen er at renholderne etter overenskomsten ikke får betalt for tiden de forflytter seg mellom oppdrag. De vil heller ikke ha krav på å få betalt for hele arbeidstiden de står til disposisjon for arbeidsgiver.

Dommen skapte sterke reaksjoner, og er ikke i samsvar med praksis hos de store renholdsbedriftene. Disse har da også opplyst at de ikke vil endre praksis som følge av dommen.

ARBEIDSRETTENS DOM AV 07.10.19 – TOLKNING AV ARBEIDSTIDS-BILAGET

Dommen gjelder forståelsen av Overenskomst for kjøttindustrien bilag 1 om nedsettelse av arbeidstiden pr. 1. januar 1987, «arbeidstidsbilaget». Spørsmålet er om arbeidstidsordningen for produksjonsavdelingene ved Leiv Vidar AS er «vanlig 2-skiftarbeid» som gir rett til nedsettelse av den ukentlige arbeidstiden til 36,5 timer. Arbeidstidsordningen innebar at alle ansatte i produksjonen avdelingsvis ble delt inn i tre grupper som i en periode på tre uker hadde to uker med dagskift og én uke med kveldsskift (dag-dag-kveld).

LO/NNN anførte at ordningen var omfattet av «vanlig 2-skiftarbeid» fordi skiftlagene veksler mellom formiddags- og ettermiddagsskift etter skift- eller turnusplan. Videre ble det anført at det ikke kan stilles krav om lik fordeling av dag- og kveldsvakter. Videre anførte vi at en ordning med dag-dag-kveld i alle fall ikke er vanlig dagarbeid. Det var et betydelig innslag av arbeid etter kl. 21.00.

En enstemmig arbeidsrett bet ikke på noen av disse argumentene, men la – som i tidligere dommer – stor vekt på NOU 1979: 56. Ut fra dette var det for få kveldsvakter i en ordning med dag-dag-kveld.

ARBEIDSRETTENS DOM AV 13.06.19 I SAK 16/2019 – DIETTGODTGJØRELSE

Hovedspørsmålet i saken var om SAS kunne gi de kabinansatte og pilotene økning i diettsatsene fra ulike tidspunkter, henholdsvis 01.01.18 og 01.04.17.

I NKF's overenskomst (Flykabinavtalen) var det uttalt at diettsatsene

til de kabinansatte skulle «koordineres» med pilotenes diettsatser. Arbeidsrettens flertall (4 mot 3) ga LO / Kabinansattes Forbund medhold i at også kabinansatte skulle ha økningen fra samme tidspunkt som pilotene.

Det ble lagt vekt på at bestemmelsen hadde til formål å være en «hengeavtale» for å forenkle forhandlingssystemet og å dra fordel av pilotenes forhandlingsstyrke. Det ble også lagt vekt på likhetsbetraktninger mellom kabinansatte og pilotene, og at formålet med diettsatsene var utgiftsdekning og ikke lønn.

Det ble sett bort fra arbeidsgivers argument om at pilotenes økning var resultat av pilotenes prioriteringer i tariffoppgjøret for 2017, og at de kabinansatte stod fritt til å fremme tilsvarende tariffkrav i sine tariffoppgjør.

ARBEIDSRETTENS DOM AV 12.11.19 – UNORMAL ARBEIDSTID

Arbeidsretten behandlet spørsmålet om forsøk med unormal arbeidstid skal godkjennes av hovedsammenslutningene og departementet, eller av Arbeidstilsynet. Dette har lenge vært et stridsspørsmål mellom partene, og i dommen fikk LO Stat medhold i at det er de sentrale parter som skal avgjøre dette. Arbeidsretten avsa dom med slik slutning:

«HTA § 7 nr. 8, andre punktum er slik å forstå at forsøksordninger som går utover arbeidsmiljølovens rammer for det de lokale parter kan avtale, skal forelegges KMD og HSene (hovedsammenslutningene, journ. anm.) til godkjenning før ordningen trer i kraft.»

ARBEIDSRETTENS DOM AV 18.11.19 – GJENNOMSNIITTSBEREGNING ARBEIDSTID

De tillitsvalgte i NSB (nå Vygruppen) godkjente ikke ruteterminen for konduktørpersonalet i NSB Trondheim for perioden desember 2015–desember 2016 som forutsatte gjennomsnittsberegning av arbeidstiden. NSB besluttet likevel å innføre ruteterminen. LO Stat fikk medhold i at overenskomsten for NSB AS, inngått mellom Spekter og LO Stat, ikke ga tilstrekkelig hjemmel for arbeidsgiver til å kunne gjennomsnittsberegne arbeidstiden for konduktørpersonalet i NSB.

ARBEIDSRETTENS DOM AV 12.12.19 – BETALING FOR OPPHOLD PÅ UBEMANNET PLATTFORM OFFSHORE

Tvisten gjaldt tolkning av operatøravtalen, som har en bestemmelse om at tid som medgår til reise/venting på transport fra boligplattform til arbeidssted før og etter en arbeidsperiode, ikke regnes som arbeidstid, men at denne tiden skal godtgjøres. Saken gjaldt spørsmål om ansatte som må oppholde seg på ubemannet plattform offshore etter at helikoptertransport er kansellert, hadde rett til betaling for den tid som medgikk til venting inntil de ble transportert tilbake til boligplattformen. Ubemannede installasjoner er ikke beregnet for varig opphold, men det er lagt til rette for nødinnkvartering med nødproviant mv.

Arbeidsretten fant ikke at bestemmelsen var ment å kompensere for ulemper forbundet med å avvikle fritid på en ubemannet installasjon. Bestemmelsen omfatter tid arbeidstakerne venter på transport. Arbeidsretten mener at ventefasen varte fram til det ble gitt beskjed om at helikopteret var blitt kansellert. De ansatte avvirket fritid selv om bekvemmelighetene på en ubemannet installasjon ikke er de samme som på en boligplattform. Bedriftens praksis ble ikke tillagt betydning. Dissens 5-2.

Andre domstoler

DEN EUROPEISKE MENNESKERETTIGHETSDOMSTOLEN – HOLSHIP-SAKEN

EMD har tatt inn Holship-saken, og skal avgjøre om Høyesteretts plenumsavgjørelse er et brudd med organisasjonsfriheten i EMK art. 11. Saken følges med interesse av en samlet europeisk fagbevegelse. ETUC har gitt sin støtte til saken gjennom særskilt skriv til domstolen. Regjeringen (H/FrP/Venstre og KrF) ga sitt tilsvaret til EMD 21. desember 2019, og mener dommen er i samsvar med tidligere praksis fra EMD. Avgjørelse fra EMD vil trolig foreligge i 2020 eller 2021.

Sivil rett

HØYESTERETTS DOM AV 28.02.19 – ANSIENNITET

– HOVEDAVTALEN LO–NHO § 8-2

Skanska Norge AS, LO og NHO partshjelpere. Vunnet sak vedrørende forståelsen av ansiennitetsbestemmelsen i Hovedavtalen LO–NHO § 8-2. Dommen var viktig for arbeidstakersiden etter et langvarig press mot ansiennitetsbestemmelsen. Dommen slo fast at ansiennitet er utgangspunktet ved utvelgelse til oppsigelse, og presiserte dessuten hvilke saksbehandlingskrav som gjelder for disse oppsigelsesprosessene. I tillegg understreket Høyesterett partenes rådighet og tolkningsmonopol over tariffavtalene, samt Arbeidsrettens eksklusive kompetanse til å tolke tariffavtaler med bindende virkning.

HØYESTERETTS DOM AV 29.10.19 – UTVELGELSESKRETS

– NEDBEMANNING

52-årig salgsmedarbeider med 32 års ansiennitet i Telenor ble oppsagt på grunn av nedbemanning. Telenor begrenset i henhold til lang praksis utvelgelseskretsen til geografi og forretningsområde (divisjon). Høyesterett kom enstemmig til at oppsigelsen var ugyldig. Høyesterett bygger spesielt på Arbeidsrettens dom i NRK-saken i sin avgjørelse. Antallet og sammensetningen av arbeidstakerne som inngikk i utvelgelseskretsen, medførte at ansiennitetsprinsippet var vesentlig svekket. Telenor hadde ikke vurdert betydningen av dette, og det var tilstrekkelig til at oppsigelsen ble kjent ugyldig.

BORGARTING LAGMANNSRETTS DOM AV 29.05.19 – DELTIDSANSATT MED SAMTIDIG INNLEIE HOS SAMME ARBEIDSGIVER

Oslo kommune. LO partshjelper. Enstemmig vunnet sak om forståelsen av arbeidsmiljøloven § 14-4a. En deltidsansatt i Oslo kommune var samtidig innleid til Oslo kommune for å utføre midlertidig arbeid av samme karakter som hun hadde i sin faste stilling i kommunen. Lagmannsretten kom til at det merarbeidet hun utførte som innleid ga rett til utvidet stilling etter § 14-4a. Lagmannsretten kom til dette resultatet tross lovens ordlyd, idet de mente at hele arrangementet var en «irregulær konstruksjon», og at lovens vernehensyn måtte gis forrang.

BORGARTING LAGMANNSRETT DOM AV 11.06.19.

– ANBUDSUTSETTELSE AV RENHOLD, AFP, SÆRALDERSPENSJON MM Forsvarsrenholderne, som var satt ut på anbud, fikk medhold i to av tre punkter i saken mot ISS. De 61 renholderne som gikk fra Forsvaret til ISS fikk beholde særalderspensjonen og oppsigelsesfristen sin, men fikk ikke med seg AFP-opptjeningen. Saken ble anket av begge parter, og Høyesterett skal ta stilling til saken i løpet av sommeren 2020.

HÅLOGALAND LAGMANNSRETT DOM AV 12.12.19

– SEKSUELL TRAKASSERING

Saken gjaldt seksuell trakassering og erstatningsansvar for to kunder og arbeidsgiveren. Medlemmet vant fram både i tingretten og i lagmannsretten mot den ene kunden og mot arbeidsgiveren. Det ble funnet bevist at den ene kunden hadde utøvet seksuell trakassering og var erstatningsansvarlig både for inntektstap og oppreisning.

Arbeidsgiveren ble dømt for ikke å ha gjort nok for å forebygge og hindre seksuell trakassering, og ble erstatningsansvarlig for inntektstapet.

Lagmannsretten fant at den andre kunden ved to anledninger hadde utøvet krenkende handlinger mot medlemmet, men fant at dette ikke ble rammet av forbudet mot seksuell trakassering. Denne del av saken er anket til Høyesterett, p.t ikke avklart om den slipper inn.

BORGARTING LAGMANNSRETTS DOM AV 07.10.19 – REKKEVIDDEN AV TILRETTELEGGINGSPLIKT

Hovedspørsmålet i saken var rekkevidden av tilretteleggingsplikten etter arbeidsmiljøloven § 4-6. Saken gjaldt en montørleder på nærmere 50 år med 33 års ansiennitet. Saken reiste også spørsmålet om betydningen av at medlemmet hadde avbrutt tilbudt IT-opplæring for å fylle den nye montørlederstillingen han var tiltenkt etter friskmeldingen fra ryggprolaps, pådratt i 2017.

Lagmannsretten kom til at bedriftens tilretteleggingsplikt var misligholdt, og oppsigelsen ble kjent ugyldig. Det ble lagt til grunn at terskelen for oppsigelse heves hvis mangelfulle arbeidsprestasjoner skyldes endringer i kompetansebehov grunnet teknologi- eller andre

markedsendringer. I saken hadde bedriften ikke tidligere gjort medlemmet kjent med at hans datakunnskaper var mangelfulle. Retten viste til at lovens tilretteleggingsplikt er særlig vidtrekkende for arbeidstakere med lang ansiennitet, og det ble også vist til pliktene til å ivareta personer med funksjonshemninger etter likestillings- og diskrimineringsloven § 22.

Retten mente at bedriftens vurderinger av medlemmets helse og behovet for tilrettelegging var utilstrekkelige, og til dels basert på feil faktisk grunnlag.

EIDSIVATING LAGMANNSRETT 30.10.19 – REISETID OG ARBEIDSTID
18 serviceteknikere gikk til sak mot arbeidsgiver (Coca Cola) for å få betalt for den tiden de bruker på å kjøre til og fra kunder, opptil én time hver dag. Eidsivating lagmannsrett slo enstemmig fast at den pålagte kjøretiden for teknikerne er arbeidstid. Lagmannsretten antok samtidig at overenskomsten og arbeidsavtalen ikke ga rett til lønn for reisene. Dette spørsmålet har NNN og serviceteknikerne anket inn for Høyesterett, men Coca Cola på sin side har anket spørsmålet om reisetid er arbeidstid. Det er p.t. ikke avklart om noen av ankene slipper inn til behandling i Høyesterett.

GULATING LAGMANNSRETTS DOM AV 12.12.19 – VERNETING –
YRKESKADKRAV I KONKURSRAMMET SELSKAP

Et stort antall arbeidsgivere har tegnet yrkesskadeforsikring i det danske forsikringselskapet Alpha Insurance. Alpha Insurance gikk konkurs i 2018, og Alpha har krevd at alle søksmål må anlegges for skifteretten i København. Det er meldt flere hundre krav i boet fra norske skadelidte.

Bergen tingrett avviste søksmålet fra et LO-medlem med begrunnelse om at søksmålet måtte anlegges i Danmark. En enstemmig lagmannsrett omgjorde tingrettens kjennelse og tillot at hovedsaken fremmes for Bergen tingrett. Lagmannsretten fant at kravet, som skulle avgjøres etter norsk yrkesskadelovgivning, ikke falt inn under konkursumtaket etter Lugano-konvensjonen. Dette fordi kravet ikke er konkurstypisk. Lagmannsretten fant heller ikke at en særskilt

vernetingsregel i Solvens II-direktivet fikk anvendelse, fordi vernetingsbestemmelsen ikke var gjennomført i norsk rett.

Alpha Insurance har anket saken til Høyesterett. Saksanlegg for dansk domstol vil være sterkt kostnadsdrivende, og mange vil måtte oppgi sine krav om dommen ikke blir stående.

BERGEN TINGRETTS DOM AV 04.07.19

– FORTRINNSRETT – ULOVLIG DISKRIMINERING AV FAGORGANISERTE NNN m.fl.– Sund Laks / Sund Laksepakkeri. Da Norse Production utenfor Bergen gikk konkurs, ble det opprettet et nytt firma som overtok lakselakterivirksomheten. Ved ansettelse av arbeidstakere i det nye firmaet, fikk ingen av NNN-medlemmene i den konkursrammede bedriften arbeid. 45 polske arbeidstakere gikk til sak, og fikk medhold i at deres fortrinnsrett var krenket og at de var ulovlig diskriminert fordi de var fagorganiserte. Bedriften ble dømt til å betale ca. 20 millioner kroner i erstatning. Dommen er anket og skal behandles over fire uker i Gulating lagmannsrett, sommeren 2020.

NEDRE ROMERIKE TINGRETTS DOM 12.07.19

– KRAV OM VOLDSOFFERERSTATNING

Arbeidstaker/medlemmet hadde fått en psykisk skade etter en episode med en tidligere beboer. Gjerningspersonen var ruset, knuste et vindu og sa at han ville kaste en brannbombe inn i bygningen. Nemnda for voldsoffererstatning avslo først krav om voldsoffererstatning. Tingretten kom til at nemnda hadde tolket loven uriktig ved å stille vilkår om at trusselen faktisk innebar en akutt og alvorlig fare. Tingretten opphevet nemndas vedtak.

Staten valgte ikke å anke tingrettens dom. Nemnda har ved ny behandling av kravet lagt tingrettens lovtolkning til grunn. Tingrettens dom har derfor medført at nemndas 10 års praksis er endret, og det er nå enklere for arbeidstakere som blir utsatt for trusler å få voldsoffererstatning.

NEDRE ROMERIKE TINGRETTS DOM AV 18.07.19

– OPPSIGELSER I ELKJØP

Elkjøps distribusjon ble lagt ned etter at 40 ansatte fikk tariffavtale. Uavhengig av hvorvidt nedleggelsen var saklig begrunnet, kom retten til at oppsigelsene var usaklige, da Elkjøp blant annet ikke hadde foretatt en reell vurdering av om det forelå annet passende arbeid å tilby de ansatte. Oppsigelsene ble etter dette kjent ugyldige. Det er ulovlig, slår retten fast. De 13 ansatte som gikk til søksmål, fikk dermed krav på fortsatt ansettelse i Elkjøp. Arbeidsgiver ble dømt til å betale mer enn én million kroner i erstatning og oppreisning til de ansatte, i tillegg til fulle sakskostnader.

TARIFFAVTALE OG ULOVLIG INNLEIE I FOODORA

I september, under Foodora-streiken, benyttet Foodora sykkelbud via selskapet EasyFreelance, som dempet skadevirkningene ved arbeidskonflikten. LOs juridiske avdeling mente sykkelbudene var ulovlig innleie, og krevde på vegne av flere sykkelbud at de fikk fast stilling i selskapet (Foodora). Tvistene ble løst ved at Foodora etterkom kravene, og senere valgte som kjent selskapet også å inngå tariffavtale med Fellesforbundet. Foodora benytter fortsatt sykkelbud via Easy-Freelance, og det er på vegne av flere sykkelbud nylig sendt krav om fast stilling hos selskapet.

TIPS I RESTAURANTBRANSJEN – ENIGHET MED COLOR LINE

Fra 01.01.19 ble det innført en plikt for arbeidsgiver til å innberette all tips som den enkelte arbeidstaker mottar. Samtidig ble det innført en plikt til å innbetale arbeidsgiveravgift av beløpet.

Restaurantbransjen, anført av NHO Reiseliv, meddelte like etter at det ville bli trukket fra kostnader til arbeidsgiveravgift, feriepenger, pensjon og administrative kostnader fra de innkomne tipspengene, før fordeling til de ansatte. Dette medførte sterke reaksjoner blant de ansatte, og Fellesforbundet og Norsk Sjømannsforbund henvendte seg til LOs juridiske kontor for bistand. Det ble deretter sendt ut prosessvarsel mot henholdsvis Hotel Bristol og Colorline, hvor det ble hevdet at styringsretten ikke ga grunnlag for inngrep

i den tips de ansatte mottar fra gjester/kunder. Colorline bøyde etter dette av, og opplyste at de ville endre praksis og tilbakebetale til arbeidstakerne det som hadde blitt trukket i innkomet tips. Saken mot Hotel Bristol har ikke funnet sin løsning, og vil bli vurdert ført videre inn i domstolene som en pilot-sak.

Rikslønnsnemnda

RIKSLØNNSNEMNDA SAK 01/2019

– FJERNING AV PENSJONSINNMELDINGSGRENSE FOR PENSJON
Tariffoppgjøret mellom LO Stat og Spekter knyttet til helseforetakene (sykehusene), ble besluttet avgjort av Rikslønnsnemnda. Et av hovedspørsmålene i saken var om den provisoriske anordningen utgjorde et ulovlig inngrep i streikeretten til LO Stat. Den provisoriske anordningen som avsluttet begge streikene, var begrunnet med YS' planlagte uttak, og ikke LO Stats uttak. En samlet nemnd tok ikke stilling til spørsmålet. Nemnda uttalte at spørsmålet hørte til de alminnelige domstolenes kompetanse. Det er upresist, da spørsmålet om gyldigheten av tariffavtale hører inn under Arbeidsretten, ref. arbeidstvistloven § 33 (2) og § 1 bokstav i.

LO Stat hadde gått ut i streik på kravet om å fjerne pensjonsinnmeldingsgrensen på 20 prosent, slik at også de med stillinger under 20 prosent (primært unge kvinner) kunne være med i pensjonsordningen. Flertallet (3 mot 2) ga LO Stat medhold i kravet. Det ble ikke lagt avgjørende vekt på nemndas langvarige praksis om ikke å ta til følge pensjonskrav eller å innføre nye omfattende ordninger.

Det var videre krevd en økonomisk ramme på 3,31 prosent for lønnstilleggene, med begrunnelse etterslep fra tidligere tariffoppgjør. En enstemmig nemnd ga ikke LO Stat medhold i kravet. Den økonomiske rammen ble fastsatt til frontfagets ramme (3,2 prosent), og kravene som var begrunnet i etterslep ble ikke tatt til følge.

LO Stat fikk (4 mot 1) medhold i at lønnstilleggene skulle gis med virkning fra 01.08.19.

Hovedorganisasjonenes Fellestiltak (HF)

HF si verksemd er forankra i bestemmelsane i Hovudavtalen LO–NHO om samarbeid (HA del B) og Tilleggsavtale I (avtale om bedriftsutvikling), II (rammeavtale om likestilling i arbeidslivet) og III (avtale om opplæring i arbeidsmiljø i verksemdene), og har som hovudmålsetting å betre samarbeidsforholda i verksemda, samt legge grunnlaget for utvikling og betre lønnssemd.

Sekretariatet

Sekretariatet har vore rådgjevar Anja Kildal Gabrielsen i LO si næringspolitiske avdeling og seniorrådgjevar Marit Heimdal frå NHO. Sekretariatet møtast jevnleg og har gjennomført i alt fire formelle møter.

Styret

Styremedlemmar frå LO har vore Peggy Hessen Følsvik og Trude Tinnlund. Forbunda har vore representert ved Steinar Krogstad frå Fellesforbundet og Anne Berit Aker Hansen frå Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. Varamedlemmer har vore Ulf Madsen frå Forbundet for Ledelse og Teknikk og Jan Olav Andersen frå EL og IT Forbundet. I tillegg har avdelingsleiar Kenneth Sandmo frå næringspolitisk avdeling vore observatør og sekretariatsleder Anja Kildal Gabrielsen møtt fast i styremøta. Styreleiar har i 2019 vore Peggy Hessen Følsvik frå LO, og Nina Melsom frå NHO har vore styrets nestleiar. Styret har gjennomført fire styremøter.

Økonomi

Det vart for 2019 søkt om noko mindre i aktivitetsmidlar enn tidlegare, sidan ein dei siste åra har opparbeidd litt eigenkapital frå tidlegare år. HF fekk løyving på kr 6 000 000,- i aktivitetsmidlar frå Opplysnings- og utviklingsfondet. Aktivitetsmidlane går i all hovudsak til bedriftene i form av stønad til utviklingsprosjekt og samarbeidskon-

feransar, medan noko blir brukt til informasjonsaktivitetar, og ein mindre del til administrasjon.

Løyving

Styret har ytt støtte til:

- Industri Energi, Fellesforbundet og Norsk Industri – Produktivitetsspranget
- Eramet Porsgrunn, Kvinesdal og Sauda – Læring på jobb
- Orkel AS – Forbetringsarbeid og medarbeidar driven innovasjon
- Diplom Is – Prosjektet Driv
- Moen Industributikk

Vidare har sekretariatet ytt støtte til samarbeidskonferansar og kartleggingskonferansar i Moelven Modus, Isloa Eidanger, Nymo AS, Agder Energi, MobyLife, Flex Bygg AS, STS Gruppen Bergen, Idea Kompetanse, Orkel AS, Moen Marin og Moen Industributikk, LKAB (Luossavaara-Kiirunavaara Aktiebolag) Narvik, Hydro, Bilfinger og Nyrstar Høyanger, Tien Byrkjelo, Tine Jærene, Nortura Eggprodukter Revetal, Bakehuset Bryne, Fagforbundet, FO og NHO Service og Handel, Halden Arbeid og vekst, NOFO Sandnes, Kebony, Gudbrandsdalens Uldvarefabrikk og Lillehammer Bilskaresenter. Desse konferansane er det HF sitt sekretariat som tilrettelegg. Sekretariatet deltek aktivt i prosjekta sine styringsgrupper og samlingar.

Informasjonsaktivitetar

Mykje av sekretariatets sitt virke består av å informere om tiltaka og legge til rette for aktivitet. I løpet av 2019 har HF gjennomført informasjonsmøter for verksemdar knytt opp til LO Oslo/Akershus, LO Trøndelag, LO Agder, LO Nordland, LO Rogaland, LO Hordaland, LO Møre og Romsdal, LO Sogn og Fjordane, LO Oppland, LO Hedmark og LO Telemark.

Bedre Bedrift-konferansen

Konferansen gjekk føre seg på Quality Hotel Leangkollen, for femte gang. Konferansen Bedre Bedrift er ein årlig møteplass for verksem-

der som ser verdien av partssamarbeid, medverking og medarbeider-dreven innovasjon.

Bedre Bedrift 2019 samla om lag 50 leiarar og tillitsvalde frå hele landet til eit forum for diskusjon, erfaringsutveksling og samarbeid. Ein fekk presentasjon av Idea Kompetanse, som fortalde om si reise i bransjeprosjektet for arbeid og inkludering MIA, Diplom Is fortalte om eige utviklingsprosjekt og si deltaking i Matindustri 4.0 prosjekt, og Quality Hotel Leangkollen snakka om korleis dei jobbar med parts-samarbeidet i eigen bedrift.

Denne gongen deltok også LOs representantar frå LO/Virke og LO/Samfo på konferansen.

Nytt av året er at ein rett etter konferansen gjennomførde ei samling for prosjektleiarar i HF sine prosjekt.

LOs og NHOs felleskonferanse

HF er teknisk arrangør for konferansen, som er forankra i Hovudavtalen kap. XX. Konferansen var arrangert på Clarion Hotel The Hub i Oslo i desember. Ca. 80 frå hovudorganisasjonane, forbunda/landsforeiningane samt region/fylke deltok.

Fellestiltakene LO–Virke

Fellestiltakene LO–Virke er forankret i Hovedavtalen LO–Virke. Formålet peker på partenes felles ansvar for informasjon og veiledning når det gjelder praktisering av samarbeidsbestemmelsene i bedriftene. Fellestiltakene skal legge til rette for godt partssamarbeid, yte bistand og tilby opplæring til virksomhetene og organisasjonene. Også dette året har det vært prioritert aktivitet i virksomhetene, samarbeidskonferanser, lokale prosjekter og prosjekter mellom organisasjonene.

Fellestiltakene LO–Virkes aktiviteter og daglige drift ledes av et felles sekretariat som består av to sekretariatsledere, Lars Hogne Kaldestad fra Virke og Renate Klopp fra LO. Fellestiltakenes styre er sammensatt av representanter fra arbeidstaker- og arbeidsgiversiden. Peggy Hessen Følsvik fra LO har vært styrets leder og Bård Westbye fra Virke har vært styrets nestleder denne perioden. Øvrige styremedlemmer har vært Trine Lise Sundnes fra Handel og Kontor i Norge, Lars M. Johnsen fra Norsk Transportarbeiderforbund / Fellesforbundet, Per H. Engeland fra Virke og Stian Sigurdson fra Virke.

Det er avholdt tre styremøter, fire arbeidsutvalgsmøter og behandlet 32 styresaker totalt i 2019.

Året har vært svært aktivt, og det er gjennomført 17 samarbeidskonferanser, hvor fokus har vært godt partssamarbeid, rolleforståelse og konfliktforebygging, kommunikasjon, samhandling og tillit. Partene gis felles opplæring som resulterer i fellesforståelse av lov- og avtaleverk, og hvordan man i samarbeid kan løse utfordringer som oppstår, så langt ned i organisasjonen som mulig.

Tiltak innen Fellesforbundet (også tidligere Norsk Transportarbeiderforbund)–Virke:

- ASKO Norge, samarbeidskonferanse for alle ASKOs enheter. 66 ledere og tillitsvalgte deltok.
- ASKO Nord Prosjekt, samarbeidskonferanse. 25 ledere, tillitsvalgte og verneombud deltok.

- ASKO Drammen, samarbeidskonferanse for 13 ledere, tillitsvalgte og verneombud.
- ASKO Rogaland, samarbeidskonferanse. 18 ledere, tillitsvalgt og verneombud deltok.
- ASKO Øst, samarbeidskonferanse for 17 ledere, tillitsvalgte og verneombud.
- ASKO Sentrallager, her var det 18 deltakere bestående av ledere, tillitsvalgte og verneombud.
- Assa Abloy, samarbeidskonferanse for ledere, tillitsvalgt og verneombud, 14 deltakere totalt.
- Bjørn Ovik AS, samarbeidskonferanse for åtte ledere, tillitsvalgt og verneombud.
- Nobia AS – Sigdal Kjøkken, samarbeidskonferanse for 20 ledere, tillitsvalgte og verneombud.
- ASTRUP AS har et pågående samarbeidsprosjekt, «Bedre flyt», som handler om kontinuerlig forbedringsarbeid hvor hele virksomheten er involvert.
- ASKO Nord jobber med et samarbeidsprosjekt, «Arbeidsglede», hvor nærvær og godt arbeidsmiljø er hovedtema.

Tiltak innen Handel og Kontor i Norge og Virke:

- Bunnpris Mo i Rana har dette året avsluttet sitt samarbeidsprosjekt «B-Lean», et kontinuerlig samarbeidsprosjekt, hvor fire butikker deltok med tillitsvalgte og ledere. Bunnpris Mo har også gjennomført en samarbeidskonferanse i perioden, med åtte deltakere.
- TRN Gardermoen, samarbeidskonferanse for tillitsvalgte, verneombud og ledere, ti deltakere.
- Optimera – Montér, fem regionkonferanser for ca. 200 tillitsvalgte, verneombud og ledere. Region Øst, region Telemark, Vestfold og Buskerud, region Innlandet, region Sogn, Møre og Ålesund og region Vest.

Tiltak innen NTL–Virke:

- Studentsamskipnaden, samarbeidskonferanse for 55 tillitsvalgte, verneombud og ledere.

Det er både nye og avsluttede samarbeidsprosjekter denne perioden. Fellestiltakene LO–Virke bidrar både faglig og økonomisk, og sekretariater tiltrer alle prosjektene gjennom deres styringsgrupper.

Handel og Kontor i Norge og Virke har avsluttet tre samarbeidsprosjekter dette året:

1. Teknologiprojekt, kunnskapskartlegging om betydningen av teknologiske endringer i handel- og tjenesteytende næringer.
2. Digitaliseringsprosjekt, en pilot for å digitalisere tariffavtalene.
3. Forskningsprosjekt seniorpolitikk i handelen, et samarbeid med SSP og Fafo.

Fellestiltakene har i samarbeid med organisasjonen startet to nye samarbeidsprosjekter:

- Handel og Kontor i Norge og Virke, «Kompetanse i varehandelen»
- Fellesforbundet, Handel og Kontor i Norge og Virke har etablert samarbeidsprosjektet «Serious bilvask».

Opinion AS gjennomfører hvert år på oppdrag fra Fellestiltakene LO–Virke en undersøkelse, «SAMBA» samarbeidsbarometer, for å måle effekten av aktiviteten i virksomhetene. Opinion har også i år blitt engasjert til å gjennomføre en evalueringsundersøkelse med tanke på Fellestiltakenes aktivitet og gjennomføringsevne.

Fellestiltakene LO–Virke markedsfører seg gjennom nettsidene www.fellestiltakene.org og nye Facebook-sider som ble etablert i 2019.

Fellestiltakene LO–Samfo

Fellestiltakene LO–Samfo (Fellestiltakene) er partenes felles samarbeidsorgan, og har som oppgave å bistå de lokale partene (ledere og tillitsvalgte i Samfos medlemsbedrifter) med opplærings- og utviklingstiltak til beste for bedrift og ansatte. Hovedformålet er å bidra til økt trygghet, samarbeid, trivsel og flyt i prosesser i partssamarbeidet, for den enkelte virksomhet og ansatte. Fellestiltakenes aktivitet er hjemlet i Hovedavtalen LO–Samfo 2018–2021, kapittel 19. Fellestiltakene fastsetter selv sin forretningsorden og ledes vekselvis av Samfo og LO for ett år av gangen. Det velges nestleder fra den av organisasjonene som ikke har ledervervet.

Aktiviteter/driften

I 2019 hadde Fellestiltakene tre styremøter. Protokollene inneholder totalt 18 saksnummer.

Det er gjennomført to konferanser med fokus på samarbeid og samspill. I pilotprosjektet «Smarte Butikker» er det gjennomført åtte operative samlinger fordelt på fire butikker, og en ledersamling. Sekretariatet har opprettholdt god kontakt med de øvrige Fellestiltakene.

Styret

Styret har i 2019 hatt følgende sammensetning:

Fra LO:

Peggy A. Hessen Følsvik (leder)
Anette Storhaug Sørensen
Trine Lise Sundnes

Fra Samfo:

Torgeir Kroken (nestleder)
Astrid Flesland
Vuokko Hassel / Siri Sandholt

Sekretariatet

Sekretariatsfunksjonen er delt mellom Samfo og LO. Sekretariatsrådgivere er Rune Bugten (LO), og Heidi Sommarset (Samfo). De fyller hver sin 50 prosent stilling i Fellestiltakene LO–Samfo. De administra-

tive funksjonene knyttet til regnskapstjenester utføres av Samfo. I løpet av første kvartal ble Siri Sandholt oppnevnt som ny representant fra Samfo, og erstatter tidligere representant Vuokko Hassel.

Demokrati

Bedriftsdemokrati og konsernfaglig samarbeid

LO har på flere områder arbeidet for å videreutvikle og styrke bedriftsdemokratiske ordninger etter hovedavtalene og lov.

Konsernutvalg og konserntillitsvalgt

LO har gjennom informasjon og konkret bistand arbeidet for å bedre og utbre ordningene med konsernutvalg og konserntillitsvalgt. LO har blant annet vært rådgiver for forbund og tillitsvalgte ved etablering og endringer av ordninger med konsernutvalg og konserntillitsvalgt samt Europeisk Samarbeidsutvalg (ESU/EWC).

Representasjon i konsernutvalg og konsernlignende foretaksgrupper

LO har søkt å spre informasjon om og bistå i forbindelse med å etablere felles representasjon i styrende organer i konserner og konsernlignende foretaksgrupper.

LO har bistått forbund med å innlede på kurs om juss og styrearbeid for enkeltsselskaper og konsern. De fleste kursene har vært for styremedlemmer og tillitsvalgte i aksjeselskaper og helseforetak, blant annet om styrearbeid i enkeltsselskap og konsern, rollen som styremedlem og tillitsvalgt, taushetsplikt og forholdet mellom mor- og datterselskap. I tillegg har LO bidratt med innledninger om Europeisk Samarbeidsutvalg / European Work Councils, OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper / ansvarlig næringsliv og utfordringer ved omstilling.

Arbeidsmarked, nærings- og sysselsettingspolitikk

Norsk økonomi

Konjunkturoppgangen preges av god vekst i verdiskapningen i industri og bergverk, men i alt ligger veksten i bruttonasjonalprodukt an til å bli mer moderat. Eksporten av tradisjonelle varer har økt mer enn i de tre foregående år, mens det har vært nedgang for olje og gass. Sysselsettingsandelen har tatt seg noe opp, uten å nå nivået i tidligere oppgangsår, mens arbeidsløshetsraten ikke er nevneverdig redusert.

Tabell: NOEN INDIKATORER FOR NORSK ØKONOMI

	2018	2019
Registrert arbeidsløse	65 500	63 450
På tiltak	16 400	14 250
Brutto arbeidsløse	81 900	77 700
Prosent:		
Sysselsettingsandel	67,5	67,8
Økonomisk vekst	2,2	2,5 *
(Fastlands-Norge)		
Lønnsvekst ¹⁾	2,8	3,1 *
Prisstigning	2,7	2,2
Reallønnsvekst ¹⁾	0,1	0,9 *
Rentenivå, prosent		
– Boliglån	2,7	3,0
– Lånekassen	2,1	2,2
– Husbanken	1,5	1,6
Utenriksøkonomi		
(overskudd i pst av BNP)	7,1	3,3 *

* Anslag og foreløpige tall

¹⁾ Industriarbeider

²⁾ Bankenes utlånsrente

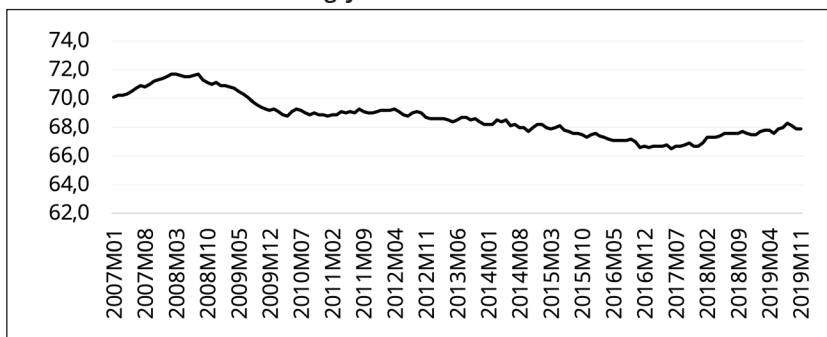

Arbeidsmarkedet

Det var en svak bedring i arbeidsmarkedet i 2019, med en økning i andelen sysselsatte og redusert arbeidsløshet sammenlignet med i 2018. Også antall sysselsatte tok seg noe opp i 2019 med en vekst på 1,7 prosent, mot 1,6 prosent året før.

Andelen sysselsatte (15–74 år) gikk opp med 0,3 prosentpoeng (pp), mot en økning på 0,8 pp året før. Sesongjusterte tall viser at den største økningen kom i sommermånedene, og at andelen falt mot slutten av året (figur). Oppgangen de siste par årene har brutt med en langvarig nedgang; fra 2008 til 2017 falt andelen sysselsatte med 4,8 pp.

**Sysselsatte i pst. av befolkningen, 15–74 år.
Sesongjusterte månedstall.**

Kilde: SSB, AKU

Både registerbaserte tall fra NAV og arbeidskraftundersøkelsen (SSB) viste en svak nedgang i arbeidsløsheten fra 2018 til 2019, målt i prosent av arbeidsstyrken (ned 0,1 prosentpoeng).

Andelen midlertidig ansatte gikk ned fra 8,4 prosent av alle ansatte i 2018 til 7,9 prosent i 2019. Totalt var 202 000 midlertidig ansatt, 57 prosent av dem kvinner.

Andelen kvinner som jobber heltid gikk noe opp, fra 62,7 prosent i 2018 til 63,2 prosent i 2019. Blant menn gikk andelen som jobbet heltid svakt ned, fra 85,1 prosent til 84,8 prosent. Antall undersysselsatte⁶ økte med 3000 (5 prosent) i 2019, etter en svak økning også året før. 68 prosent av de undersysselsatte er kvinner.

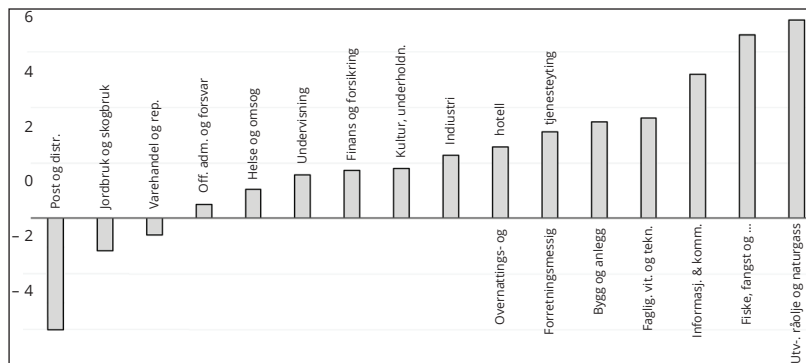
Arbeidsinnvandringen har bidratt til utfordringer knyttet til sosial dumping og useriøsitet, også i 2019. Nettoinnvandringen⁴ var i 2019 om lag den samme som i 2018, mens veksten i lønnstakere på korttidsopphold har tatt seg opp.

Sysselsettingen

Antallet sysselsatte økte med 46 100 fra 2018 til 2019 (vekst på 1,7 prosent), ifølge nasjonalregnskapstall. 27 prosent av jobbveksten i 2019 kom innen bygg- og anleggsvirksomhet og forretningsmessig tjenesteyting (hvor utleie av arbeidskraft utgjør en stor del), til tross for at disse næringene kun sto for 13 prosent av alle sysselsatte i 2018.

Etter en stor nedgang i industrisyssetting (ned 22 500 fra 2014 til 2017), økte sysselsettingen i industrien i 2018 (opp 1,0 prosent), og videre opp med 2,3 prosent (tilsvarende 4900 personer) i 2019. Den største prosentvise veksten i antall sysselsatte kom innen tjenester tilknyttet utvinning av råolje og naturgass, opp 11,8 prosent. Dette tilsvarer en økning på 3300 sysselsatte.

**Sysselsatte personer, utvalgte næringer.
Prosentendring 2018–2019**

Kilde: SSB, Nasjonalregnskap

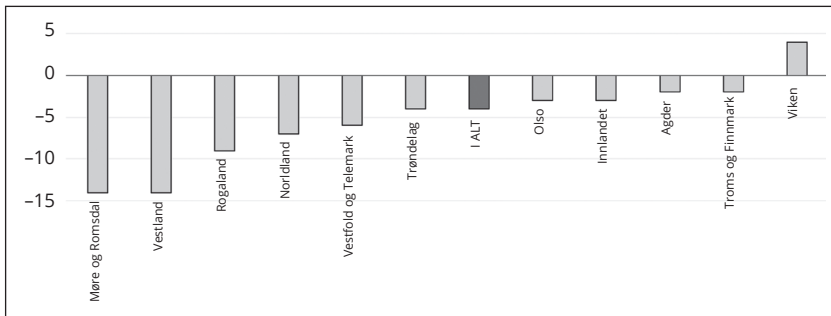
⁴ SSBs befolkningsstatistikk. Fram til og med 3. kvartal i 2018 og i 2019.

Fra 2018 til 2019 gikk andelen sysselsatte⁵ opp fra 49,7 til 50,6 prosent i aldersgruppen 15–24 år, opp fra 83,3 til 83,6 prosent for aldersgruppen 25–54 år og opp fra 47,7 til 48,1 prosent blant seniorenene (55–74 år). Den samlede sysselsettingsraten (15–74 år) gikk opp fra 70,0 til 70,5 prosent blant menn og fra 64,8 til 65,1 prosent blant kvinner.

Arbeidsløsheten

I 2019 var det registrert 63 500 helt arbeidsløse, i gjennomsnitt 2,3 prosent av arbeidsstyrken⁶. Det er en nedgang på 5500 personer fra 2018. Inkludert deltakere på ordinære arbeidsmarkedstiltak, utgjorde bruttoledigheten 77 700 personer, som er 7700 færre enn i 2018. Fra januar 2019 til januar 2020 gikk antall arbeidsløse mest ned i Vestland; 41 prosent av nedgangen i hele landet kom i dette fylket. I samme periode gikk arbeidsløsheten mest ned innen ingeniør- og ikt-fag, både målt i antall og prosentvis nedgang.

**Helt arbeidsløse fordelt på bostedsfylke. Årsgjennomsnitt.
Prosentfordelt endring fra 2019 til 2020.**

Kilde: NAV

Arbeidsinnvandringen

Arbeidsinnvandringen har hatt mye å si for arbeidsmarkedsutviklin-

⁵ SSB, AKU.

⁶ Det er brudd i statistikk over antall arbeidsledige fra og med november 2018 pga. ny registreringsmetode. Tallene i dette avsnittet er justert for bruddet.

gen det siste tiåret. Det er imidlertid usikkert hvor mye, pga. begrenset statistikkdekning. Nettoinnvandringen, slik den måles i SSBs befolkningsstatistikk, utgjorde 16 300 personer i de tre første kvartalene i 2019. Dette er om lag det samme som i samme periode i 2018. Innvandringen har lenge vært særlig sterk fra typiske arbeidsinnvandringsland som Polen og Litauen, noe som snudde i 2015. Personer fra Asia sto for 39 prosent av nettoinnvandringen til Norge i 2019⁷. Flyktninger uten godkjent opphold regnes ikke med i disse tallene. Også korttidsinnvandring kommer i tillegg. Antall lønnstakere på korttidsopphold økte med 9,4 prosent i 2019, mot 4,0 prosent i 2018. Lønnstakere på korttidsopphold sto for 17,2 prosent av den totale økningen i antall lønnstakere i 2019, mot 7,5 prosent året før. Omfanget av arbeidsutleie henger nært sammen med utviklingen i arbeidsinnvandring. Nesten fire av ti utleide arbeidstakere har bakgrunn fra EU-land i Øst-Europa, slik det framgår av SSBs statistikk⁸. Mange av problemene med sosial dumping og useriøsitet er knyttet til arbeidsutleie.

Bare en del av arbeidsutleien blir fanget opp i SSBs statistikker. For å få et bedre grunnlag for blant annet arbeidsmarkedspolitikken og arbeidet mot sosial dumping, har LO med jevne mellomrom tatt initiativ overfor myndighetene for å bedre statistikkdekningen for arbeidsinnleie og arbeidsinnvandring.

Næringspolitikk

Industri

LO har i 2019 arbeidet bredt for å fremme norsk industris rammevilkår for å sikre framtidig produksjon og arbeidsplasser i Norge. LO har arbeidet aktivt med å formidle fagbevegelsens industripolitikk opp mot politiske aktører og beslutningstakere i tråd med Kongressens vedtak i 2017. LO er representert i regjeringens ekspertutvalg for

⁷ Basert på de tre første kvartalene.

⁸ Registerbasert sysselsettingsstatistikk, tall for 4. kvartal 2018. Inkluderer lønnstakere på korttidsopphold.

prosessindustrien, Prosess21. Det har også blitt prioritert å jobbe med viktige rammevilkår for industrien framover, når det gjelder satsing på CCS og etableringen av nytt deponi for uorganisk farlig avfall fra industriproduksjon. Mineralnæringen har vært viet bred oppmerksomhet i 2019. Næringen legger grunnlaget for industriarbeidsplasser i distriktene, og er en forutsetning for det grønne skiftet og bærekraft i produksjon og samfunnsliv. Norge har store mineralforekomster som verden har bruk for. LO var med å arrangere et større seminar i 2019 hvor forutsetninger for og mulighetene knyttet til disse var tema.

Eierskap

LO har arbeidet for at statlig eierskap må ses på som et viktig redskap i en helhetlig og aktiv næringspolitikk. LO har løftet fram viktigheten av et profesjonelt aktivt statlig eierskap for framtidig verdiskaping, sysselsetting og omstillinger knyttet til klima og digitalisering. LO har også argumentert for en ny eierskapsmodell som kan sikre nasjonal forankring av strategisk viktige bedrifter sammen med private norske eiere. Regjeringen la på slutten av 2019 fram eierskapsmeldingen, som i store trekk viderefører dens politikk på området.

Bygg og anlegg

LO har arbeidet for å fremme kvalitet, produktivitet og seriøsitet i bygnæringen gjennom politiske prosesser og koordinering av aktuelle LO-forbund i forbindelse med høringer på området.

Samferdsel

LO har i perioden fulgt opp LOs handlingsprogram og uttalelser fra Kongressen, hovedsakelig gjennom oppfølging og innspill til arbeidet med Nasjonal transportplan 2022–2033, samt innspill til statsbudsjettet for 2020. Vi har fulgt opp kongressvedtaket om å etablere et CO₂-fond for næringslivets transport, men etter at organisasjonene ikke kom til enighet med regjeringen om forhandlingsforslaget, har vi startet arbeidet med å se på alternative ordninger. Dette arbeidet vil fortsette i 2020. LO Luftfart og samferdselspolitisk utvalg er viktige fora som fungerer godt. I tillegg er vi representert i diverse styrever, råd og utvalg.

Luftfart

Fokus har i stor grad vært på å påvirke til redusert risiko for kommersielt innlandshelikopter gjennom Innlandshelikopterprosjektet. Videre har det vært betydelig aktivitet i LOs helikopterutvalg for å avklare framtidige helikoptermodeller for offshorebruk, samt vurdering av oppgraderinger som nå er tilgjengelige for dagens benyttede helikopter (S-92). Avansert biojet-fuel-kunnskap og det pågående arbeidet i Luftfartsutvalget (NOU), har også vært et prioritert område.

Næringspolitisk avdeling støttet også i år Sola-konferansen, og i år for første gang Flyoperativt Forum, for med det å synliggjøre LO Luftfart. Det ble også arrangert et eget dagsseminar for de som ikke har mulighet økonomisk til å delta på Sola-konferansen. Der ble det gitt informasjon om aktivitet i arbeidet knyttet til offshorehelikopter og risikoreduksjon pågående i LOs helikopterutvalg. Dette tiltaket ble positivt mottatt og vil bli videreført på årlig basis.

Som første arbeidstakerorganisasjon globalt har LO fått gratis medlemskap i HeliOffshore, en organisasjon som jobber med risikoreduksjon innen offshore helikopteroperasjoner globalt.

FSIK (FlySikkerhetsKomiteen), som nå er del av LO Luftfart, og næringspolitisk avdeling har stor aktivitet med 45 faglige bidragsyttere. Her bidras det til større fokus på de forskjellige sikkerhetskritiske områdene på bakken og i luften innen norsk luftfart.

Planlegging og gjennomføring av LOs luftfartsutvalg, LOs luftfartskonferanse samt konferansen for de lokale luftfartsutvalgene, har i år blitt ivaretatt av næringspolitisk avdeling.

Kulturminnebevaring

LOs samarbeid med de 15 industrielle kulturminnene/museene i Norge har resultert i boken *Når fortida blir framtida – arbeiderbevegelsen i de tekniske og industrielle kulturminnene*. Boka er skrevet av Tom Nilsen fra Rjukan.

LO har også blitt invitert til å delta i Industrianleggenes Fellesråd. Grethe Fossli vil representere LO.

LO var også representert på workshop hos Riksantikvaren i november

2019, hvor hensikten var å gi innspill til Riksantikvarens evaluering av tilskuddsordningen for tekniske og industrielle kulturminner.

Stedsutvikling

LO og forbund har arbeidet med å samle politikkområder innen reiseliv, handel, mat og kulturnæringer, og koblet disse næringene sterkere på offentlig sektor og klimautfordringer under samlebetegnelsen stedsutvikling. LO har drevet prosessen, og koblet på LOs distriktskontor i Hedmark, Møre og Romsdal, Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus og nordområdene. I perioden har LO knyttet kontakter med aktører som jobber i tilsvarende skjæringsfelt. LO har gitt innspill på høringer om regionreform, lov om god handelsskikk og brukthandel, i tillegg til blant annet oppfølging av Veikart for bærekraftig reiseliv og filmsentivordning.

LO har vært representert i TØIs Forum for byutvikling og bytransport, Filmsentivalliansen, Kunst på arbeidsplassens styre og Nærings- og fiskeridepartementets reiselivsutvalg.

Petroleum

Anslaget for investeringene på norsk sokkel i 2019 og 2020 ser ut til å ligge noe over 180 milliarder kroner. Det faglige grunnlaget for forvaltningsplanene er levert, og planen er ventet til politisk behandling våren 2020. KonKraft-indikatorene, som viser Norge sammenlignet med andre oljeproduiserende provinser, utarbeidet av Rystad Energy, viser at Norge ligger parallelt med Midtøsten offshore når det gjelder balansepris, kun med Midtøsten onshore på en lavere pris. Indikatoren for driftskostnad viser at Norge ligger parallelt med Nord-Amerika, rett bak Midtøsten, som ligger lavest. CO₂-intensitetsindikatoren viser at Norge ligger bak Midtøsten offshore, men lavere enn alle andre provinser inklusive Midtøsten onshore. Næringen har jobbet med en revisjon av veikartet for norsk sokkel som vil ende med en markant justering av utslippsmålene.

Maritim

Offshore-rederiene har fremdeles en anstrengt økonomi. Verftene

som tidligere produserte petroleumsskip, klarte etter krisen å fylle opp med cruise- og brønnbåter. De fleste større verftene ender imidlertid med store underskudd. Flere verft er gått konkurs eller har en svært usikker framtid. Vard legger ned to av sine fem verft.

Utredningen om norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann viste at det er handlingsrom innen internasjonal rett og EØS-avtalen til å kreve norsk lønn i norske farvann. Nærings- og fiskeridepartementet har kalt partene inn til møte om saken.

Kraft

Det har vært mye debatt og stor vindkraftinteresse det siste året. Motstanden mot vindkraft på land og en stor interesse for satsing innen havvind, har preget året. Høsten 2019 la også vannkraftutvalget fram sin innstilling om å endre «lokale skatter» til grunnrenteskatt og derved overføring til staten, uten å angi hvordan en mulig tilbakeføring til kommuner og fylker skulle være. LO har levert høringssvar på land og havvind, samt kraftskatt. I tillegg ble nettleiedebatten aktualisert av NVE (RME), som la fram sin utredning om løsninger for likere nettleie.

NorthConnects søknad om konsesjon endte i 2019 med en rapport fra NVE, der de sier at den er samfunnsøkonomisk lønnsom. Rapporten er på høring med frist i mars 2020, så avklaringen på NorthConnect kommer tidligst til våren.

Fiskeri og havbruk

Finansdepartementet oppnevnte høsten 2018 et utvalg som fikk i oppdrag å skrive en NOU om skattlegging av havbruk. Utvalget leverte sitt forslag høsten 2019. LO var representert i utvalget ved spesialrådgiver Grethe Fossli. I tillegg satt sjefsøkonom Roger Bjørnstad i et forum som skulle rådgi utvalget. NOU-en er ved årets slutt ute på høring, og svar skal avgis i februar 2020.

LO har som sedvanlig svart på en rekke høringer og arbeidet med flere saker i forhold til fiskeri og havbruk. Denne jobben gjøres sammen med de forbundene som har medlemmer i næringene. I 2019 har det vært flere saker som omhandler kapasitetsøkning i

oppdrettsnæringen, sett i forhold til lusebestand og andre miljøpåvirkninger. Vi har også hatt fokus på hvitfisknæringen og videreforedling, og har i den forbindelse besøkt flere fiskeindustribedrifter og lakseslakterier.

11-partssamarbeidet for å fjerne kriminalitet og juks i sjømatnæringen er nå økt til 14 parter. Arbeidet i 2019 har rettet seg mot ulovlig kongekrabbefiske og ulovlig innleie av arbeidskraft. Det ble avholdt et møte i Bergen høsten 2019.

I 2019 la regjeringen fram Meld. St. 32 *Et kvotesystem for økt verdiskaping – En fremtidsrettet fiskerinæring*. LO har deltatt på flere møter med organisasjoner innenfor fiskerinæringen og på Stortinget for å drøfte meldingen, som skal behandles endelig i Stortinget våren 2020. LO har ved flere anledninger deltatt på møter og samarbeidet med næringens organisasjoner om viktige næringspolitiske saker for fiskeri- og havbruksnæringen.

EØS/EU

LO har og vil fortsatt arbeide for at den sosiale dimensjonen i det indre marked styrkes. Dette gjøres gjennom å påvirke norske myndigheter, gjennom arbeid i EFTAs konsultative komité og gjennom Den europeiske faglige samorganisasjonen (DEFS). Flere saker har vært diskutert i 2019, blant annet prosedyreforordningen og saker relatert til offentlig støtte. Dette er saker som berører suverenitetsavståelse, som også handlingsrommet i det indre marked. Vedrørende Brexit har man gjennom en arbeidsgruppe i Nærings- og fiskeridepartementet blitt informert jevnlig om utviklingen i 2019. Dette fortsetter inn i 2020.

Handelspolitikk

Store avtaler som TTIP (Transatlantic Trade and Investment Partnership) og TISA (Trade in Services Agreement) hadde heller ikke i 2019 framgang på grunn av USAs tilbakeholdenhet på det handelspolitiske området. Dette gjelder også i stor grad for WTO, men her arbeider landene i ulike grupperinger for å fremme utvikling. Handelskonflikten mellom USA og Kina i 2019 har også fått innvirkning på arbeidet i

WTO. USA nektet å oppnevne nye dommere til WTOs tvisteløsningsorgan innen fristen 11. desember 2019. Dette vil ytterligere forvanske framdriften i organisasjonen. På den annen side er det startet diskusjoner om e-handel. LO sitter i en referansegruppe under UD, etablert i slutten av 2018. Næringspolitisk avdeling vil fortsatt følge utviklingen nøye på det handelspolitiske området, og støtte opp om det videre multilaterale arbeidet og aktivt bidra til at dette fortsetter.

Forsvarspolitik

Næringspolitisk avdeling har ansvaret for oppfølgingen av norsk forsvarspolitik. Dette gjøres blant annet gjennom FPUFF (Fagligpolitisk utvalg for Forsvaret), hvor aktuelle saker er blitt løftet fram gjennom året. Høsten 2019 ble Forsvarssjefens fagmilitære råd lagt fram. Man har så vidt startet arbeidet med planlegging av Samråd for Forsvaret, som skal gjennomføres i 2020 i forbindelse med framleggelsen av ny langtidsplan. Det er også blitt avholdt møter for å få til en omforent løsning når det gjelder privatisering av vedlikeholdet i Forsvaret, uten at Forsvaret har kommet LO i møte når det gjelder ønsket om en utredning.

Gjenkjøp og kampfly/ubåt

LO deltar i F-35 industriforum, etablert av Forsvarsdepartementet, som diskuterer de næringsrelaterte spørsmålsstillingene i tilknytning til kampflyprosjektet. Årets møte i FD ble avholdt i desember 2019. LO sitter også i en industristøttegruppe under Forsvarsdepartementet vedrørende anskaffelsen av framtidens ubåtkapasiteter etter 2020. I dette arbeidet står også gjenkjøp sentralt.

Offentlige anskaffelser

Norge bruker over 500 milliarder årlig i offentlige anskaffelser. Regelverket for offentlige anskaffelser er derfor et viktig verktøy i arbeidet for et bedre klima, mer innovasjon og i arbeidet mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Anskaffelsesakademiet ble etablert i 2017. LO vil fortsette å være med i den framtidige utviklingen av akademiet, og ble medlem av styret i 2018. Under fagdagen

høsten 2019 ble ulike doktorgradsavhandlinger innen offentlige anskaffelser presentert for styret. Man arbeider med å få offentlig finansiell støtte, uten at dette fikk gjennomslag i årets budsjett. LO ble i 2019 medlem i den norske speilkomiteen, som skal se på standardiseringer på området. Handlingsplanen for grønne og innovative anskaffelser er så vidt i gang, et arbeid som skal fullføres i 2020.

I slutten av 2018 ble det igangsatt et arbeid for å oppdatere 10 strategiske grep mot svart økonomi. Grepene ble presentert under Arendalsuka 2019 sammen med en film som viser disse i praksis. Samtidig er det påbegynt et arbeid for å se på mulighetene for en nasjonal modell for å hindre arbeidslivskriminalitet og sosial dumping.

Nordområdene

LO har jobbet tett sammen med skognæringsforum Nordland dette året for å fremme skognæringen og få til næringsaktivitet av trevirke, både politisk og mot fylkeskommunen og fylkesmannen i Nordland.

Mineralstrategien for Nord-Norge er ferdig. LOs innspill er kommet med i strategien. Det jobbes fortsatt tett sammen med næringen i nord for å komme i gang med utvinning av viktige mineraler for det grønne skiftet vi står overfor, men stadige omkamper fra andre interesser skaper mye frustrasjon for næringen. LO vil fortsette arbeidet for å fremme mineralnæringens rammevilkår for å sikre framtidig produksjon og arbeidsplasser i Nord-Norge.

Vi har kommet i god dialog med Freyr, som planlegger en gigantisk batterifabrikk i Mo i Rana med oppstart i 2023. Fabrikken kan gi 2500 nye arbeidsplasser. Vi har gått inn sammen med flere av forbundene og fått til en dialog. Dette arbeidet vil fortsette framover. Det er stor investeringsvilje i prosessindustrien i Nordland for tiden, og de fleste bedriftene går veldig bra. Vi har også en plass i komiteen for Industrikonferansen, som avholdes i Bodø hver høst.

LO har også deltatt på flere samarbeidsarenaer med NHO i nord for å koordinere felles interesser.

Nordområde-rådgiver samarbeider også godt med Fagforbundets nordområdeutvalg i felles saker.

LO har deltatt på en rekke bedriftsbesøk og konferanser i nord.

Bistand ved omstilling

På oppdrag fra forbundene kan LO, med utgangspunkt i gjeldende lov- og avtaleverk, bistå klubbene med kompetanse i forbindelse med endringsprosesser på arbeidssstedet. LO bistår forbundene og tillitsvalgte med analyser som balanserer og ofte representerer en motmakt til ledelsens forslag om å legge ned arbeidsplassene. Arbeidet omfatter også kursaktivitet innen økonomi- og regnskapsforståelse for tillitsvalgte.

I 2019 har omstillingsarbeidet omfattet flere oppdrag. LO har fulgt opp prosessen ved Sealed Air AS ved Hamar. Andre oppdrag har vært relatert til entreprenøren Kruse Smith AS i Stavanger og flyselskapet Novair AS. Dessuten bidro LO med nyttig økonomisk analyse til klubben i forbindelse med streiken som syklistene i Foodora AS gjennomførte for å få tariffavtale. LO har også vært aktiv i forbindelse med etableringen av Spordrift AS. Selskapet er heleid av Bane Nor AS og skal arbeide for å vinne vedlikeholdskontrakter knyttet til norsk jernbanesektor.

Ved årsskiftet er LO engasjert i en omstillingsprosess hos Amedia AS.

Aktiviteten har også omfattet kursvirksomhet for tillitsvalgte. Blant annet er det, i samarbeid med Norsk Jernbaneforbund, holdt kurs for styrerepresentanter som er tilknyttet forbundet.

Sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Forhandlings- og HMS-avdelingen er ansvarlig for dette fagområdet. I tråd med LOs strategi for oppfølging av LOs handlingsprogram, har avdelingen ansvar for å koordinere arbeidet mellom de enkelte fagavdelingene og mellom LO og forbundene. Dette gjøres blant annet gjennom den såkalte pådrivergruppen, hvor de ulike avdelingene er representert, gjennom regelmessige kontaktmøter med forbundene og gjennom andre fora.

Det har vært avholdt tre kontaktmøter mellom LO og forbundene,

i tillegg til egne møter med de forbundene som har en eller flere allmenngjorte tariffavtaler.

Møtene har først og fremst blitt brukt til operative og konkrete arbeidsoppgaver:

- Følge opp LOs nye strategi mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, som ble endelig vedtatt i sekretariatet i september 2018.
- Diskutere og samordne informasjons- og skoleringsarbeid i forbindelse med nye innleieregler, forbud mot nullprosentkontrakter og kommunale og fylkeskommunale innkjøpsregler.
- Kartlegge og ta initiativer overfor relevante myndigheter med hensyn til oppfølging av allmenngjøringsloven og arbeidsmiljøloven.
- Følge og komme med innspill til utformingen av et europeisk arbeidsmarkedsbyrå (ELA) og dets første arbeidsprogram.
- Få oversikt over politiske utfordringer som er til hinder for bekjempelse av sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

I tillegg til å avholde jevnlig møter med forbundene, har LO også deltatt på en rekke andre arenaer, som blant annet:

- NTLs svart økonomi-nettverk, som består av tillitsvalgte fra blant annet politi, toll, NAV og Arbeidstilsynet.
- Fellesforbundets Oslofjordkonferanse, som har vært et av forbundets viktigste verksteder for utforming av ny politikk mot sosial dumping.
- Frelsesarmeens forum for arbeid mot menneskehandel, som samler aktører fra arbeidslivet, etatene og frivillige organisasjoner.
- ROSA-konferansen (menneskehandel) og Norsk Økoforum (økonomisk kriminalitet/arbeidslivskriminalitet).
- Internasjonal konferanse for de nasjonale arbeidstilsynene og partene, som har fulgt utstasjonierende bemanningsselskap over flere år.
- ASDs orienteringsmøter om aktuelle EU-/EØS-saker.
- Møter i treparts bransjeprogram for bilbransjen.
- Medvirket i brukerpanel hos Skatteetaten for å forbedre hjemmiden handlehvit.no.

I 2019 vedtok sekretariatet å opprette en tjeneste for lønnsinndrivelse, i tråd med den nye strategien. Arbeidet kom i gang i sommer. I begynnerfasen er det besluttet å ta saker via de frivillige organisasjonene, i tillegg til aktører som Fair Play Bygg, for å være sikker på å treffe dem tiltaket er ment å nå, de mest sårbare i arbeidslivet. Ved utgangen av 2019 er status at to saker er avvist fra det som er blitt vurdert som «ordinære uorganiserte» (en sak kom fra Jussbuss, og en fra Frelsesarmeen), og tre saker er behandlet. Det har vært ett tilfelle med tre latviere innen bygg (der det kunne brukes solidaransvar), ett med en spansktalende i hotell og restaurant, og en rumensk arbeider i transportnæringen. Den første saken kom fra Fair Play Bygg, den andre fra Caritas og den tredje fra Kirkens Bymisjon.

I det daglige har vi arbeidet opp mot regjeringen, departementene og opposisjonspartiene, ikke minst i forbindelse med stortingsbehandlingen av en rekke Dokument 8-forslag fremmet av representanter fra Arbeiderpartiet, SV, Rødt og Senterpartiet. Vi har også avholdt møter med og deltatt på konferanser / holdt innledninger i regi av tilsynsmyndighetene og skatt, Servicesenter for utenlandske arbeidstakere (SUA), og avholdt flere møter med de frivillige organisasjonene som jobber med ofre for arbeidslivskriminalitet, som Røde Kors, Frelsesarmeen, ROSA og Kirkens Bymisjon.

LO har deltatt på en lang rekke møter i regi av ASD og andre departementer, blant annet knyttet til regler om taushetsplikt, om bedre informasjonsarbeid overfor utenlandske arbeidstakere og om forebyggende innsats. LO er også representert i flere ulike arbeidsgrupper, blant annet i Arbeidstilsynets arbeid med det internasjonale etatssamarbeidet mot svart arbeid («undeclared work»).

LO har gjennom året dessuten vært involvert i blant annet:

- Samarbeidet mot Svart økonomi (SMSØ).
- «Pilotprosjekt 50 tømrere» i Oslo kommune, der Oslomodellen brukes som brekkstang for å få unge utenfor arbeid og skole inn i opplæringsløp.
- Deltatt og holdt innledning på en lang rekke konferanser og kurs hvor sosial dumping og arbeidslivskriminalitet har vært tema.

- Skrevet avisartikler og debattinnlegg om sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.
- Deltatt i Fafo Østforums referansegruppe.

Miljø og bærekraftig utvikling

Klima, miljø og bærekraftig utvikling

LO-leiaren understreka i 2019 at klima og ulikheit er saker LO skal ha ekstra fokus på fram mot komande kongress.

Mellom klima og berekrafts-sakene som har hatt særskilt merksemd i LO i 2019, er CO₂-fangst og -lagring (CCS, Carbon Capture and Storage), plast, vidareføring av vegkarta for lågutsleppssamfunnet, verdsberekraftsmåla og sirkulær økonomi.

Det er i 2019 oppretta ein internasjonal standardiseringskomité for sirkulær økonomi, ein nasjonal standardiseringskomité, samt at Prosess21-styret har sett ned eit ekspertutval for sirkulær økonomi i prosessindustrien. LO deltok i alle desse. Saman med Virke har vi sendt fleire førespurnader til Klima- og miljødepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet om å få på plass ein nasjonal strategi for sirkulær økonomi.

Det er eit godt samarbeid mellom hovudorganisasjonane i arbeidslivet om klima, og «Arbeidslivets klimaveke» var arrangert for andre gong i februar 2019.

Gjennom DEFS sin komité for bærekraftig utvikling, energi og klima, samt DEFS sin ad hoc komité for berekraftsmåla, har LO deltatt i klima- og miljøarbeidet i europeisk fagrørsle.

LO deltok i den norske delegasjonen under høgnivåpolitisk forum om berekraftsmåla i FN, samt i internasjonal fagrørsle (ITUC) sin delegasjon. LO heldt Norges innlegg om berekraftsmål 8 om anstendig arbeid og økonomisk vekst, der vi understreka behovet for, og viktigheita av, rettferdig omstilling.

LO deltok saman med internasjonal fagrørsle i fleire klimamøter i FN i 2019. På UNFCCC sitt sommarmøte i Bonn, Tyskland, hadde den nyoppretta ekspertkomiteen, Katowice Committee of Experts on the Impacts of the Implementation of Response Measures (KCI), sitt første møte. Rettferdig omstilling og økonomisk omstilling er hovudtema denne komiteen skal rådgi om til partsmøta under klimakonvensjo-

nen og Parisavtalen, og det vart vedtatt eit seks års arbeidsprogram for komiteen under møte nummer 2, som vart halde i forkant av COP25. Dei internasjonale klimaforhandlingane COP25 føregjekk i desember i Madrid, Spania, der LO deltok saman med internasjonal fagrørsle. Dette vart eit skuffande partsmøte, der det meste vart sendt uløyst vidare til neste COP. I LOs delegasjon deltok følgjande forbund denne gongen: Fagforbundet, Fellesforbundet og Industri Energi. I tillegg heldt FN's generalsekretær eit eige klimatoppmøte i New York i september, der LO òg bidrog saman med ITUC og Just Transition Centre. På New York-møtet vart det lansert eit globalt klimajobb-initiativ, som eit 40-tals land (inkl. Sverige og Finland) signerte på. Norge ville ikkje signere dette initiativet, der rettferdig omstilling og jobbskaping er sentralt, noko som er svært skuffande.

LO samarbeider tett med internasjonal fagrørsles Just Transition Centre (JTC), og stiller kontor til rådighet i Folkets Hus for dei tilsette i JTC.

LO-leiaren sit i klimaministerens klimaråd. LO er representert i styra i Stiftinga Miljømerking (Svanen) og i Stiftinga Miljøfyrtårn, der LO-sekretær Are Tomasgard er styreleiar. Samarbeid og møter om klima- og miljø saker har vore gjennomført med ulike næringslivs-kontaktar, bransjeorganisasjonar, myndigheiter, politikarar, miljø- og naturvernorganisasjonar, med forskingsmiljø og på AOFs og LO-skulens miljøkurs.

Arbeidsmiljø

Arbeidsmiljøloven, skipsarbeidsloven, likestillings- og diskrimineringsloven mm.

Stortinget vedtok lovendring om varsling etter behandling av regjeringen forslag i Prop. 74 L (2018–2019).

Endringene trer i kraft fra 01.01.2020 og medfører bl.a.:

- Å legge til rette for et godt yringsklima kommer inn i formålsparagrafen.
- § 1-6: En utvidelse av grupper av personer som ikke er arbeidstakere, men som likevel kommer innunder arbeidsmiljølovens regler om varsling (bortsett fra innsatte i kriminalomsorgens anstalter).
- Ny 2 A-1 (2 og 3) rett til å varsle om kritikkverdige forhold i virksomheten: Definerer hva som menes med kritikkverdige forhold og at yrting om forhold som kun gjelder arbeidstakers eget arbeidsforhold ikke regnes som varsling med mindre forholdet omfattes av andre ledd.
- Ny 2 A-2 (1,2 og 3) definerer nærmere framgangsmåten ved varsling.
- Ny 2 A-3 Om arbeidsgivers aktivitetsplikt ved varsling, 1 og 2 ledd: Arbeidsgiver må sørge for at varselet blir undersøkt innen rimelig tid og at varslere har et fullt forsvarlig arbeidsmiljø. Arbeidsgiver skal, dersom det er nødvendig, sørge for tiltak for å forebygge gjengjeldelse.
- Ny § 2 A-4 Forbud mot gjengjeldelse. 2,3 og 4 ledd konkretiserer nærmere hva som menes med gjengjeldelse. Dersom arbeidstaker legger fram opplysninger som gir grunn til å tro at gjengjeldelse har funnet sted, må arbeidsgiver sannsynliggjøre at dette likevel ikke har skjedd.
- Ny § 2 A-5 Oppreisning og erstatning ved brudd på forbudet mot gjengjeldelse. Arbeidstaker kan reise krav om erstatning og oppreisning uten hensyn til arbeidsgiver eller innleiers skyld.

- Ny § 2 A-6 Plikt til å utarbeide rutiner for intern varsling. ... (1) Også virksomheter under 5 ansatte plikter å ha rutiner for varsling dersom forholdene i virksomheten tilsier det. (2) Rutinene skal utarbeides i tilknytning til det systematiske HMS-arbeidet, i samarbeid med arbeidstakerne og deres tillitsvalgte.

Skipsarbeidsloven

Fra 01.08.2019 trådte bl.a. følgende endringer i kraft:

- § 5-1 (2) Ved vurdering av oppsigelse av minst 10 arbeidstakere innenfor et tidsrom på 30 dager, uten at oppsigelsen er begrunnet i den enkelte arbeidstakers forhold, skal det innledes drøftinger med arbeidstakernes tillitsvalgte. (3) Ved oppsigelse etter annet ledd skal arbeidsgiver gi tillitsvalgte alle relevante opplysninger ved skriftlig melding. Bokstav a-h spesifiserer innholdet. Meldingen skal gis tidligst mulig og seinest samtidig med innkalling til drøftinger. (4): Arbeidstakernes tillitsvalgte kan kommentere meldingen direkte til NAV.

Diskrimineringsombudsloven

Fra 01.01.2020 trer bl.a. følgende endringer i kraft:

- § 9: I saker om seksuell trakassering ... har partene rett til muntlige forhandlinger.

Likestillings- og diskrimineringsloven

Fra 01.01.2020 trer bl.a. følgende endringer i kraft:

- § 13 (6): Fra at arbeidsgivere og ledelse i organisasjoner og utdanningsinstitusjoner skal forebygge og hindre til «søke å hindre».
- § 24: Tydeliggjøring av offentlige myndigheters aktivitets- og redegjørelsesplikt for å fremme likestilling og hindre diskriminering nevnt i § 6, bl.a. forebygging av trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold.
- § 26: Arbeidsgivers aktivitetsplikt ... Arbeidsgiver skal søke å hindre trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold. I alle offentlige virksomheter, i private virksomheter med mer enn 50 ansatte, og i private virksomheter med 20-50 ansatte når en av

arbeidslivets parter krever det, skal arbeidsgiver a) kartlegge lønnsforhold fordelt på kjønn og bruken av ufrivillig deltidsarbeid ...

Arbeidet som er nevnt i bestemmelsen skal dokumenteres.

- § 26 a Arbeidsgivers redegjøringsplikt, 4. ledd: Avgrensning av hvem som har rett til innsyn i resultatene av lønnskartleggingen, også når denne ikke kan anonymiseres. Opplysningene kan bare gis når det er nødvendig for å undersøke om det foreligger ulovlig forskjellsbehandling ved lønnsfastsettelse. Også regler om taushetsplikt.

Intensjonsavtalen om et mer inkluderende arbeidsliv

Partene i arbeidslivet, ved LO, YS, Unio, Akademikerne, NHO, Virke, KS, Spekter og staten ved ASD og staten som arbeidsgiver ved KMD, har i desember 2018 inngått en ny IA-avtale for tidsperioden 2019–2022. Den nye IA-avtalen har som overordnet mål å skape et arbeidsliv med plass til alle, gjennom å forebygge sykefravær og frafall og på denne måten bidra til å øke sysselsettingen.

Avtalen har videre to hovedmål:

- Sykefravær: Sykefraværsprosenten skal reduseres med 10 prosent sammenlignet med årsgjennomsnittet for 2018.
- Frafall: Frafallet fra arbeidslivet skal reduseres.

For å støtte opp under målene for IA-avtalen, er partene og myndighetene enige om å løfte fram satsinger på forebyggende arbeidsmiljøarbeid og lange og gjentakende sykefravær.

IA-avtalen garanterer at endringer i sykelønnsordningen ikke kan foretas med mindre partene er enige i dette.

Det er i 2019 iverksatt bransjeprogrammer under IA-avtalen i sjue bransjer. Disse er sykehus, sykehjem, barnehager, bygg og anlegg, leverandørindustrien i olje- og gassnæringen, rutebuss- og persontransport og næringsmiddelindustrien.

Nye virkemidler i avtalen er: arbeidsmiljøportalen, HelseiArbeid,

kompetansetiltak, tilskudd til ekspertbistand i vanskelige enkeltsaker, samt virkemidler som skal utvikles i bransjeprogrammene. Den økonomiske rammen er tilnærmet lik tidligere avtaler, ca. 270 mill. pluss arbeidslivssentrene i NAV.

Sekretariat for avtalen er i Arbeids- og sosialdepartementet, med en koordineringsgruppe bestående av medlemmer fra partene i avtalen. Arbeidet er ledet av statssekretær i ASD.

Forbundene har egne IA-ansvarlige som er pådrivere i forbundenes arbeid ut mot foreninger og tillitsvalgte. I 2019 har det vært avholdt fire møter i HMS-/IA-utvalget, samt et faglig seminar.

Hovedorganisasjonenes Fellestiltak – sykefravær (HF-S)

Sykefraværssamarbeidet mellom LO og NHO har pågått siden 1991 gjennom en egen arbeidsgruppe ved siden av HF (tidligere Sykefraværprosjektet). Gruppen har hatt to møter og en studietur i 2019. Tor Idar Halvorsen har deltatt og holdt innlegg på HF-konferansen «Bedre Bedrift» om forebyggende arbeidsmiljøarbeid. I tillegg har det vært kommunikasjon om gode bedriftseksempler i HF-prosjektene, som også har vært tema på flere konferanser i regi av Stami og IA-partene om forebyggende arbeidsmiljøarbeid.

Psykososialt, kjemisk, biologisk og fysisk arbeidsmiljø

LO arbeider for et trygt og sikkert arbeidsmiljø med hensyn til psykososiale, fysiske, kjemiske og biologiske arbeidsmiljøfaktorer. Dette gjør LO bl.a. gjennom å ta initiativ til ny forskning på området, ved å følge opp og formidle resultater av ny forskning og ved å jobbe med regelverksutvikling på området. LO bistår også i og følger opp det europeiske arbeidet på området ved deltakelse i Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS).

Arbeid og kreft

LO er opptatt av å redusere arbeidsrelatert kreft ytterligere i Norge. Det anslås at rundt 500 dør av arbeidsrelatert kreft hvert år i Norge. Et av tiltakene er å innføre grenseverdier for kreftframkallende stoffer. I år har implementering av første endringsdirektiv av 2017/2398/EU med grenseverdier for 14 kreftframkallende stoffer blitt vedtatt, med frist for gjennomføring 17.01.2020. I høringen for implementering av direktivet i Norge, valgte Arbeidstilsynet å beholde minimumskravet til EU for stoffer der Norge allerede hadde lik grenseverdi som i EU-direktivet. LO mener at Norge ikke bare skal gjennomføre minstekravene fra EU, men gjøre en selvstendig vurdering av hvor grenseverdiene skal ligge i Norge. LO ba derfor om en drøfting med Arbeidstilsynet i forkant av høringen, for å senke grenseverdiene ytterligere enn minimumskravene som er vedtatt i EU-direktivet for kvarts, benzen, seksverdige kromforbindelser og trestøv. Dette fordi det finnes vitenskapelig grunnlag for at det er en betydelig risiko for sykdom ved eksponering under minimumsverdien satt av EU, og at dette er stoffer mange arbeidstakere i Norge blir eksponert for i dag. Arbeidstilsynet hadde ikke mulighet til å utarbeide grunnlagsdokumenter for disse stoffene innen april i år, og har dermed vedtatt å starte en ny revisjonsprosess for disse stoffene 01.01.2020 med mål om forskriftsendring fra 01.07.2020. LO vil være part i dette revisjonsarbeidet.

Rammeverk for håndtering av psykososiale og organisatoriske arbeidsmiljøfaktorer

En av de største årsakene til sykefravær i Norge og Europa er de psykososiale faktorene. LO har som mål å fremme utviklingen av et rammeverk som sikrer forebygging av arbeidsrelatert sykdom og skade knyttet til psykososiale og organisatoriske risikofaktorer. Dette er også et mål i DEFS Health & Safety Committee, gjennom å fremme et ønske om et direktiv om psykososiale risikofaktorer i EU. LO bidrar i diskusjonen om et slikt direktiv gjennom medlemskap i komiteen. Videre deltar LO i det internasjonale standardiseringsarbeidet med ISO 45003 – en veileder for hvordan psykososiale risikofaktorer kan

håndteres på arbeidsplassen. I Norge har LO tatt opp problemstillingen om forebygging av arbeidsrelatert sykdom og skade knyttet til psykososiale og organisatoriske risikofaktorer i regelverksforum. LO ønsker at Regelverksforum skal se på om og hvordan et bedre regelverk kan bidra til å forebygge sykdom og skade knyttet til disse risikofaktorene.

Bedriftshelsetjeneste og arbeidsmedisin

Oppfølging av ekspertgruppens rapport fra mai 2018

I mandatet står det at partene skal bli involvert i oppfølgingen av ekspertgruppens rapport. I november 2019 mottok LO brev med oppnevning av en referansegruppe som skal følge arbeidet med utviklingsprosjektet, der Arbeids- og sosialdepartementet, Arbeidstilsynet og Statens arbeidsmiljøinstitutt utgjør prosjektgruppen. Rapporten, som skal komme med forslag til tiltak og virkemidler for videreutvikling av bedriftshelsetjenesteordningen, skal legges fram for departementet innen 1. november 2020.

Godkjenningsordning

Godkjenningsordningen for bedriftshelsetjenesten har fungert siden januar 2010. Det er per desember 2019 180 organisasjonsnummer som er godkjente BHT-er. Det er én helt ny bedriftshelsetjeneste som er godkjent i 2019, ellers har det vært regodkjenninger. Tendensen i bransjen er sammenslåing/oppkjøp av mindre enheter, noe som godkjenningssenheten mener har gitt bedre kvalitet på tjenestene, men som også har ført til at en del BHT-er selger tjenester langt utover det som er arbeidsgivers ansvar.

Referansegruppen knyttet til godkjenningssenheten, der partene i arbeidslivet er representert, har hatt ett møte i 2019. Deltakelse i referansegruppen gir nyttig tilgang på informasjon, og en mulighet til å diskutere prinsipielle problemstillinger og formidle erfaringer med BHT.

Arbeidsmedisin

LO har fulgt opp arbeidsmedisinfeltet blant annet gjennom deltakelse på samlinger arrangert av Norsk arbeidsmedisinsk forening (yrkesforening under Legeforeningen) og Norsk forening for arbeidsmedisin (fagmedisinsk forening).

Arbeidstilsynet

LO har to medlemmer i Arbeidstilsynets råd. Rådet har hatt to møter i 2019. Temaer på rådsmøtene har bl.a. vært organisasjonsprosessen i Arbeidstilsynet (framtidens arbeidstilsyn), tilsynets aktiviteter 2019, målbilde 2030, IA-avtalen, status for utvikling av risikoverktøy og treparts bransjeprogram for transport, renhold og uteliv. Arbeidstilsynet har utarbeidet en omfattende oversikt over treparts arbeidsgrupper der Arbeidstilsynet er involvert. Arbeidstilsynet arrangerte et seminar for rådets medlemmer og varamedlemmer der dagsordenen var mandatet for rådet, rådets funksjon og hvordan få til mer dialogbaserte rådsmøter, erfaringer fra partssamarbeid i andre sammenhenger, bl.a. Regelverksforum og bransjeprogrammene. Oppfølging av seminaret har også vært tema på rådsmøtet i oktober.

Statens arbeidsmiljøinstitutt

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) er det nasjonale forskningsinstituttet innenfor arbeidsmiljø og arbeidshelse. LO har hatt én representant i instituttets fagråd siden oppstarten av fagrådet i 2006. Fagrådet har hatt ett møte i 2019. Dagsordenen for møtet har bl.a. omfattet arbeidsmiljø- og bransjesatsingen knyttet til IA-avtalen, ny organisasjonsmodell, støttefunksjoner knyttet til BHT og status for etablering av nasjonalt arbeidstidsregister. Det er opprettet en egen referansegruppe for «STAMITID» (mulighetsprosjekt for opprettelse av et register over reell arbeidstid), der partene i arbeidslivet er representert.

Standardisering

LO og noen forbund deltar aktivt i arbeidet med revidering og utvikling av standarder som påvirker arbeids- og livsvilkår for medlemmene.

Stadig mer av regelverksutviklingen i EU og internasjonalt, tar utgangspunkt i etablerte standarder. Med det som utgangspunkt, oppfordrer DEFS (Den europeiske faglige samorganisasjonen) sine medlemsorganisasjoner til å delta i standardiseringsarbeid som har betydning for arbeidsforhold.

LO gjennomførte i juni et seminar for forbundene sentralt. Der ble det diskutert hvordan standardisering påvirker arbeidsforhold, og hvordan fagbevegelsen best kan forholde seg til utvikling av standarder. Hovedinnlederne i seminaret var Guido de Jong, rådgiver i DEFS, og Jacob Mehus, direktør i Standard Norge.

LO er medlem i Standard Norge, og er representert i styret der. LO er også representert i DEFS' faste standardiseringsutvalg.

Tilknytningsformer i arbeidslivet

Reglene for midlertidig ansettelse ble endret i arbeidsmiljøloven fra 1. juli 2015. Arbeids- og sosialdepartementet gjennomførte følgeevaluering av endringen. Partene i arbeidslivet deltok i referansegruppe. I tillegg iverksatte departementet en rekke utrednings- og forskningsprosjekter som ser på ulike forhold knyttet til endringer i tilknytningsformer, herunder delingsøkonomi mv. Høsten 2019 ble Samfunnsøkonomisk Analyse AS gitt i oppgave å evaluere allmenngjøringsordningen. Det har grunnlag i et Dok. 8-forslag i Stortinget, og skal gå fram til juni 2021. LO deltar i referansegruppe.

Akan, Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk

Akan kompetansesenter er en forening som bygger på partssamar-

beid mellom Landsorganisasjonen i Norge (LO), Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO) og staten.

Akan er ikke en medlemsorganisasjon. Innsatsen rettes mot hele Norges arbeidsliv og er tilgjengelig for alle virksomheter i Norge. Det er også mulig for enkeltpersoner å ta kontakt.

Akan kompetansesenter har som formål å sette hele det norske arbeidslivet i stand til å forebygge rus og avhengighet, slik at sykefraværet reduseres og effektivitet og livskvalitet økes. Ledere, ansatte og deres representanter skal settes i stand til å ta opp bekymring så tidlig som mulig og bidra til at ansatte med rus- eller spilleproblematikk får et tilbud om hjelp så raskt som mulig.

Styret i Akan kompetansesenter består av inntil seks medlemmer. LO og NHO oppnevner hver to medlemmer med personlige varamedlemmer til styret. Staten ved Helsedepartementet oppnevner ett medlem med varamedlem. De ansatte i Akan kan velge ett medlem med personlig varamedlem til styret.

Blant styrets medlemmer oppnevner hhv. LO og NHO annet hvert år hhv. leder og nestleder i styret, med en funksjonstid på ett år. Kristin Sæther fra LO har i perioden vært styrets nestleder, med Tor Idar Halvorsen som vararepresentant.

Verneombud og arbeidsmiljøopplæring

Verneombudene har en påserolle og er sentrale aktører i en virksomhets HMS-arbeid. Det er flere av LOs forbund som har aktiviteter knyttet til verneombud/hovedverneombud. LO har opprettet en arbeidsgruppe med representanter fra noen av forbundene for å rette søkelyset på verneombudsordningen, deres status, og hvordan LO og forbundene og forbundene seg imellom kan samarbeide for at verneombudene skal få best mulige vilkår for å utøve sitt verv. Gruppen skal også se på hvordan forbundene kan bidra til samarbeid mellom tillitsvalgte og verneombudene på den enkelte arbeidsplassen.

Arbeidsgruppen skal vurdere hvordan kvaliteten på arbeidsmiljøopplæringen skal sikres. Kvalitetsmessig god arbeidsmiljøopplæring er avgjørende for at verneombud, medlemmer av arbeidsmiljøutvalg og arbeidsgiver i samarbeid kan sørge for et godt HMS-arbeid i virksomhetene. Det har etter hvert blitt klart at det finnes betydelige innslag av useriøse aktører i markedet. Et virkemiddel kan være å opprette en godkjenningsordning.

Store anlegg

For LOs anleggskontor har også 2019 vært preget av stor aktivitet. Det er pr. 31. desember sju ansatte LO-koordinatorer (åtte fram til november), i tillegg til en anleggssekretær som organisatorisk ligger under LOs forhandlings- og HMS-avdeling.

I løpet av 2019 har det vært noe utskifting av personell. Ved prosjekt E39 Sørvest hos Nye Veier AS kom ny koordinator på plass i løpet av september, etter at vedkommende som hadde stillingen valgte å gå tilbake til arbeidsgiver etter endt permisjon. Ved Ørland flystasjon for Forsvarsbygg ble vår koordinator valgt inn i politikken etter valget i år, og ny person tiltrådte etter sommeren. Ved E18 Sørøst hos Nye Veier AS ble prosjektet avsluttet i henhold til avtale, i september i år. Avtalen med Nye Veier AS har vært under diskusjon, men etter noe evaluering og samtaler, samt noen endringer og presiseringer, ble avtalen reforhandlet i oktober i år. Ny avtale med Forsvarsbygg i forbindelse med utbygging av Evenes flystasjon kom på plass rett etter sommeren. Koordinator er på plass, foreløpig i 50 prosent stilling fra august i år. Prosjekt Campus Ås for Statsbygg ble avsluttet iht. avtale i juni i år. Prosjekt Nytt Nasjonalmuseum for Statsbygg ble avsluttet etter vel tre måneders forlengelse i november. For Statsbygg er to nye avtaler på plass i løpet av året, UiO Livsvitenskap og regjeringskvartalet. Etter diskusjoner ble det avtale om LO-koordinator hos Bymiljøetaten – samferdsel, samlet plan i Oslo. Denne avtalen gjelder for tre prosjekter i forbindelse med fornyelse av trikkeskinner, vann og avløp i Oslo.

Følgende avtaler pr. 31. desember 2019 har varighet godt inn i 2020:

- Follobanen for Bane Nor – høsten 2021
- E6 Innlandet for Nye Veier AS – våren 2021
- E39 Sørvest for Nye Veier AS – utgangen av 2020, høyst sannsynlig forlengelse (ferdigstilling er i løpet av 2022)
- Kampflybase Ørland hos Forsvarsbygg, avtalen forlenget sommeren 2019 til september 2020, og med muligheter for forlengelse da deler av prosjektet er skyvet noe fram i tid
- Evenes flystasjon for Forsvarsbygg, høsten 2022
- Statsbygg, UiO Livsvitenskap – høsten 2024 (50 prosent første halvdel av 2020)
- Statsbygg, nytt regjeringskvartal, sluttdato ikke satt, men ca. 2025 (50 prosent til ca. 01.06.2020)
- Bymiljøetaten – samferdsel, samlet plan sommeren 2020 med mulig forlengelse

Kommende avtale:

Avinor, i hovedsak på Gardermoen, men andre flyplasser kan bli aktuelle å følge opp. Avtale signert i desember, oppstart februar 2020. Avtalen strekker seg to år fram i tid med opsjon i ytterligere ett år av gangen i inntil to år.

Ikke igangsatt:

- Sykehusutbyggingene er ikke kommet i gang, men diskusjoner med de forskjellige prosjektene går sin gang. Vi regner med oppstart på noen av disse i løpet av 2020.
- Landbasert olje og gass – liten aktivitet, men vi vil følge dette opp gjennom samtaler med tillitsvalgt i Industri Energi i Equinor på nyåret 2020.

LOs offshorekontor

LOs offshorekontor er samlokalisert med regionkontoret i Rogaland. Offshorekontoret er besatt med en stilling som offshoresekretær og

er administrativt lagt inn under forhandlings- og HMS-avdelingen. Stillingen innebærer å drive en utadvendt virksomhet mot forbund/ fagforeninger og tillitsvalgte som sørver arbeidstakere på norsk kontinentalsokkel. Stillingen er rettet mot HMS-arbeid offshore, og innebærer også samarbeid med relevante avdelinger i LOs interne organisasjon. Det samarbeides også mot tre LO-koordinerende tillitsvalgte for Equinors sokkelvirksomhet. Disse representerer EL og IT Forbundet, Fellesforbundet og Industri Energi.

Offshoresekretæren er styreleder i Samarbeid for sikkerhet, et forum som er blant de mest omfattende samarbeidsprosjekter som har blitt iverksatt innenfor helse, miljø og sikkerhet i olje- og gassindustrien. Videre er offshoresekretæren representant i Sektorstyret Petroleum (Standard Norge), Regelverksforum (Petroleumstilsynet), LOs olje- og gassutvalg og LOs helikopterutvalg.

Likestillingspolitikk

Konferanse for de fylkesvise familie- og likestillingspolitiske utvalgene

24.-25. januar ble det gjennomført konferanse for de fylkesvise familie- og likestillingspolitiske utvalgene, på Sørmarka. Det var ca. 60 deltakere fra de fylkesvise og det sentrale utvalget samt fra LO sentralt.

Temaer på konferansen var blant annet:

- «En ny oppvekstpolitikk?» Innledning v/Cecilie Knibe Kroglund, leder for Ap's oppvekstutvalg.
- «Mannsrollen under press?», panelsamtale ledet av LO-rådgiver Jonas Bals.
- *Det jeg skulle ha sagt – håndbok mot seksuell trakassering* – bokbad med forfatterne.

Det ble også gjennomført gruppearbeid som utgangspunkt for videre arbeid i regionene.

8. mars

For første gang (etter det arrangørene er kjent med), gjennomførte LO, Unio og YS et felles 8. mars-arrangement. Hovedtema var arbeidet for å få en ny ILO-konvensjon mot vold og trakassering. Hovedgjest var Myrtle Witbooi, som er leder i «International Domestic Workers Federation» og generalsekretær i South African Domestic Service and Allied Workers Union (SADSAWU).

LO hadde hovedansvar for Witboois program under norgesbesøket. Det ble blant annet gjennomført et møte med politisk ledelse i ASD om arbeidet med å ratifisere ILO-konvensjon 189 om Domestic Workers, et møte med LO-lederen, forberedelse til panelsamtalen under 8. mars-frokosten og intervju med flere medier.

Likelønnsdag

I 2019 har LO for første gang markert likelønnsdag, med utgangspunkt i det internasjonale «Equal Pay Day»-konseptet der man symbolsk markerer at «fra nå jobber kvinner gratis». Etter dialog med Unio og YS ble vi enige om å beregne denne dagen ut fra gjennomsnittstallet pr. månedsverk slik det er beregnet av TBU.

Med dette som utgangspunkt ble Likelønnsdagen 2019 markert 14. november. LO sentralt markerte dagen med et frokostmøte.

FN-dagen mot vold mot kvinner 25. november og påfølgende 16-dagerskampanje

Tema for årets 16-dagerskampanje var «Stopp vold og trakassering av kvinner i arbeidslivet», og hadde som viktig krav at land ratifiserer ILO-konvensjon nr. 190. FOKUS – Forum for Kvinner og Utvikling – koordinerer norsk arbeid med 16-dagerskampanjen. Fordi hovedtemaet var knyttet til arbeidsliv og ILO, valgte LO (samt Unio og YS) å samarbeide med FOKUS om et felles arrangement, som ble gjennomført 6. desember på Folkets Hus. Det var stort oppmøte og gode innledninger.

Arbeidsgruppe for likestilling under Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd (ALPR)

LO har også i 2019 deltatt aktivt i ovennevnte arbeidsgruppe. Arbeidsgruppen har hatt fire møter.

Blant saker som har stått på dagsordenen i 2019 er:

- Veilederen *Sammen setter vi strek* – oppdateringer om arbeidet til Arbeidstilsynet og Likestillings- og diskrimineringsombudet og innspill fra arbeidslivets parter til dette. Dette var tema i to møter.
- Kampanjen mot seksuell trakassering og Arbeidstilsynets og LDOs planer for denne i 2019.

- Orientering fra BLD om overføring av likestillings- og diskrimineringsområdet til KUD.
- Innledning om pågående forskning ved CORE – Senter for likestillingsforskning.
- Oppfølging av lovendringer i likestillings- og diskrimineringsloven, vedtatt i juni 2019. Som oppfølging av dette skal det utvikles nye veiledere og maler. LO har også deltatt i en egen arbeidsgruppe som skal sikre sterkere medvirkning av partene.
- Orientering om markering av Beijing+25 nasjonalt og internasjonalt.
- Orientering om arbeidet med konvensjonen om vold og trakassering.
- Kjønnsperspektivet i arbeidet med sykefravær (ASD).
- Strategi for et mer likestilt utdannings- og arbeidsmarked.
- Arbeidet med Stortingets anmodningsvedtak om kjønnsnøytrale titler i staten.

Kvinnekomiteen i Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS)

LO har deltatt på høst-møtet i DEFS' kvinnekomité, 9.–10. desember. Dette var det første møtet i komiteen etter DEFS-kongressen i Wien i mai 2019, med Esther Lynch som ny ansvarlig for likestilling i DEFS' ledelse.

Viktige saker for kvinnekomiteen har i 2019 vært blant annet:

- Arbeid for ILO-konvensjon om vold og trakassering i arbeidslivet (jf. beretning om 8. mars over og beretningen om LOs internasjonale arbeid).
- Arbeid for og oppfølging av nytt Work-Life Balance Directive (vedtatt i EU-parlamentet i april i år og trådte i kraft fra 1. august).
- Oppfølging av den nye EU-kommisjonærens agenda for Europa, med klare ambisjoner på likestillingsfeltet, herunder at hun i løpet av de 100 første dagene vil fremme forslag som pålegger arbeidsgivere (i alle fall noen) åpenhet om lønn, som et virkemiddel for likelønn.
- DEFS' likestillingsundersøkelse.
- DEFS-prosjektet REBALANCE, som har som mål å styrke kunnska-

pen om hvordan kollektive avtaler kan brukes til å bedre balansen mellom arbeidsliv og omsorgsansvar og dermed bidra til å utvikle fagforeningsstrategier på dette området.

Annet faglig og politisk arbeid

LO jobber for likestillingspolitikk nasjonalt og internasjonalt også på flere andre måter. For 2019 kan det blant annet nevnes:

- Høringsinnspill til Stortinget i forbindelse med behandling av representantforslag «Likelønn – fra ord til handling».
- Bredt høringsinnspill til Stoltenberg-utvalgets NOU om kjønnsforskjeller i skoleprestasjoner.
- Høringsinnspill til Stortinget om foreslåtte endringer i likestillings- og diskrimineringsloven, våren 2019. LO støttet forslaget om innføring av lavterskeltilbud i saker om seksuell trakassering. LO støttet også forslag om skjerpet aktivitets- og redegjøringsplikt, men påpekte at den også burde gjelde for alle private arbeidsgivere med 20 ansatte eller mer, ikke kun når en av de lokale partene krever det.
- Fagligpolitisk samarbeid med Arbeiderpartiet om «Arbeidsliv fritt for vold og trakassering», med mål om å utvikle og presentere felles politikk i 2020.
- Julie Lødrup med Synnøve Konglevoll som vara møter for LO i styringsgruppa til Ap's kvinnenettverk.
- Stort likestillingsarrangement under Arendalsuka. I år sto Fagforbundet og Handel og Kontor for planlegging og gjennomføring.
- Innledninger hos fylkesvise utvalg, ved etterspørsel.
- Bård Nylund, leder LOs organisasjonsavdeling, var delegat etter forslag fra LO i den norske delegasjonen til FNs kvinnekommisjon i New York i mars.
- Synnøve Konglevoll deltok fra LO på FNs «Beijing+25 Regional Review Meeting» i Genève 29.-30. oktober. I 2020 er det 25 år siden Beijing-plattformen ble vedtatt, og i den forbindelse gjennomføres det regionale møter med rapportering på målene i Beijing-plattfor-

men. Samlingen i Genève var for ECE-regionen (Europa, Nord-Amerika og Kaukasus samt Israel).

Forskning og utdanning

Forskning

LO har også i 2019 opprettholdt samarbeidet med Norges forskningsråd. LO deltar i flere underliggende råd som for eksempel forskningsprogrammet Velferd, Arbeidsliv, Migrasjon (VAM). LO har også hatt et møte med forskningsrådets avdelingsledere. LO var her opptatt av å få fram at forskning og forskningspolitikk henger tett sammen med samfunnsbygging og LOs rolle som en viktig samfunnsaktør. Arbeidslivet har grunnleggende betydning for verdiskapning, velferd og velstand i hele landet.

I forskningspolitisk sammenheng har det vært løpende kontakt med blant annet NHO, Virke, Norsk Industri, Abelia, Tekna, Forskerforbundet, Universitets- og høyskolerådet og Forskningsinstituttene fellesarena (FFA). LO er, gjennom distriktssekretærene, også representert i flere av de andre regionale forskningsinstituttene.

LO har i forslag til statsbudsjett for 2020 spilt inn et forslag til nytt forskningsprogram, «Arbeidsliv 2030».

LO har gjennom året deltatt i flere ulike forskningspolitiske møter og konferanser, også i regi av Kunnskapsdepartementet, og har avlevert skriftlige innspill til departement og forskningsråd.

En av hovedsakene i 2019 har vært publisering av forskning (Plan S). Dette er et europeisk initiativ for å sikre åpen tilgang til all offentlig finansiert forskning innen 2020. Hensikten er at forskere, næringsliv og befolkningen for øvrig raskt skal få tilgang til ny forskning. Forskningen når bredere ut og får større tillit i befolkningen når den publiseres i tidsskrifter med åpen tilgang. Samtidig har LO vært opptatt av at formidling av forskning gjøres mer tilgjengelig, slik at flere faktisk leser siste nytt om forskning.

Forskningsaktivitet i LOs regi

Det ble for 2019 avsatt om lag 3,8 mill. kroner til nye utrednings- og forskningsprosjekter gjennom LOs forsknings- og utredningsmidler.

Temaer for enkeltprosjekter har vært:

- Særtilsynenes tilsyn på arbeidsmiljøområdet.
- Bruk av digitale kontroll- og overvåkningssystemer i arbeidslivet.
- Konkurskriminalitet.
- Samfunnsmessige konsekvenser av sosial dumping.
- Medievaneundersøkelse.
- Utvide makroøkonomisk modell.
- Bidrag til forskningsrapport om FNs bærekraftsmål.
- Konflikthåndteringsprosjekt med fokus på granskning og faktaundersøkelser.

Fra «Åpen post» ble det bevilget midler til ytterligere tre prosjekter:

- Kvalitativ undersøkelse om kompetanse tillitsvalgt utvikler i vervet sitt, som skal gjennomføres som en del av mestertillitsvalgtprosjektet til LO.
- Utredning for LO-utvalget som skal vurdere lavlønnsstillegg.
- ABE-reform og kampen mot arbeidslivskriminalitet.

I tillegg er det bevilget om lag 2,8 mill. kroner til fire prosjekter fra OU-midlene til privat sektor:

- Tillitsvalgtkarrierer blant kvinner.
- Bedre arbeidslivspolitik i en liten åpen økonomi.
- Norske lønns- og arbeidsvilkår i norske farvann.
- Intervju-undersøkelse blant polske og litauiske arbeidstakere i Norge.

I tillegg til prosjektene som fikk støtte for 2019, har det også pågått og er avsluttet prosjekter som er startet opp tidligere år. Også noen av de vedtatte prosjektene for 2019 vil strekke seg over noe lengre tid. Resultater og analyser er dokumentert i egne rapporter, og inngår som grunnlag for LOs løpende faglige, politiske og organisatoriske arbeid.

LOs tillitsvalgtpanel

Fra 2012 er det gjennomført 15 undersøkelser i LOs tillitsvalgtpanel. Panelet har rundt 3000 deltakere, og består både av tillitsvalgte på arbeidsplasser og tillitsvalgte i foreninger/avdelinger/forbund. Prosjektet gjennomføres i nært samarbeid mellom Fafo og LO, blant annet når det gjelder valg av tema og spørsmål som stilles.

De fleste rundene har hatt flere temaer, og noen har vært omfangsrike. Mange ulike områder er blitt belyst, og det er nå mulig å gjenta undersøkelser og å se utviklingen over tid. På noen av spørsmålene har vi allerede tidsserie.

De første årene ble resultatene regelmessig rapportert gjennom artikler til arbeidslivet.no, og timene til artikkelskriving ble belastet dette prosjektet. Denne nettsiden har ikke fått tilført midler de siste tre årene. Det lages nå korte artikler, notater og presentasjoner som belastes budsjettet til tillitsvalgtpanelet, og resultatene formidles via frifagbevegelse.no.

Noen av resultatene fra tillitsvalgtpanelet brukes direkte inn i pågående Fafo-prosjekter, noe forskerne opplever som svært nyttig. Resultater fra tillitsvalgtpanelet er benyttet i en rekke foredrag, og er en viktig kunnskapskilde for LOs ledelse og for fagavdelingene i LO.

Blant temaene som er spurt om i 2019 er:

- Innleie av arbeidskraft.
- Tillitsvalgtes hverdag.
- Klimatiltak på arbeidsplassen.
- Valget 2017.
- Tillitsvalgtåret.
- Tillitsvalgtopplæring/kompetanseutvikling.

I forbindelse med at LO utpekte 2019 til tillitsvalgtåret, undersøkte vi nærmere hvilke vilkår tillitsvalgte har i forbindelse med utførelsen av vervene. Det ble laget en spesialrapport, *Tillitsvalgtåret 2019, Fafo-notat 2019:2017*. Rapporten ble lansert på et frokostseminar 26. november, der både lokale tillitsvalgte, LO-lederen og fire forbundsledere innledet.

Høsten 2019 startet arbeidet med revisjon av panelet, personer som ikke lenger er tillitsvalgte går ut og nye rekrutteres. Noe av dette arbeidet videreføres i 2020.

Innovasjon og næringsrettet forskning

LO har også i år formidlet sine innovasjonspolitiske syn til virkemiddelapparatet og ulike organisasjoner, nasjonalt og regionalt, med sterk vekt på den erfaringsbaserte innovasjonen som skjer på arbeidsplassene sammen med den forskningsdrevne innovasjonen. I 2019 ble virkemiddelgjennomgangen nær slutført, og LO har jobbet mye med å hente inn kunnskap fra forbund, bedrifter og andre organisasjoner og med å gi innspill til regjeringen. LO har arbeidet for å sikre og utvikle et bedre virkemiddelapparat for næringslivet internasjonalt, nasjonalt, regionalt og lokalt, og understøttet de regionale innovasjonssystemene.

Digitalisering

I 2019 har avdelingen fulgt opp Digital 21 og gått inn i ekspertgruppen for Digitalisering i prosess 21. Avdelingen deltar dessuten i gruppen som jobber fram en ny standard for kunstig intelligens i regi av Standard Norge, og i gruppen Nordic Smart Government, i regi av Brønnøysundregistrene. Det er stor interesse for digitalisering i LO-forbundene, og næringspolitisk avdeling har bidratt med foredrag i hele landet gjennom året.

LOs utdanningsfond

Stipend fra LOs utdanningsfond ble i 2019 utlyst for 28. gang, og interessen er fortsatt meget stor. Det ble i 2019 innvilget totalt 2216 stipend, fordelt slik tabellen viser. Til sammen er det gitt tilsagn

om kr 20 148 500,-, noe som gir et gjennomsnitt på kr 9090,- pr. stipendiat. Maksimale stipend for studieåret 2019/2020 var kr 13 500,- for helårsutdanning, kr 4000,- for kortere kurs og til praksiskandidat § 3,5 inntil kr 10 500,- pr. studieår.

Stipend for støtte til AOFs lese- og skriveopplæring med data-tekniske hjelpemidler er kr 10 500,-.

Nedenstående statistikker gjelder regnskapsåret 2019, fra 01.01.2019 til og med 31.12.2019.

TOTALT INNVILGET 2019 MED SAMMENLIGNENDE TALL FOR 2018

Type utdanning	Antall 19	Antall 18	Beløp19	Beløp 18	%19	%18
Helårsutdanning	848	900	11.289.700	12.008.300	56,0	55,2
Kortere utdanning	1368	1476	8.858.800	9.761.500	44,0	44,8
TOTALT	2216	2376	20.148.500	21.769.800	100	100
Praksiskandidat	560	661	5.432.900	6.439.300	26,9	29,6
Yrkesmessig videreutdanning	288	314	1.656.400	1.873.300	8,2	8,6
Videregående skole	71	87	531.000	649.400	2,7	3,0
Fagskole	676	672	6.731.500	6.541.600	33,4	30,0
Høgskole/ universitet	560	574	5.561.200	6.002.700	27,6	27,6
Annen utdanning	61	68	235.500	263.500	1,2	1,2
TOTALT	2216	2376	20.148.500	21.769.800	100	100

Antall innvilgede stipend i 2019 sammenlignet med 2018 har en liten nedgang på *helårsutdanning* med 5,8 prosent. (Det var en betydelig oppgang på 21 prosent i 2018.)

Kortere utdanning i 2019 sammenlignet med 2018 har enn nedgang på 7,3 prosent. (Det var oppgang på 4,5 prosent i 2018.)

STIPENDMOTTAKERNE FORDELTE ETTER KJØNN

Helårsutdanning	Antall 2019	Antall 2018	% 2019	% 2018
Kvinner	136	157	16,0	17,4
Menn	712	743	84,0	82,6
TOTALT	848	900	100	100
Kort utdanning	Antall 2019	Antall 2018	% 2019	% 2018
Kvinner	306	288	19,5	19,5
Menn	1062	1188	80,5	80,5
TOTALT	1368	1476	100	100

FORBUNDSFORDELING

Forbund	2019			2018		
	Antall stipend innvilget	Beløp innvilget	Forbundet andel i %	Antall stipend innvilget	Beløp innvilget	Forbundet andel i %
NAF	153	1.386.100	6,9	175	1.557.400	7,2
EL og IT	420	3.726.600	18,5	379	3.444.100	15,8
FF	927	8.847.200	43,9	958	9.153.900	42,0
HK	33	298.600	1,5	35	340.500	1,6
IE	421	3.495.300	17,4	417	3.390.200	15,6
NNN	92	872.500	4,3	168	1.615.900	7,4
NSF	9	68.000	0,3	5	29.500	0,1
NTF	76	759.000	3,8	173	1.654.400	7,6
FLT	63	513.400	2,5	56	498.900	2,3
Fagforbundet	12	99.800	0,5	3	31.000	0,1
NTL	10	82.000	0,4	7	54.000	0,3
TOTALT	2216	20.148.500	100	2376	21.769.800	100

Tildelingsutvalg

Tildelingsutvalget har i 2019 bestått av: Terje Olsson, LOs ledelse; Monica Nymoen / Bård Nylund, LO; Jan Ørnevik, Fellesforbundet; Kai Christoffersen, EL og IT Forbundet; Merete Helland, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Bjørn A. Jonassen, Norsk Trans-

portarbeiderforbund / Fellesforbundet; Nina Henriksen / Arnstein Aaestrand, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Johnny Myrvold, Norsk Arbeidsmandsforbund; Solfrid E. Horne-Moe / Barbro Auestad, Industri Energi; Maren A. Gulliksrud / Silje Kjellesvik Norheim, Handel og Kontor. *Varamedlemmer:* Arvid Ellingsen, LO; Sandra M. Herlung, Fagforbundet; Jahn C. Bakken, Norsk Sjømannsforbund; Hege Fjellberg, Norsk Tjenestemannslag.

De to første varamedlemmene innkalles til alle møter, øvrige varamedlemmer innkalles etter behov.

I tillegg møter Mona Fagerheim, LO Stat og Lars M. T. Holer, AOF, som observatører.

Sekretariatet består av: Jadwiga Zarzycka, LO.

Tildelingsutvalget har månedlige møter hvor innkomne søknader behandles. LOs fondsstyre er ankeorgan for tildelingsutvalget.

Utdannings- og kompetansepolitisk arbeid

Viktige områder LO har vært engasjert i, er blant annet arbeid med kompetansereform, oppfølging av nasjonal strategi for kompetansepolitikk, fagfornyelsen i grunnopplæringen, ny yrkesfaglig tilbudsstruktur, arbeidslivsrelevans og finansiering i høyere utdanning, styrking av kompetansepolitisk samarbeid regionalt og bransjeprogram for kompetanse. LO har gitt innspill/uttalelser til en rekke offentlige utvalg, bla. livsoppholdsutvalget, utvalget for lærekraftig utvikling, Lied-utvalget for videregående opplæring, sysselsettingsutvalget og Stoltenberg-utvalget om kjønnsforskjeller.

Innspill er også gitt gjennom deltakelse i Kompetansepolitisk råd, i kontakt med Stortingets utdannings- og forskningskomité, Ap-fraksjonen i Stortinget, Kunnskapsdepartementet, Utdanningsdirektoratet, Kompetanse Norge, NOKUT, andre samarbeidende organisasjoner i arbeidslivet og i utdanningssystemet (for eksempel Norsk studentorganisasjon, Elevorganisasjonen, ANSA, Internasjonal Studentunion og Universitets- og høgskolerådet).

LO har bidratt til å styrke kunnskapsgrunnet blant annet

gjennom deltakelse i Kompetansebehovsutvalget og Norges forskningsråds porteføljestyre, samt gjennom iverksettelse av forskningsprosjekter finansiert ved LOs egne forsknings- og utredningsmidler.

LOs utdanningspolitiske arbeidsgruppe har avholdt ett ordinært møte, samt flere formøter til Samarbeidsrådet for yrkesopplæring om arbeidet med tilbudsstrukturen i videregående yrkesfaglige utdanningsprogram.

LOs utdanningskonferanse 2019 ble avholdt 26.–27. september med vel hundre deltakere fra forbundene, LOs distriktskontorer, tillitsvalgte, AOF og enkelte eksterne samarbeidspartnere. Hovedsak på konferansen var problemstillinger tillitsvalgte står i. Det er på den enkelte arbeidsplass det viktigste kompetansepolitiske arbeidet gjøres. Blant problemstillingene som ble diskutert var: Hva vet vi om hva som skjer på arbeidsplassen? Er det store forskjeller mellom ulike deler av arbeidslivet? Hvilken rolle har avtaleverket og partssamarbeidet? Hvilken rolle har og bør tillitsvalgte ha? Hvordan kan vi bruke tillitsvalgtes år til sikre at kompetanse-reformen får med seg kraftfulle verktøy på de enkelte arbeidsplassene, både i offentlig og privat sektor? Hvordan få til bedre samarbeid mellom utdanningsinstitusjonene og arbeidslivet, og er universitetene og høyskolene godt nok rigget til å svare på samfunnets kompetansebehov?

LO har satt i gang prosjektet «Mestertillitsvalgt», som undersøker hvilken kompetanse tillitsvalgte utvikler som følge av vervet. Prosjektet prøver ut «Balansemodellen» for dokumentasjon av kompetanse som er utarbeidet i arbeidslivet på tillitsvalgtrollen. LO er prosjektleder for «Kompetanse-utfordringer ved digitale transformasjoner» i samarbeid med NHO Mat og Drikke, YS og Kompetanse Norge. LO samarbeider med NHO om utvikling av undervisningsmaterieell om den norske modellen, og har samarbeidet med de andre hovedorganisasjonene på arbeidstakersiden om å få mer kunnskap om trepartssamarbeidet inn i norsk utdanning. LO og NHO har videreført samarbeidet med Universitetet i Oslo om å utvikle kunnskapsøkonomien. LO og NHO har samarbeidet om å styrke rådene for samarbeid med arbeidslivet og arbeidslivsrelevansen i høyere

utdanning (herunder arrangert frokostseminar og gitt innspill til stortingsmelding).

LO og forbundene er representert i Samarbeidsrådet for yrkesopp-læring (SRY) og i de faglige rådene under Utdanningsdirektoratet. SRY ble opprettet i 2004 etter tidligere Rådet for fagopplæring i arbeidslivet. Det inneværende SRY er oppnevnt for perioden 2017–2021. På konstituerende møtet i 2017 ble LO-sekretær Trude Tinnlund valgt til leder og Rune Foshaug fra NHO til nestleder. 3. desember 2019 tok NHO over, etter sedvane om deling av lederskapet i perioden.

Viktige saker for SRY har blant annet vært:

- Nasjonale retningslinjer og alternative modeller for fordypninger på Vg3 / opplæring i bedrift.
- Fagfornyelsen – arbeid med nye læreplaner for yrkesfaglige programmer har ført til behov for ny avklaring av forståelsen og praktiseringen av retningslinjer for samarbeid (SRY, faglige råd og Utdanningsdirektoratet).
- Forholdet mellom inkludering og å sikre fremragende yrkeskompetanse.
- Evaluering av vekslingsmodeller i fag- og yrkesopplæringen.
- Kontaktmøter med ulike ekspertutvalg, blant annet Stoltenbergutvalget om kjønnsforskjeller, Ekspertutvalg for etter- og videreutdanning og Opplæringslovutvalget.

WorldSkills Norway (WSN) er en ideell organisasjon som arbeider for å høyne statusen, interessen og kvaliteten på norsk yrkesutdanning. LO og en rekke hovedorganisasjoner, landsforeninger, fagforbund, opplæringskontorer, skoler og fylkeskommuner er representert i organisasjonen, med vel 50 medlemmer.

LOs representanter er LO-sekretær Trude Tinnlund, som også er leder i styret fra årsmøtet i juni 2019. Hun tok over etter LOs nestleder Roger Heimli. Benedikte Sterner er styremedlem og offisiell delegat fra Norge til WorldSkills Europe og WorldSkills International. Det har vært avholdt styremøter og årsmøte 5. juni, i NHO.

WSN arrangerer yrkeskonkurranser i en rekke yrkesfag i samarbeid

med en aktuell fylkeskommune. I 2019 ble det gjennomført Skole-NM med rekordstor deltakelse. Over 360 deltakere fra hele landet var påmeldt i 36 forskjellige yrkesfag. 22.-27. august ble det arrangert Yrkes-VM i Kazan, Russland. Over 1300 deltakere fra hele verden deltok, inkludert det norske yrkeslandslaget med 18 deltakere. De norske deltakerne oppnådde flere «Medallion of Excellence» under Yrkes-VM.

LOs representanter i Nasjonalt fagskoleråd er LO-sekretær Trude Tinnlund og Arvid Ellingsen. Blant problemstillingene rådet har jobbet med, er et arbeid med å flytte fagskoleutdanning opp på nivå 6 i kvalifikasjons-rammeverket.

Internasjonalt utdanningsarbeid

LO har vært representert med LO-sekretær Trude Tinnlund i Advisory Committee on Vocational Training (ACVT) og i styret til CEDEFOP. CEDEFOP er EU-kommisjonens dokumentasjons- og analysesenter for fag- og yrkesopplæring. ACVT er treparts-sammensatt og ble opprettet i 2004 for å bistå EU-kommisjonen med utvikling av fag- og yrkesopplæring. LO har deltatt i TUACs arbeidsgruppe for utdanning og kompetanse.

LO-tilknyttede organisasjoner

Sørmarka AS

Innledning

Sørmarka er arbeiderbevegelsens kurs- og konferansesenter og et møtested for fagorganiserte fra hele Norge. Vårt mål er å være arbeiderbevegelsens førstevalg for tilrettelegging og gjennomføring av kurs- og konferansevirksomhet. I tillegg til egne organisasjoner skal Sørmarka også tilby sine tjenester til faglige og frivillige organisasjoner i privat og offentlig virksomhet. Sørmarka har beholdt markedsandelen i konferansemarkedet og har hatt økt aktivitet i yrkes-, ferie- og fritidstrafikk. Sørmarka satser på høy kvalitet og god service og framhever seg i et konkurransepreget marked.

Personalet

Ved årsskiftet hadde Sørmarka 43 fast ansatte og 1 lærling. Fordelingen er 23 kvinner og 20 menn.

Styret

Styret består pr. 31.12.19 av: Julie Lødrup, LO (leder); Arnstein Aasestrand, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Trine Lise Sundnes, Handel og Kontor; Svend Morten Voldsrud, Fagforbundet; Hege Espe, Fellesforbundet; Johnny Myrvold, Norsk Arbeidsmandsforbund; Mona Fagerheim, LO Stat.

Respektive vararepresentanter: Roger Haga Heimli, LO; Mimmi Kvisvik, Fellesorganisasjonen; Karin Bøyum, Fagforbundet; Carl Marius Michelsen, Norsk Tjenestemannslag; Jahn Cato Bakken, Norsk Sjømannsforbund; Jarle Wilhelmsen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Lise Toril Olsen, LO Stat.

Ansattrepresentanter: Per Torbjørn Kristiansen og Christoffer Sletmoe.

Vararepresentanter i rekkefølge: Jarle Nærby; Agata Adamczyk; Anett Bogen; Kine Riiser Voie.

Det er avholdt fem styremøter i 2019. Hovedsaker dette året har vært økonomi og videre utvikling av Sørmarka som produkt. Styret er dessuten orientert om arbeidet i bedriften med videreutvikling av anlegg, tilbud, tjenester, arbeidsmiljø og arbeidskultur.

Organisasjonsutvikling

Sørmarkas bedriftsfilosofi gjenspeiler seg i arbeidsmålene: Fornøyde gjester, fornøyde medarbeidere og økonomisk drift. Målene settes i avdelingene og følges opp i avdelingsmøter og jevnlig ledermøter. Vi har to lærlinger i bevertningsavdelingen og to medarbeidere på arbeidsrettet tiltak. Bedriften legger til rette for ansatte som ønsker faglig utvikling.

Belegg og kapasitetsutnyttelse

Belegget for 2019 var 26 674 døgn, en nedgang på 1257 døgn i forhold til 2018. Beleggsprosenten utregnet for 49 uker gir 58,6 prosent mot 61 prosent i 2018, utregnet fra antall gjester. Beregnet i forhold til antall rom er beleggsprosenten 46,9 prosent. Rev par var på kr 546,- mot 539,- i 2018. Med høyere rev par i 2019 er losjioversetningen på samme nivå som 2018, til tross for mindre belegg.

Fordeling av kundegrupper

Ferie og fritid	23 %
Andre kurs	34 %
Egne kurs	34,4 %
Yrke	8,6 %

Drift av eiendommen

2019 var hovedfokus på utvendig vedlikehold. Ombygning av Granbaren til Gildesalen var det største oppgraderingsprosjektet, og ble gjennomført hovedsakelig med egne ressurser.

Avslutning

Sørmarka har hatt en nedgang i belegget i 2019, mye pga. økt hotellkapasitet i vårt nærrområde og kortere kursopphold. Ferie/fritid og det lokale markedet vil være et viktig område framover. Hovedmarkedet er fortsatt kurs og konferanse, og målet er å øke markedsandeler fra arbeiderbevegelsen. Fortsatt vekst og utvikling av produktet Sørmarka er avhengig av større oppslutning fra fagbevegelsen, og vi vil øke markedsføringsinnsatsen mot denne gruppen.

Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole Ringsaker AS – AFR

Arbeiderbevegelsens folkehøgskole Ringsaker AS eies 100 prosent av Landsorganisasjonen i Norge, og driver folkehøgskole på Moelv i Ringsaker kommune.

Pr. 31.12.2019 består styret av følgende medlemmer: Kristin Sæther, LO, styreleder; Eva Christine Stenbro, Arbeiderbevegelsens Presseforbund, nestleder; Tore Ryssdalsnes, LO Media; Odd Erik Kokkin, LOs distriktskontor i Hedmark; Iver Erling Støen, LOs distriktskontor i Oppland; Marit Brandsnes, ansattes representant, Skolenes landsforbund; Kari Monsbakken, ansattes representant, Fagforbundet.

Varamedlemmer for de eiervalgte styremedlemmene: 1. varamedlem Kjetil Staalesen, 2. varamedlem Eirine Saaler Nabben, HK Region Indre Østland og 3. varamedlem Rune Bugten, LO.

Det ble i 2019 avholdt fire styremøter og to telefonstyremøter.

Resultat, finansiering og likviditet

Årsresultatet for 2019 ble et underskudd på kr 46 483,-.

Selskapets finansielle stilling var tilfredsstillende ved årsskiftet.

Elevene og skoletilbudet

I skoleåret 2019/2020 har AFR 60 elever. Elevene fordeler seg på FN-akademiet, Medie-akademiet, IT-digitalformidlingsdesign og Grafisk design.

Personal og arbeidsmiljø

I 2019 hadde AFR AS til sammen 15 ansatte, i 11 årsverk. Av disse var 9 kvinner.

Framtidsutsikter

Det er fortsatt få søkere til mediefagene. Vi tror at den positive trenden når det gjelder jobber innen media vil slå positivt ut på søkerantallet.

Det jobbes med ny profil, linjer og faglig innhold. Sommeraktivitetene er meget bra og bidrar til årets resultat. For å drive med overskudd i framtiden er det viktig å jobbe mot målet om 80 elever.

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek (Arbark)

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek (Arbark) ble opprettet i 1908 av LO og Arbeiderpartiet. I dag er Arbark arbeiderbevegelsens eldste eksisterende kulturinstitusjon, den største privateide arkivinstitusjonen i Norge og et rikholdig fagbibliotek. Arbarks viktigste oppgave er å ta vare på arbeiderbevegelsens mangfoldige kulturarv og formidle den videre til nye generasjoner. Arbark prioriterer høsting og sikring av digital samtidsinformasjon på lik linje med forvaltning og formidling av Arbarks historiske samlinger.

Gjennom 2019 har Arbarks samling av arkiver vokst med 360 hyllemeter og utgjør nå omlag 8000 hyllemeter. Arkivene utgjør en sentral del av nasjonens kollektive hukommelse og kommer fra LO, fagforbundene, foreninger og klubber, partiene på den politiske venstresiden, kvinne-, freds- og solidaritetsorganisasjoner og mange enkeltpersoner. Arkivene brukes fortløpende av studenter, forskere, forfattere, tillitsvalgte og andre interesserte. Informasjon om de enkelte arkivene kan søkes opp via Arkivportalen (www.arkivportalen.no). De siste årene har Arbark utviklet metoder for å kunne håndtere arbeiderbevegelsens digitale arkiver.

Arbark er landets største og viktigste spesialbibliotek for litteratur om norsk og internasjonal arbeiderbevegelse, med om lag 130 000

titler. Biblioteket har bøker, beretninger, protokoller, fagblader, pamfletter og brosjyrer samt mange doktorgrads-, hoved- og masteroppgaver. I tillegg kommer plakater, audiovisuelt materiale og *Arbeiderbladets* klipparkiv (1947–1985). Kataloginformasjonen er søkbar på Internett. Sentrale digitaliserte kilder fra arbeiderbevegelsen er tilgjengelig på Arbarks hjemmeside (www.arbark.no) og i økende grad på den nasjonale portalen Digitalarkivet (www.digitalarkivet.no).

Arbark har en stadig voksende samling på godt over fire millioner fotografier og negativer. Brorparten kommer fra *Arbeiderbladet*. Omtrent 68 000 fotografier er digitalisert, beskrevet og søkbare, og brukes jevnt i bøker og presse. Gjennom 2019 har Arbark mottatt over 480 000 digitale fotografier til bevaring fra LO Media. Arbark formidler digitale fotografier gjennom portalene Oslobilder (www.oslobilder.no) og Digitaltmuseum.no (www.digitaltmuseum.no).

Videre bevarer Arbark om lag 700 faner, flagg og bannere fra arbeiderbevegelsen. De eldste er fra slutten av 1800-tallet. Det finnes også digitale fotografier av arbeiderfaner som oppbevares i museer og andre institusjoner rundt omkring i landet, totalt om lag 2700 faner. Digitale fotografier av for- og baksider på alle fanene samt rundt 220 fanetopper i Arbarks samling er fritt tilgjengelig for publikum på Internett via portalen Digitaltmuseum.no.

Også i 2019 drev Arbark et omfattende formidlingsarbeid, med skriving av artikler, billedredaksjon av bøker, arrangement av seminarer og konferanser i samarbeid med LO i Oslo, besøk av grupper fra arbeiderbevegelsen og ulike utdanningsinstitusjoner, foredrag på fagbevegelsens seminarer og kurs og veiledning til brukerne. Arbarks årbok *Arbeiderhistorie* publiserte i 2019 ti fagfellevurderte artikler om ulike tema.

Organisasjonsarbeid

Medlemsutvikling

Det samlede medlemstallet i LOs forbund har økt også i 2019, og er pr. 4. kvartal 952 394. LO har 25 forbund som medlemmer. Medlemsutviklingen i disse viser vekst i totalt antall medlemmer, for unge medlemmer (147 242 under 30 år) og for studenter (22 234).

Det er i dag flere kvinner enn menn som er medlemmer i LOs forbund (totalt menn: 455 143, kvinner: 497 251). I år som i fjor ser vi en oppgang på fullt betalende medlemmer, og i dag har LO 609 346 medlemmer i denne kategorien.

Rekruttering og organisasjonsutvikling

Det jobbes målrettet etter strategiske planer med fokus på rekruttering, organisasjonsbygging og medlemservice i LO og forbundene. Organisasjonsavdelingen bistår forbund og lokalorganisasjoner med økonomisk tilskudd og faglig oppfølging til tverrfaglige rekrutterings- og organisasjonsutviklingsprosjekter. I 2019 var det ca. 10 089 henvendelser om medlemskap via LOs nettsider. Disse behandles av organisasjonsavdelingen og videreformidles til rett forbund.

Organisering på Youngstorget

I to år har organisasjonsavdelingen, i samarbeid med distriktskontoret Oslo Akershus, LO Oslo og Fellesforbundet avd. 10, hatt hovedfokus på å organisere og rekruttere i området rundt Youngstorget. Det er lagt ned et godt stykke arbeid i å kartlegge de enkelte selskap for å finne ut av eierforholdet. Flere utesteder og restauranter i området ble valgt ut og besøkt. I denne perioden har det blitt vervet medlemmer, arrangert fellesmøter for ansatte og opprettet flere tariffavtaler på Youngstorget.

Innledninger og holdningsskapende arbeid

Avdelingen har i 2019 lagt stor vekt på holdningsskapende arbeid, og derfor prioritert innledninger på forbundenes kurs og konferanser rundt i Norge, med temaet «Etnisk mangfold og inkludering i samfunnet og i egen organisasjon».

Ekstraordinær kampanje for organisering i servicesektoren 2016–2019

Med bakgrunn i den lave organisasjonsgraden i servicesektoren hadde LO, sammen med seks forbund i servicesektoren, en ekstraordinær satsing for organisering 2016–2019. Kampanjen besto av åtte delprosjekter. Fra LO hadde Ståle Dokken og Onur Safak Johansen det koordinerende ansvaret. Prosjektet rapporterte løpende til LOs ledelse v/Terje Olsson og til LOs sekretariat to ganger pr. år.

Kampanjen styrket forbundenes og LOs kampkraft ved å opprette 134 nye tariffavtaler og verve nær 4000 nye ordinære medlemmer, i tillegg til over 540 studentmedlemmer og 225 nye tillitsvalgte. Over 370 tillitsvalgte har deltatt på felleskurs i kampanjen.

I juni 2019 vedtok sekretariatet at erfaringene fra den ekstraordinære kampanjen skal forsterkes og videreføres i det ordinære organisasjonsarbeidet. LO sentralt skal koordinere det tverrfaglige arbeidet på tvers av avdelinger i LO og på tvers av forbundene, samt i regionene.

Organisasjonsgjennomgang 2018–2021

Sekretariatet har fulgt opp Kongressens vedtak om videreføring av organisasjonsgjennomgangen. Det er nedsatt en arbeidsgruppe bestående av følgende forbund: Fagforbundet; Fellesforbundet; Handel og Kontor; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; EL og IT Forbundet; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Norsk Tjenestemannslag; Industri Energi; Norsk Arbeidsmandsforbund; Fellesorganisasjonen; Norsk Fengersels- og Friomsorgsforbund og

Skolenes landsforbund. Terje Olsson, LO, er leder av arbeidsgruppen, Kim-Louis Belaska er prosjektleder og Øystein Haugerud / Aud Helene Wernberg Wøyen er sekretær. I tillegg deltar HK-klubben og en distriktssekretær.

I den forrige kongressperioden jobbet arbeidsgruppen mye ute i organisasjonen, mens det denne gangen jobbes mer internt og administrativt i LO, for deretter å forankre funnene i arbeidsgruppen. Det er satt i gang tiltak for de fleste punktene Kongressen vedtok at skulle følges opp. Det har dette året spesielt vært jobbet videre med utvikling og forankring av organisatorisk regionalisering med regionråd og regionkonferanser.

LOs lokalorganisasjoner

LO har 105 lokalorganisasjoner. Det er et godt aktivitetsnivå i mange lokalorganisasjoner, og flere har små og store prosjekter gående med fokus på utvikling og fagligpolitisk arbeid. Fra og med 01.01.2020 vil det forekomme endringer i flere av lokalorganisasjonene som en følge av nye fylkesgrenser i Norge.

Organisasjonsnett – LORgnett

Systemet, LORgnett, skal ivareta flere sentrale funksjoner, men er i hovedsak et system som skal bidra til struktur og demokratisk arbeid i LOs lokalorganisasjoner, samt fakturering av fagforeningene tilhørende den enkelte lokalorganisasjon. Retningslinjene for regionkonferanser henviser til LORgnett som beregningsgrunnlag for fagforeningenes representasjon, og har i så måte bidratt til at også de lokale fagforeningene ser større nytte av organisasjonsnettet. Systemet er komplekst med flere leverandører på den tekniske siden, arbeidsoppgaver som involverer flere av LOs administrative avdelinger og alle regionskontorene, samt frivillige tillitsvalgte fra fagforeninger og i LOs lokalorganisasjoner.

Resultatet er et fragmentert ansvar og behov for klargjøring, oppfølging og opplæring i alle ledd. Det er derfor satt i gang et arbeid med systematisk kartlegging av utfordringer mellom de forskjellige leddene og hvilke områder som kan ha et klart forbedringspotensial. Det er forventet at arbeidet vil gi resultater allerede i 2020.

LOs konferanse for lokalorganisasjoner

LOs konferanse for lokalorganisasjoner ble avholdt på Gardermoen 6.-7. juni 2019. Hovedtema på konferansen var rekruttering, medlemsbevaring og den fagligpolitiske situasjonen. Deltakernes evaluering av konferansen var gode, med flere konstruktive innspill det er verdt å ta med videre. Konferansen er landsdekkende, og det deltok om lag 60 personer.

LOs organisasjonskonferanse

LOs organisasjonskonferanse ble avholdt 12. og 13. desember på Sørmarka. Hovedtema på konferansen var den fagligpolitiske situasjonen, et arbeidsliv i endring og bærekraft. Deltakernes evaluering er i skrivende stund ikke klar, men de muntlige tilbakemeldingene tyder på at deltakerne hadde utbytte av det faglige innholdet. Konferansen er landsdekkende, og det var påmeldt om lag 120 personer fra både LO, forbund, LO lokalt og ansatte i fagbevegelsen.

Påskearrangement for vanskeligstilte: «Inn i varmen»

I samarbeid med Norsk Folkehjelp avholdt LO, for tolvte året på rad, et rusfritt påskearrangement for vanskeligstilte, hjemløse og mennesker som lider under alvorlig rusmisbruk. Hensikten er å gjøre noe for de som har det vanskelig, spesielt under høytider. Arrangementet ble avholdt i Folkets Hus tirsdag 16. april. Det stilte mange frivillige

fra begge organisasjonene og fra forbundene. Det ble servert en toretters middag og holdt konsert med Johanne Vie & Linda Løvland og Three Bastards BluesBand. Arrangementet var meget vellykket, med ca. 200 gjester.

Formidling av arbeiderhistorie

Interessen for fagbevegelsen og arbeiderbevegelsens historie er stor. LO formidler historie bl.a. gjennom foredragsvirksomhet og spredning av skriftlig materiale. LO samarbeider med forbundene og Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek om formidlingsarbeidet.

LO IKT-konferanse

LO IKT er et initiativ for å fremme LO som relevant hovedorganisasjon for de som jobber med IKT i alle arbeidslivets sektorer, miljøer og bransjer. LO IKT er et samarbeid mellom fem LO-forbund (Fagforbundet; Handel og Kontor; Postkom; EL og IT Forbundet og NTL) for å gi IKT-medlemmer identitet og faglig tilhørighet gjennom en felles konferansearena. 23. oktober ble konferanse nummer fem arrangert. Temaet var #Kunstig intelligens – muligheter og utfordringer#. Med disse konferansene ønsker vi å bidra til å gi kunnskap og påfyll av kunnskap om hva som rører seg i IKT-sektoren. Det var 133 deltakere på konferansen.

Nordisk organisasjonskonferanse

Nordisk organisasjonskonferanse ble holdt i Finland i juni. Hovedtemaet for konferansen var digitalisering, under hovedoverskriften «Mulighetenes tid. Digitalisering av arbeidslivet», samt statusrapporter fra alle nordiske land.

LOs student- og ungdomsarbeid

LOs sommerpatrulje

LOs sommerpatrulje ble i år gjennomført i alle landets fylker utenom Hedmark mellom uke 26 og 28, for 34. gang. De aller fleste av fylkene var på patrulje i en eller to av ukene, og LOs distriktskontor i Hordaland gikk alle tre ukene. I løpet av årets patrulje ble 4788 arbeidsplasser besøkt. Patruljedeltakerne har fylt ut arbeidsplass-skjemaer, som ble summert til dagrapporter fra hvert fylke.

Det ble avdekket brudd i 39,2 prosent av de besøkte virksomhetene, noe som er en svak nedgang på 0,7 prosentpoeng sammenlignet med fjoråret. Fremdeles er verneombudsbrudd hovedkategorien av brudd i virksomhetene, med brudd på vaktlister, ulovlig overvåking og overtid som de tre neste kategoriene.

I tillegg til den utegående patruljen, har LOs sommerpatrulje også en informasjonstjeneste. Sommerpatruljens informasjonstjeneste har vært bemannet fra 15. mai til 9. august, samtidig som sommerpatruljetelefonen 416 16 666 har vært åpen.

Informasjonstjenesten har hatt kontorer i 9. etasje i Folkets Hus på Youngstorget, og vært bemannet av tre personer hele sommeren.

Totalt fikk informasjonstjenesten 558 henvendelser i 2019. Dette er en nedgang fra 670 henvendelser i fjor. 51,25 prosent av henvendelsene kom på telefon til 416 16 666. 34,28 prosent kom på e-post til sommerpatruljen@lo.no, mens 2,51 prosent kom på SMS og 8,96 prosent kom gjennom sosiale medier. Informasjonstjenesten oppfatter rettigheter til allmenngjort minstelønn og arbeidstid som resulterer i bortfall av arbeid og dermed manglende forutsigbarhet, som det største problemet for unge i arbeidslivet.

Gjennom perioden har sommerpatruljen totalt hatt 347 medieoppslag, i tv, radio, papiraviser, nettaviser, magasin og informasjonssider på internett. Oppslagene har i hovedsak hatt lokalt preg, men en

betydelig andel av årets oppslag har vært i nasjonale medier, noe som har bidratt til å sette patruljens arbeid på dagsordenen. Særlig i forbindelse med våre avsløringer om brudd på allmenngjøringsloven, har vi hatt en lang rekke oppslag, og det er grunn til å påstå at sommerpatruljen har vært godt synlig i lokale så vel som nasjonale medier.

Få politikere deltok i årets patruljer, men blant dem som har bidratt til å øke fokuset på patruljens arbeid, har vært de tre ungdomspartilederne til henholdsvis Rød Ungdom, Sosialistisk Ungdom og Arbeidernes Ungdomsfylking. Den første dagen med patrulje ble også gjennomført med LO-leder Hans-Christian Gabrielsen som deltaker, og dette var med på å synliggjøre patruljen fra start.

Også på sosiale medier har patruljen vært synlig, særlig på Facebook og Instagram. På Facebook har fokuset vært på å spre informasjon om patruljens arbeid og tilstedeværelse, mens det på Instagram har vært et fokus på å være til stede i ungdoms bevissthet. På Facebook har antallet likerklipp økt med rundt 500, mens antallet følgere på Instagram har økt med rundt 400. Vi har ønsket å nå ut til en målgruppe bestående av unge tillitsvalgte og medlemmer i LO, deres foreldre samt voksne tillitsvalgte og medlemmer.

Ungdomsvalgkamp

Det ble gjennomført stemmerettspatrulje i flere av fylkene i årets valgkamp.

Profilering og materiell

- Ny jobbhandbok og lærlingehåndbok til årets sommer- og lærlingepatrulje.
- Klær til sommerpatruljen i LO-profil.
- To videoer for sosiale medier sammen med utviklingen av LOs jobbhandbok.

- Jakker til LOs lærlingepatrolje.
- Snapchatvideo for VG om unge i jobb, 13. mars.
- Ny studentprofil i samarbeid med INRA.
- Nytt studentmaterieell brukt første gang på studiestart i august.
- Ny budskapsplattform for ungdoms- og studentarbeidet.
- Rekrutteringskampanje i sosiale medier og digitale kanaler rettet mot foreldre og studenter.
- Informasjonskampanje i studentaviser og på nettstedet.

Kurs, skoloring og konferanser

- Fellessamling med ungdomssekretærene, 28.04.
- LOs student- og ungdomskonferanse 29.4–31.04.
- Samling med ungdomssekretærene 27.11.–29.11.
- Fellessamling med ungdomssekretærene 27.11.–29.11.
- Fellessamling med ungdomssekretærene før student- og ungdomskonferansen.
- Ungdommens Nordområdekonferanse 24.01.–28.01.
- Studentrådgiver innledet på LOs lokalorganisasjonskonferanse 6. juni.
- Studentrådgiver innledet på HKs sommerkonferanse 6.–7. juni.
- Studentrådgiver deltok på NTL-dagene i Stavanger 28.–29. august.
- Studentrådgiver innledet for unge tillitsvalgte i FLT 15. november.
- Studentrådgiver innledet på FLTs fagdag 6. april.

Politisk representasjon

- Studentrådgiver deltok på AUFs studentkonferanse 27.–28. september.
- Studentrådgiver og ungdomsrådgiver deltok på LOs og NHOs ungdomspartisamling 4. desember.
- LO deltok på AUFs sommerleir.
- Studentrådgiver deltok på Socialdemokraternas kongress som gjest hos SSU 22.–23. mars.

- Studentrådgiver deltok på konferanse i regi av Trans Atlantic Campaign Committee i Washington D.C. 14.-15. april.
- Representasjon på LO Stats kartellkonferanse 19.-21. november.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på samling med LO og Ap's fylkessekretærer 6.2-7.2.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på FYKO i Geiranger 28.2-3.3.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på Fellesforbundets ungdomskonferanse 21.3-24.3.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på NTL Ung-konferansen 27.3.
- LOs ungdomsrådgiver holdt innledning på Sjømannsforbundets ungdomskonferanse 2.5.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på NNNs ungdomskonferanse 24.5-26.5.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på Fagforbundets sommerfestival 14.6.-16.6.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på samling med ungdomspartiene, NHO og LO 20.6-27.6.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på Arendalsuka 12.8.-15.8.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på Fellesforbundets lærlingekonferanse 5.11.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på Fagforbundets landskonferanse 12.11-14.11.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på Fagforbundets motivasjonskonferanse 7.12-8.12.

Andre aktiviteter

- Ungdomsrådgiver og studentrådgiver deltok på sommerpatruljen i Nordland 1.-4. juli.
- Organisasjonsavdelingen deltok på Arendalsuka 12.-15. august.
- Studentrådgiver innledet for LO i Kvinnherad 22.-23. august.
- Studentrådgiver innledet på Fagforbundet Ungs studentsamling 15. mars.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på Nordenskolan 28.1.-30.1.

- LOs ungdomsrådgiver hadde besøk av en skoleklasse 14.3.
- LOs ungdomsrådgiver møtte i SMSØ, arbeidsgruppe ung, 30.4.

Samarbeid med andre organisasjoner

- Ansa-seminaret 30. april.
- LOs ungdomsrådgiver møtte i Grønn ungdoms sentralstyre 14.3.
- LOs ungdomsrådgiver har gjennom året hatt jevnlige møter med ressursgruppa for utdanning og arbeid i AUF.
- LOs ungdomsrådgiver hadde møte med jobbsøkerhjelpen 19.4.
- LOs ungdomsrådgiver holdt innledning hos UngOrgs ungdomshøring 11.4.
- LOs ungdomsrådgiver holdt innledning for AUF i Oslo 11.4.
- LOs ungdomsrådgiver holdt innledning hos AUFs folkevalgtkonferanse 12.4.
- LOs ungdomsrådgiver hadde møte om sommerpatrolje med unginfo 19.6.
- LOs ungdomsrådgiver deltok på AUFs sommerfestival 31.7.-4.8.

Prosjekter

LO-studentene, LOs studentsatsing, har pr. desember 2019 opprettet LO-studentene ved NTNU Trondheim, NTNU Ålesund, Universitetet i Bergen, Universitetet i Agder (Kristiansand), Høgskolen Kristiania i Oslo og Høgskolen i Volda.

LOs lærlingepatrolje ble gjennomført for første gang i 2019. Det ble gjort 818 undersøkelser blant lærlinger i alle fylker bortsett fra Vestfold. Gjennom patroljen ble det vervet 113 nye medlemmer.

Internasjonalt arbeid

- Skolering til sommerpatroljen i TUC Yorkshire 5.4.-7.4.

- TUC Yorkshire sommerpatrulje 6.6.–9.6.
- ETUCs ungdomsutvalgsmøte i Brussel 1.7.
- Besøk av FH Danmarks ungdomsrådgiver 17.9.–18.9.
- ETUCs ungdomsutvalgsmøte 16.12.

Internasjonalt arbeid

Styrking av faglige rettigheter og forsvar av arbeidstakeres interesser er kjerneoppgavene i LOs internasjonale arbeid. Støtte til å utvikle sterke fagorganisasjoner globalt, står sentralt. LO arbeider også for å styrke FN og andre internasjonale organisasjoner som arbeider for å utvikle, overvåke og håndheve internasjonale lover og regler, med særlig vekt på FNs organisasjon for arbeidslivet, ILO.

Etterkrigstidens multilaterale samarbeid og liberale verdensorden utfordres. Skillet mellom utenrikspolitikk og innenrikspolitikk viskes stadig mer ut, noe økonomisk integrasjon, den digitale revolusjonen, migrasjon og klima er eksempler på. Nye stormakter vokser fram og maktforskyvning skjer raskt. Migrasjon brer om seg. Arbeidsforhold, velferdstjenester og trygdeordninger er under press. Arbeidslivet er i endring. Fagbevegelsen utfordres. Det stilles spørsmål ved verdien av demokrati og dets levedyktighet. Flere steder konfronteres demokratiske stater av populistiske utfordrere. Ulikhet og mistillit til elite og politiske institusjoner bidro det siste året til omfattende opprør fra Hong Kong via Midtøsten og Nord-Afrika til Latin-Amerika.

LO vektlegger samarbeid mellom myndighetene og partene i arbeidslivet som et godt virkemiddel for å møte utfordringene og levere på de 17 bærekraftmålene. LO har styrket det nordiske samarbeidet og ført en aktiv europapolitikk. Det ble undertegnet en ny rammeavtale med Norad for perioden 2019–2023 som omfatter aktiviteter i 20 land. LO bidro også til en flott markering av ILOs 100-årsjubileum med en vandrestilling på Aker Brygge og Blindern, samt to større konferanser og et hefte om det norske trepartssamarbeidet.

Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS) utviklet en felles nordisk europapolitisk strategi for å identifisere de viktigste felles utfordringene i EUs indre marked og bidra til større gjennomslag for nordisk faglig politikk. Ellers var fokus på å forsvare og utvikle den nordiske avtalemодellen og et felles nordisk arbeidsmarked, der man motarbeider svart økonomi og sosial dumping.

LO har arbeidet for å styrke den sosiale dimensjonen og den sosiale dialogen i Europa og EU både gjennom EFTAs konsultative komité og i Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS). LO har fulgt opp behovet for å styrke oppfølgingen og rapporteringen av arbeidstakerrettigheter i EFTAs frihandelsavtaler med tredjeland og spilt inn behov for fokus på likestilling i handelsavtalene.

I DEFS var forslaget om en europeisk minstelønn et viktig og krevende spørsmål i 2019. Det samme var Brexit og støtte til britisk fagbevegelse. Det ble lagt mye arbeid i å sikre en sosial dimensjon innenfor det monetære samarbeidet. Hovedparolen under kongressen i Wien var et mer rettferdig Europa for arbeidstakerne.

LO har videre arbeidet aktivt med oppfølgingen av Kongressens uttalelse om Palestina og med nedrustningsspørsmål, og for å følge opp arbeidet med ratifisering av traktaten om atomvåpenforbud.

Avdelingen har i 2019 hatt en konkret målsetning om å øke oppmerksomheten og synligheten rundt resultater oppnådd både gjennom politiske prosesser og gjennom Norad-finansierte prosjekter. Årets ILO-konferanse ble dekket bredt.

LOs deltakelse i internasjonale faglige organisasjoner

Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS)

Nordens Faglige Samorganisasjon (NFS) har 16 medlemsorganisasjoner med til sammen ca. 9 millioner medlemmer. Sonja Yr Torbergsdottir, BSRB-Island, har innehatt presidentvervet i 2019. Hans-Christian Gabrielsen og Peggy Hessen Følsvik har representert LO i styret for NFS. Det er avholdt to styremøter i perioden, i henholdsvis København og Stockholm. Magnus Gissler er generalsekretær i NFS.

Virksomhetsplanen for NFS i 2019 har hatt to hovedprioriteringer. NFS skal videreføre arbeidet med å forsvare og utvikle den nordiske avtalemodellen, sosial dialog og trepartssamarbeid. Videre skal NFS følge opp arbeidet med et velfungerende felles nordisk arbeidsmarked uten grensehindringer, men samtidig motarbeide svart økonomi og sosial dumping.

NFS igangsatte i 2019 et arbeid med å utvikle en felles nordisk europapolitisk strategi. Robert Hansen har vært LOs representant i arbeidsgruppen. Strategien vil bli vedtatt på første styremøte i 2020. Formålet med strategien er å identifisere de viktigste felles nordiske utfordringene i EUs indre marked, samt å vurdere hvordan de nordiske fagorganisasjonene bedre kan samarbeide for å få gjennomslag for nordisk faglig politikk.

NFS har i 2019 vært en viktig koordinator i arbeidet med nordisk posisjon og arbeid i forbindelse med EU-kommisjonens forslag om en europeisk minstelønn. NFS har utarbeidet felles nordiske brev, og det har vært arrangert møte med Ester Lynch fra DEFS i Stockholm i forkant av høstens styremøte om samme tema.

NFS avholdt kongress 3.–5. september 2019, i Malmø. Til grunn for kongressen lå en rekke diskusjoner knyttet til det påbegynte arbeidet med en felles europapolitisk strategi. Hovedtemaer var demokrati og populisme i Europa, framtidens arbeidsliv og EU og den sosiale dimensjonen.

NFS arbeidet aktivt for å styrke arbeidstakerrettigheter og organisering i Latvia, Litauen og Estland. Styret følger fortløpende opp en rekke tiltak for å øke samarbeidet og kontakten mellom de nordiske og baltiske faglige organisasjonene. Styremøtene i NFS drøfter fortløpende aktuelle saker i ILO, ITUC og DEFS, hvor det kan være muligheter for felles posisjoner. Lizette Risgaard, FH-Danmark, ble valgt som ny president i NFS for 2020.

Østersjøsamarbeidet

LO er medlem i det faglige Østersjønettverket – BASTUN (Baltic Sea Trade Union Network). BASTUN har ett møte hvert halvår, og LO deltok i 2019 på begge møtene. BASTUN er et nettverk for fagorganisasjoner fra Norge, Sverige, Danmark, Finland, de tre baltiske statene (Estland, Latvia og Litauen), Russland, Polen, Hviterussland og DGB Nord, Tyskland. I 2019 var danske FH vertskap for møtene. Det første møtet ble avholdt i Hamburg, mens det andre møtet ble lagt til København.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS)

DEFS er en av LOs viktigste påvirkningskanaler i EU- og EØS-spørsmål, og deltakelse prioriteres høyt. I 2019 har valg til nytt Europaparlament og oppnevning av ny EU-kommisjon vært viktig. LOs medlem av styret i Den europeiske faglige samorganisasjonen er Hans-Christian Gabrielsen, med Peggy Hessen Følsvik som varamedlem.

Den økonomiske situasjonen i Europa har bedret seg, og arbeidsledigheten har nådd nivået fra før finanskrisen i 2007/2008. Men utviklingen i verdensøkonomien er usikker, med handelskrig mellom USA og Kina samt USAs angrep på det multilaterale samarbeidet og bilaterale handelspartnere. EU har ferdigstilt handelsavtaler med både Mercosur og Vietnam i 2019, som begge har skapt debatt i offentligheten og i fagbevegelsen.

Mange av medlemsorganisasjonene opplever fortsatt angrep på faglige og sosiale rettigheter. I en rekke land har fagbevegelsen gjennomført flere store demonstrasjoner og streiker.

DEFS har en strategi for å styrke den sosiale dimensjonen i EU, og forventningene til den nye sosiale pilaren som er vedtatt, er store. Det har i tillegg vært lagt ned mye arbeid for å sikre en sosial dimensjon innenfor det monetære samarbeidet. Den sosiale dialogen i arbeidslivet står imidlertid mer eller mindre på stedet hvil, fordi arbeidsgiverne ikke vil forhandle. Partene ble til slutt enige om et nytt arbeidsprogram som innebærer forhandlinger om den digitale utfordringen, men partene står langt ifra hverandre i forhandlingene, som startet opp i 2019.

Den sosiale søylen ble vedtatt i 2017. Flere av de konkrete lovforslagene er allerede vedtatt, som blant annet et nytt direktiv om tydelige og forutsigbare arbeidsvilkår og et nytt europeisk arbeidsmarkedsbyrå.

Arbeidet med å følge opp Brexit og støtte britisk fagbevegelse har vært fulgt opp i 2019. Det er derimot en viss tretthet på EU-siden over manglende framdrift og politisk enighet på den britiske siden. Etter nyvalget i desember i Storbritannia er det et håp om en snarlig løsning, men samtidig er det betydelig bekymring i britisk fagbevegelse for konsekvensene fordi de konservative fikk et klart flertall.

Et viktig og krevende spørsmål i 2019 har vært forslaget om en europeisk minstelønn. Den nye EU-kommisjonen foreslo at de innen de hundre første dagene ville fremme et forslag om en europeisk minstelønn. Dette har vært en tilbakevendende diskusjon i DEFS, hvor en del land ønsker bindende regler på europeisk nivå. Motstanderne av et slikt tiltak har i hovedsak vært den nordiske og nederlandske fagbevegelsen. Temaet har vært drøftet på flere styremøter og i flere andre DEFS-fora hele høsten. Ledelsen i DEFS gikk høyt ut på banen og sa de ønsket et direktiv. Dette ga sterke reaksjoner fra de nordiske fagorganisasjonene, som påpekte at et slikt tiltak ville være i strid med DEFS' handlingsprogram. Dette har dessverre ikke hindret ledelsen i DEFS fra å jobbe for et direktiv høsten 2019. Styremøtene i oktober og desember klarte etter hvert både å tone ned kravene fra DEFS og utsette den endelige avklaringen til etter at kommisjonen sender saken ut på høring i januar 2020.

DEFS avholdt kongress i Wien i 21.-24. mai 2019. Hovedparolen var et mer rettferdig Europa for arbeidstakerne. Ledelsen i DEFS ble redusert fra sju til seks personer. Luca Visentini ble gjenvalgt som generalsekretær. Viktige temaer for LO var forsvar for den nordiske arbeidsmarkedsmodellen og offentlig sektor, samt likestilling.

EFTAs konsultative komité – EØS' konsultative komité

EFTAs konsultative komité (EFTA KK) og EØS' konsultative komité (EØS KK) er dialogforum for arbeidstaker- og arbeidsgiverorganisasjonene i EFTA- og EU-landene. Hovedoppgaven til EØS KK er å drøfte og påvirke politiske initiativ i EU og EØS som berører arbeidslivets parter. EFTA KK har i tillegg et særlig fokus på oppfølging av EFTAs frihandelsavtaler med tredjeland.

Det ble avholdt tre møter i EFTA KK og ett møte i EØS KK. Vidar Bjørnstad var LOs faste representant, og Robert Hansen var vara. I 2019 var Robert Hansen medrapportør på EFTA-rapporten om EUs arbeidsmarkedsbyrå.

EFTA KK har hatt fokus på aktuelle saker som berører det indre marked og som skal bli en del av EØS-avtalen. Også i 2019 har det

vært fortløpende fokus på forholdet til Storbritannia etter at forhandlingene med EU om utmelding startet opp.

LO har arbeidet for å styrke den sosiale dimensjonen og den sosiale dialogen i Europa og EU.

LO har også fulgt opp behovet for å styrke oppfølgingen og rapporteringen av arbeidstakerrettigheter i EFTAs frihandelsavtaler med tredjeland. I 2019 spilte EFTA KK inn en rekke forslag til EFTAs arbeid med å oppdatere blant annet bærekraftkapitlene i handelsavtalene. Innspillene har fokusert på hvordan EFTA kan styrke arbeidet med å følge opp handelsavtalenes bestemmelser om arbeidstakerrettigheter. Videre er behovet for fokus på likestilling i handelsavtalene spilt inn. Myndighetene i EFTA-landene vil vurdere innspillene og fremme forslag til ny modellavtale for handelsavtalene i 2020.

EFTA KK har avholdt flere fellesmøter med EFTAs parlamentarisk komité, som blant annet har inkludert møter med EFTA-landenes nærings- og utenriksministre for å drøfte aktuelle EU- og EØS-saker.

Internasjonal faglig samorganisasjon (ITUC)

Internasjonal faglig samorganisasjon (ITUC) har 331 medlemsorganisasjoner og representerer 200 millioner arbeidstakere i 163 land og territorier. Organisasjonen samarbeider nært med FNs organisasjon for arbeidslivet (ILO) samt Yrkesinternasjonalenes samorganisasjon og fagbevegelsens organ i OECD, TUAC. LO er representert i ITUCs styre ved Hans-Christian Gabrielsen. Norden er representert i toppledelsen (Executive Bureau) ved den svenske LO-lederen Karl-Petter Thorwaldsson, som siden 2014 har vært visepresident.

ITUC holdt ett styremøte i 2019. Peru (CSP) ble tatt opp som nytt medlem. Den sør-afrikanske organisasjonen SAFTU ble innvilget status som assosiert organisasjon, og medlemskapsstatus vil bli diskutert igjen allerede på neste års styremøte, i stedet for om to år.

Den nye ILO-konvensjonen mot vold og trakassering og 100-års-erklæringen skal følges opp. Det ble vedtatt å skrive en flaggskiprapport om «Beyond GDP», og det ble enighet om at toppledelsen kan avgjøre hvorvidt fagbevegelsen skal delta på neste G20-møte, som holdes i Saudi-Arabia. Det ble enighet om å finne arbeidsformer som

sikrer bredest mulig involvering av hele styret og «the Elected Leadership Group».

ITUC gjør en stadig bedre jobb i forberedelsene av ILOs arbeidskonferanse, og det ble i 2019 arbeidet systematisk med lobbyvirksomhet for en ny ILO-konvensjon om vold og trakassering. ITUC ga også gode innspill til ILO på det første utkastet til 100-årsdeklarasjon.

ITUC bistod som koordinator i forbindelse med FN-toppmøtet i New York om bærekraftmålene (HLPF). LO v/Kathrine Fauske deltok i ITUCs delegasjon, og holdt et innlegg i plenum om de viktigste hindringene for å oppnå SDG 8.

HTUR (Komiteen for menneskerettigheter og faglige rettigheter) fastslo i sin årlige rapport om faglige rettigheter at det har vært nok et bunnår for ytringsfrihet og demokrati. Arbeidernes rettigheter er svekket i nesten alle regioner. HTUR har kommet med flere forslag til hvordan engasjementet for Palestina kan trappes opp. Et av tiltakene er en case-studie om brudd på faglige rettigheter i Israel og i bosettningene, med tanke på en mulig kampanje. LO støtter utgiftene som en del av oppfølgingen av Kongressens uttalelse om Palestina.

PERC avholdt kongress i Brussel, Belgia, 15. desember. Kongressen gjennomføres hvert fjerde år. Førstesekretær Julie Lødrup var foreslått som ny visepresident, og ble valgt. Dette er første gang LO har verv i PERC-ledelsen.

TUAC – fagbevegelsens organ i OECD

TUAC (Trade Union Advisory Committee) er fagbevegelsens representasjon til OECD og deltaker i en treparts konsultasjonsordning der også arbeidsgiversiden deltar (BIAC).

OECD, eller «Organisation for Economic Cooperation and Development» (Organisasjonen for økonomisk samarbeid og utvikling), er en organisasjon startet i 1948 for å forvalte Marshallhjelpen som USA og Canada tilbød til gjenoppbygging av det krigsherjede Europa.

De nordamerikanske og vesteuropeiske landene, deriblant Norge, dannet OECDs opprinnelige kjerne på 20 land. Siden er medlemskretsen utvidet til å omfatte land fra Oceania og Asia i tillegg til Mexico og flere sentraleuropeiske land. OECDs medlemsliste teller nå 36 land.

I tillegg til komiteer for enkeltområder, arrangerer TUAC halvårige plenarmøter som gjennomgår de fleste temaer OECD/TUAC jobber med og de internasjonale møtene der. LO er regelmessig representert på disse møtene.

TUAC representerer fagbevegelsen i:

- ministermøter i OECD
- G20-møter
- G7, bestående av de syv største i OECD (en periode utvidet med Russland, til G8, fram til landet ble utelukket pga. Krim)

G20 er en videreutvikling av G7, med ministermøter hver høst på litt ulike områder.

I tillegg til egne arrangementer fungerer TUAC også som ressurs for ITUC (fagbevegelsens globale organisasjon) og dialogpartner overfor ILO (Den internasjonale arbeidsorganisasjonen, som er en del av FN-systemet).

TUAC benytter sin posisjon i OECD til å fremme fagbevegelsens løpende interesser, men også valg av temaer for kompetanseutvikling og kunnskapsspredning på viktige samfunnsområder. I de senere årene har OECD lagt større vekt på rettferdig fordeling, og framholder at større forskjeller og redusert «middelklasse» kan føre til lavere sysselsetting og økonomisk vekst, og gir tydeligere støtte til organisert arbeidsliv og trepartssamarbeid.

SAMAK

Det finske partiet SDP ved partileder og statsminister Antti Rinne hadde lederskapet for SAMAK i 2019.

SDP og FFC/SAK var vertskap for SAMAKs årsmøte i Helsingfors 28. og 29. januar i tradisjonelle Paasitorni. Her deltok også visepresident i Europakommisjonen, Franz Timmermans. Nordens Europa-politikk ble satt øverst på dagsordenen i SAMAK på grunn av Europaparlamentsvalget i mai 2019 og Brexit. EU-/EØS-gruppen presenterte på årsmøtet

i Helsingfors notatet *Norden og Europas fremtid* (Kofod-rapporten), og årsmøtet vedtok uttalelsen «Tiltak for et sosialt og trygt Europa».

Styret har i 2019 gjennomført en bred vurdering av SAMAKs videre utvikling, og utarbeidet forslag til nye vedtekter. Styret har understreket at SAMAK bør være en samarbeidsorganisasjon hvor medlemmenes behov står i fokus.

For å styrke engasjement og dynamikk, mener styret at lengden på lederskapet i SAMAK reduseres fra to til ett år. SAMAKs årsmøte skal etableres som et nordisk toppmøte. Ansvars- og arbeidsdelingen mellom styret, SAMAKs lederskap og generalsekretæren er klargjort.

Peggy Hessen Følsvik er medlem av SAMAKs sekretærgruppe (styre) fra Norge. Hans-Christian Gabrielsen er medlem av ordførergruppen. SAMAK Kampanjeforum hadde sitt første treff 22. oktober i Oslo, med nær 40 deltakere fra medlemmenes administrasjon innenfor politisk analyse, organisasjon og kommunikasjon.

ILO

Det ble avholdt fem møter i den nasjonale ILO-komiteen (ASD, UD og partene). Blant sakene som var oppe til behandling var arbeidskonferansen 2019, løpende ILO-saker, norskstøttede aktiviteter og norsk oppfølging av ILO-forpliktelse – herunder norsk støtte til ILOs søknad om observatørstatus i FN for ITUC og IOE, oppfølging av bærekraftmålene og ILOs 100-årsjubileum.

LO ga sine merknader til den årlige rapporteringen om Norges oppfølging av ILO-konvensjonene. Det ble også gitt kommentarer til eldre konvensjoner (10 stk.) og rekommandasjoner (11 stk.) som er foreslått opphevet og tilbaketrukket.

LO startet jubileumsåret med en heldagskonferanse i januar, der ILOs generaldirektør deltok og utredningen «ILOs kjernekonvensjoner i menneskerettighetsloven» ble presentert.

22. januar lanserte ILOs Verdenskommisjon for fremtidens arbeidsliv sin sluttrapport. Stefan Løfven var en av de to som ledet arbeidet,

og Kristin Skogen Lund var en av kommisjonens 28 medlemmer.

Det ble avholdt tre møter på nordisk nivå. I april arrangerte Island den fjerde konferansen i en serie av nordiske møter om framtidens arbeidsliv. ILOs generaldirektør deltok. Fokus var likestilling og likelønn, og flere delrapporter fra det nordiske forskningsprosjektet om framtidens arbeidsliv i Norden ble presentert. Prosjektet, som ledes av Fafo, ferdigstilles i 2020, og sluttrapporten vil utgjøre Nordens bidrag til ILOs 100-årsjubileum.

Arbeidskonferansen i 2019 bar preg av 100-årsmarkeringen. Delegat for de norske arbeidstakerorganisasjonene, Julie Lødrup, og LO-lederen besøkte konferansen. En rekke stats- og regjeringssjefer deltok under deler av konferansen, deriblant statsminister Solberg, som talte under åpningen. Under en privat seremoni overrakte Solberg ILO et kort festskrift, *Norsk trepartssamarbeid de siste hundre årene*, skrevet av Fafo i samarbeid med LO, NHO og myndighetene. Verdenskommisjonens rapport om framtidens arbeidsliv var temaet for årets diskusjon i plenum. Konferansen hadde to tekniske komiteer. Én som forhandlet fram en ny konvensjon mot vold og trakassering i arbeidslivet og en «Committee of the Whole», som jobbet fram et sluttokument om framtidens arbeidsliv i form av en hundreårserklæring. Begge fikk det nødvendige stemmeantallet i plenum. Det ble også holdt en rekke tematiske debatter knyttet til framtidens arbeidsliv, under konferansen.

100-års deklarasjonen er en intensjonserklæring som legger viktige føringer og bekrefter ILOs mandat og ledende rolle i arbeidet med sosial rettferdighet og anstendig arbeid. Et av hovedbudskapene er at mennesket må settes i sentrum. Den tar til orde for en nyskapende agenda for likestilling, og fokuserer på behovet for økte investeringer i folks evner, arbeidslivsinstitusjoner og arbeidsplasser innen omsorg, grønn økonomi, infrastruktur og jordbruk. I tillegg til erklæringen ble det vedtatt en resolusjon som viser vei for hvordan HMS på sikt skal kunne anerkjennes blant ILOs grunnleggende rettigheter.

Den nye konvensjonen mot vold og trakassering i arbeidslivet er historisk. Den har en bred tilnærming til arbeidslivet og adresserer beskyttelse av arbeidere i uformell sektor, vold fra tredjepart, bekjem-

pelse av vold og trakassering i nære relasjoner og referanse til at særlig utsatte grupper trenger særlig vern.

Applikasjonskomiteens tematiske konvensjonsgjennomgang (general survey) hadde fokus på sosial beskyttelse og sosial rettferdighet. Det ble som vanlig behandlet saker mot 24 land. Fra norsk arbeidstakerside ble det holdt innlegg om Zimbabwe, Tadsjikistan, Irak og Kasakhstan på vegne av nordisk fagbevegelse. Kasakhstan fikk «special paragraph». Filippinene ble bedt om å ta imot en trepartsdelegasjon på høyt nivå fra ILO. Det ble videre konkludert med å sende undersøkelseskommisjoner til Bolivia, El Salvador, India, Fiji og Zimbabwe. Det ble nedfelt skriftlig i et separat dokument at ILO skal jobbe aktivt for å imøtekomme Afrika-gruppens krav om bedre representasjon og mer makt i organisasjonen.

Det var i år sju norske elever på Genève-skolen. Fire av disse var fra LO-forbundene Norsk Tjenestemannslag, Norsk Jernbaneforbund og Handel og Kontor. Kathrine Fauske representerer LO i styret til Genève-skolen, hvor både LO og AOF er representert. Det ble avholdt to styremøter i 2019.

I september gjennomførte Norge sin markering av 100-årsjubileet med et seminar på Nobels Fredssenter, der ILOs generalsekretær deltok. Det ble også laget en billedutstilling som først stod på Aker Brygge i tre uker og deretter ble flyttet til Universitetet i Oslo. Papirutgaven av utstillingen ble distribuert til FN-sambandets regionkontorer som en del av deres skoleopplegg.

LOs Europa-arbeid

LO har hatt en aktiv europapolitikk i en rekke faglige og politiske kanaler, med fokus på påvirkning av pågående saker i EU og ved iverksetting av EU-regler i norsk lovgivning. Det har vært spesielt fokus på EUs forslag om et europeisk arbeidsmarkedsbyrå. De viktigste kanalene for påvirkning er Den europeiske faglige samorganisasjonen, Nordens Faglige Samorganisasjon, EFTAs konsultative komité og kontakt med regjering, storting og ulike departementer.

LO har hatt dialog med britisk fagbevegelse i forbindelse med Storbritannias utmelding av EU (Brexit). LO har også fulgt opp overfor norske myndigheter viktigheten av å sikre handelen mellom Norge og Storbritannia, og at norske og britiske borgeres rettigheter sikres også etter Storbritannias utmelding av EU. LO har deltatt aktivt i dialogforumet som myndighetene har opprettet for å følge opp Brexit.

Arbeidet med fondet for anstendig arbeid og sosial dialog har dratt ut i tid, men på slutten av høsten 2019 begynte Innovasjon Norge å sende ut godkjenningbrev til mottakerne av midler i mottakerlandene. Det er derfor forventet at prosjektene vil starte opp tidlig i 2020.

2019 var det siste året med støtte fra Utenriksdepartementet til totalt tolv delprosjekter i Russland for inneværende tildelingsperiode. Temaer som er tatt opp er forhandling, tillitsvalgsopplæring, organisering, næringspolitisk utvikling, ungdom og likestilling. I tillegg fikk forbundene Handel og Kontor, Postkom og Fagforbundet tilskudd til sitt faglige prosjektsamarbeid.

På tross av det politiske bakteppet, er LO og FNPR enige om å fortsette dialogen og samarbeidet. Industri Energi har gjennom IFS-fondet fått støtte til et samarbeidsprosjekt i Serbia.

Internasjonal sikkerhetspolitikk

LO har arbeidet aktivt med nedrustningsspørsmål og for å følge opp arbeidet med ratifisering av traktaten om atomvåpenforbud. LO avga uttalelse til Stortingets forsvars- og utenrikskomité om viktigheten av at Norge ratifiserer trakten. LO samarbeider fortløpende med Nei til Atomvåpen og andre organisasjoner som arbeider med nedrustningsspørsmål.

Internasjonal Faglig Solidaritet (IFS)

IFS-styret har avholdt fem møter. Roger H. Heimli har vært styreleder. LOs samarbeid med fagbevegelsen i sør drives hovedsakelig med

støtte fra Norad. Styrking av faglige rettigheter står sentralt. I solidaritetsarbeidet legges det vekt på temaer som anstendig arbeid, likestilling og organisering. Støtten går for det meste til organisasjonsutvikling og kompetansebygging i landsorganisasjoner.

LO inngikk ny samarbeidsavtale med Norad for perioden 2019–2023. Hovedtema er anstendig arbeid for alle, med vekt på organisering, kollektive forhandlinger og likestilling. Avtalen omfattet aktiviteter i 20 land. Aktiviteten har vært preget av at midler fra Norad først ble overført i mai 2019, og at prosjektarbeidet ikke kunne komme skikkelig i gang før tilsagn ble gitt.

En delegasjon fra LO med 1. nestleder Peggy Hessen Følsvik som delegasjonsleder, besøkte Sør-Afrika og Zambia i november. Delegationen måtte endre destinasjon på grunn av signaler fra regjeringen Zimbabwe om at LO ikke var velkommen. Et annet delegasjonsbesøk til Colombia under ledelse av LO-sekretær Trude Tinnlund ble utsatt grunnet sikkerhetsrisikoen i landet.

LO avholdt i september en konferanse for alle regnskapsførerne i våre partnerorganisasjoner, i Asker. Deltakere fra 15 land i Midtøsten, Asia og Afrika deltok. Utover dette var det ingen besøk til LO fra partnerorganisasjoner i 2019.

LOs internasjonale arbeid mottar betydelige bidrag fra forbund og lokale ledd i LO-systemet. I tillegg bidrar de også med kompetanseutvikling. Det har vært holdt møter med de mest aktive forbundene samt LO Oslo.

LO har også deltatt på samarbeidsmøter i ITUC Asia, i det nordisk-nederlandske bistandssamarbeidet og i ITUCs bistandsnettverk (TUDCN). I tillegg har LO på administrativt nivå deltatt på kongress i ITUC Afrika og i Oman.

Arbeidet med å gjøre økonomistyringen og internkontrollen enda bedre i prosjektarbeidet i LO og blant LOs partnere, fortsatte. LOs revisor EY besøkte LOs samarbeidspartnere på Filippinene, mens LOs controller har besøkt Colombia, Peru og Tunisia.

Etter et anonymt varslingsbrev ble EYs granskningsenhet engasjert til å foreta granskning i Uganda. Det ble avdekket økonomiske misligheter utført ved forfalskede bilag. Norad ble varslet. Prosjekt-

samarbeidet med NOTU-Uganda ble avsluttet. LO måtte tilbakebetale til sammen kr 342 107, - til Norad. Dette utgjør udokumenterte kostnader overført NOTU i 2017 og 2018.

Internasjonalt informasjonsarbeid

Informasjonsarbeidet i avdelingen har i 2019 hatt en konkret målsetting om å øke oppmerksomheten om og synligheten av resultater oppnådd både gjennom politiske prosesser og Norad-finansierte prosjekter, hovedsakelig gjennom to spor: Foredrag og informasjon om LOs internasjonale arbeid i lokale fagforeninger, i lokale LO-avdelinger og på LO-skolen, samt produksjon og distribusjon av ulike artikler, faktanotat og analyser. Det siste gjennom LOs internasjonale avdelings egne nettsider, LOs nyhetsbrev, FriFagbevegelse.no/ LO-Aktuelt og LO internasjonal på Facebook. Disse belyser den faglige og politiske situasjonen i land der en rekke ILO-konvensjoner er under angrep, som Thailand, Filippinene, Zimbabwe, Tunisia, Palestina, Cuba, Qatar og Irak.

Årets ILO-konferanse ble dekket bredt, blant annet markeringen av verdensdagen mot barnearbeid og fokus på anstendig arbeid, likestilling og klimarettferdighet, arbeidet med å få på plass ny konvensjon mot vold og trakassering i arbeidslivet, og, ikke minst, globale leverandørkjeder og arbeidstakerrettigheter.

LOs fond for utdanning av jurister i den tredje verden

Formålet med fondet er å gi økonomisk bidrag til utdanning av jurister i den tredje verden. Fondet ble opprettet i 1999. IFS-styret er styre for fondet. Internasjonal avdeling er sekretariat. Det kom inn tretten søknader til fondet, hvorav sju ble innvilget. Av søkerne var fem menn og to kvinner. I ettertid trakk en av de mannlige søkerne seg.

Fagligpolitisk arbeid

Samarbeidskomiteen LO/Ap

Samarbeidskomiteen mellom LO og Arbeiderpartiet har som utgangspunkt møter en gang i måneden. Møtene har gitt løpende gjensidig informasjon om det faglige og politiske arbeidet, og komiteen har stått for felles konferanser om aktuelle temaer.

Komiteen hadde ved utgangen av 2019 følgende sammensetning: Fra LO: Hans-Christian Gabrielsen, Peggy Hessen Følsvik, Julie Lødrup, Roger H. Heimli, Egil André Aas, Jørn Eggum, Mette Nord, Trine Lise Sundnes.

Fra Arbeiderpartiet: Jonas Gahr Støre, Hadia Tajik, Kjersti Stenseng, Bjørnar Skjæran. Sekretærer: Pål Henriksen Spjelkavik, Ap, og Roger Bjørnstad, LO.

Fagligpolitisk arbeid

I perioden har arbeidet fram mot valgkampen i kommune- og fylkestingsvalget tatt mye tid. Det har vært gjennomført skolering og lokale valgkampsamlinger i flere fylker, og jobbet med å styrke det fagligpolitiske arbeidet både sentralt og lokalt. Skolering og informasjonsdeling har vært prioritert, og det er etablert strukturer for å motivere til bedre deltakelse og politisk engasjement. Det har vært jobbet med flere konkrete saker for å styrke kampen mot sosial dumping, med å få ILOs kjernekonvensjoner inn i menneskerettighetslovgivningen og kommune- og regionreformen har vært fulgt opp sammen med berørte forbund. Saker knyttet til EØS og bruken av handlingsrommet har vært viktig i perioden.

LOfavør

LOfavør

LO har ansvaret for LOfavør på vegne av forbundene. Organisasjonsavdelingen har det overordnede administrative ansvaret for driften av LOfavør-programmet og leder LOfavør-administrasjonen. Organisasjonsavdelingen har sekretærfunksjonen i Fellesutvalget (FU), Bank- og forsikringskomiteen (BFK), Leverandørkomiteen (LK) og leder- og sekretærfunksjonen for LOfavør-administrasjonens møter. I 2019 har det vært fokus på forhandling av nye boliglånsavtaler, utvikling av LOfavørs kanaler og digitale plattform samt videreutvikling av fordelsprogrammet, ved siden av den av daglig drift. LOfavørs digitale kanaler er viktige for at vi skal lykkes med målene vi har satt oss i strategien vår. Det er i disse kanalene vi når medlemmene med innholdet og stimulerer til bruk av fordelene. I tillegg er det viktige kanaler for rekruttering til forbundene, både alene og som verktøy for tillitsvalgte. Det er gjort betydelige investeringer i ny plattform for digitale kanaler gjennom året, og arbeidet danner grunnlaget for framtidig utvikling.

Hovedmålsetning

LOfavørs hovedmålsetning er at programmet skal bidra til økt rekruttering og medlemslojalitet til forbundene, slik at LO kan opprettholde sin posisjon som den ledende arbeidstakerorganisasjonen i Norge. LOfavør har bidratt sterkt til rekruttering i forbundene. Det er mange som melder seg inn via innmeldingsskjemaet på LOfavørs hjemmeside, og stadig flere av medlemmene benytter seg av tilbudene. Det er svært viktig med et tett samarbeid med forbundene, og det har vært arbeidet aktivt for at LOfavør tas inn i forbundenes allerede planlagte aktiviteter, der det er naturlig. LOfavør skal oppfattes som en del av forbundet.

Fint for deg. Bra for mange.

Gjennom året har det vært arbeidet videre med ny kommunikasjon fra LOfavør, som skal bidra til å posisjonere LOfavør nærmere LO og det kollektive tankesettet i fagbevegelsen. «Fordelene med å være mange er mange» og «Trygghet i privatlivet» skal fortsatt følge LOfavør, men nytt slagord for LOfavør er «Fint for deg. Bra for mange». Gjennom kommunikasjon og innhold skal LOfavør fortelle om fordelene både for det enkelte medlem og for samfunnet og fagbevegelsen. En 1-minutts informasjonsfilm om fagbevegelsens kamp for å sikre innboforsikring for alle, fra 1967 og fram til dagens dato, har vært brukt i kampanjer gjennom året. Filmen ble også vist på alle landets kinoer i februar som et ledd i å gjøre medlemsfordelen og det nye slagordet bedre kjent.

Nye boliglån

Gjennom året har det vært arbeidet intensivt med å forbedre konkurranseevnen til LOfavør Boliglån i markedet og mot andre arbeidstakerorganisasjoners lånetilbud. Forbundene ga i begynnelsen av året gjennom Bank- og forsikringskomiteen klar tilbakemelding om at LOfavør må tilby en konkurransedyktig fra-rente til medlemmene, som kan brukes til å øke rekruttering og medlemslojalitet i forbundene. Siden SpareBank 1 er en allianse av 14 banker, som av finanslovgivningen ikke gis anledning til å samarbeide om pris, har dette vært en utfordring. I samråd med SpareBank 1 ble det besluttet å innhente tilbud på boliglån fra alle 14 bankene, og gå i forhandlinger med enkelte. Forbundene ønsket tilbud på et første-hjemslån, et ungdomslån og et boliglån for medlemmer over 34 år. Fellesutvalget vedtok på sitt møte 14. juni å inngå egne samarbeidsavtaler med SpareBank 1 SMN og SpareBank 1 Østlandet som prefererte samarbeidsbanker for boliglån. De øvrige SB1-bankene i SB1-alliansen sluttet seg også til videre samarbeid med LO, og tilbyr dermed også LOfavør Boliglån til forbundenes medlemmer. LOfavør Boliglån ble lansert 21. august, og skapte stor oppmerksomhet i media og i markedet. LOfavør tilbyr nå medlemmene et av markedets beste boliglånstilbud. Det har vært stor interesse for tilbudet,

og forbundene har opplevd både økt antall innmeldinger og mer fornøyde medlemmer som følge av dette.

Markedsføring og synlighet

LOfavør har vært synlig i utvalgte betalte kanaler, egne kanaler, ved søk og på Facebook. Målsetningen har vært at medlemmene skal kjenne til LOfavør og de fordeler medlemmene har gjennom kollektive forsikringsordninger framforhandlet av forbundene. Utviklingen av kjennskapen følges gjennom ukentlige og månedlige effektmålinger, og i tillegg er effekten av reklameoppmerksomheten målt.

Flere av samarbeidspartnerne har også i år investert betydelige midler på markedsføring i LOfavør-drakt i aktivitetsplanens kampanjeperioder. Fremtind, Fjordkraft og Ving har alle hatt kampanjer med LOfavør-markedsføring, med gode resultater. Målinger viser at kjennskapen og kunnskapen om innholdet opprettholdes godt under kampanjeperiodene. I år har alle forbundene i fellesskap hatt en kampanje om LOfavør Innboforsikring og LOfavør Boliglån, sammen med LOfavør. Målet var å øke kjennskapen til forsikringen og gjøre det nye boliglånstilbudet kjent.

Pr. 9. desember 2019 har LOfavør 39 917 følgere på Facebook. Antall unike besøkende på hjemmesidene til LOfavør var rundt 1 200 000, og dette tilsvarer en økning på 44 prosent sammenlignet med 2018. Kampanjer gjennom året, og spesielt boliglånskampanjen, har bidratt til dette. Gjennom hele året har det vært stort fokus på å få flere medlemmer til å laste ned og ta i bruk LOfavør-appen, samt rekruttere flere mottakere til nyhetsbrevet vårt. Pr. 9. desember 2019 har 233 155 medlemmer lastet ned og registrert seg i appen. Registrering i LOfavør-appen ble forenklet gjennom innlogging via Bank-ID og ikke via medlemsnummer, i oktober 2019, og har bidratt til økt rekruttering til app og nyhetsbrev.

Produktinnhold

Bank- og forsikringskomiteen og Leverandørkomiteen i LOfavør har ansvaret for arbeidet med å evaluere produktene i programmet i 2019. Resultatet av dette arbeidet er at det er framforhandlet bedre

avtaler og fordeler innen bank, advokatforsikring, tannhelseforsikring, hotellavtaler og medlemsfordeler hos Hurtigruten. Samarbeidet mellom LOfavør og reiseleverandøren Ving ble avsluttet 3. desember. Arbeidet med de nye boliglånsavtalene og implementeringen av disse har tatt mye tid gjennom året. Kongressforslag om å utvikle gjenkjøpsordningen for LOfavør Innboforsikring er behandlet av forbundene i både Fellesutvalget og i Sekretariatet i 2019, og tiltres ikke. Det skal arbeides videre med å forbedre oppgjørspraksis for LOfavør Innboforsikring.

Skolering

Skoleringen i LOfavør er videreutviklet, og det er avholdt to sentrale skoleringskurs i kommunikasjon og rekruttering. I skoleringen legges det vekt på å bli kjent med og øve på vervesamtalen med hjelp av en fem-trinns modell. Det er også avholdt lokale kurs i samarbeid med flere fylkeskomiteer og forbund.

Opplevelser

LOfavør har vært til stede på flere arrangementer gjennom året. I forbindelse med LOs samarbeid med hopplandslaget, deltok LOfavør på fire arrangementer i mars 2019. Vi bidro med varm drikke, kopper og sitteunderlag, som LOs distriktskontor delte ut til publikum under Raw Air-arrangementet i Oslo, Lillehammer, Trondheim og Vikersund. LO og LOfavør var svært synlig under arrangementene, med videovisninger på storskjerm, profilerte telt, flagg og egne LO-vester. I tillegg markedsførte vi Raw Air i våre egne kanaler, og medlemmene kunne kjøpe rabatterte billetter via våre hjemmesider. En ny medlemsfordel med rabatt på billetter til familiearrangementet «Allsang på grensen» i Halden, ble lansert i tett samarbeid med LOfavør-komiteen i Østfold. I tillegg deltok LOfavør med stand på Notodden Blues Festival i august, og medlemmene kunne kjøpe rabatterte billetter til arrangementet.

Tillitsvalgtes år

I forbindelse med LO-kongressens vedtak om å avholde Tillitsvalgtes år, har LOfavør bistått i prosessen med planlegging og gjennomføring

av ulike tiltak og arrangementer gjennom året. LOfavør har vært en naturlig del av flere tillitsvalgt-arrangementer, og vi har informert om LOs samleforsikring, som gir tillitsvalgte ekstra trygghet.

LOfavør-komiteene i fylkene

Administrasjonen har deltatt på flere LOfavør-arrangementer og fylkeskomité-møter rundt om i landet, samt informert om medlemsfordelene og endringer i programmet. Administrasjonen har også lagt til rette for å bistå LOfavør-komiteene i fylkene i deres aktiviteter og å foreslå nye. I november og desember ble alle LOfavør-fylkeskomiteer invitert på konferanser i Drammen og Bergen. Rundt 85 komitémedlemmer deltok.

Økonomi

LOfavør er et selvfinansierende fordelsprogram som ikke skal påføre forbundene eller LO kostnader. Kostnader til drift av programmet finansieres av provisjon fra leverandørene. LOs organisasjonsavdeling belastes dermed ikke kostnader for LOfavør-programmet.

LOs informasjons- og kommunikasjonsvirksomhet

LO Media

Stiftelsen LO Media er fagbevegelsens eget mediehus. LO Media er stiftet av LO og alle LOs forbund. LO Media er den største fagbladprodusenten i Fagpressen, med et månedlig opplag på drøyt 500 000 eksemplarer og en omsetning på over 130 millioner kroner.

www.FriFagbevegelse.no er LO Medias redaksjonelle nettsted. Her publiseres innhold fra alle fagbevegelsens fagblader. Nettstedet har hatt stor trafikkøkning de siste årene, og i 2019 ble det satt ny rekord med 14,6 millioner sidevisninger, en økning på 53 prosent fra 2018.

FriFagbevegelse har også et stort og engasjert publikum i sosiale medier, og i 2019 var nettstedet landets trettende største i sosiale medier, målt i antall delinger, kommentarer og annet engasjement på Facebook.

LO Media kjøpte i 2016 alle aksjene i Avisenes Nyhetsbyrå (ANB). ANB er samlokalisert med LO Media, og fra 2019 har ANB levert daglige kommentarartikler til Amedia-avisene og noen andre abonnenter.

LO Media leverer også et bredt spekter av ikke-redaksjonelle produkter og tjenester til oppdragsgivere i arbeiderbevegelsen. I 2019 omsatte LO Media for over 25 millioner kroner i slike produkter og tjenester. Den største omsetningen kom fra digitale kampanjer, innholdsproduksjon, layoutarbeid, digitaltrykk, møteavviklingssystem og NettTV-produksjoner.

Stiftelsen, slik den framstår i dag, ble etablert 1. januar 2009 som et resultat av sammenslåingen av Stiftelsen Fri Fagbevegelse – LO Media (etablert i 1998) og Stiftelsen Aktuell (etablert 1994). Stiftelsen har kontorer i Storgata 33, Oslo. Antall ansatte er 67. Tore Ryssdalsnes er daglig leder. LO-sekretær Terje O. Olsson er styreleder, mens LO Stat-leder Egil André Aas er styrets nestleder.

Media

Medie- og pressearbeid er et viktig element i profileringen og synliggjøringen av LOs politikk og øvrige virksomhet. LO får henvendelser om et stort spekter av saker, fra pensjon og tariff til personlig økonomi. Det er informasjons- og rådgivingsavdelingens ansvar å legge til rette for god kontakt mellom LOs sentrale tillitsvalgte og journalister, gjennomføre medietrening av LOs ledelse, utarbeide og følge opp ulike kommunikasjonsstrategier, samt koordinere mediearbeidet mellom forbundene. Avdelingen har også ansvaret for å følge opp og forberede LOs ledelse til presseopptredener. Som en del av LOs pressearbeid har LO og NHO arrangert et felles journalistkurs i arbeidslivsjournalistikk i regi av Institutt for journalistikk. Kurset har vært arrangert årlig siden 2017.

Det har vært avholdt to presseseminarer:

- 6. mars, presseseminar om tariffoppgjøret 2019.
- 26. september, presseseminar med LO-økonomene i forkant av statsbudsjettet.

Profilering

I tillegg til profilering av LOs hovedsaker gjennom mediekontakt, opinionsundersøkelser, internett og sosiale medier, har LO benyttet betalt kommunikasjon i forbindelse med mellomoppgjøret og kommune- og fylkestingsvalget, både gjennom radiospotter og annonsering i trykte medier, på nett og i sosiale medier.

Implementering av ny visuell identitet fortsatte. De viktigste digitale og fysiske flater er nå oppdatert med ny logo/design. Første versjon av ny designhåndbok er ferdigstilt, i tillegg til fortløpende designoppdrag fra avdelinger, distriktskontor og lokalorganisasjoner og arbeid med navn og struktur for navngivning på postale elementer i forbindelse med overgang fra distriktskontor til nye regioner. Det er også gjennomført teknisk implementering for å bedre intern tilgjengelighet

til materiell, maler og bilder, med systemene Templafy og Fotoware. I desember inngikk vi avtale med LO Media om ny nettbutikk/W2P-løsning som skal lanseres i første halvår 2020.

Sponsorvirksomhet

LO videreførte støtten til «Gi rasisme rødt kort», profilerings-samarbeid med NISO i forbindelse med «Årets Spiller» og støtten til LO Notodden til aktiviteter og profilering i forbindelse med Notodden Blues Festival – som en del av et spleiselag.

Samarbeidsavtalen med Norges Skiforbund Hopp

I 2019 inngikk LO en ny treårs avtale med Norges Skiforbund Hopp. Avtalen varer ut sesongen 2021/2022, og omfatter NSF's elitesatsing, Raw Air herrer og kvinner og WC kvinner i desember på Lillehammer. LO var også hovedsamarbeidspartner for Skiforbundet Hopps storsamling for barn og unge i Midtstubbakken i juni 2019. Dette er en samling for barn og unge for å rekruttere til hoppporten. Landslagsutøvere og COC-utøvere deltar på samlingen som inspiratorer og trenere.

Målsetningen med avtalen er: «Gjennom målrettet aktivitet skal et samarbeid mellom LO og NSF Hopp øke kjennskap, engasjement og stolthet rundt fellesskapets kraft. Samarbeidet skal aktivere og engasjere på en slik måte at det skaper økt motivasjon for LOs medlemmer. Salg av markedsrettigheter skal være med på å sikre det økonomiske grunnlaget for NSF og de enkelte sponsorobjekter.»

Alle hopperne er medlemmer av NISO. En av utøverne er valgt inn i NISOs styre.

Utøverne, trenere og støtteapparat bærer LO-logoen på klær når de er i media. Under konkurranser er LO-logoen godt synlig på guttenes hjelm og klær. Jentene har LO-logoen kun på klær. I tillegg er LO-logoen meget synlig under alle konkurranser i Norge som blir TV-sendt, både med reklame rundt sletta i hoppbakken, og på

startvegg og vegger under intervjurunder. Utover logoeksponering på klær, utstyr og hopparenaer, har LO lagt vekt på å bruke avtalen til å skape merverdi og aktiviteter for medlemmer og familiene deres.

Deltakelse fra LOs medlemmer i arrangementene

LO hadde 200 gratisbilletter til hvert eneste hopprenn under Raw Air, samt til WC damer på Lillehammer. Det betyr at det var ca. 2400 LO-medlemmer med gratis billetter til stede under hopprenn i 2019. Billettene til damerennet på Lillehammer og Raw Air ble delt ut av vårt distriktskontor til tillitsvalgte som ønsket å være til stede. I tillegg gjennomførte noen av distriktskontorene arrangementer på forhånd og dro samlet til hopparenaen. LOs medlemmer fikk også kjøpte rabatterte billetter gjennom appen til LO-favor.

Andre aktiviteter under samarbeidsavtalen

I tilknytning til rennene hadde LO egne arrangementer/synliggjøring, som telt i publikumsområdet med servering av varm drikke og utdeling av diverse små gaver, samt luer og termokopper til de som var medlemmer av LO, så langt beholdningen rakk. LOs distriktskontorer i Oslo, Buskerud, Oppland og Sør-Trøndelag sto for det praktiske arbeidet på arenaen.

LO har, i samarbeid med bedriftsidretten og hoppandslagene, arrangert vår- og sommeraktiviteter i Oslo, Lillehammer, Drammen, Trondheim og Steinkjer. Hensikten med aktivitetene har vært å få voksne og barn med i fysisk aktivitet og tilgjengeliggjøre hoppporten for flere. Det har vært stor deltakelse, og Steinkjer toppet med 1500 deltakere i sitt «Elevspretten», der det også var mange lokale idrettslag med, i tillegg til at Sparebanken Midt-Norge var medarrangør.

I forbindelse med Raw Air i Vikersund, arrangeres det hvert år et næringslivsseminar. LOs ledelse deltar i seminaret.

I avtalen ligger det at representanter fra hoppporten kan brukes som innledere eller i annen sammenheng på våre arrangementer. Flere av LOs forbund har benyttet seg av mulighetene, og utøvere og ledelse har innledet på møter hos forbundene.

Samarbeid med LOfavør

LOfavør har også vært involvert i samarbeidet, spesielt i forbindelse med Raw Air, der LOfavør-logoen var synlig på kopper som ble delt ut på arenaen.

Nettsider og sosiale medier

LOs nettsider

LOs nettsider har gitt 1,2 mill. unike brukerøkter i 2019. Det er en økning på om lag 400 K fra året før. En stor del av trafikken skyldes et spennende oppgjør med mekling hos Riksmekleren. LO-advokatene på nett og aktiviteter i forbindelse med LOs sommerpatrulje og LO-studentene, har også bidratt til økt trafikk.

12. mars ble nye nettsider lansert. Hensikten var å tilpasse sidene til LOs nye visuelle identitet, i tillegg til generelle forbedringer og oppgradering.

Innmeldinger

3211 meldte seg inn via LOs nettsider i år. Dette er langt lavere enn i 2018. I forbindelse med omlegging av nettsiden har vi satset bevisst på å lenke brukere som vet hvilket forbund de er medlem av, over til riktig forbund, slik at innmeldingsprosessen går raskere. I 4. kvartal 2019 ledet vi 1500 brukere over fra LOs «Bli medlem-side» over til forbundenes innmeldingsskjema, og et tilsvarende antall over til forbundenes nettsider.

LOs nyhetsbrev

LOs nyhetsbrev går ut to ganger i uken med informasjon fra LOs nettsider. Nyhetsbrevet har 3522 abonnenter. Det har blitt sendt ut 82 nyhetsbrev i løpet av året med våre nettsaker. I tillegg har det vært egne utsendelser i forbindelse med tariffoppgjøret, 1. mai og saken om offentlig tjenestepensjon.

Nyhetsbrevet fra Brussel-kontoret har 2336 abonnenter. Det er sendt ut 77 nyhetsbrev i løpet av året med nettsaker fra LOs Brussel-kontor.

Sosiale medier

LO har 108 000 følgere på Facebook. Det er en liten økning fra 2018. Vi hadde en rekkevidde på 10,9 millioner i løpet av året – hvorav 4,8 millioner var annonsert. Vårt engasjement i lokalvalgene kommer i hovedsak som tillegg.

Vi hadde 204 000 reaksjoner, kommentarer og delinger på 244 poster. Dette er et snitt på omlag 836 pr. post, noe som er en klar nedgang fra 2018. Noe av snittnedgangen skyldes endringer i Facebooks algoritmer.

Våre aktiviteter genererte til sammen 191 000 lenkeklikk. Dette er til både eksterne og egne nettsider. Mye av trafikken har gått til relevante saker fra FriFagbevegelse.no. De fleste av de betalte klikkene har gått til egen nettside.

Vi publiserte 48 videoer og animasjoner. Om lag 1,8 millioner så mer enn tre sekunder. Om lag 260 000 så mer enn 95 prosent av videoene.

LO-leder Hans-Christian Gabrielsens side på Facebook har 9000 følgere. LOs sommerpatrulje har 7500 følgere. LOs internasjonale sider har 3800 følgere. LO Luftfart har 2000 følgere. LO Brussel har 1200 og LO-studentene har 650.

LO har 7700 følgere på Instagram. Dette er en klar økning fra 2018. LOs Twitter-konto har 11300 følgere. LO er også til stede på Snapchat og LinkedIn.

Tariff 2019

Nettsidene for tariffoppgjøret i 2019 hadde 335 000 sidevisninger, litt færre enn ved fjorårets hovedoppgjør. I tillegg hadde vi en annonserigg med videoannonsering. Hovedvekten ble lagt på å synliggjøre resultatet overfor medlemmene.

Lokalvalgkampen

I valgkampen 2019 nådde vi ut til 2,1 millioner mennesker med i snitt 5 annonser pr. bruker. Hovedvekten av innholdet var videoer og animasjoner. Våre videoer ble gjennomspilt (ThruPlay) over en million ganger. Dette er et betydelig bedre resultat enn i 2017. Inn-

holdet bestod av en serie med filmsnutter om LOs viktigste saker i valgkampen (hovedfilmen), animerte utgaver av brosjyren hvor partiene svarer LO, våre faglige kandidater, om lag 100 filmsnutter med LO-medlemmer som står på liste for ulike partier og fem filmer om heltid utviklet i forbindelse med arrangement under Arendals-uka.

Alle annonsene var optimalisert, slik at budskapet skulle komme fram i løpet av de første 15 sekundene, med unntak av heltidsfilmene. Til gjengjeld opplevde vi at én av tre brukere fulgte disse filmene fram til 75 prosent av visningstid.

Heltid, seriøsitet i arbeidslivet og kamp mot privatisering, var det gjennomgående budskapet i hele kampanjen. Dette var også de gjennomgående temaene i de sakene som de faglige kandidatene snakket om.

Intranett

Det har kun vært gjennomført små endringer på LOs intranett i 2019.

Opplæring

Det har vært gjennomført opplæring med distriktskontoret i Viken Oslo, Innlandet, Vestfold og Telemark og Trøndelag (Skype). Det har vært gjennomført et «Skrive for web»-kurs sentralt.

Mellomoppgjøret i 2019. Informasjonsopplegget

Tariffoppgjøret i 2019 var et mellomoppgjør der LO hadde ansvaret for forhandlingene og informasjonsopplegget i privat sektor.

Representantskapsmøtet 19. februar, som behandlet LOs tariffuttalelse, var som vanlig åpent for media, og ble strømmet på LOs nettsider. 5. mars ble det avholdt presseseminar for interne og eksterne medier med informasjon om forhandlingssystemet og forhandlingenes gang, den økonomiske situasjonen og LOs krav og hovedsaker. Hovedbudskapet var at kapitaleierne de siste årene har stukket av med en stadig større del av verdiskapningen, på bekostning

av arbeidstakerne og forbrukerne. Og at nå var det arbeidstakernes tur. Dette fikk godt gjennomslag i mediene.

I løpet av oppgjøret ble det avholdt tre pressekonferanser sammen med NHO: I forbindelse med kravoverleveringen, ved forhandlingsstart og hos Riksmekleren da meklingsresultatet forelå.

En egen grafisk tariffprofil ble benyttet på nett og alt informasjonsmateriell. Egne tariffsider på internett hadde bakgrunnsstoff om tariff, og det ble informert løpende på nettet og i sosiale medier. Det ble lagt vekt på å være svært raskt ute med informasjon med vår vinkling, ikke minst da meklingsresultatet forelå. I tillegg til mediekontakten, ble det benyttet pressemeldinger, løpesedler og flyere på flere språk, informasjon via LOs tariffsider på internett og gjennom sosiale medier.

Arendalsuka

LO var med under Arendalsuka 2019 for fullt for fjerde året på rad. 12 forbund/sammenslutninger var med på det tette Arendals-samarbeidet i LO-familien i året som gikk; det samme antallet som i 2018. LO Stat kom inn med egne arrangementer i 2019, mens Sjømannsforbundet gikk ut og arrangerte på egen båt.

En arbeidsgruppe ledet av LO/INRA, med deltakelse fra en rekke forbund, gjorde forarbeidet til Arendalsuka, og gruppen hadde to stormøter med alle forbundene i forkant av uka.

Både i 2019 og året før var det langt over 1000 arrangementer og et stort antall arrangører til stede under uka, men LO og forbundene fortsetter å sette et solid og sterkt preg på Arendalsuka. Når Arendalsuka øker i omfang, gjør antall besøkende på LOs arrangementer det samme.

Det har blitt en tradisjon at det er fullt program fra og med mandag til og med torsdag på LOs faste sted, Bankgården. I 2019 ble det strammet litt inn på lengden og regien på arrangementene, samt at frokostarrangementene ble sløyfet. Dette resulterte i både mer vellykkede og enda bedre besøkte arrangementer.

Fra om lag 1000 besøkende om dagen i 2016 og 2000 i 2017, er

antall besøkende nå over 3000 om dagen. Flere arrangementer i 2019 måtte lukkes etter at maksimumsgrensen på 400 innendørs i hovedlokalet var nådd. Det var ofte fullt ute i bakgården samtidig.

Suksessfaktoren er som tidligere år gode arrangementer med sterke panel, kjente programledere og gode artister/underholdere. I 2019 fikk LO og forbundene til enda flere gode samarbeidsarrangementer, noe som ble positivt mottatt. LOs ledelse og sentrale forbundsledere deltok på nærmere 50 arrangementer.

LOs deltakelse og tilstedeværelse fikk også i 2019 positiv omtale fra forbund, debattanter, artister, pressen og øvrige gjester. LO er blant sponsorene til Arendalsuka.

Kommune- og fylkestingsvalget 2019

Utgangspunktet for LOs arbeid i valgkampen var Kongressens vedtak om den faglige og politiske situasjonen. I forkant av valget ble det arbeidet for å få faglige kandidater til å stille på listene. Disse ble løftet fram under valgkampen. De faglige kandidatene som ble valgt inn, vil bli fulgt opp. LO oppmuntret også til å delta i programprosessen for å løfte viktige saker inn i programmer og valgkampen. I valgkampen la LO særlig vekt på arbeidslivssaker som hele, faste stillinger, kommunene som aktiv medspiller mot sosial dumping og fortsatt offentlig velferdsproduksjon. Med utgangspunkt i LOs program ble det stilt konkrete spørsmål til de politiske partiene, og svarene ble formidlet til medlemmene, gjennom løpesedler, en aktiv kampanje på sosiale medier og arbeidsplassbesøk.

En medlemsundersøkelse etter valget viste at LOs medlemmer i overveldende grad stemte på rødgrønne partier. I etterkant av valget er det gjennomført egne analyser og strategier med tanke på stortingsvalget i 2021.

LOs egen organisasjon

2600 saker er registrert til saksbehandling i LOs arkiv i 2019.

388 saker ble innstilt for behandling i Sekretariatet i 2019.

335 saker er behandlet i Ledermøtet i 2019.

667 saker er behandlet i Administrasjonsmøtet i 2019.

Representantskapet

Det er i 2019 avholdt tre møter.

Til Representantskapsmøtet 19. februar 2019 i Oslo Kongressenter Folkets Hus, forelå følgende dagorden:

1. Åpning – LOs representantskapsmøte 19.02.19
2. Suppleringsvalg til Sekretariatet
3. Tariffrevisjonen 2019

Til Representantskapsmøtet 23. april 2019 i Oslo Kongressenter Folkets Hus, forelå følgende dagorden:

1. Åpning – LOs representantskapsmøte 23.04.19
2. Suppleringsvalg til sekretariatet
3. Mellomoppgjøret 2019 – LO-NHO

Til Representantskapsmøtet 3.–4. juni 2019 i på Scandic Nidelven, Trondheim, forelå følgende dagorden:

1. Åpning – LOs representantskapsmøte 3.–4. juni 2019
Utdeling av LOs kulturpris
2. Suppleringsvalg til Sekretariatet
3. LOs beretning 2018
4. Landsorganisasjonen i Norge – årsregnskap 2018

Det er produsert egne protokoller fra møtene.

Sekretariatet

LOs sekretariat hadde følgende sammensetning ved utgangen av 2019:

Tillitsvalgte:

Hans-Christian Gabrielsen
Peggy Hessen Følsvik
Roger H. Heimli
Julie Lødrup

Varamedlemmer for disse:

Terje Olav Olsson
Trude Tinnlund
Are Tomasgard
Kristin Sæther

Øvrige sekretariatsmedlemmer:

1. Anita Paula Johansen, Norsk Arbeidsmandsforbund
2. Jan Olav Andersen, EL og IT Forbundet
3. Mette Nord, Fagforbundet
4. Sissel M. Skoghaug, Fagforbundet
5. Jørn Eggum, Fellesforbundet
6. Steinar Krogstad, Fellesforbundet
7. Trine Lise Sundnes, Handel og Kontor i Norge
8. Frode Alfheim, Industri Energi
9. Anne Berit Aker Hansen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund
10. Kjersti Barsok, Norsk Tjenestemannslag
11. Egil André Aas, LO Stat

Varamedlemmer:

1. Mimmi Kvisvik, Fellesorganisasjonen
- 2.
3. Ulf Madsen, Forbundet for Ledelse og Teknikk
4. Odd Christian Øverland, Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund
5. Jane Brekklus Sæthre, Norsk Jernbaneforbund
6. Johnny Hansen, Norsk Sjømannsforbund

7. Hans Ole Rian, Creo – forbundet for kunst og kultur
8. Torbjørn Bongo, Norges offisers- og spesialistforbund
9. Anne Finborud, Skolenes landsforbund

Samtlige varamedlemmer deltar i Sekretariatet og møter med tale- og forslagsrett. Utover de valgte, møter leder i HK-klubben i LO, Raymond Alstad, med tale- og forslagsrett. AOF Norges daglige leder Tove Johansen har møterett i Sekretariatet. Som observatør fra LOs sentrale ungdomsutvalg med tale- og forslagsrett i saker som omhandler ungdom, møter Lone L. Jørgensen (Norsk Tjenestemannslag), med Karina Veum (Norsk Arbeidsmandsforbund) som vararepresentant.

Ved utgangen av 2019 hadde følgende forbundsledere møterett i Sekretariatet:

1. Asle Aase, Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund
2. Rolf Ringdal, Norsk Lokomotivmannsforbund
3. Nina Hanssen, Arbeiderbevegelsens Presseforbund
4. Joachim Walltin, Norske Idrettutøveres Sentralorganisasjon
5. Peter Chr. Lehne, Norsk Manuellterapeutforening
6. Nina Nordheim Pedersen, Kabinansattes Forbund
7. Yngve Carlsen, Norsk Flygerforbund
8. Monica Boracco, Norske Dramatikeres Forbund
9. Hans Sande, Norsk Sjøoffisersforbund
10. Eystein Hanssen, Forfatterforbundet (observatør)

Følgende endringer ble foretatt i Sekretariatet 2019:

Anne Berit Aker Hansen ble på Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbunds landsmøte 2.–6. april 2017 valgt som påtroppende forbundsleder fra 1. april 2019 etter Jan-Egil Pedersen. Hun ble valgt som medlem nr. 9 på Representantskapsmøtet 23. april 2019.

Anita Paula Johansen ble valgt til ny leder etter Erna Hagensen på Norsk Arbeidsmandsforbunds landsmøte 8.–12. mai 2019. Hun ble valgt som medlem nr. 1 på Representantskapsmøtet 3. juni 2019.

Norsk Transportarbeiderforbund avholdt ekstraordinært landsmøte 8. mai 2019, hvor det ble avgjort at de fusjonerer med Fellesforbundet fra 1. juni 2019. Lars Morten Johnsen fratradte sin plass som vara-medlem nr. 2 i Sekretariatet fra samme dato.

Nye forbundsledere som har møterett i Sekretariatet 2019 er:

Nina Nordheim Pedersen, Kabinansattes Forbund, ble valgt som leder etter Elin Roverudseter, 28. oktober 2019. Forfatterforbundet har søkt om medlemskap i LO. Leder Eystein Hanssen møter som observatør fram til Representantskapsmøtet 18. februar 2020.

LOs kontrollkomité

LOs kontrollkomité har i 2019 bestått av: Svein Spilling, Fellesforbundet, leder; Rebecca Heggbredda Florholmen, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Terje Valskår, Industri Energi.

Vararepresentant (møter fast i møtene): Anita Busch, Norsk Tjenestemannslag.

Komiteen har i 2019 avholdt fem møter og behandlet 37 saker.

Komiteen har fortløpende behandlet protokollene fra sekretariatsmøtene og ledermøtene.

Protokollene fra representantskapets møter er også behandlet i komiteen. Øvrige saker som har vært sentrale i komiteens arbeid, er årsregnskapet for 2018 for LO og LO Konsern, samt Utdanningsfondet, Sykelønnsordningens fond, LOs Opplysnings- og Utviklingsfond og LO Partner AS. Regnskapene for 2019 er gjennomgått hvert tertial, samt at LOs driftsbudsjett for 2020 er gjennomgått. Kontrollkomiteen har hatt oppfølging av enkeltsaker vedtatt i LOs besluttede organer, i de tilfeller det har vært behov for dette.

Det er planlagt en fagkonferanse 11. februar 2020 på Oslo Kongressenter Folkets Hus, der alle LOs forbund blir invitert til å delta. Temaene på konferansen er: Habilitetsspørsmål, internkontroll og mislighold, regler for skatteplikt i forbindelse med goder opptjent i

arbeid og problemsstillinger knyttet til sammenslåing av foreninger, avdelinger og klubber.

Sekretariatsoppnevnte utvalg

*** Inntektspolitisk utvalg**

Inntektspolitisk utvalg er et rådgivende organ for Sekretariatet i inntekts- og tariffpolitiske spørsmål, og har som hovedoppgave å forberede tariffoppgjørene.

Ved utgangen av 2019 hadde utvalget flg. sammensetning: Hans-Christian Gabrielsen, leder; Peggy Hessen Følsvik; Roger H. Heimli; Trine Lise Sundnes, Handel og Kontor; Jørn Eggum, Fellesforbundet; Anita Paula Johansen, Norsk Arbeidsmandsforbund; Anne Berit Aker Hansen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Frode Alfheim, Industri Energi; Jan Olav Andersen, EL og IT Forbundet; Kjersti Barsok, Norsk Tjenestemannslag; Mette Nord, Fagforbundet; Egil André Aas, LO Stat; Mimmi Kvisvik, Fellesorganisasjonen. Samfunns-politisk avdeling har ivaretatt utvalgets sekretærfunksjon.

*** LOs familie- og likestillingspolitiske utvalg**

Etter kongressen ble det oppnevnt et nytt familie- og likestillingspoli-tisk utvalg, for perioden 2017–2021.

Ved utgangen av 2019 hadde utvalget følgende sammensetning: Julie Lødrup, leder, LO; Siv Ryan Andersen, Norsk Post- og Kommunika-sjonsforbund; Monica Derbakk, EL og IT Forbundet; Tove Rita Melgård, Fellesforbundet; Anne Green Nilsen, Fagforbundet; Marianne Solberg Johnsen, Fellesorganisasjonen; Christoffer Beckham, Handel og Kontor; Asle Reime, Industri Energi; Jarle Wilhelmsen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Brede Edvardsen, Norsk Arbeids-mandsforbund; Anders Hovind, Creo; Malmfrid Hallum, Norske

Dramatikeres Forbund; Elin Roverudseter, Kabinansattes Forbund; Bente Sandaker, Norsk Jernbaneforbund; Kirsten Helen Teige, Norsk Tjenestemannslag; Aud Marit Sollid, Forbundet for Ledelse og Teknikk. Sekretær: Gro Helene Guldhall, LO. Ansvarlig rådgiver: Synnøve Konglevoll. I tillegg møter øvrige ansatte som jobber med likestilling.

Utvalget har avholdt tre møter i 2019, to på våren og ett på høsten. Det var planlagt et møte i november, som dessverre måtte avlyses på grunn av lav deltakelse (kolliderte med Kartellkonferansen).

Utvalget har i 2019 blant annet hatt følgende saker på dagsordenen:

- Den likestillingspolitiske situasjonen, v/stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen.
- Fafo-prosjekt om «Det kjønnsdelte arbeidsmarkedet på virksomhetsnivå», v/Fafo-forsker Ragnhild Steen Jensen.
- «Hva påvirker valget om å få barn?» v/sosiolog Eirin Pedersen, Oslo Met.
- Tillitsvalgtkarrierer blant kvinner og menn – nytt forskningsprosjekt, v/Fafo-forsker Kristine Nergaard.
- Ny Norad-avtale: Hvordan jobber LO med likestilling i internasjonale prosjekter, v/rådgiver Jane Vogt Evensen, internasjonal avdeling, LO.
- 8. mars.
- Nytt «work life balance»-direktiv vedtatt i EU.
- Ny ILO-konvensjon om vold og trakassering i arbeidslivet.
- Likelønnsdag 14. november 2019.
- Ny aktivitets- og redegjøringsplikt.
- Beijing 25+.
- FNs internasjonale dag mot vold mot kvinner, 25. november.

*** LOs kulturutvalg**

Utvalget hadde pr. 31.12.2019 følgende sammensetning:

Fra LO: Leder Julie Lødrup, rådgiver Grethe Fossli, sekretær Mona Westby.

Fra forbundene: Eddie Ingebrigtsen, Norsk Tjenestemannslag; Jens Petter Hagen, Fellesforbundet; Brede Edvardsen, Norsk Arbeidsmandsforbund; Christopher Beckham, Handel og Kontor i Norge; Bjørn Jonassen, Fellesforbundet (Norsk Transportarbeiderforbund til 1.6.2019); Christian Wiik Kynsveen, Fellesorganisasjonen; Jacqueline Hopkinson, Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund; Hans Ole Rian, Creo; Hilde Hermansen, Industri Energi; Kai Christoffersen, EL og IT Forbundet; Terje Haugan, Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund; Arnstein Aasestrand, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Ellen Ovenstad, Fagforbundet.

Observatører: Tove Johansen, AOF Norge; Ole Martin Rønning, Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek; Tonje Tovik, Framfylkingen; Morten Berntsen, Folkets Hus Landsforbund.

Utvalget har avholdt fire møter og behandlet 19 saker.

Studietur

Utvalget har ikke gjennomført studietur i 2019.

LOs kulturpris

LOs kulturpris ble tildelt Lars Ove Seljestad. Prisen på kr 100 000,- ble utdelt på LOs representantskapsmøte i Trondheim 3.–4. juni 2019. Seljestad er født og oppvokst i et stolt arbeidermiljø i Odda. Hans forfatterskap, kulturarbeid, vitenskap og forskning i over 30 år er preget av hans oppvekst. Arbeidernes liv, industrien og industrisammenfunnet er en rød tråd.

LOs hederspris

LOs hederspris utdeles hvert fjerde år, under LOs kongress.

Søknader om økonomisk støtte

LOs kulturutvalg mottok 53 søknader til ulike tiltak fra både fagbevegelsen, organisasjoner og personer utenfor fagbevegelsen. Jf. søknadskriteriene er det fagbevegelsen og AOFs lokale og regionale organisasjonsledd som er stønadsberettiget.

Bevilgninger til kulturtiltak 2019

LO i Nord-Rogaland	Økt kunnskap om lokalhistorie generelt og arbeiderhistorie spesielt. Samt arbeidersanger	25 000
Kulturnettverket i Østfold	Delprosjekt 3: Konkurransen: Arbeiderlyrikk i Østfold i 2019	15 000
Kulturnettverket i Østfold	Delprosjekt 4 a: Hvorfor er du ikke organisert?	75 000
Kulturnettverket i Østfold	Fyret	100 000
Kulturnettverket i Østfold	Musikalen «Svidd Gummi» 2019	100 000
Kulturnettverket i Østfold	Musikken møter livet	60 000
Kulturnettverket i Hedmark	Rød tråd	100 000
Creo v/Norges Musikkhøgskole	Gi mig de rene og ranke, Folkets Hus	25 000
LO i Vesterålen	En rød tråd i Vesterålen gjennom 100 år	50 000
Norske Dramatikeres Forbund Trøndelag	Rosa – et skuespill om Rosa Luxemburgs liv og kamp av Volker Ludwig	100 000
FO Vest-Agder	Utstillingen «Hvis klær kunne fortelle»	9 875
Fellesforbundet avd 01	Norrøna-konflikten v/Norrøna teaterforening	100 000
Kulturnettverket i Østfold	Udda spelet	25 000
LO i Vesterålen	Tilleggsøknad kulturarrangement og vandrestilling	25 000
Oslo Brannkorps Forening	Oslo brannkorps forening 125 år – bok-prosjekt	25 000
Fagforbundet Fjaler avd 424	Teaterfestivalen i Fjaler	25 000
Kulturnettverket i Østfold	Teaterforestilling om Yngve Hågensen	30 000

* Organisasjonskomiteen

Organisasjonskomiteen hadde ved utgangen av 2019

følgende sammensetning: Roger H. Heimli, LO, leder; Steinar Krogstad, Fellesforbundet; Anne Green Nilsen, Fagforbundet; Marianne Solberg Johnsen, Fellesorganisasjonen; Aud Marit Sollid, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Trine Lise Sundnes, Handel og Kontor i Norge; Lise Olsen, LO Stat; Terje Anton Moen, Skolenes landsforbund; Vidar

Hennum, EL og IT Forbundet; Trond Karlsen, Norsk Arbeidsmandsforbund; Asle Reime, Industri Energi; Anne Berit Aker Hansen, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Hans Fredrik Danielsen, Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund; Anita Busch, Norsk Tjenestemannslag; Terje Samuelsen, Fellesforbundet (Norsk Transportarbeiderforbund til 1.6.2019).

Komiteen har i 2019 ikke avholdt ordinære møter, da det ikke har vært saker til behandling.

*** LOs sentrale ungdomsutvalg**

LOs sentrale ungdomsutvalg gjennomførte fire møter i 2019, og hadde fagligpolitisk samarbeidsmøte med AUF 11.11.

*** LOs OU-fondsstyre**

Under tarifforhandlingene i 1970 ble LO og NHO (NAF) enige om å etablere et fond som skulle ha til formål å gjennomføre eller støtte tiltak til fremme av opplysning og utdanning i norsk arbeidsliv. Opplysnings- og utviklingsfondet LO/NHO ledes av et styre på seks medlemmer, hvor LO og NHO oppnevner tre hver. Innbetalt premie blir fortløpende overført avtalepartene. Midlene forvaltes av partenes respektive fondsstyrer.

LOs OU-fondsstyre har i 2019 bestått av: Peggy Hessen Følsvik (leder) LO; Clas Delp, Fellesforbundet; Anita Paula Johansen, Norsk Arbeidsmandsforbund; Bjørn Mietinen, Handel og Kontor i Norge; Anders Gabriel Birkeland, Industri Energi; Monica Derbakk, EL og IT Forbundet.

En representant fra AOF kan stille i møtene som observatør, og Siv Schau, LO, er sekretær. Fondsstyret har egne vedtekter for benyttelse av fondets midler.

Fondsstyret har i 2019 avholdt to møter og behandlet 26 saker.

Sakene som har vært til behandling er regnskap for 2018, foreløpig regnskap 2019, søknader om bevilgninger fra fondet, fordeling av midler til tillitsvalgtopplæring i 2019, endring i fondets tilskudsregler 2020 og budsjett 2020.

Fondet hadde i 2019 114,8 millioner kroner (før fradrag av 2 prosent til AOF) til opplæring av tillitsvalgte i privat sektor. Dette er inkludert ubenyttede midler for 2018 som ble overført til 2019. Fondets totale egenkapital ved årets begynnelse var på 108,3 millioner kroner.

En del av egenkapitalen i Opplysnings- og utviklingsfondet er øremerket forskning. Forskningsfondets inngående balanse, tillagt 5 prosent av årets premieinntekter, fratrukket årets kostnader til forskning, utgjør forskningsfondets størrelse ved årets utgang.

Pr. 1.1.2019 var forskningsfondet på 34,3 millioner. 50 prosent av premieinnbetalingene fra LO og forbundene går til Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforenings opplysnings- og utviklingsfond.

*** LO Luftfart**

LO Luftfart er et sekretariatsoppnevnt samarbeidsorgan for de ni (nå åtte) forbundene i LO som organiserer innen luftfarten. Her samordnes de faglige interessene innen LO-familien. Totalt har LO-forbundene over 8000 medlemmer innen luftfarten, og er den største hovedorganisasjonen i denne sektoren. Utvalget avholdt tre møter i 2019. Det har vært stor aktivitet i Flysikkerhetskomiteen (FSIK) som nå er organisert under LO Luftfart, hvor flere LO-forbund deltar. LOs helikopterutvalg er på plass under næringspolitisk avdeling og rapporterer inn til LO Luftfart.

29. november ble den LOs årlige luftfartskonferanse avholdt i Oslo med 130 deltakere fra alle kanter av landet. Hovedtematikken i år var som i fjor «Luftfarten – en trygg arbeidsplass». Etter betydelig press fra LO ble det omsider nedsatt et luftfartsutvalg. Luftfartsutvalget (NOU) har nå levert sin rapport. Forbundsleder Yngve Carlsen i Norsk Flygerforbund representerte LO.

Andre utvalg

* LOs samferdselspolitiske utvalg

Utvalget har i 2019 hatt fire møter, og har følgende sammensetning ved utgangen av 2019:

Fra forbundene: Kjell Næss, Norsk Jernbaneforbund; Anita Paula Johansen, Norsk Arbeidsmandsforbund, Dag-Einar Sivertsen, Fellesforbundet (Norsk Transportarbeiderforbund til 1.6.2019); Stein Gulbrandsen, Fagforbundet; Eirik Larsson, Norsk Lokomotivmannsforbund; Alf Edvard Masternes, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Katinka Riksfjord Sporse, Norsk Flygerforbund; Nina Nordheim Pedersen, Kabinansattes Forbund; Lars Iver Wiig, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Tor Erik Granum, Norsk Tjenestemannslag; Ove Kaland, Norsk Sjømannsforbund og Trond Erik Thorvaldsen, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Fra LO: Roger H. Heimli, May Iren Julsrud, Erik Hamremoen og Kenneth Sandmo.

Kjell Næss har vært leder av utvalget, og Anita Paula Johansen nestleder. Arbeidsutvalget har i perioden bestått av Kjell Næss, Norsk Jernbaneforbund, Kenneth Sandmo, LO og Trond Erik Thorvaldsen, Norsk Arbeidsmandsforbund.

I perioden er Elin Roverudseter erstattet av Nina Nordheim Pedersen fra Kabinansattes Forbund, Roy Arne Nilsen erstattet av Ove Kaland fra Norsk Sjømannsforbund, Jens Petter Hagen erstattet av Dag-Einar Sivertsen fra Fellesforbundet og Bjørg Stuen erstattet av May Iren Julsrud fra LO.

Utvalget har i perioden fulgt opp arbeidet med ny Nasjonal transportplan 2022–2033. Vi har deltatt på det ene dialogmøte departementet har hatt med næringsliv og organisasjoner, og satt oss inn i endringene i NTP-prosessen som regjeringen har gjennomført. I tillegg har utvalget vært på studietur til Bjørvika, med besøk på Follobanen-prosjektet.

Viktige saker i perioden har vært:

- Oppfølging av NTP 2022–2033, herunder deltakelse på dialogmøte.
- Innspill til statsbudsjettet for 2020.
- Jernbanepakke 4.
- EUs mobilitetspakke.
- Regionreformen, herunder ny organisering av Statens vegvesen.
- Initiativ fra Stortinget vedrørende seriøsitet i transportbransjen.
- Bompenger.

*** LOs helikopterutvalg**

LOs helikopterutvalg sorterer under næringspolitisk avdeling, og består av ti forbund: LO, Industri Energi, Norsk Flygerforbund, Norsk Helikopteransattes Forbund, Fellesforbundet, Norsk Sjømannsforbund, EL og IT Forbundet, Norsk Sjøoffisersforbund, Norges offisers- og spesialistforbund og Norges Fiskarlag.

Utvalget rapporterer også til LO Luftfart. Arbeidsfeltet omfatter alle nasjonale sivile og militære helikopteroperasjoner. Inneværende år har vært preget av betydelig aktivitet innen ny helikopterteknologi og arbeid med sikkerhet og beredskap innen ansvarsområdet.

Totalt har det vært avholdt fem møter, og utvalget er representert i: LO Luftfart, Samarbeidsforum for helikoptersikkerhet på norsk kontinentalsokkel, Brukerforum, IndustriAll, ITF, IFALPA, EASA, HSS4 og HeliOffshore. Utvalget gjennomførte for første gang i år et helikopterseminar ment for våre fagforeningsrepresentanter og verneombud, samt «menige» offshore-teknikere og -piloter, for å sikre overføring av kunnskap om pågående aktiviteter og problemområder. Fokus på dialog rundt helikoptersikkerhet og beredskap nasjonalt er tidsriktig og etterspurt. Ingen andre arbeidstakerorganisasjoner, verken i Norge eller internasjonalt, kan måle seg med helikopterutvalgets helhetlige tilnærming.

*** LOs olje- og gassutvalg**

LOs olje- og gassutvalg har avviklet tre møter i 2019. Utvalget oppsummerer situasjonen i næringen og i de utvalg LO er representert i. I november ble årskonferansen avviklet i Stavanger med om lag 213 deltakere.

Utvalget hadde ved utgangen av året følgende sammensetning: Frode Alfheim, leder, Industri Energi; Inger Hoff og Henrik Solvorn Fjeldsbø, Industri Energi; Mohammad Afzal og Stig Lundsbakken, Fellesforbundet; Trond Løvtakken og Terje Hansen, EL og IT Forbundet; Arnstein Aasestrand og Lars Christian Nilsen, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Jens Folland / Hans Sande og Morten Kveim, Norsk Sjøoffisersforbund; Johnny Hansen, Norsk Sjømannsforbund; Steinar Rindhølen, Norsk Arbeidsmandsforbund. Fra LO møter Cecilie Sjøland, Erik Hamremo, Truls Strand Nilsen, Dag Yngve Johnsen og Olav Lie.

*** LOs forum for inkludering i arbeidslivet**

Utvalgets sammensetning: Julie Lødrup, leder, LO; Onur S. Johansen, LO; Tove Rita Melgård og Vegard G. Wennesland, Fellesforbundet; Nina Helland og Arne Geir Mehl, Industri Energi; Sissel Karlsen og Bjørn Anders Jonassen, Fellesforbundet (Norsk Transportarbeiderforbund til 1.6.2019); Arnstein Aasestrand, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Håvard Sivertsen, Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund; Kai Christoffersen og Hjørdis Henriksen, EL og IT Forbundet; Brede Edvardsen og Terje Mikkelsen, Norsk Arbeidsmandsforbund; Guro Vadstein og Leif Helland, Norsk Tjenestemannslag; Merete Helland og Ann Elise Hildebrandt, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Thore Saugerud og Kathrine Haugland Martinsen, Fellesorganisasjonen; Sissel M. Skoghaug og Moza M. Mwilima, Fagforbundet; Christopher Beckham og Sissel Weholdt, Handel og Kontor i Norge; Camilla Lillevold-Øverås og Lise Mensner, Norsk Folkehjelp; Gro Svennebye og Torggrim Kokaas, AOF. Sekretær: Lotte Dåver Østrem, LO.

Forumet har avholdt ett møte i 2019, med tema «Forebygging og håndtering av diskriminering i arbeidslivet».

LO skal sammen med Norsk Folkehjelp legge til rette for et nasjonalt nettverk for tillitsvalgte med innvandrerbakgrunn. Det skal lages et konsept som bygges opp og hjelper LO, forbundene og tillitsvalgte til å få verktøy til å jobbe mot diskriminering. «Rik på mangfold – en fagbevegelse for alle – et nettverk for tillitsvalgte» lanseres første halvdel av 2020.

*** Fagligpolitisk utvalg for helse**

Utvalget hadde pr. 31.12.19 følgende sammensetning: Ingvild Kjerkol, stortingsrepresentant Ap., leder; Kristin Sæther, LO-sekretær; Mette Nord, Fagforbundet; Odd-Haldgeir Larsen, Fagforbundet; Sissel M. Skoghaug, Fagforbundet; Kine Asper, Fellesforbundet; Mimmi Kvisvik, Fellesorganisasjonen; Peter Chr. Lehne, Norsk Manuellterapeutforening; Tore Hagebakken, Tuva Moflag, Tellef Inge Mørland, Hege Haukeland Liadal, stortingsrepresentanter Ap. Sekretær: Ragnar Bøe Elgsaas, LO. Følgende tiltrer utvalget: Wegard Harsvik, LO; Gunn Karin Gjøl, Fagforbundet; Hans Martin Aase, Fagforbundets sykehuskontor; Fra Ap's stortingsgruppe: Linn Knudsen, Karl Kristian Bekeng og Trude Kristin Steen.

Utvalget har hatt tre møter i 2019.

Utvalget har blant annet behandlet følgende saker:

- statsbudsjettet 2020
- kommune- og fylkestingsvalget 2019
- fagligpolitisk plattform om helsepolitikk
- arbeid med rusreform
- styring og organisering av spesialisthelsetjenesten

Utvalget arrangerte et seminar om helseforetaksmodellen 24. april 2019.

Utvalget har fått informasjon om løpende politiske saker, og den politiske situasjonen har vært tema på hvert møte.

*** LOs arbeidsgruppe for barn og unge**

Arbeidsgruppen ledes av LO-sekretær Kristin Sæther, og består ellers av rådgiver Øystein Nilsen fra samfunnspolitisk avdeling, organisasjonsrådgiver Onur Safak Johansen fra organisasjonsavdelingen og fire representanter fra fire forbund (Fagforbundet, Fellesorganisasjonen, Skolenes landsforbund og Creo), pluss generalsekretæren i Framfylkingen.

Arbeidsgruppen er opptatt av temaer knyttet til barn og unge, slik vi også finner dem formulert i LOs handlingsprogram for perioden 2017–2021. Gruppen har kontakter utad, blant annet til Ap's fraksjon i barne-, familie- og kulturkomiteen.

En hovedoppgave for arbeidsgruppen er å arrangere LOs årlige konferanse for forebyggende barne- og ungdomsarbeid, mot slutten av året. Tema for årets konferanse var «Barn og unge – deltakelse, medvirkning og demokrati». Denne skulle finne sted 6. desember, men måtte avlyses grunnet manglende påmelding.

*** LOs utvalg for justispolitikk**

Utvalget hadde pr 31.12.19 følgende sammensetning: Are Tomasgard leder, LO; Asle Aase, Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund; Tommy Fredriksen, Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund; Carl Marius Michelsen, Norsk Tjenestemannslag; Guro Vadstein, Norsk Tjenestemannslag; Kirsten Helene Teige, Norsk Tjenestemannslag; Kjersti Barsok, Norsk Tjenestemannslag; Randi Røvik, Fagforbundet; Torgeir Holm, Fagforbundet; Mimmi Kvisvik, Fellesorganisasjonen; Inger Karseth, Fellesorganisasjonen; Terje Mikkelsen, Norsk Arbeidsmandsforbund; Torbjørn Bongo, Norges offisers- og spesialistforbund; Tor Egil Vangstad, Norges offisers- og spesialistforbund; Jan Olav Andersen, EL og IT Forbundet; Renee Rasmussen, LO Stat. Sekretær: Jeanette Østling, LO.

Utvalget har hatt fire møter i 2019.

På dagsordenen har det vært følgende saker:

- Oppnevning av medlemmer til arbeidsutvalg seminar om Nødnett.
- Nedleggelse, omstilling og oppsigelser i kriminalomsorgen.
- Stortingsmelding om oppgaveportefølje i brann- og redningstjenesten.
- Valgkamp 2019.
- Agenda, Norges offisers- og spesialistforbund, LO og LO Stat jobber sammen med tema Trygghet og sikkerhet 2021.
- LO og Ap's fagligpolitiske frokostmøte om justispolitikk ble avholdt i Kulturhuset 9. mai.
- Møte med Barneombudet.
- Stortingsmelding om kriminalomsorgen.
- Prosessen om utredning om sammenslåing av politihøyskolen og KRUS.
- Prosessen med organisering av kriminalomsorgen.
- Statsbudsjett 2020.

*** LOs utvalg for kirkepolitikk**

Utvalget hadde pr. 31.12.19 følgende sammensetning: Roger H. Heimli, leder, LO; Anders Hovind, Creo; Arild Sverstad Haug, Fellesorganisasjonen; Arne Løseth, Fagforbundet; Bjarne Kjeldsen, Fagforbundet; Kai Nygård, Fagforbundet; May-Britt Sundal, Fagforbundet; Raket Malene Solbu, Fagforbundet, Stig Jørund B. Arnesen, Fagforbundet, Thor Henning Isachsen, Creo. Sekretær: Jeanette Østling, LO.

Utvalget har hatt to møter i 2019. Det har tillegg vært avholdt et møte med ny administrerende direktør i KA, Marit H. Hougsnæs.

Følgende saker har vært på dagsordenen:

- Statsbudsjettet 2020, hovedsaker: store utfordringer med regjeringens avbyråkratiserings- og effektivitetsreform (ABE). Budsjettforslaget fra Solberg-regjeringen ville i realiteten betydd en nedbygging av prestetjenesten og Den norske kirke. Det var ikke avsatt midler til rehabilitering av verneverdige kirkebygg og rentekompe-

nasjonsordningen for større vedlikeholdsprosjekter av kirker var fjernet.

- Kirkemøtet 2019.
- Orientering om hovedavtaleforhandlingene i KA.
- Ny trossamfunnslov.

*** LO Selvstendig**

27. september 2018 ble LO Selvstendig lansert. LO Selvstendig skal være et kompetanse- og samarbeidsorgan som skal bidra til å styrke kompetansen og samarbeidet i og mellom LOs forbund for denne medlemsgruppen, samt utvikle tilbudet til selvstendig næringsdrivende medlemmer i LOs forbund. Antallet selvstendig næringsdrivende øker i mange sektorer. Mange av de selvstendig næringsdrivende opererer utenfor det organiserte arbeidslivet. Om trendanalyser slår til, vil flere arbeide som frilansere og selvstendig næringsdrivende i framtiden. Samfunnsmessig løper vi en risiko om en stor gruppe blir stående utenfor det organiserte arbeidslivet. Det vil alle parter tape på. Derfor er det viktig for LO å engasjere seg for og sammen med frilansere og selvstendig næringsdrivende.

LO Selvstendig arbeider ut ifra tre hovedspor:

Det første er å utvikle et godt og konkurransedyktig medlemstilbud til selvstendig næringsdrivende og frilansere. I henhold til vedtatt handlingsplan og kongressvedtak, har det vært nær dialog med SpareBank 1 Forsikring gjennom LOfavør for å utvikle medlemstilbudet for de selvstendig næringsdrivende. På bakgrunn av overnevnte har partene forhandlet fram tilbud knyttet til ansvarsforsikring og ulykkesforsikring. Grunnpakken LOfavør Kollektiv hjemforsikring og tilgang til andre individuelle LOfavør-produkter, er fortsatt en del av det ordinære forsikringstilbudet som allerede gis gjennom avtaler med LOs forbund. Det er ønskelig at LO videre framforhandler flere medlemstilbud til selvstendig næringsdrivende medlemmer, utover ansvars- og ulykkesforsikring.

Det andre sporet er å kunne tilby god juridisk bistand. LO har lang og bred erfaring innen juridisk bistand, og i 2018 styrket LO sin juridiske avdeling. Nå kan vi også tilby rettshjelp til selvstendig næringsdrivende. Det gjelder for eksempel avtale-/kontraktsrett, opphavs-/varemerkerett og forsikringsrettslige spørsmål. Vi kan også bistå i trygderettslige spørsmål.

Det tredje sporet er å øke kompetansen og fremme politiske problemstillinger knyttet til selvstendig næringsdrivendes arbeidssituasjon og levevilkår. LO har i 2019 i samarbeid med Oslo/Akershus distriktskontor arrangert et skattekurs for selvstendig næringsdrivende. Dette var et vellykket halvdagskurs vi ønsker å videreføre også til flere regioner i Norge.

Det har vært viktig for LO å sette søkelys på politiske problemstillinger som opptar selvstendig næringsdrivende. Vi har i den forbindelse arrangert to frokostmøter: «Plattformøkonomi – hvordan møter LO det nye arbeidslivet?» og «Frilansere og selvstendig næringsdrivendes levevilkår». Begge arrangementene hadde svært godt oppmøte. Dette er møter LO vil fortsette å arrangere i 2020.

*** LO for alle**

På LO-kongressen i 2017 ble følgende vedtak nedfelt i LOs handlingsplan:
«LOs mål er å bli den største arbeidstakerorganisasjonen innenfor alle bransjer og yrkesgrupper. Andelen yrkesaktive med høyere utdanning er økende, og LO møter sterkere konkurranse fra andre hovedorganisasjoner. Det er et mål å styrke LOs posisjon og innflytelse innenfor denne gruppen.»

Med bakgrunn i dette vedtaket iverksettes prosjektet LO for alle, med mål om å øke organisasjonsgraden blant arbeidstakere med høyere utdanning. LO for alle skal også følge opp kongressvedtaket om å styrke LOs posisjon hos studentene. I dag er kun 13,3 prosent av arbeidstakere med høyere utdanning medlem i et LO-forbund, samtidig som Unio og Akademikerne vokser 3,25 ganger raskere enn LO. Om LO skal nå målet om å være den foretrukne hovedorganisa-

sjonen også for arbeidstakere med høyere utdanning, må det iverksettes en offensiv overfor disse eksisterende og potensielle medlemsgruppene.

Det ble i mars 2018 satt ned en intern arbeidsgruppe som skulle intensivere arbeidet knyttet til rekruttering av medlemmer med høyere utdanning. Gruppen er nå utvidet, og har representanter fra organisasjonsavdelingen, informasjonsavdelingen og samfunnspolitisk avdeling i LO, distriktskontorene, Fagforbundet, Fellesorganisasjonen, Industri Energi, Skolenes landsforbund, Norsk Tjenestemannslag, Forbundet for Ledelse og Teknikk, Creo, Norsk Jernbaneforbund, Norsk Manuellterapeutforening, NISO og Handel og Kontor. Prosjektet rapporterer til Julie Lødrup, Terje Olsson og Kristin Sæther i politisk ledelse.

Forbundene som er knyttet til kampanjen har i 2019 ansatt prosjektsekretærer. Prosjektsekretærene ansettes for tre år, med første arbeidsdag 1. januar 2020. Deres oppgave vil være rekruttering, kampanjearbeid og å se på forbundenes egen organisasjon. Det skal være fokus på medlemstilbud, mottak av nye medlemmer og bevaring av medlemmer. Det er vedtatt en modell der LO betaler 75 prosent av kostnadene første året, 50 prosent andre året og 25 prosent tredje året.

Det er satt i gang en kommunikasjonskampanje knyttet til kampanjen LO for alle som skal støtte opp under vervearbeidet. Målet er at medlemmer med høyere utdanning skal føle at LO er relevant for deres arbeidshverdag og i deres privatliv.

*** LO Kultur**

LO Kultur ble etablert i 2017 som et kompetanse- og samarbeidsorgan som skal bidra til å koordinere forbundenes kulturpolitiske arbeid, og bidra til at forbundene er et synlig, relevant og tydelig alternativ for alle yrkesgrupper innen kunst, kultur og kreative næringer. LO Kultur skal samle og styrke forbund som organiserer de som arbeider innenfor disse sektorene. Utvalget skal være et rådgi-

vende organ for Sekretariatet. I 2019 har utvalget hatt fem møter. I samarbeid med Spekter ble det arrangert en stor kulturdebatt under Arendalsuka. Etter initiativ fra LO Kultur er det opprettet en litteraturpris til fremme av arbeiderlitteratur.

*** LO Ingeniør**

Det er avholdt åtte utvalgsmøter og behandlet 25 saker i 2018. Utvalget vedtok 28.11.19 at arbeid i LO Ingeniør kan ivaretas gjennom andre eksisterende tiltak, og ved videreføring av enkelttiltak innenfor LOs portefølje. Utvalgsarbeidet legges derfor ned, og LO Ingeniør videreføres som merkevare i LOs forbund.

Rekruttering

Utvalget har bistått LO-studentene økonomisk for å styrke synlighet og rekruttering i høstsemesteret. LO Ingeniør har gjennomført en vervekampanje på sosiale medier.

Profilering og informasjonsvirksomhet

LO Ingeniør har sponset NTNU studentlags Formel 1.-konkurranse og sendt ut fem nyhetsbrev.

Podkast

LO Ingeniør har produsert ni episoder med podkasten *Brobyggerne*. *Brobyggerne* har i løpet av året økt sine lyttertall fra 200 til 400 lyttere.

*** Fellesskoleringsrådet (FSR)**

Fellesskoleringsrådet ble vedtatt av Sekretariatet i desember 2014 og etablert våren 2015. Rådet ble i Kongressen 2017 videreført, og består av ni forbundsrepresentanter fra privat og offentlig sektor. I tillegg er LO Stat representert. LO innehar leder, prosjektleder og sekretær-

funksjonen. AOF har en observatørplass/-rolle. Rådets formål er å bidra til å styrke fellesskoleringen, herunder toppskolering, MoTo og ungdomskurs. Det er gjennomført fire ordinære møter med god deltakelse og flere arbeidsmøter.

Gjennom mange år har fellesskoleringen på tvers av forbund ligget på et lavt nivå med ca. 500 MoTo-deltakere i året (478 i 2018), mens forbundenes egen skolering aldri har ligget høyere enn nå. Med dette som utgangspunkt har FSR sett på alternative løsninger for hvordan forbundenes medlemmer og tillitsvalgte kan møtes på tvers av forbundsgrensene under skolering. Vi har også sett nærmere på hva som er de viktige momentene ved fellesskolering, samt sett på løsningene dansk LO har valgt. Med bakgrunn i dette, gjennomførte flere av forbundene i FSR et særdeles vellykket pilot-prosjekt med i overkant av 110 deltakere hver dag på Sørmarka 7.-11. oktober 2019.

Hensikten med piloten var samlokalisere flere forbund på samme hotell gjennom en uke. Under uken skulle forbundene selv gjennomføre og administrere egne kurs, mens LO skulle legge til rette for fellessamlinger og sosialt opplegg på kveldene som bidro til å koble de forskjellige deltakerne sammen. Fellessamlingene bestod av to rundebordskonferanser, en politisk og en organisatorisk debatt med forbundsledere og profilerte politikere, eksterne deltakere, morgensamling med allsang og gjennomgang av dagen, samt to kulturelle arrangementer på kveldstid. Kursene forbundene arrangerte var i utgangspunktet ikke i tillegg til opplegg forbundene hadde fra før, men en samordning av kursdatoer og sted for flere forbund.

I møte med LOs regionledere og region-nestlederne var responsen på et slikt opplegg udelt positiv, og flere regioner ønsker å gjennomføre dette allerede i 2020. Dette er i tråd med kongressvedtaket fra 2017, hvor det å styrke uteapparatet og legge til rette for gjennomføring av kurs for nye tillitsvalgte var en sentral del av organisasjons-gjennomgangen.

*** LOs maritime utvalg**

Utvalget har følgende sammensetning ved utgangen av 2019: Hans Sande og Anders Hansson / Hilde Flaaten, Norsk Sjøoffisersforbund; Johnny Hansen og Kurt Inge Angell, Norsk Sjømannsforbund; Kine Asper og Jørn Prangerød, Fellesforbundet; Lill-Heidi Bakkerud og Asle Reime, Industri Energi; Peggy Hessen Følsvik, Cecilie Sjøland, Olav Lie og Wenche Thomsen, LO.

Det er avviklet fire møter i utvalget. Utvalget har jobbet med norsk lønn i norske farvann, forvaltningsplanen for havområdene utenfor Lofoten og diskutert utviklingen i havbruksnæringen og ved verftene.

*** LOs stedsutviklingsutvalg**

LOs stedsutviklingsutvalg ble opprettet i 2017 og har følgende sammensetning ved utgangen av året: Mats K. Bjørbekk, Fagforbundet; erstatter for Jens Petter Hagen ikke oppnevnt, Fellesforbundet; Kirsti Hansen Demény, Handel og Kontor i Norge; Tor Erik Granum, Norsk Tjenestemannslag; Lars Iver Wiig, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Hans Ole Rian, Creo. Fra LO: Julie Lødrup og Camilla Maana.

Utvalget har avholdt ett møte, hvor Arena Oslo holdt innlegg.

*** Utvalg om tillitsreform**

Sekretariatet nedsatte 25. november 2019 et utvalg som skal følge opp Kongressens vedtak om tillitsreform i offentlig sektor.

Utvalget består av: Roger H. Heimli, leder, LO; Kjersti Barsok, Norsk Tjenestemannslag; Odd-Haldgeir Larsen, Fagforbundet; Marianne Solberg, Fellesorganisasjonen; Egil André Aas, LO Stat og Anne Finborud fra Skolenes landsforbund. Ragnar Bøe Elgsaas bistår utvalget.

Utvalget skal koordinere arbeidet som foregår i LO-forbundene og arbeide med oppfølging av kongressvedtaket om tillitsreform.

Utvalget skal innen juli 2020 tydeliggjøre hva som kan ligge innenfor begrepet tillitsreform, blant annet gjennom eksempler på ulike former for tillitsmodeller i ulike virksomheter og sektorer.

Utvalget skal videre sørge for at det utredes hvordan tillitsmodeller kan igangsettes i ulike deler av offentlig sektor. Det skal konkretiseres hvordan LO og LO-forbundene kan følge opp arbeidet videre, blant annet kontakt opp mot politiske partier, arbeid i den enkelte kommune og overfor staten og ulike offentlige virksomheter.

Folkets Hus Landsforbund

Forbundsstyret har bestått av:

LO-oppnevnte:

Kristin Sæther

Per Østvold

Kirsti Mandal

Arnstein Aasestrand

Varamedlemmer:

1. Knut Ringstad

2. Siv Schau

3. Odd Helge Reppe

4. Bjørn Tore Kyllø

Landsmøtevalgte:

Hilde Fismen (nestleder)

Arnt Alsli

Harald Thomas Endresen

1. Liv Krossøy

2. Svein Rønningsveen

3. Aud Ljunggren

Varamedlem Knut Ringstad og Liv Krossøy har møtt fast.

I perioden er det holdt sju styremøter og i alt behandlet 60 saker.

Medlemsbevegelse

I 2019 har ett hus meldt seg inn igjen i Folkets Hus Landsforbund, Folkets Hus Ålvik i Hordaland. De ble utmeldt tidligere ved en misforståelse.

Totalt er det nå 89 medlemshus i forbundet.

Landsforbundets virksomhet

Landsforbundets virksomhet har vært ledet av forbundsstyret, og den daglige aktiviteten er styrt av forbundssekretær Morten Berntsen. Han har vært forbundsstyrets sekretær og saksbehandler. Det er opprettet et arbeidsutvalg (AU) som består av leder, nestleder og forbundssekretæren, som forbereder sakene til styret.

Sekretæren har i 2019 hatt flere møte- og reiseoppdrag, 17 i alt. Disse har i hovedsak bestått av styremøter, årsmøter og jubileer. Det har også vært konkrete lokale saker som medlemshusene har ønsket en bredere diskusjon om. Landsforbundets virksomhet har vært utført i henhold til planer og budsjett for 2019. Foruten vanlig administrativ og organisasjonsmessig virksomhet samt saker tilknyttet Folkets Hus Fond, har arbeidet for forbundssekretæren i stor grad vært rettet mot å opprettholde kontakt med medlemshus. En viktig og kontinuerlig oppgave har også vært å etablere kontakt med Folkets Hus og Samfunnshus hvor kommunikasjonen har vært dårlig, samt å holde tett kommunikasjon med låntakere som i perioden har hatt problemer av ulik karakter.

Forbundsstyret hadde 22. til 24. mai 2019 en studietur til Kirkenes i Finnmark. Her deltok styret på årsmøtet i Samfundshuset SA. Dagen etter fikk vi en orientering fra LOs distriktssekretær i Finnmark om den aktuelle faglige situasjonen i fylket. Ordfører Rune Rafaelsen orienterte om kommunen og dens muligheter og utfordringer. Vi hadde også et møte med representanter fra styret i Samfundshuset og fikk en orientering om framtidsutsiktene for huset, samt en omvisning.

I slutten av mars avholdt vi regionkonferanse for våre Folkets Hus og Samfunnshus i Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hordaland og Rogaland. På denne konferansen var det 13 deltakere fra 9 hus samlet i Folkets Hus i Stavanger. Deltakerne ga positiv tilbakemelding på konferansen.

I oktober 2019 ble det avholdt en landskonferanse på Sørmarka. Her deltok det 48 deltakere fra 35 medlemshus. Fra styret og administrasjon deltok det ni medlemmer. På landskonferansen fulgte vi opp landsmøtets vedtak om at Mønstervedtektenes §8, eller oppløsnings-

paragrafen, skal ut på høring i organisasjonen. Konferansedeltakerne fikk diskutere paragrafen ut ifra et diskusjonsnotat som var sendt ut på forhånd. Det ble gode diskusjoner i grupper og plenum, samt gode innspill. Konferansen inneholdt videre en politisk innledning av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen fra Arbeiderpartiet, erfaringsutveksling, Sørmarkas historie og virke, strategiplanlegging i husene og markedsføring. Markedsføring hadde fokus på Facebook og hjemmesider og avtalen Landsforbundet har med Eventum – markedsføringsportal for møte- og selskapslokaler på nett.

Jubileer

Folkets Hus Lånke i Stjørdal i var oktober 100 år. Dette ble markert med en festmiddag og dans. Forbundssekretæren var til stede og hilste fra Landsforbundet, og hadde med en gave.

Medlemshusenes investeringer/byggearbeider

Det har også i år vært utført en rekke utbedringer, reparasjoner og vedlikehold på medlemshusene våre. Noen ved hjelp av Folkets Hus Fond, men flere har også brukt av egne midler. Utlånet fra Folkets Hus Fond har for 2019 vært på kr 15 000 000,-. Lån er gitt til Samfundshuset i Kirkenes i Finnmark, Folkets Hus Trondheim i Trøndelag og Folkets Hus Askøy i Hordaland. Det er fortsatt lav rente i fondet. Fondets rentesats har i beretningsåret vært 2,0 % p.a.

Dokumentasjons- og utsmykningsfondet

Dokumentasjons- og utsmykningsfondets avkastning for 2018 var kr 22 651,-. Dette dannet grunnlaget for bevilgninger i 2019. Det kom ikke inn noen søknader, så beløpet føres tilbake til fondet.

Nordisk samarbeid

Det nordiske samarbeidet har utviklet seg ytterligere gjennom året. Det er etablert et forum for de store husene, sammen med Folkets Hus och Parker i Sverige og Folkets Hus Forbund i Finland. Det ble avholdt et arbeidsmøte i Oslo i februar, hvor rammen for en konferanse i Finland ble lagt. Konferansen ble holdt i Helsingfors og

Tammerfors 11.-13. september. Det var 11 deltakere fra Norge på konferansen. Det ble også gjennomført et arbeidsmøte i Stockholm som danner grunnlaget for en konferanse i Norge i 2020.

Folkets hus Landsforbund var invitert på Föreningsstämman i Folkets Hus och Parker (landsmøtet) 18.-19. mai 2019. Liv Krossøy og forbundssekretæren representerte Landsforbundet.

Likestilling

Forbundsstyret består av tre kvinner og fire menn. I tillegg kommer varamedlemmer som består av tre kvinner og fire menn. Administrasjonen utgjør ett årsverk som består av én mann. Det er ikke iverksatt eller planlagt spesielle tiltak vedrørende likestilling i perioden.

Regnskapet

I henhold til regnskapsloven skal det opplyses om følgende:

Folkets Hus Landsforbund er en landsomfattende fellesorganisasjon av Folkets Hus/Samfunnshus og har sitt kontor i Folkets Hus i Oslo. Forutsetningen for fortsatt drift er til stede, og regnskapet for 2019 er satt opp ut fra denne forutsetning.

Arbeidsmiljøet på forbundskontoret er tilfredsstillende.

Det har vært to dagers sykefravær i 2019. Det har ikke vært skader/ulykker på personalet eller materiell i beretningsåret.

Forbundets aktiviteter påvirker ikke det ytre miljø.

Folkets Hus Fond

Fondets egenkapital var pr. 31.12.19 kr 142 524 253,-. Fondets eiendeler er pr. 31.12.2019 på kr 146 848 527,-. Pantelånene til medlemsorganisasjoner i Folkets Hus Landsforbund utgjør kr 92 253 522.

Styret i Folkets Hus Landsforbund innstiller overfor Sekretariatet i saker vedrørende Folkets Hus Fond.

I beretningsåret er det kommet inn og behandlet tre lånesøknader.

Det er kommet søknad fra: Samfundshuset SA i Kirkenes på

kr 6 000 000,-, Folkets Hus Trondheim på kr 8 000 000,- og fra Folkets Hus Askøy i Hordaland på kr 1 000 000,-. Det er innvilget lån for til sammen kr 15 000 000,-. Innvilget beløp for 2019 er kr 6 700 000,- mer enn i foregående år.

Foruten søknader om lån er det behandlet to søknader om rente- og avdragsutsettelse for inntil 6 måneder.

Renten på lån i Folkets Hus Fond ble 01.04.2012 regulert til 2,0 %, og har i hele beretningsåret vært 2,0 % pa.

Avkastningen i 2019 i fondet utgjorde kr 4 130 159,-.

Resultatet i Folkets Hus Fond er for 2019 kr 1 828 308,-.

Administrasjon

Ledelsen

Hans-Christian Gabrielsen, LO-leder

Daglig ledelse, samordning og strategiutvikling, fagligpolitisk samarbeid, tariffpolitikk, næringspolitikk, internasjonal politikk, NFS (Nordens Faglige Samorganisasjon), DEFS (Den europeiske faglige samorganisasjon), ITUC (International Trade Union Confederation), SAMAK (Arbeiderbevegelsens nordiske samarbeidskomité).

Peggy Hessen Følsvik, 1. nestleder:

LO-lederens stedfortreder, tariffpolitikk, hovedavtalene privat sektor, pensjonspolitikk privat/offentlig, LO Luftfart, LOs maritime utvalg, Fellestiltakene LO-NHO, LO-Virke, LO-Samfo, Fellesordningen for AFP, internasjonalt faglig arbeid (NFS, DEFS, SAMAK).

Roger Haga Heimli, 2. nestleder:

Arbeidsmiljø, Inkluderende arbeidsliv (IA-avtalen), arbeidstid, tariffpolitikk. Hovedavtalene i LO Kommune, LO Stat, Kirkens Arbeidsgiverforening, styring/forvaltning offentlig sektor, digitalisering, boligpolitikk, samferdsel, bedriftsdemokrati, internasjonalt solidaritetsarbeid, distriktssekretærene i LO, LOs ansatte på anlegg.

Julie Lødrup, førstesekretær:

Høyere utdanning, forskning, grunnskole, etter- og videreutdanning, selvstendig næringsdrivende, stedsutvikling (tjenesteytende sektor, reiselivspolitikk), kultur og idrett (Kultur som næring), likestilling mellom kvinner og menn, etnisk likestilling, antirasistisk arbeid, LHBT-rettigheter og likestilling i arbeidslivet, ILO, FNs arbeidslivsorganisasjon.

Are Tomasgard, LO-sekretær

Miljø og klima, nærings- og industripolitikk, olje og gass, energi, bergverk, næringsrettet forskning, virkemiddelapparatet, Forsvaret, samfunnsberedskap, kriminal- og justispolitikk.

Trude Tinnlund, LO-sekretær

LOs administrasjon/personal, arbeidsmarkedspolitikk, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet, arbeidsinnvandring, fag- og yrkesopplæring, sosialpolitikk.

Terje Olav Olsson, LO-sekretær

Organisasjon, rekruttering, medlemsfordeler, LOs økonomi, fiskeripolitikk, trygdeoppgjøret, nordvest-Russland, BASTUN (Baltic-Sea Trade Union Network).

Kristin Sæther, LO-sekretær

Helsepolitikk, seniorpolitikk, student- og elevmedlemskap, ungdomsarbeid, rekruttering ungdom, barnehage, barnevern, ruspolitikk.

Administrasjonsavdelingen

Avdelingen har 20 medarbeidere og ledes av Gunn Kristoffersen. Administrasjonsavdelingen er serviceavdeling for LOs egen organisasjon, og skal bidra til å utvikle organisasjonen slik at den fungerer helhetlig og effektivt. Avdelingen har ansvar for organisasjonsutvikling med fokus på bedre samarbeid på tvers av alle avdelinger i LO, samt bedre informasjonsflyt internt i organisasjonen. Ved fravær av politisk ledelse har administrasjonssjefen ansvaret for LOs virksomhet.

Avdelingen har, innenfor gitte rammer og retningslinjer fra LOs valgte ledelse, ansvar for:

- Administrativ ledelse og rutiner
- Tilrettelegging for LOs politiske ledelse
- LOs vedtektsfestede beslutningsorganer

- LOs distriktskontor/regionkontor
- Digitalisering og utvikling
- Beredskap
- Reiseavtaler
- Leverandøravtaler
- Kontor- og møteadministrasjon
- Arkiv- og dokumentbehandling
- Innkjøp
- Eiendom
- Vedlikehold
- Fellestjenester og drift, inkludert sentralbordtjenester, servering og renhold

Serviceseksjonen

Ved årsskiftet har seksjonen 11 budsjetterte stillinger. Oppgavene består av service til alle brukerne i LO. Seksjonens ansvarsområde omfatter møterom, servering, byggeteknisk, vedlikehold, eiendomsforvaltning, LOs to hytter, renhold, internpost, logostikk/innkjøp, mobiltelefoner og maskinparken i LOs lokaler. Ansvar for bilene i LO. Ansvarlig for utbygging/utbedring i LOs lokaler.

Økonomiavdelingen

Avdelingen ledes av økonomisjef Siv Schau. Ved årsskiftet 2019/2020 besto avdelingen av 14 medarbeidere.

Avdelingen har følgende ansvarsområder:

Regnskap

Ansvar for all regnskapsføring, fakturering, rapportering, avstemming og kontroll i LO sentralt og for LOs distriktskontorer, Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforening og øvrige fond LO har regnskapsansvaret for. Fra 2018 er regnskapsførselen til Norsk Flygerforbund overført til LO. Regnskapsfunksjonen har også ansvaret for alle refusjoner, reiseoppgjør og for LOs budsjett.

Lønn

Ansvar for lønnsutbetalinger, innberetning, kontroll, avstemminger og offentlig rapportering for LO og Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforening.

LOfavør

Ansvar for økonomisk oppfølging innen LOfavør, samt oppfølging av noen av leverandøravtalene innenfor konseptet. Avdelingen har én deltaker i Bank- og forsikringskomiteen. I Fellesutvalget har avdelingens deltaker observatørstatus.

Utdanningsfondet

Avdelingen har ansvar for administrasjon, behandling og utbetaling av stipendsøknader, samt regnskapsførsel av utdanningsfondet. Vi innehar også sekretærfunksjonen i fondet.

Rådgivning til LOs forbund

Hovedoppgavene er å utføre økonomiske tjenester i forbundene etter den eksterne revisjonens faglige retningslinjer, samt økonomisk gjennomgang av andre oppdrag som ikke er underlagt den eksterne revisjon. Det blir i tillegg utført ulike tjenester overfor oppdragsgivere, herunder regnskapsrådgivning, innberetning, internkontroll, attestasjonsoppgaver, avstemminger, avdelingsregnskap og årsregnskap m.m.

Internasjonal aktivitet

Hovedansvar innen kontroll og oppfølging av LOs internasjonale virksomhet. Budsjett og rapportering er også en del av dette ansvarsområdet.

Inn- og utbetalinger fra lokale ledd

Avdelingen har ansvaret for den delen av dette systemet som fordeler kontantstrømmen mellom de enkelte fagforeninger og inn i LO lokalt (LO i/på). Dette innebærer fakturering, innbetalinger og oppfølging av de enkelte foreningene, utbetaling til lokale LO-avdelinger og avstemming av reskontro i denne forbindelse.

Øvrig virksomhet

Avdelingen har sekretærfunksjonen i LOs OU-fond og LOs kontrollkomité. Andre oppgaver er bl.a. diverse oppfølging mot SpareBank 1 Gruppen og oppfølging av forsikringsavtaler (ikke personalforsikringer).

Kapitalforvaltning

Løpende forvaltning av LOs kapital i samarbeid med LOs investeringskomité og LOs ledelse.

Rådgivning til LOs ledelse

Rådgivning til LOs ledelse i relevante økonomiske spørsmål.

Folkets Hus Landsforbund

Rådgivning overfor de enkelte Folkets Hus, budsjett og regnskap for Folkets Hus Landsforbund og Folkets Hus Fond, samt forberedelse av saker til styret i Landsforbundet. Forbundssekretæren er underlagt økonomiavdelingen, og har det daglige ansvaret for drift av landsforbundet.

Personal- og utviklingsavdelingen

Personal- og utviklingsavdelingen skal bidra til å oppfylle LOs hovedmål gjennom effektiv utvikling og bruk av organisasjonens ressurser med fokus på tydelig ledelse, personal- og organisasjonsutvikling og HMS. Personal- og utviklingsavdelingen ledes av Ann Kristin Røste, og hadde ved utgangen av 2019 til sammen seks ansatte: personal- og utviklingssjef, nestleder, personalarådgiver, rådgiver, avdelingssekretær og personalesekretær. Personal- og utviklingssjefen utøver arbeidsgiverrollen i LO på vegne av LO-leder Hans-Christian Gabrielsen.

Avdelingens arbeidsområder:

- Overordnet personalpolitikk – strategier, handlingsplaner og utviklingsarbeid

- Organisasjonsutvikling
- Rekruttering og tilsetninger
- Lønns- og arbeidsvilkår
- Forsikrings- og pensjonssaker
- Oppfølging av individuelle personalsaker
- Lønns- og personalsystemer
- Oppfølging av arbeidstidsordningen/Tidbank
- HMS / følge opp LOs IA-avtale
- Kompetanseutvikling
- Introduksjonskurs for nyansatte
- Lederstøtte og lederutvikling
- Partsamarbeid med HK-klubben
- Lærlinger
- GDPR
- Velferdsordninger for ansatte
- LOs pensjonister
- Lønnspolitikk
- Personalutvikling
- Personalledelse
- Ulike samlinger for medarbeidergrupper

Lærlinger

LO er en godkjent lærebedrift. Personal- og utviklingsavdelingen har det overordnede ansvaret for alle lærlinger i LO. LO samarbeider med AOFs opplæringskontor i faglig oppfølging av LOs lærlinger. I løpet av 2019 har LO hatt læreplasser i kontor- og administrasjonsfaget fordelt som følger:

- Lærling LO Trøndelag
- Lærling LO Viken Oslo (Østfold)

IKT-avdelingen har to lærlinger i IKT-servicefag.

Årsverk

Ved utgangen av 2019 var det i alt 260,4 årsverk i LOs administrasjon. Dette inkluderer de åtte i LOs valgte ledelse.

Helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (HMS)

I 2019 har det blitt jobbet videre med implementeringen av EUs nye personvernforordning (GDPR), og det vil i løpet av 2020 utlyses en egen stilling som personverneombud. Avdelingen har jobbet med å følge opp og iverksette Sekretariatets vedtak om regionalisering. LOs distriktskontorer har nå blitt LOs regionkontorer. Avdelingen har jobbet med å få en god prosess for de ansatte som er berørt. Arbeidet med implementering av nytt forbedringssystem er påbegynt. Fra 02.05.2020 skal dette være tilgjengelig for alle. Opplæring vil bli gitt. Det har også blitt innkjøpt hjertestarter, som plasseres ved heisen i 7. etasje.

Arbeidsmiljøutvalget (AMU)

I 2019 er det gjennomført fem møter i arbeidsmiljøutvalget. Ledervervet i AMU på arbeidstakersiden har vært hovedtillitsvalgt HK, Raymond Alstad. AMU utarbeider egen årsrapport for 2019 som går til LOs sekretariat.

LO som IA-virksomhet

LOs IA-utvalg er et underutvalg av AMU, og fagansvaret ligger i personal- og utviklingsavdelingen. I 2019 ble det avholdt ett møte i IA-utvalget. IA-utvalget har i 2019 videreført punktene fra 2018. Personal- og utviklingsavdelingen har ansvaret for å registrere sykefravær i personalsystemet, og har jevnlig møter med bedriftshelsetjenesten om oppfølging av sykmeldte. Sykefraværsprosenten i LO for 2019 var 4,17 prosent. I 2018 var sykefraværet 5,25 prosent. IA-utvalget utarbeider en egen IA-handlingsplan for LO.

Integrering og likestilling

LO har et systematisk arbeid innenfor likestilling og integrering, og jobber aktivt for å fremme likestilling og hindre diskriminering. I LO skal ingen urimelig forskjellsbehandles eller oppleve negativ behandling på grunn av kjønn, graviditet, permisjon ved fødsel eller adopsjon, omsorgsoppgaver, etnisitet, religion, livssyn, funksjonsnedsettelse, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, alder eller andre

vesentlige forhold ved en person. Likestillingsperspektivet vurderes i alle saker. Ved rekruttering av nye medarbeidere er vi opptatt av likestilling, inkluderende arbeidsliv og mangfold gjennom hele prosessen. LO utarbeider årlig en likestillings- og integreringsrapport.

Rekruttering

I 2019 har det vært mange ansettelser i LO. Personal- og utviklingsavdelingen er med på alle ansettelser, og i 2019 er det gjennomført 75 rekrutteringsprosesser og stillingsendringer. Personal- og utviklingsavdelingen er ansvarlig for at alle ledd i rekrutteringsprosessen ivaretas, slik at blant annet alle nødvendige tilganger etc. er på plass ved tiltredelse. Dette omfatter bl.a. ledermøteframlegg, utarbeidelse av annonser i WebCruiter, bistand i utvelgelse av kandidater, deltakelse i intervjuer, utarbeidelse av tilbudsbrev og arbeidsavtale, sjekklister og registrering i TidBank og Visma.

Endringer av stillinger, arbeidssted ol. ligger også under rekruttering.

I tillegg har personal- og utviklingsavdelingen mange oppgaver i forhold til opplæring, registreringer, endringer og oppfølging av LOs lønns- og personalsystemer.

Kompetanseutvikling

Det har blitt gjennomført 40-timers HMS-kurs, IT-kurs, nyansattkurs og hjertestarterkurs i 2019. Personal- og utviklingsavdelingen jobber overordnet med ulike utviklingstiltak, herunder utvikling av ny personalpolitikk, lønnspolitikk og lederutvikling.

IKT-avdelingen

IKT-avdelingen består av IKT-leder, IKT-konsulent samt to IKT-læringer, og har ansvar for drift og utvikling av LOs IKT-systemer.

Ansvarsområder

- IKT-anskaffelser

- IKT drift og forvaltning
- IKT-prosjekter
- IKT-rådgiving
- IKT-lærlinger

IKT-lærling

Ny IKT-lærling startet opp i september 2019 og vil ha avsluttende prøve i juni/juli 2021. Vi har nå to lærlinger på overlapp.

Office 365

I forbindelse med oppgraderingen til Office 365 er det er gjennomført kurs og opplæring for alle ansatte. Microsoft Teams er tatt i bruk som samhandlingsverktøy, og gamle filområder er flyttet til Sharepoint og Onedrive for business.

Kopi/print

Kopi-/print-maskiner er byttet ut, og vi har nå tre-årsavtale med Konica Minolta (01.01.2020-31.12.2023).

Juridiske systemer

Det ble i 2019 besluttet å bytte ut saksbehandlersystemet for juridisk avdeling. Dette er et stort prosjekt som pågår og er forventet satt i drift i løpet av sommeren 2020.

Blanketter/tariffavtaler

Det er jobbet mye med å digitalisere og få bedre flyt i søknadsprosesser, slik at forbund kan gjøre dette elektronisk direkte i en nettportal. Handel og Kontor, Fellesforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund er i gang som piloter, før de andre forbundene kobles på løsningen tidlig i 2020.

LORgnett

CRM Dynamics-løsningen er oppgradert til Dynamics 365 V9, og vil i løpet av 2020 flyttes til skyen for bedre tilgjengelighet og enklere administrasjon.

Informasjons- og rådgivningsavdelingen

Informasjons- og rådgivningsavdelingen har ansvaret for LOs kommunikasjonsvirksomhet, strategisk og operativt, og ledes av Jenny Ann Hammerø.

Avdelingens arbeidsområde omfatter presse- og samfunnskontakt, strategisk rådgivning for LO-ledelsen, profilering av LO og LOs hovedsaker, samt LOs internett- og intranettside, aktiviteter på sosiale medier og samarbeidsavtalen med Norges Skiforbund Hopp.

Avdelingen driver utredningsarbeid på det informasjonsstrategiske området, og produserer informasjonsmaterieell, taler, kronikker, uttalelser, presentasjoner med videre.

Avdelingen har ansvar for kontakten med mediestiftelsen LO Media og LOs forening for fagblad og informasjon (LOFF). Videre har avdelingen oppgaver i forhold til rådgivning og praktisk oppfølging av det fagligpolitiske samarbeidet og SAMAK.

Avdelingen hadde 16 medarbeidere i 2019.

Forhandlings- og HMS-avdelingen

Forhandlings- og HMS-avdelingen har 26 medarbeidere, hvorav 10 ansatte har arbeidsplass utenfor Folkets Hus i Oslo, knyttet til store anlegg. Avdelingen ledes av Knut Boddning, nestleder er Geir Høibråten og fagsjef-HMS er Wenche Thomsen. I tillegg er det én anleggssekretær med kontor i Bergen og én offshoresekretær med kontor i Stavanger.

Avdelingens hovedarbeidsområder er:

- Tariffoppgjør – tariffpolitikk og tvistebehandling
- Overenskomster
- Blanketter
- Overenskomstopprettelser – tvistebehandling
- Hovedavtalene
- Sosial dumping
- Vikarbyråer – bemanningsforetak

- Bedriftsdemokrati og samfunnsansvar
- Omstilling
- Organisasjonskomiteen – grenseavtaler mellom forbundene
- Arbeidstidsordninger
- Oppfølging og utvikling av arbeidsmiljøloven
- Arbeidsmiljøspørsmål, herunder bistand til forbund
- Arbeidstid og helse
- Arbeidsmiljøforskning
- Regelverksarbeid innen arbeidsmiljøområdet
- IA-avtalen
- Sykefraværprosjektet NHO-LO
- Alkohol- og narkotikaspørsmål i arbeidslivssammenheng
- Kjemisk-fysisk arbeidsmiljø
- Bedriftshelsetjeneste og arbeidsmedisin
- Personvern i arbeidslivet
- Store utbyggingsanlegg – LO-koordinatorer
- Offshore-kontor i Stavanger

Avdelingens arbeid i 2019 er beskrevet under de forskjellige kapitlene i beretningen.

Internasjonal avdeling

Avdelingen har hatt 14 stillinger fordelt på avdelingsleder, nestleder, ni rådgivere (sju besatt i 2019 grunnet pensjonsavvikling etc.) og tre kontoransatte. Avdelingen ble ledet av Vidar Bjørnstad fram til han gikk i pensjon 1. oktober 2019. Ny avdelingsleder, Trine Lise Sundnes, tiltrer stillingen i april 2020. Avdelingens arbeid med utviklingsspørsmål og internasjonalt faglig solidaritetsarbeid er organisert i én seksjon: Internasjonal Faglig Solidaritet (IFS). Avdelingen ivaretar ellers generelle utenrikspolitiske spørsmål, politiske saker angående Europa, prosjektarbeid i Russland og Sentral- og Øst-Europa, ILO-, EFTA-, WTO-, FN-, ITUC-, DEFS- og NFS-saker. Øvrige saker er likestilling, bedrifters samfunnsansvar og forsvars- og sikkerhetsspørsmål.

LOs Brussel-kontor

LO har siden 1991 hatt et eget kontor i Brussel, som holder til i det internasjonale fagforeningshuset. Kontoret har to ansatte, én leder og én rådgiver. Kontoret har til oppgave å følge EØS-samarbeidet og delta i arbeidet til DEFS, samt tilrettelegge besøk for fagorganiserte i Norge. Det har vært en rekke besøk, deriblant flere forbundsstyrer.

Organisasjonsavdelingen

Avdelingen skal dekke LOs organisasjonsarbeid «fra A til Å». Avdelingens ledelse består av avdelingsleder Bård Nylund, avdelingsnestleder Gro Bratteli Jamholt og avdelingssekretær Gro Dahl Andersen.

Avdelingen har ansvaret for LOs egen organisasjon, medlemsutvikling, organisasjonsutvikling, ungdomsarbeid, medlemsfordeler (LOfavør) og LOs student- og elevmedlemsskap, rekruttering, mangfold og inkludering, medlems- og tillitsvalgtskolering, kultur og selvstendig næringsdrivende.

Avdelingen har ved årsskiftet 14 medarbeidere. Avdelingen jobber tett sammen med LOs 25 fagforbund, LOs regionkontorer og lokalorganisasjoner.

Avdelingen har sekretariatsfunksjon for følgende utvalg og arbeidsgrupper:

- LOfavør – Utvalg: Bank- og Forsikringskomiteen
- LOfavør – Utvalg: Administrasjonen
- LOfavør – Utvalg: Ledergruppen
- LOfavør – Utvalg: Leverandørkomiteen
- Fellesutvalget
- Koordineringsutvalget for verving og medlemservice
- LOs utvalg for rekruttering av arbeidstakere med høyere utdanning
- LOs ungdomsutvalg
- LOs forum for inkludering i arbeidslivet
- LO Selvstendig
- LO Luftfart

- LO Ingeniør
- LO Kultur
- LO IKT
- Fellesskoleringsrådet
- Nordisk organisasjonsnettverk
- LO for alle

Juridisk avdeling

Juridisk avdeling, Oslo, har hatt 37 ansatte: 24 advokater og 12 advokatassistenter, samt leder advokat Atle Sønsteli Johansen, nestleder Håkon Angell, nestleder Karen Sophie Steen og Marianne Johansen.

Regionkontoret for Midt-Norge har tre advokater, to advokatassistenter og en advokatsekretær. Kontoret ledes av advokat Karl Inge Rotmo.

Regionkontoret i Hordaland har to advokater og én advokatassistent.

Regionkontoret i Rogaland har én advokat og én advokatassistent.

Det årlige arbeidsrettskurset for tillitsvalgte ble avholdt 17.09.19, med 257 deltakere. Avdelingen har også i år holdt en rekke foredrag for LO-skolen, kurs i forbindelse med med arbeidsrettsmodulen, enkelte foredrag for forbund/tillitsvalgte, Fafo, for Advokatforeningen/ Juristforbundet/Juristenes Utdanningscenter mv.

Ved årsskiftet 2018/2019 var 1240 saker til behandling, og i 2019 kom det inn 975 nye saker. Pr. årsskiftet 2019/2020 har avdelingen 1273 saker under behandling (omfatter også regionkontorene i Midt-Norge, Rogaland og Hordaland), av disse er 203 rettssaker.

Sakene er per årsskiftet 2019/2020 fordelt slik:

Kollektivsaker 154 (11 rettssaker), individuelle 934 (191 rettssaker), hvorav 453 yrkesskadesaker (30 rettssaker), organisasjon/ administrasjon 174 og 2 internasjonale.

Foredrag, epost-henvendelser, spørsmål på vakttelefon, og interne

eller eksterne henvendelser og spørsmål, registreres ikke som egen sak. Saker som omfatter nedbemanning mv. registreres som en sak, uavhengig av om saken omfatter mer enn én arbeidstaker. Advokat-assistentene har hatt ca. 350 selvstendige assistentoppgaver til behandling. Tilkjente saksomkostninger til forbundene i 2019 var på 12,7 mill. Idømte saksomkostninger ca. 2,3 mill. Samlet erstatningsutbetaling fra yrkesskedeforsikringen til LOs medlemmer som har fått bistand fra avdelingen i yrkesskadesaker, utgjorde i 2019 ca. 70 mill. I tillegg kommer utbetalinger fra NAV/folketrygden, andre forsikringsordninger og erstatning i arbeidsrettssaker.

Det er ført 59 saker for de ordinære domstolene som har endt med dom, 29 av sakene ble vunnet, 5 delvis vunnet og 25 ble tapt.

LOs juridiske avdeling har hatt 2 saker for Høyesterett (Skanska-saken og Telenor-saken), omtalt i beretningen. Begge sakene ble vunnet. Det er ført 9 saker for Arbeidsretten i 2019 som endte med dom, 5 av sakene ble vunnet, 4 ble tapt.

Avdelingen har også i 2019 bistått med en rekke hørings svar og annet rettspolitisk arbeid. Særsilt nevnes konkursen i det danske forsikrings selskapet Alpha, omtalt foran, som har medført mye arbeid opp mot Stortinget og regjeringen, bl.a. for å få endret regelverket. Forslag om dette ble fremmet i Stortinget, men ble nedstemt av regjeringspartiene (H/FrP/Venstre/KrF).

Nytt i 2019 er også at advokatene har lansert en egen blogg på lo.no, og en Facebook-side hvor aktuelle arbeidsrettslige saker og nyheter presenteres. LO-advokatenes Facebook-side ble lansert i september 2019, og ved årsskiftet hadde FB-siden mer enn 7000 følgere. Det er publisert over 100 artikler og nyhetssaker på siden/ bloggen.

Samfunnspolitisk avdeling

Samfunnspolitisk avdeling ledes av sjeføkonom Roger Bjørnstad. Avdelingen er fagavdeling for blant annet økonomisk politikk, arbeidsmarked og sysselsetting, skatt, utdanning og forskning, velferd,

lønns- og inntektsforhold, pensjon og trygd, og har koordineringsansvar for likestillingsarbeidet.

Ved utgangen av 2019 hadde avdelingen 14 medarbeidere: leder, nestleder, utredningsleder, sju spesialrådgivere, én rådgiver, én seniorrådgiver og to avdelingssekretærer.

Avdelingen har hatt sekretærfunksjon for følgende utvalg i LO:

- Inntektspolitisk utvalg
- Samarbeidskomiteen LO-Ap
- Fagligpolitisk utvalg for helsepolitikk
- LOs utdanningspolitiske arbeidsgruppe
- LOs forskningspolitiske forum
- Fagligpolitisk NAV-gruppe
- LOs utvalg for utvikling av barnevernspolitikk
- LOs utvalg for kirkepolitikk
- LOs utvalg for justispolitikk

Avdelingen har representert LO internasjonalt i:

- Den europeiske faglige samorganisasjon: Komiteen for sysselsetting og økonomisk politikk.
- Trade Union Advisory Committee (Fagbevegelsens kontaktorgan i OECD): Økonomisk politikk-komité.
- Sosialdemokratiske kvinner i Norden.
- Arbeiderbevegelsens nordiske samarbeidskomité (SAMAK): Utvalg om integrering i arbeidslivet.

Avdelingen har ellers representert LO i bl.a.:

- Det tekniske beregningsutvalg
- Programstyret i VAM (Velferd, arbeidsliv og migrasjon) i Norges forskningsråd
- Statistikklovutvalget
- Kompetansebehovsutvalget

De mest sentrale arbeidsområdene har i 2019 vært pensjon, sysselsetting, kompetanse, inntektsoppgjør og økonomisk politikk. Avdelin-

gen har i 2019 produsert 10 Samfunnsnotater i tillegg til den ellers løpende utredningsvirksomhet.

Næringspolitisk avdeling

Næringspolitisk avdeling har ved utgangen av året 13 medarbeidere, hvorav én har kontor i Bodø. Avdelingens ledelse består av avdelingsleder Kenneth Sandmo, avdelingsnestleder Tor Jørgen Mentzoni Lindahl og avdelingssekretær May Iren Julsrud.

Avdelingen har det faglige ansvaret for LOs næringspolitikk, herunder industri, næringsrettet forskning, innovasjon, digitalisering, olje og gass, infrastruktur, tjenesteytende næringer, forsvarspolitik, omstilling, bærekraftig utvikling / klima, Hovedorganisasjonenes Fellestiltak LO-NHO og LO-Virke.

Avdelingens medarbeidere er representert i flere styrer, råd og utvalg både i offentlig regi og internasjonalt. Avdelingen har omfattende kontakt med politiske miljøer både i Stortinget og departementer, samt Innovasjon Norge, Siva og Norges forskningsråd. Avdelingen har et godt samarbeid med NHO og flere av NHOs landsforeninger innenfor avdelingens ansvarsområde.

Representasjon

Styrer, råd og utvalg

Advokatforeningens kvinneutvalg:

Medlem: Tina Storsletten Nordstrøm.

Agenda – Styret:

Medlem: Hans-Christian Gabrielsen. Varamedlem: Wegard Harsvik.

A-MED (bedriftshelsetjenesten):

Styremedlem: Elling Sørum og Olav Lie.

AksjeNorge – Styret:

Medlem: Kjetil Staalesen.

Ankenemnda for sykepenger i arbeidsgiverperioden:

Medlem: Mai Vo. Varamedlem: Eirik Pleym-Johansen.

AOF – Styret:

Leder: Terje O. Olsson. Varamedlem: Kristin Sæther.

AOF – Kontrollkomiteen:

Leder: Julie Lødrup.

AOF – Opplæringskontoret:

Medlem: Heidi Ulsness.

AOF – Valgkomiteen.

Leder: Trude Tinnlund.

Arbeiderbevegelsens arkiv og bibliotek – Styret:

Leder: Ståle Dokken. Varamedlem: Gro Bratteli Jamholt.

Arbeiderbevegelsens Arbeidsgiverforening (AAF) – Styret:
Leder: Trude Tinnlund.

Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole Ringsaker AS:
Styreleder: Kristin Sæther. Medlem: Iver Erling Støen.
Varamedlemmer: Kjetil Staalesen og Rune Bugten.

Arbeiderbevegelsens nordiske samarbeidskomité (SAMAK)
– *Ordførergruppen:*
Medlemmer: Hans-Christian Gabrielsen, Peggy Hessen Følsvik, Roger H. Heimli og Julie Lødrup.

Arbeiderbevegelsens nordiske samarbeidskomité (SAMAK)
– *Parti- og LO-sekretærgruppe:*
Medlem: Wegard Harsvik.

Arbeiderbevegelsens nordiske samarbeidskomité (SAMAK)
– *Valganalysegruppe:*
Medlemmer: Wegard Harsvik og Magne Svendsen.

Arbeiderpartiets sentralstyre:
Medlem: Hans-Christian Gabrielsen.

Arbeidslivets kompetansesenter for rus- og avhengighetsproblematikk (AKAN):
Leder: Kristin Sæther. Varamedlem: Tor Idar Halvorsen.

Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd:
Medlem: Peggy Hessen Følsvik. Varamedlem: Roger H. Heimli.

Arbeidsgruppe for likestilling under Arbeidslivs- og pensjonspolitisk råd:
Medlem: Synnøve Konglevoll.

Arbeidsgruppe for økt organisasjonsgrad (LO, YS, Unio, Akademikerne):
Medlemmer: Arvid Ellingsen og Bård Nylund.

Arbeidsgruppe om permitteringsordningen (ASD):

Medlem: Maria Walberg.

Arbeidsgruppe «Samfunnsdebatten», samarbeid mot svart økonomi:

Medlem: Jonas Bals.

Arbeidsgruppe – Utdanning og kompetanse (TUAC):

Medlem: Liv Sannes.

Arbeidsgruppe – Økonomisk politikk (TUAC):

Medlem: Roger Bjørnstad.

Arbeidstakerorganisasjonenes rådgivende komité til OECD/TUAC

– Arbeidsgruppe for retningslinjer om flernasjonale selskaper:

Medlem: Gro Granden.

*Arbeidstilsynet – Referansegruppe for godkjenningseenheten
for bedriftshelsetjeneste:*

Medlem: Wenche I. Thomsen.

Arbeidstilsynet – Regelverksforum:

Medlem: Cecilie Sjøland.

Atlanterhavskomiteen – Styret:

Medlem: Kathrine Fauske.

Bransjeprogram IA barnehage – Styringsgruppe:

Medlem: Gry Gundersen.

Bransjeprogram IA persontransport – Styringsgruppe:

Medlem: Tor Idar Halvorsen.

Bransjeprogram IA sykehjem – Styringsgruppe:

Medlem: Gry Gundersen.

Bransjeprogram IA sykehus – Styringsgruppe:

Medlem: Gry Gundersen.

CEDEFOP (European Centre for the Development of Vocational Training):

Observatør: Trude Tinnlund.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Styret:

Medlem: Hans-Christian Gabrielsen. Varamedlem: Peggy Hessen Følsvik.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Arbeidsrett og arbeidsmarked:

Medlem: Håkon Angell.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Arbeidsmarked, sysselsetting:

Medlem: Maria Walberg.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Komité for bærekraftig utvikling, energi og klima:

Medlem: Anne-Beth Skrede.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Handel og globalisering:

Varamedlem: Marianne Breiland.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Helse og sikkerhet:

Medlem: Cecilie Sjøland.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Kollektive forhandlinger:

Medlem: Knut Bodding.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Kvinnekomiteen:

Medlem: Synnøve Konglevoll. Varamedlem: Kathrine Fauske.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Medvirkning og selskapsrett:

Medlem: Gro Granden.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Migrasjon og inkludering:

Varamedlem: Øystein Nilsen.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Sosial dialog:

Medlem: Knut Arne Sanden.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Standardisering:

Medlem: Øyvind Rongevær.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Ungdomskomiteen:

Medlem: Bjarne Lagesen.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Utdanning og opplæring:

Varamedlem: Arvid Ellingsen.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Vedtektskomiteen:

Representant: Knut Arne Sanden.

Den europeiske faglige samorganisasjon (DEFS) – Økonomisk politikk:

Medlem: Roger Bjørnstad.

Den norske ILO-komiteen:

Medlemmer: Julie Lødrup og Kathrine Fauske.

Varamedlem: Nina Mjøberg.

Det faglige Østersjønettverk (BASTUN):

Medlem: Robert R. Hansen.

Det Norske Menneskerettighetsfond – Styret:

Medlem: Aina Østreng. Varamedlem: Magnus Holtfodt.

Det tekniske beregningsutvalg for inntektsoppgjørene:
Medlemmer: Roger Bjørnstad og Ellen Horneland.

Digital21 – Styringsgruppen (NFD):
Medlem: Kjetil Staalesen.

EFTAs konsultative komité:
Medlem: Robert R. Hansen. Varamedlem: Kathrine Fauske.

Einar Gerhardsens Stipendfond – Styret:
Leder: Kristin Sæther.

Ekspertes i Team – Nordisk prosjektgruppe:
Medlem: Arvid Ellingsen.

Etisk Handel Norge – Styret:
Medlem: Jane Vogt Evensen.

Ekspertutvalg for digitalisering, Prosess 21:
Medlem: Kjetil Staalesen.

ETUCs forhandlingsutvalg, digitalisering:
Medlem: Kjetil Staalesen.

Eurofound – Styret:
EFTA-observatør: Stein Reegård. Varamedlem: Liv Sannes.

EUs European Agency for Safety and Health at Work – Styret:
Observatør: Wenche I. Thomsen.

EUs rådgivende arbeidskomité:
Observatør: Wenche I. Thomsen.

EUs rådgivende komité for yrkesopplæring (ACVT):
Medlem: Trude Tinnlund. Varamedlem: Benedikte Sterner.

Expo 2020 Dubai – Styret:

Medlem: Kenneth Sandmo.

Fafo – Styret:

Leder: Hans-Christian Gabrielsen. Nestleder: Julie Lødrup.

Fafo – Rådet:

Leder: Hans-Christian Gabrielsen.

Fagskolen Oslo/Akershus:

Styreleder: Arvid Ellingsen.

Fagrådet for Sertifiseringsordning for Offentlige Anskaffelser (SOA):

Medlem: Marianne Breiland.

Fagutvalget for arbeidsrett – Juristenes Utdanningscenter:

Medlem: Elisabeth Grannes.

Felleskontoret for LO/NHO-ordningene – AFP/Sluttvederlag – Styret:

Nestleder: Peggy Hessen Følsvik. Medlem: Ellen Bakken. Varamedlemmer med observatørstatus: Roger H. Heimli og Ragnar Bøe Elgsaas.

Felleskontoret for LO/NHO-ordningene – AFP/Sluttvederlag

– Sliterordningen:

Styreleder: Roger H. Heimli.

Felleskontoret for LO/NHO-ordningene – Klagenemnd for AFP:

Medlem: Alexander Cascio. Varamedlem: Nina Kroken.

Fellesskoleringsrådet:

Leder: Terje O. Olsson. Sekretærer: Kim-Louis Belaska.

Fellesordningens investeringskomité (AFP/SLV):

Medlemmer: Siv Schau og Kjetil Staalesen.

Fellesordningens investeringskomité (AFP/SLV):

Nødforvalter: Kjetil Staalesen.

Fellestiltakene LO–Virke – Styret:

Nestleder: Peggy Hessen Følsvik. Sekretariatet: Renate Klopp.

Fellestiltakene LO–Samfo – Styret:

Nestleder: Peggy Hessen Følsvik. Sekretariatet: Rune Bugten.

FN-Sambandet – Styret:

Medlem: Kristin Sæther.

FN-Sambandet – Valgkomiteen:

Medlem: Kathrine Fauske.

Folk og Forsvar (arbeidsutvalget) – Styret:

Leder: Are Tomasgaard.

Folk og Forsvar – Valgkomiteen:

Marianne Breiland.

Folkets Hus Landsforbund (FHL) – Styret:

Styreleder: Kristin Sæther. Varamedlem: Siv Schau.

Forskningsprogram om arbeidsinnvandring – Referansegruppe:

Medlem: Liv Sannes.

Forum for europeisk utdanningspolitikk (KD):

Medlem: Benedikte Sterner.

Framfylkingen – Styret:

Leder: Kristin Sæther.

Framfylkingen venner:

Leder: Bård Nylund.

Fremtind AS – Styret:

Medlem: Peggy Hessen Følsvik.

Genèveskolen – Styret:

Medlem: Kathrine Fauske.

Havbruksskatteutvalget:

Medlem: Grethe Fossli.

Hovedorganisasjonens Fellestiltak (HF) – Styret:

Leder: Peggy Hessen Følsvik. Medlem: Trude Tinnlund.

Observatør: Kenneth Sandmo. Sekretariatsleder: Anja Kildal Gabrielsen.

Hovedavtaleutvalget LO/NHO:

Representanter: Hans-Christian Gabrielsen, Peggy Hessen Følsvik, Atle S. Johansen og Knut Bodding.

Hovedavtaleutvalget LO/Virke – Kontaktutvalget:

Medlemmer: Peggy Hessen Følsvik og Knut Bodding.

Hovedavtaleutvalget LO/Virke – Den faste tvistenemnd:

Medlem: Knut Bodding. Varamedlem: Geir Høibråten.

Hovedavtalen LO/NHO – Den faste tvistenemnd:

Medlem: Knut Bodding. Varamedlem: Geir Høibråten.

Hovedavtalen LO/NHO – Sanksjonsnemnda:

Medlem: Peggy Hessen Følsvik. Varamedlem: Knut Bodding.

Hovedavtaleutvalget LO/Virke – Sanksjonsnemnda:

Medlem: Hans-Christian Gabrielsen. Varamedlem: Knut Bodding.

Idébanken – Inkluderende arbeidsliv – Referansegruppe:

Medlem: Gry Gundersen. Varamedlem: Tor Idar Halvorsen.

Industriforum F-35 (FD):

Medlem: Marianne Breiland.

Industrigruppe – Ubåt (FD):

Medlem: Marianne Breiland.

Innovasjon Norge – Referansegruppe for fond for anstendig arbeid og trepartssamarbeid:

Medlem: Hans Øyvind Nilsen.

Inkluderende arbeidsliv – Koordineringsgruppen:

Medlemmer: Roger H. Heimli og Gry Gundersen. Varamedlem: Tor Idar Halvorsen.

Internasjonale Faglige Samorganisasjon (ITUC) – Styret:

Styremedlem: Hans-Christian Gabrielsen.

Internasjonale Faglige Samorganisasjon (ITUC) – Kvinnekomité:

Varamedlem: Kathrine Fauske.

ISO TC 207/SC1 Future Challenges Ad Hoc Group:

Medlem: Anne-Beth Skrede.

ISO tekniske komité 283:

Medlem: Bergljot Fuhr Lunde.

ISO TC 323 Circular Economy:

Medlem: Anne-Beth Skrede.

Jernbanealliansen – Styret:

Medlem: Kenneth Sandmo.

KAI INTEGRATE – Brukerpanel:

Medlem: Gry Gundersen.

Kompetansebehovsutvalget (KD):

Medlem: Liv Sannes.

KonKraft – Rådet:

Medlem: Hans-Christian Gabrielsen.

KonKraft – Konkurranseskraft på norsk sokkel – Arbeidsutvalget:

Medlem: Olav Lie.

KonKrafts veikart for norsk sokkel – Task Force:

Medlem: Olav Lie.

Kontaktforum – NAV:

Medlem: Trude Tinnlund. Varamedlem: Liv Sannes.

Kontaktpunkt for ansvarlig næringsliv (OECD):

Medlem: Gro Granden.

Kontaktutvalget for energi (EU/EØS) – (OED):

Medlem: Olav Lie.

Koordineringsutvalget for rekruttering og medlemservice:

Leder: Terje O. Olsson. Sekretær: Monica Nymoen.

Kunst på arbeidsplassen – Styret:

Medlem: Camilla Lee Mana.

Landsrådet for Heimevernet:

Leder: Are Tomasgard.

Lean Forum Norge – Styret:

Medlemmer: Kjetil Staalesen og Kenneth Sandmo (leder av valgkomiteen).

LOfavør – Fellesutvalget:

Leder: Terje O. Olsson. Medlem: Siv Schau. Sekretærer: Jakob Tveit, Runa Bolstad Laume.

LOfavør – Bank- og forsikringskomiteen:

Medlem: Siv Schau. Sekretærer: Jakob Tveit og Runa Bolstad Laume.

LOfavør – Leverandørkomiteen:

Sekretærer: Jakob Tveit og Runa Bolstad Laume.

LO Kommune – Styret:

Medlem: Roger H. Heimli. Varamedlem: Kristin Sæther.

LO Media – Styret:

Styreleder: Terje O. Olsson. Varamedlem: Julie Lødrup.

LO Media – Rådet:

Leder: Hans-Christian Gabrielsen.

LO/NHOs fellesprosjekt – norsk modell i pensum:

Medlemmer: Arvid Ellingsen og Benedikte Sterner.

LO/NHOs opplysnings- og utviklingsfond – Styret:

Medlemmer: Peggy Hessen Følsvik, Trude Tinnlund og Kenneth Sandmo.

Representant fra LOs administrasjon: Siv Schau.

LO Partner AS – Styret:

Styreleder: Hans-Christian Gabrielsen. Medlemmer: Gerd Kristiansen og Terje O. Olsson.

LO Stat – Styret og arbeidsutvalget:

Medlem: Roger H. Heimli. Varamedlem: Kristin Sæther.

LOs OU-fond – Styret:

Leder: Peggy Hessen Følsvik. Sekretær: Siv Schau.

LOs Utdanningsfond – Tildelingsutvalget:

Leder: Terje O. Olsson. Medlem: Bård Nylund. Varamedlem: Arvid Ellingsen. Sekretær: Jadwiga Zarzycka.

LOs maritime utvalg :

Leder: Peggy Hessen Følsvik. Sekretær: Olav Lie.

Maritim21 – Strategigruppe (NFD):

Medlem: Olav Lie.

MARUT – Strategisk råd:

Medlem: Peggy Hessen Følsvik. Varamedlem: Olav Lie.

MARUT – Arbeidsutvalget:

Medlem: Olav Lie.

Mesterbrevnemnda – Styret:

Medlem: Benedikte Sterner.

Nasjonalt fagråd for arbeid og helse:

Observatør: Tor Idar Halvorsen.

Nasjonalt fagskoleråd (KD):

Medlemmer: Trude Tinnlund og Arvid Ellingsen. Varamedlem: Benedikte Sterner.

Nordens faglige samorganisasjon (NFS) – Styret:

Medlemmer: Hans-Christian Gabrielsen og Peggy Hessen Følsvik.

Nordens faglige samorganisasjon (NFS) – Europautvalg:

Medlem: Robert R. Hansen. Varamedlem: Knut Arne Sanden.

Nordens faglige samorganisasjon (NFS) – Strategigruppe:
Medlem: Robert R. Hansen. Varamedlem: Knut Arne Sanden.

Nordisk Organisasjonsnettverk:
Medlem: Bård Nylund.

Nordic Smart Government, Brønnøysundregistrene – referansegruppe:
Medlem: Kjetil Staalesen.

Norges forskningsråd – VAM Programstyret/VELKUSAM Porteføljestyret:
Medlem: Ragnar Bøe Elgsaas.

Norges Bedriftsidrettsforbund – Styret:
President: Grethe Fossli. Medlem: Tor Idar Halvorsen.

Norpol:
Medlem: Lars Christian Fjeldstad.

Norsk arbeidslivsforum:
Medlem: Jonas Bals.

Norsk Arbeidsrettslig Forening – Styret:
Medlem: Elisabeth S. Grannes.

Norsk Folkehjelp – Sentralstyret:
Styreleder: Gerd Kristiansen.

Norsk Folkehjelp – Kontrollkomiteen:
Medlem: Terje O. Olsson.

Norsk Industriarbeidermuseum – Styret:
Varamedlem: Grethe Fossli.

Norsk speilkomité for offentlige anskaffelser:
Medlem: Marianne Breiland.

Norsk språkråd – fagspråk og språk i samfunn og høyere utdanning:
Medlem: Jonas Bals.

Norwegian Energy Partners – Styret:
Medlem: Olav Lie.

Næringslivets Sikkerhetsråd (NSR):
Medlem: Erik Hamremoen. Varamedlem: Kenneth Sandmo.

Næringslivets Sikkerhetsråd – Narkotikautvalg (NSR):
Varamedlem: Tor Idar Halvorsen.

Oslo Kongressenter Folkets Hus AS – Styret:
Styreleder: Gerd Kristiansen. Medlem: Siv Schau.

Oslo Kongressenter Folkets Hus AS – Valgkomiteen:
Leder: Terje O. Olsson.

Partssammensatt faggruppe under IA-avtalen:
Medlem: Maria Walberg.

PERC (The Pan-European regional Council):
Medlem: Hans Øyvind Nilsen. Varamedlem: Siri Relling.

Petroleumstilsynet – Regelverksforum:
Medlem: Dag Yngve Johnsen.

Petroleumstilsynet – Sikkerhetsforum:
Medlem: Cecilie Sjøland.

Referansegruppe for offentlig støtte (NFD):
Medlem: Marianne Breiland.

Referansegruppe for integreringsmottak:

Medlem: Øystein Nilsen.

Referansegruppe for Team Norway (Internasjonal næringsstøtte):

Medlem: Marianne Breiland.

Regjeringens kontaktutvalg:

Medlemmer: Hans-Christian Gabrielsen, Peggy Hessen Følsvik og Roger Bjørnstad.

Rehabiliteringssenteret Air AS:

Nestleder: Gerd Kristiansen.

Ressurssenter for menn (REFORM) – Styret:

Medlem: Are Tomasgard.

Rikslønnsnemnda – Lov om lønnsnemnd i arbeidstvister (ASD):

Medlem: Peggy Hessen Følsvik. Varamedlemmer: Roger H. Heimli, Julie Lødrup, Terje O. Olsson, Trude Tinnlund, Are Tomasgard, Kristin Sæther.

Rusmiddelpolitisk råd:

Varamedlem: Tor Idar Halvorsen.

Rådet for Arbeidstilsynet:

Medlemmer: Roger H. Heimli og Wenche I. Thomsen. Varamedlem: Cecilie Sjøland.

Samarbeidskomiteen LO-Ap:

Medlemmer: Hans-Christian Gabrielsen, Peggy Hessen Følsvik, Roger H. Heimli og Julie Lødrup. Sekretær: Roger Bjørnstad.

Samarbeidsforum mot svart økonomi (Skattedirektoratet):

Medlem: Marianne Breiland.

Samarbeid for sikkerhet – Styret:

Medlem: Dag Yngve Johnsen.

Samarbeidsrådet for yrkesopplæring (SRY – KD):

Leder: Trude Tinnlund. Varamedlem: Benedikte Sterner.

Samferdselsrådet (Statens vegvesen, Bane Nor og Nye Veier):

Medlem: Kenneth Sandmo.

Senter for seniorpolitikk – Styret:

Leder: Kristin Sæther. Varamedlem: Øystein Nilsen.

SINTEFs råd:

Medlemmer: Julie Lødrup og Kjetil Staalesen. Varamedlem: Are Tomasgard.

SSBs rådgivende utvalg for konsumprisindeksen:

Medlem: Wei Chen.

SSBs rådgivende utvalg for nasjonalregnskap:

Medlem: Wei Chen.

SpareBank 1 Østlandet – Representantskapet:

Medlemmer: Tor-Arne Solbakken og Peggy Hessen Følsvik. Varamedlem: Terje O. Olsson.

SpareBank 1 Østlandet – Styret:

Medlem: Hans-Christian Gabrielsen.

SpareBank 1 Forsikring – Styret:

Medlem: Gerd Kristiansen. Varamedlem: Roger H. Heimli.

SpareBank 1 Gruppen AS – Styret:

Medlem: Peggy Hessen Følsvik.

SpareBank 1 – Klagenemnda:

Leder: Kathrine Hellum-Lilleengen. Varamedlem: Hilde Anghus.

SpareBank 1 Medlemskort AS – Styret:

Medlemmer: Terje O. Olsson og Siv Schau. Varamedlem: Trude Tinnlund.

SpareBank 1 Spleis AS – Styret:

Medlem: Terje O. Olsson. Varamedlem: Siv Schau.

Standardisering og handelsforenkling innen EU og EØS, SOGS – Referansegruppe:

Medlem: Marianne Breiland.

Standard Norge – Styret:

Medlem: Øyvind Rongevær.

Standard Norge – Referansegruppe for utarbeidelse av standard for kunstig intelligens:

Medlem: Kjetil Staalesen.

Standard Norge – Sektorstyret petroleum:

Medlem: Dag Yngve Johnsen.

Standard Norge – SN/K 127 Miljøledelse:

Medlem: Anne-Beth Skrede.

Standard Norge – komité 551:

Medlem: Bergljot Fuhr Lunde.

Standard Norge – SN/K 583 Sirkulær økonomi:

Medlem: Anne-Beth Skrede.

Statens arbeidsmiljøinstitutt (STAMI) – Fagråd:

Medlem: Wenche I. Thomsen. Varamedlem: Øyvind Rongevær.

Stiftelsen Miljøfyrtårn – Styret:

Medlem: Are Tomasgaard. Varamedlem: Kenneth Sandmo.

Stiftelsen Miljømerking i Norge – Styret:

Nestleder: Kenneth Sandmo. Varamedlem: Marianne Breiland.

Stiftelsen Teknologiformidling – Rådet:

Medlem: Kenneth Sandmo.

Styringsgruppe for bransjeprogram innenfor industri – bygg og anlegg:

Medlem: Arvid Ellingsen.

Styringsgruppe for prosjekt 50 ungdommer i arbeid (oppfølging av Oslo-modellen):

Medlem: Jonas Bals.

Sørmarka AS – Styret:

Leder: Julie Lødrup. Varamedlem: Roger H. Heimli.

Tariffnemnda (allmenngjøringsloven):

Medlem: Knut Bodding. Varamedlem: Nina Kroken.

Tvisteløsningsnemnda etter arbeidsmiljøloven:

Medlem: Silje Hassellund Solberg.

Ungt Entreprenørskap – Styret:

Møtende varamedlem: Are Tomasgaard.

Utenriksdepartementets referansegruppe for Brexit-forhandlingene:

Medlem: Robert R. Hansen.

Utenriksdepartementets WTO-utvalg:

Medlem: Marianne Breiland. Varamedlem: Robert R. Hansen.

Varslingsutvalget – Gjennomgang av varslingsreglene i arbeidsmiljøloven (ASD):

Medlem: Katrine Rygh Monsen.

Vi inkluderer – Styringsgruppe:

Medlem: Gry Gundersen.

WorldSkills Norway (Yrkes-OL) – Styret:

Leder: Trude Tinnlund. Offisiell delegat og styremedlem: Benedikte Sterner.

Landsmøter

EL og IT Forbundet

8.–11. mars 2019 – Hans-Christian Gabrielsen og Terje Olav Olsson.

Fellesforbundet (FF)

11.–16. oktober 2019 – Hans-Christian Gabrielsen, Peggy Hessen Følsvik, Julie Lødrup og Trude Tinnlund.

Fellesorganisasjonen (FO)

20.–24. november 2019 – Hans-Christian Gabrielsen og Trude Tinnlund.

NISO

4. juni 2019 – Ingen deltakelse fra LOs ledelse.

Norsk Arbeidsmandsforbund (NAF)

08.–12. mai 2019 – Hans-Christian Gabrielsen og Trude Tinnlund.

Norsk Flygerforbund – Årsmøte

28. mai 2019 – Ingen deltakelse fra LOs ledelse.

Kabinansattes Forbund – Årsmøte

7. mars 2019 – Ingen deltakelse fra LOs ledelse.

Norsk Lokomotivmannsforbund (NLF)

1.-2. juni 2019 – Kristin Sæther.

Norsk Manuellterapeutforening (NMF)

7. mars 2019 – Ingen deltakelse fra LOs ledelse.

Norske Dramatikeres Forbund – Årsmøte

9. mars 2019 – Ingen deltakelse fra LOs ledelse.

Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund – Ekstraordinært landsmøte

27. august 2019 – Ingen deltakelse fra LOs ledelse.

Norsk Transportarbeiderforbund – Ekstraordinært landsmøte

8. mai 2019 – Hans-Christian Gabrielsen.

Internasjonale kongresser

TCO-Sverige, kongress og 75-årsjubileum, 14.-15. mai, Stockholm

– Terje O. Olsson.

DEFS Kongress, 21.-24. mai, Wien

Delegater: Hans-Christian Gabrielsen; Peggy Hessen Følsvik; Roger H. Heimli; Julie Lødrup; Mette Nord, Fagforbundet; Jørn Eggum, Fellesforbundet; Jane B. Sæthre, Norsk Jernbaneforbund. Varadelegater: Dagfinn Svanøe, EL og IT Forbundet, og Vidar Bjørnstad.

Rådgivere fra avdelingene og informasjon/presse: Atle Sønsteli Johansen; Kenneth Sandmo; Roger Bjørnstad; Knut Bodding; Knut Arne Sanden; Jenny Ann Hammerø; Wegard Harsvik; Trond Gram; Hege Ahlquist; Magne Svendsen; Bjørn Erik Dahl.

NFS Kongress, 2.-5. september, Malmø, Sverige

Peggy Hessen Følsvik; Are Tomasgard; Trude Tinnlund; Jenny Ann Hammerø; Vidar Bjørnstad; Robert Hansen

CSC/ACV, Belgia, 10.-12. oktober, Ostende

Hans Øyvind Nilsen

Delegasjoner/konferanser

Delegasjoner/konferanser til LO:

Konferanse om ILO og menneskerettigheter, 8. januar

ILOs generaldirektør Guy Ryder innledet på konferansen.

Finansseminar, 2.-5. september, Asker

Deltakere på seminaret var økonomiansvarlige i fra LOs samarbeidspartnere i Afrika, Midtøsten og Asia.

Konferanse om Palestina (i samarbeid med Norsk Folkehjelp og Fagforbundet), 23. september

Senator Frances Black fra Irland innledet på konferansen.

Markering av ILOs 100-årsjubileum, 20. september

ILOs generaldirektør Guy Ryder, arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie, utviklingsminister Dag-Inge Ulstein og partene i arbeidslivet deltok på konferansen.

Delegasjoner/konferanser fra LO fra utlandet:

SAMAKs årsmøte 28.-29. januar, Helsinki, Finland

Hans-Christian Gabrielsen; Peggy Hessen Følsvik; Roger H. Heimli; Julie Lødrup; Mette Nord, Fagforbundet; Steinar Krogstad, Fellesforbundet; Trine Lise Sundnes, Handel og Kontor; Egil André Aas, LO Stat. Rådgivere: Wegard Harsvik; Trond Gram; Linda Reinholdtsen; Hanne Thun.

Delegasjonsbesøk til Sør-Afrika og Zambia, 3.-10. november

Peggy Hessen Følsvik; Terje Olsson; Trine Lise Sundnes, Handel og Kontor; Anita Johansen, Norsk Arbeidsmandsforbund; Ulf Madsen, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Linda Reinholdtsen; Alice G. Siame; Olav Andresen.

ILOs arbeidskonferanse 10.-21. juni

Hans-Christian Gabrielsen; Julie Lødrup; Kathrine Fauske; Nina Mjøberg; Hans Kristian Stenestø, Fagforbundet; Alice G. Siame; Olav Andresen; Bjørn Erik Dahl; Ida Viksveen Larsen.

FNs toppmøte om bærekraftsmålene (HLPF), New York 8.-16. juli

Kathrine Fauske

LO/FNPR-Russland, koordineringsmøte i Sotsji, Russland, 8.-11. oktober

Terje Olav Olsson; Siri Relling; Robert Hansen; Trine Amundsen; Runa Bolstad Laume; Bjørn Hjalmar Mietinen, Handel og Kontor; Odd-Haldgeir Larsen, Fagforbundet; Hans Kristian Stenestø, Fagforbundet; Cathrine S. Ertsås, Postkom.

FNs 74. Generalforsamling 8.-16. oktober, New York

Kristin Sæther

Distriktskontorene

Østfold

ORGANISASJONSOVERSIKT

Pr. 31.12.19 har LOs forbund 106 fagforeninger i Østfold. Det er ni færre enn fjoråret, etter at Norsk Transportarbeiderforbund har slått seg sammen med Fellesforbundet. Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund avdeling 12, avdeling 638, avdeling 72 og avdeling 5 har slått seg sammen og opprettet ny fagforening, NNN avd. 5 Østfold. Fagforeningene samordner sin lokale innsats i de fem lokalorganisasjonene i Østfold: LO i Fredrikstad, LO i Sarpsborg, LO i Moss og omegn, LO i Halden og LO i Indre Østfold.

Til sammen er det oppført i LOrgnett 41 415 medlemmer, hvorav 30 267 er betalende medlemmer.

REGIONRÅDET

Følgende forbund har vært representert i 2019: Fagforbundet, Fellesforbundet, Handel og Kontor, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Industri Energi, Norsk Tjenestemannslag, Norsk Jernbaneforbund, Norsk Lokomotivmannsforbund, Postkom, Forbundet for Ledelse og Teknikk, Fellesorganisasjonen, EL og IT Forbundet, Norsk Arbeidsmandsforbund, Skolenes landsforbund og Norsk Sjømannsforbund. Representanter fra lokalorganisasjonene har vært lederne av LO i Fredrikstad, LO i Sarpsborg og LO i Moss og omegn. I tillegg har LO i Indre Østfold, LO i Halden, Arbeidernes Opplysningsforbund, Handel og Kontors regionssekretær og distriktssekretærene i Fellesforbundet og LO Stat vært observatører.

Regionrådet har forberedt og gjennomført to regionkonferanser og har avholdt åtte møter der følgende saker har blitt behandlet:

- Beretning 2018 for LOs distriktskontor i Østfold
- Retningslinjene for regionråd og regionkonferanse (mai 2019)
- LO Viken – regionaliseringsprosessen
- Fagligpolitisk valgkamp

- Fellesaktiviteter og valgkamplan
- Oppnevning av nye prøvenemder
- LOs regionkonferanse for Buskerud, Akershus og Østfold, våren 2019, samt evaluering
- LOs regionkonferanse i Østfold høsten 2019, samt evaluering
- NAVs bedriftsundersøkelse
- LOfavør
- LOs sommerpatrulje
- Yrkesfagenes år
- Lærlingepatrulje
- Tillitsvalgtsåret
- Prosessen rundt Oscar Torps minnefond «Fra heim til fond»
- Forslag på tildeling av LOs kulturpris
- LOs serviceprosjekt
- IA-avtalen
- TV-aksjon
- LO-cruise, samt evaluering
- «Equal payday»
- Felleskonferanse for LOs regionråd og LOs lokalorganisasjoner i Østfold
- Åttetimersdagen 100 år!
- Søknad fra Arbeiderbevegelsens kulturettnettverk i Østfold til LO om Arbeiderkulturettnett Østfold
- Diverse høringer
- Arrangement for å verdsette velferdstjenestene og de ansatte ved Sykehuset Østfold, Kalnes
- Privatisering av jernbanen og jernbanepakke 4
- Sykefraværarbeidet i NAV, samt bestridelser av sykemeldinger
- LOs regionkonferanse i Østfold våren 2020

REGIONKONFERANSER

28. mai ble det arrangert regionkonferanse i samarbeid med Buskerud og Akershus på Utøya og Sundvollen. 29. mai, 31. oktober og 1. november ble det arrangert egen regionkonferanse for Østfold.

Regionkonferansene har hatt følgende saker på dagsordenen:

- Den aktuelle fagligpolitiske situasjonen

- Innkomne saker fra LO lokalt og LOs faste utvalg
- Sammen for et bedre arbeidsliv
- Fagligpolitisk arbeid lønner seg
- Tillitsvalgtes år
- LO for alle
- Informasjon fra LOs distriktskontor Østfold – veien mot LO Viken Oslo
- Informasjon fra LOs lokalorganisasjoner og LOs faste utvalg
- Valgkampen 2019
- LOfavør
- Valgkamp-patrolje – rapport
- LOs sommerpatrolje – rapport
- LOs lærlingepatrolje
- Hvilke samarbeidsmuligheter ser vi for oss i 2020?
- Arbeiderbevegelsens kulturnettverk
- AOF Østfold – regionaliseringsprosessen
- Regionaliseringsprosessen LO Viken Oslo
- LOs serviceprosjekt
- Helseforetaksmodellen

Følgende uttalelser ble vedtatt:

- Ungdomsutvalget nedsetter en gruppe som ser på gjennomføringen av sommerpatroljen 2020
- Plattformøkonomi
- Håndtering av farlig avfall i Norge!
- Krav om kurs til faglige ledere og instruktører i godkjente lærebedrifter og industriens framtid i Østfold
- Bussen må bli kontantfri!
- Heltid *nå!*
- Stopp de økende sosiale forskjellene
- Støtteerklæring til de streikende
- Tillitsreformen i skolen
- Vi må ha demokratisk styring i våre offentlige helsetjenester

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget har bestått av følgende faste representanter: Aase Furali, Fagforbundet; Kolbjørn Weme, Fellesforbundet; Siw-Hege Christiansen, Industri Energi; Siv K. Olsen, Fagforbundet; Kent Owe Maurdal,

Fellesforbundet; Vegard Finnes og Tone Karina Ingesen, distriktskontoret.

Utvalget har avholdt fem møter og ett planleggingsmøte for å utarbeide handlingsplan. Utvalget har deltatt i LOs sommerpatrulje og vært representert på LOs regionkonferanse i mars og november. Utvalget var delaktige i jobben med Fredrikstad Pride, og var aktive både med stand og i den store paraden. Utvalget har over en lengre periode jobbet med å sette diskriminering i arbeidslivet på agendaen, og i løpet av 2019 ble det gjennomført kurs om temaet. Kurset ble arrangert på Sørmarka, i samarbeid med Akershus og Buskerud, med 24 deltakere. I samarbeid med kvinnenettverket i Fagforbundet Østfold og kvinnenettverket i Østfold Arbeiderparti, arrangerte utvalget kvinnetur til Stortinget med 27 deltakere. De ble tatt imot av stortingsrepresentant Elise Bjørnebekk Waagen, og likestillingspolitikk stod på agendaen. Utvalget var aktive i valgkampen, og flere av utvalgsmedlemmene gjorde en god jobb på vegne av utvalget. 2019 har vært et aktivt år hvor utvalget har vært synlige i flere fora.

UNGDOMSUTVALGET

LOs ungdomsutvalg i Østfold har i 2019 avholdt fem ordinære møter og behandlet 37 saker. Det ble også avholdt en heldagssamling i januar for å utarbeide handlingsplanen. Ungdomsutvalget prolangeres fram til februar 2020.

Skolebesøk

Det ble gjennomført seks stands på høgsolen i 2019. Aktiviteten før sommeren var god, men høstsemesteret ble ikke like bra. Under studiestarten i august var mange forbund med, og vi fikk vist fram LO-fellesskapet og vervet mange medlemmer. LOs ungdomsutvalg i Østfold var på utdanningsmessene i både Halden og Fredrikstad, der mannskapet snakket med flere tusen ungdommer om rettigheter og plikter i arbeidslivet. Ungdomssekretæren har vært på 12 skolebesøk og holdt foredrag om rettigheter og plikter i arbeidslivet. Det er god dialog med de ungdomstillitsvalgte i forbundene, som også gjennomfører skolebesøk, så det er mange klasser som har hatt besøk av LO og forbundene i løpet av året

LOs sommerpatrulje

Sommerpatruljen er som alltid ungdommens viktigste aktivitet i løpet av året. Den ble avholdt i uke 27. I forkant av patruljen ble det gjennomført skoloring for både fast og lokalt mannskap. 16 personer utgjorde det faste mannskapet, og 451 bedrifter ble besøkt i løpet av patruljen (se egen rapport).

Lærlingepatrulje

I uke 45 gjennomførte ungdomsutvalget lærlingepatrulje med formål om å komme i kontakt med lærlinger og vise at vi bryr oss. Det var få som ble med på patruljen, men det ble en kvalitativ og godt gjennomført patrulje. Det ble besøkt 40 lærlinger i løpet av uken (se egen rapport).

Oppsummert

Koordineringen og samarbeidet mellom ungdomssekretæren og ungdomstillitsvalgte i forbundene har vært god, men det er et behov for å få med seg flere aktive i 2020. Samarbeidet om ungdomsarbeidet med distriktskontorene i Oslo/Akershus og Buskerud har blitt mye tettere gjennom 2019, som en følge av at vi skal sammenslås 1.1.2020.

LOFAVØR-KOMITEEN

Komiteen har bestått av følgende faste representanter: Oddbjørg Strømme, Fagforbundet; Ingar Oliversen, Fellesforbundet; Grethe Berntsen, Handel og Kontor; Knut Berg, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Vidar Lorang Larsen, LO Stat; Vigdis Rekdahl, SpareBank 1 Østfold Akershus, samt Ulf Lervik, Vegard Finnes, Tone Karina Ingesen fra distriktskontoret.

LOfavør-komiteen har gjennomført tre ordinære møter, to AU-møter, to arbeidskonferanser og et fellesmøte med de lokale LOfavør-representantene, samt deltatt på LOfavørs fylkeskonferanse. Komiteen har gjennomført aktivitetene i handlingsplanen.

Det er gjennomført et todagers LOfavør-kurs for tillitsvalgte med 30 deltakere, og en dagskonferanse med 27 tillitsvalgte. I tillegg har vi deltatt på årsmøter/medlemsmøter hvor medlemmer er skolert/informert om fordelsprogrammet. Det er avholdt en rekke arrange-

menter sammen med LOs ungdomsutvalg rettet mot studenter, lærlinger og ungdom generelt. Komiteen har deltatt med stands på Glommafestivalen i perioden 26.–30. juni, med spørrekonkurranse om LOfavør.

Det ble gjennomført et vellykket arrangement i forbindelsen med «Allsang på grensen», der det var ca. 35 000 besøkende og vi hadde stand og var synlige under alle de sju innspillingene. Mange tusen var innom vår stand.

Refleksens dag ble markert 17. oktober, og det ble delt ut over 13 000 reflekser.

Det har vært arrangementer i forbindelse med Trygghetskampanje – høytid for brann, der det ble delt ut over 800 pepperkakebokser til fagforeningskontorer og kantiner med opplysning om brannvarslersens dag 1. desember og LOfavør.

ORGANISASJONSMESSIG VIRKSOMHET

Distriktskontoret har medvirket i 93 møter og arrangementer innen egen organisasjon. Det har vært styremøter, årsmøter, representantskapsmøter og arbeidskonferanser i samarbeid med forbund, fagforeninger og LO lokalt. I tillegg har kontoret medvirket og deltatt på flere arrangementer, konferanser, jublantilstelninger, aksjoner og jubileer som fagforeninger, forbund og LOs lokalorganisasjoner har arrangert.

7. mai ble det arrangert LO-cruise med over 200 tillitsvalgte på Color Line Strømstad–Sandefjord t/r der fokuset var «Tillitsvalgtes år», samt viktigheten av et organisert arbeidsliv og medlemsrekruttering. Sammen med LOs distriktskontorer i Oslo/Akershus og Buskerud ble det arrangert felleskonferanse for tillitsvalgte i Viken Oslo, med 144 deltakere 22. og 23. november på Sundvollen og Utøya. I en arbeidsgruppe sammen med Østfold Arbeiderparti, Oscar Torp-heimen A/L, AOF og Arbeiderbevegelsens kulturnettverk i Østfold, har distriktskontoret bidratt til arbeiderteateret «8-timersdagen». Teateret hadde premiere på LOs representantskapsmøte i februar. Stykket har blitt spilt for flere enn 1000 medlemmer. I tillegg har vi vært bidragsytere i utarbeidelsen av teaterstykket «Hvorfor være organisert?». Distriktskontoret har også deltatt på flere sentrale møter og konferanser i LO.

FAGLIGPOLITISK SAMARBEID

Følgende representanter er oppnevnt i samarbeidskomiteen LO/Ap:

Siri Martinsen, Fredrikstad Ap; Svein Roald Hansen, stortingsrepresentant Ap; Stig Hansen, Fellesforbundet; Grethe Berntsen, Handel og Kontor; Christian Skyum, Arbeidernes Opplysningsforbund; Maria Imrik, AUF; Oddbjørg Strømme, Fagforbundet; Ulf Lervik / Tone Karina Ingesen, LO; Stein Erik Lauvås, stortingsrepresentant Ap; Inger Christin Torp, fylkessekretær Østfold Arbeiderparti.

Det er arrangert fire møter i samarbeidskomiteen LO/Ap.

Vi har behandlet følgende saker:

- Aktivitetsplan 2019
- Industrikonferanse
- Arbeiderpartiets arbeidslivspolitik
- utfordringer vedr deponisaken
- Fagligpolitisk valgkamp
- Idé om temamøte – «Alternativer til EØS-avtalen – hvordan ser de ut?»
- Samarbeidskomité Viken
- Arbeidet framover
- Viken-plattformen: Hva skjer og hvordan i Viken?
- Evaluering av valgkampen
- Statliggjøring av skatteinnkrevningen

I tillegg har det blitt arrangert en felleskonferanse om industripolitikk med 30 deltakere, samt en samarbeidskonferanse for lokale samarbeidskomiteer med 19 deltakere.

Distriktssekretæren og organisasjonsmedarbeideren har tiltrådt styret i Østfold Arbeiderparti og medvirket i 19 fagligpolitiske arrangement. Regionleder tiltrer også samarbeidsutvalget for Viken Ap sammen med regionnestlederne i Oslo/Akershus og Buskerud.

VALGKAMP

I 2019 gjennomførte fagbevegelsen i Østfold en aktiv og synlig valgkamp. LOs distriktskontor kjørte valgpatrulje de to siste ukene av den intensive valgkampen, og sammen med forbundene og LO lokalt

besøkte vi over 1100 arbeidsplasser. Det ble delt ut over 6000 muffins, 5000 kjærlighet på pinne og over 70 000 brosjyrer i løpet av de to siste ukene. Et stort tillitsvalgtapparat og en kjempeinnsats fra LO lokalt gjorde det mulig å nå så mange velgere i løpet av valgkampen. Budskapet vi spredte til velgerne var at de skulle bruke stemmeretten, og dette ble det kjørt flere kampanjer på. Det ble også lagt et ekstra trykk på at man bør stemme inn faglige kandidater.

I uke 35 ble det gjennomført seniorseminar i samarbeid med alle de fem lokalkontorene i LO i Østfold. Dette var veldig vellykket, og over 300 seniorer var til stede. I løpet av valgkampen fikk vi besøk fra LOs ledelse i fem dager. Kristin Sæther var med på portaksjoner og bedriftsbesøk, og i tillegg innledet hun under en politisk debatt på det siste seniorseminaret i Fredrikstad. Roger Haga Heimli var med på den største portaksjonen vi hadde, og delte ut valgmateriell til over 1000 mennesker på vei til jobb ved Sykehuset Østfold, Kalnes. Roger Haga Heimli var også med på flere bedriftsbesøk i både Fredrikstad og Sarpsborg. Alt i alt gjennomførte fagbevegelsen i Østfold en bra valgkamp.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Distriktskontoret har medvirket i 79 møter og arrangementer innen fagligpolitisk arbeid for næringsutvikling og sysselsetting i Østfold. Regionlederen er nestleder i Yrkesopplæringsnemnda og styrerepresentant i Kompetanseforum Østfold, Jernbaneforum Øst, IA-rådet, samt RSA (Råd for samarbeid mellom arbeidslivet og Høgskolen i Østfold). Distriktskontoret er representert i partnerskap for næringsutvikling i Østfold og Østfoldrådet, og har medvirket i flere andre råd og utvalg med statlige etater, fylkeskommunen, kommunene og andre organisasjoner. Her kan nevnes Energiform Østfold, styret for fagskolen, Samarbeidsutvalget mot svart økonomi, Ungt Entreprenørskap, TV-aksjonen og konferansestyret for Østfoldkonferansen.

Distriktskontoret har deltatt i flere høringer og møter med offentlige instanser og andre organisasjoner. Det har vært høringsmøter med Stortingets transport- og kommunikasjonskomité om NTP, dobbeltspor jernbane på Østfoldbanen i forbindelse med statsbudsjettet og med Østfold-benken på Stortinget om fagligpolitiske saker for å fremme arbeid og sysselsetting.

Det har vært jobbet mye med sammenslåingen til Viken fylkeskommune, og distriktskontoret har sammen med distriktskontorene for Oslo/Akershus og Buskerud deltatt på en rekke møter med fylkeskommunen(e) og andre organisasjoner vi samarbeider med.

Vi har sammen med prosjektet for Viken fylkeskommune og NHO Viken Oslo arrangert egen konferanse med fokus på fag- og yrkesopplæring i Viken. Konferansen ble arrangert på Kongsberg 27. november, med 170 deltakere. Samme med Oslo-regionen, Østlands-samarbeidet og NHO Viken Oslo arrangerte vi 25. november konferanse om Nasjonal Transportplan, med 140 deltakere fra bedrifter, fag- og bransjeforeninger og politikere.

HMS OG PERSONAL

Distriktskontoret har gjennomført åtte ulike tiltak i personalsammenheng, samt avholdt ukentlige kontormøter med HMS på dagsordenen. I tillegg har det vært en aktiv prosess for å reorganisere kontoret til LO Viken Oslo.

Organisasjonsmedarbeider Tone Karina Ingesen tok i juni over den daglige ledelsen ved distriktskontoret da regionleder Ulf Lervik fikk oppgaver med opprettelsen og organiseringen av LO Viken Oslo.

Det er gjennomført medarbeidersamtaler, vernerunde og brannøvelse. Det er også avholdt personalkonferanser, der internkontroll for HMS og strategidokument for distriktskontoret har blitt utarbeidet og oppdatert.

Distriktskontoret har kontorfellesskap med flere andre organisasjoner i fag- og arbeiderbevegelsen, der HMS-planer og internkontroll for HMS samordnes. Gjennom AOFs opplæringskontor har distriktskontoret lærling i kontor- og administrasjonsfaget.

LOs distriktskontor i Østfold har egen Facebook-side og Instagram-konto, og har sendt ut ukentlige nyhetsbrev som nå videreføres i LO Viken Oslo.

REGIONALISERINGSPROSESSEN LO VIKEN OSLO

I forbindelse med at Akershus, Buskerud og Østfold fylkeskommuner tvangssammenslås til Viken fylkeskommune fra 1. januar 2020, blir LOs distriktskontorer for Oslo/Akershus, Buskerud og Østfold til LO Viken Oslo fra samme dato. LO Viken Oslo blir ett organisasjonsledd,

og de ansatte kommer inn under én og samme enhet. Kontorene opprettholdes i Oslo, Drammen og Sarpsborg.

I forbindelse med regionaliseringsprosessen har det vært avholdt flere samlinger og seks todagers personalkonferanser med alle medarbeiderne ved de tre distriktskontorene. Vi har jobbet med arbeidsmiljø, samhandling og felles HMS-planer, regler, retning, rammer, roller og relasjoner. LO Viken Oslo har åpenhet, positivitet og løsningsorientering som arbeidsregler, samt «synlig og nær» som visjon. Regionen har utviklet felles digitale arbeidsplattformer og har ukentlige videomøter med alle ansatte, der HMS er øverst på dagsordenen. I region Viken Oslo har LOs forbund 412 fagforeninger som samordner sin lokale innsats i 14 LO-lokalorganisasjoner. LO Viken Oslo sender ut ukentlige nyhetsbrev og har hjemmesiden www.lo.no/vikenoslo

Oslo og Akershus

ORGANISASJONSOVERSIKT

Det er fire lokalorganisasjoner i Akershus og én i Oslo. LO i Oslo har i overkant av tre årsverk, mens de fire lokalorganisasjonene frikjøper etter behov og økonomi. Det er ca. 390 registrerte fagforeninger i Oslo og Akershus. Omtrent 160 000 LO-medlemmer har bosted i nedslagsfeltet, og enda flere LO-medlemmer har sin arbeidsplass i fylkene. Alle fem lokalorganisasjonene har aktivitet og gjennomfører styremøter og årsmøter. Det ble vedtatt at LO skulle følge regionreformen og opprette et kontor for Viken.

KONTORETS VIRKSOMHET

Distriktskontoret samarbeider med forbund, avdelinger og klubber om en rekke saker. Lokalorganisasjonene står sterkt i regionen og oppfyller i stor grad målsetningen med lokal koordinering og samhandling i lokalorganisasjonenes nedslagsfelt. Regionråd, fagforeninger, lokalorganisasjoner og forbundsområder sendes relevant informasjon og inviteres til deltakelse i de konferanser, prosjekter og arrangementer som kommer inn under distriktskontorets arbeidsområde.

Distriktskontoret legger til rette for et fagligpolitisk samarbeid med Arbeiderpartiet både i Oslo og i Akershus (og de andre rødgrønne partiene i enkeltsaker) gjennom jevnlig kontaktmøter, valgkampaktiviteter, andre møter og arbeidsplassbesøk. Det er jevnlig avholdt møter om ulike temaer med både det rødgrønne byrådet i Oslo og kommuneledere i Akershus.

Distriktskontoret møter på styremøter, årsmøter og konferanser i lokalorganisasjonene, og inviteres til ulike møter i forbund, fagforeninger og avdelinger og for øvrig til aktiviteter ulike ledd i bevegelsen inviterer til. Det er også avholdt en felles samling med styrene i lokalorganisasjonene i Akershus, med både skoloring og erfaringsutveksling. Det er i løpet av året gjennomført en rekke møter for å se på økt innsats på Gardermoen i forbindelse med videreføringen av servicesektorprosjektet.

Arbeidsmiljøet på kontoret oppleves som godt, og kontoret er bemannet av engasjerte medarbeidere som brenner for fagbevegelsen.

REGIONALISERINGSPROSESSEN LO VIKEN OSLO

I forbindelse med at Akershus, Buskerud og Østfold fylkeskommuner tvangssammenslås til Viken fylkeskommune fra 1. januar 2020, vil LOs distriktskontorer for Oslo/Akershus, Buskerud og Østfold bli til LOs region Viken Oslo fra samme dato. LO Viken Oslo blir ett organisasjonsledd, og de ansatte kommer inn under én og samme enhet. Kontorene opprettholdes i Drammen, Sarpsborg og Oslo.

I forbindelse med regionaliseringsprosessen har det vært avholdt flere samlinger og seks todagers personalkonferanser med alle medarbeiderne ved de tre distriktskontorene. Vi har jobbet med arbeidsmiljø, samhandling, felles HMS-planer, regler, retning, rammer, roller og relasjoner. LO Viken Oslo har åpenhet, positivitet og løsningsorientering som arbeidsregler, samt «synlig og nær» som visjon. Regionen har utviklet felles digitale arbeidsplattformer, og har ukentlige videomøter med alle ansatte, der HMS er øverst på dagsordenen. I region Viken Oslo har LOs forbund 412 fagforeninger som samordner sin lokale innsats i 14 LO-lokalorganisasjoner. LO Viken Oslo sender ukentlige nyhetsbrev og har hjemmesiden www.lo.no/vikenoslo.

REGIONRÅDET

Regionrådet for Akershus har bestått av representanter fra følgende forbund: Norsk Sjømannsforbund; Fagforbundet; Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund; Norsk Arbeidsmandsforbund; Handel og Kontor; Fellesforbundet; Fellesorganisasjonen; Industri Energi; Postkom; Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019); Forbundet for Ledelse og Teknikk; Skolenes landsforbund; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Creo; LO Øvre Romerike; LO Nedre Romerike; LO Asker og Bærum; LO Follo og LOs representantskap Akershus.

Regionrådet har avholdt fire møter, og har behandlet saker som regionkonferansen, fylkessammenslåingen, familie- og likestillingspolitisk arbeid, ungdomsarbeid, LOfavør, tariffoppgjør, rekruttering, tillitsvalgtes år, fellestiltakene og holdt kurs og temamøter.

REGIONKONFERANSER

Det har vært avholdt to regionkonferanser der i overkant av 60 representanter og gjester deltok.

Vårens konferanse var på Sundvollen og Utøya, 28.–29. mai. Dag 1 var felleskonferanse med Østfold og Buskerud.

Innholdet i konferansen var:

- Besøk på Utøya med innledning fra styreleder på Utøya og AUF-leder Ina Libak
- Fagligpolitisk samarbeid lønner seg v/LO-leder Hans-Christian Gabrielsen og Arbeiderpartiets nestleder Hadia Tajik
- Tillitsvalgtes år v/LO-sekretær Terje Olsson
- Valgkamp
- Regionaliseringsprosess

Høstens konferanse ble gjennomført på Sørmarka 7.–8. november.

Innholdet i konferansen var:

- Den fagligpolitiske situasjonen v/Kristin Sæther, LO
- Betydningen av forskning for samfunnet v/Viktor Wikstrøm, IFE
- Fagbevegelsens plass i klima og miljødebatten v/Sindre Kvil, Fellesforbundet

- Rødgrønt styre av Viken
v/Halvard Ingebrigtsen, fylkesråd for finans og administrasjon
- LOs regionkontor Viken Oslo v/regionleder Ulf Lervik
- Når marked ikke virker, en god tjener – men en dårlig herre
v/Agenda, Sigrid Melhuus

Det ble også gitt orienteringer fra SpareBank 1 og LOfavør.

ØVRIGE SAKER

Kontoret har behandlet saker og deltatt på en rekke møter i regi av LOs lokalorganisasjoner, fagforeninger og forbundsområder, samt myndigheter, institusjoner og andre organisasjoner i regionen. Kontoret stiller gjerne opp og innleder om ulike temaer for de som ber om det. Eksempler på dette kan være IA, fagopplæring, fagskole, stedsutvikling og en rekke møter innenfor klima og miljø. Mange henvendelser gjelder dessuten innledninger om rettigheter og plikter i arbeidslivet, blant annet på introduksjonskurs for flyktninger og asylsøkere. Distriktskontoret deltar også på de månedlige flyplassdagene på Gardermoen når det er anledning. I tillegg er det en rekke henvendelser fra både organiserte og uorganiserte som vi forsøker å videreformidle til rett instans.

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Familie- og likestillingspolitisk utvalg har bestått av: Linn Andersen, Handel og Kontor, leder; Gunnar Holm, LO Øvre / Fellesforbundet, nestleder; Runa Bolstad Laume, Handel og Kontor; Trine Posaas Nilsen, Fagforbundet Oslo; Sidsel Strand, Fagforbundet Oslo, Ellen Møller, Skolenes landsforbund Oslo; Inger Helene Vaaten, Handel og Kontor; Rita Hildonen, Forbundet for Ledelse og Teknisk, Thomas Eliassen, Fagforbundet Oslo (vara).

Utvalget har hatt åtte møter. I tillegg til møter med «Flerkulturelt møtested for kvinner», har utvalget prioritert arbeidet med 8. mars, samt planlegging og gjennomføring av Oslo Pride. Se eget punkt om dette.

Det er gjennomført fire møter for «Flerkulturelt møtested for kvinner» dette året. Det møter opp ca. 10 personer på møtene hver gang – hvem som møter, varierer. Nettverket har besøkt AOF,

Bymuseet, Stortinget og TV-aksjonen. 2–3 personer fra familie- og likestillingspolitisk utvalg har deltatt på møtene.

I samarbeid med distriktskontoret arrangerte utvalget et «Kvinner kan»-kurs på Sørmarka. Kurset var på en lørdag, og det var 24 påmeldte.

Utvalgene i Østfold, Buskerud, Oslo og Akershus arrangerte felles kurs i «Hvordan gjenkjenne diskriminering i arbeidslivet?» Kurset ble avholdt på Sørmarka, og det var 24 påmeldte.

8. mars

Leder av familie- og likestillingspolitisk utvalg var representant i arbeidsutvalget for 8. mars-komiteen 2019, og har blitt gjenvalgt for 2020.

Utvalget sendte inn en rekke paroleforslag og fikk gjennomslag for tre paroler:

- Vi krever hele, faste stillinger
- Stopp voldtekt som våpen mot kvinner i krig og konflikt
- Stans all vold og trakassering av kvinner

I forkant av 8. mars arrangerte utvalget en panelsamtale med temaet netthets mot kvinner som deltar i samfunnsdebatten. Debatten ble ledet av Nina Hanssen, og i panelet deltok Marjan Nadim, Seher Aydar, Kamzy Gunaratnam, Helèn Ingrid Andreassen og Julie Lødrup.

1. mai

Familie- og likestillingspolitisk utvalg sendte inn og fikk vedtatt parole til 1. mai i Oslo: Vi krever likelønn – nei til forskjellsbehandling.

Oslo Pride

Distriktskontoret har hvert år, sammen med familie- og likestillingspolitisk utvalg, ansvaret for den praktiske gjennomføringen av LOs engasjement under «Oslo Pride». Dette innebærer bemanning av en stand i Pride Park og en LO-seksjon i paraden. Vi har blitt en viktig aktør i «Oslo Pride».

Distriktskontorets deltakelse mobiliserer en rekke frivillige, og det ble lagt ned stor innsats for mobilisering til deltakelse i paraden. Vi deltok med en egen seksjon i paraden med stor flåte, egne T-skjorter

og LO-tatoveringer for anledningen. Deltakelsen i LO-seksjonen fortsetter å øke, og har aldri vært større. For første gang ble det mobilisert og gjennomført flaggborg med representanter fra ledelsen i flere forbund.

Standen var veldig godt besøkt, det var god stemning med positive tilbakemeldinger. Ca. 1300 svarte på quiz på standen. Alle som svarte på quiz fikk snurre lykkehjul. LOfavør og forbundene bidro med premier.

UNGDOMSUTVALGET

Det er har vært ett felles ungdomsutvalg for Oslo og Akershus. Ungdomsutvalget pr. 31.12.2019 besto av 15 representanter fra 10 forbund. Lokalorganisasjonene i Akershus og ungdomspartiene på venstresiden blir invitert til møtene og deltar i varierende grad. Solidaritetsungdommen tiltrer også utvalget. Utvalget består totalt av 28 personer, inkludert varaer og ungdomssekretærene. Knut-Richard Slettebø fra EL og IT Forbundet har vært leder av utvalget.

Utvalget gjennomførte en planleggingskonferanse i april. En rekke møter i ungdomsutvalget ble dessverre avlyst på grunn av lavt oppmøte. Ungdomssekretærene har likevel vært mye i kontakt med forbundene for å sikre koordinering og et best mulig ungdomsarbeid.

LOs sommerpatrulje

Sommerpatruljen i Oslo og Akershus ble gjennomført i ukene 26 og 27. Det ble gjennomført 450 besøk, med en god fordeling mellom Oslo og Akershus. Besøk i Asker og Bærum, Hurum og Røyken ble gjennomført i løpet av sommerpatruljen. Det ble holdt tre ordinære kurs: 20. mai, 15. og 18. juni, hvorav to kveldskurs og ett helgekurs.

Skoleinformasjon/-besøk

Vi har fått henvendelser fra ulike skoler i Oslo og Akershus, mest fra studiespesialiserende linjer, men også fra yrkesfagklasser. Da har vi invitert med oss forbundene på skolebesøkene. Mange yrkesfaglærere har også LO-bakgrunn og tar direkte kontakt med forbundet for samarbeid. Flere fagforeninger jobber godt med skoleinformasjon og har god kontakt. Det har også vært en god del besøk på voksenopplæringsstentrene i regionen.

Samarbeid med andre organisasjoner

Ungdomspartiene AUF, SU, Rødt og Solidaritetsungdommen i Norsk Folkehjelp har etter vedtak blitt invitert med som observatører i ungdomsutvalgsmøtene. Vi gjennomførte strandryddedagen 4. mai, i samarbeid med «Hold Norge rent», og 13 ungdommer møtte opp. Vi hadde litt sosiale aktiviteter og grillmat. Ungdomssekretæren møtte på vegne av ungdomsutvalget til årets TV-aksjon.

LOs studentservice på høgskolene og universitetene

Ungdomssekretærene ved distriktskontoret har koordinert felles LOs studentservice-stands på utdanningsinstitusjonene i Oslo og Akershus, og bistått enkelte forbund med booking og gjennomføring av standsaktivitet ved spesifikke fakulteter. Det er to universiteter og en rekke offentlige og private høgskoler med mange utdanningssteder i Oslo og Akershus.

Ved semesterstart hadde vi stand minst to dager pr. studiested, sammen med forbundene. LOs 1. sekretær, Julie Lødrup, deltok på et av våre arrangementer på UiO, der vi grillte pølser og snakket med studenter. Vi vervet ca. 60 medlemmer under semesterstart.

Før studentservice-start ble det utarbeidet en plan sammen med forbundene. Vi forpliktet oss til å være på ett studiested tre onsdager i måneden. For å fange studentenes oppmerksomhet har vi ulike aktiviteter, som å dele ut gaveposer, grille, steke vafler og ha quiz med premier.

Nissepatrolje

11., 13. og 17. desember hadde vi nissepatrolje med lokalorganisasjonene, og besøkte forskjellige bedrifter i Oslo og Akershus. Det ble gjennomført flyplassdag med LO Øvre Romerike 11. desember, kveldspatrolje med LO Nedre Romerike i Lillestrøm og dagpatrolje med LO Follo. 17. desember gikk vi patrolje i Oslo og omegn.

LOFAVØR-KOMITEEN

LOfavør-komiteen i Oslo og Akershus består av: Anna Elisabeth Uran, Fagforbundet Oslo; Kjetil Neskvern, Handel og Kontor; Gunn Korsbøen, Fagforbundet Akershus; Ole Guttorm Brenden, Fellesforbundet; Eirik Ness, Norsk Arbeidsmandsforbund; Berit Madsen, LO;

Irene Einan, LO; Sarah Gaulin, LO. Distriktssekretær Torbjørn Ness leder komiteen. Møtende representanter fra SpareBank 1 Østlandet er Espen Mejlænder-Larsen; Jan Grenaker; Svein Skarhol og Gunnar Dalsbøe. Komiteen har utarbeidet handlingsplan.

Komiteen fungerer godt, og har jevnlig møter med behandling av ulike saker vedrørende produktene og forsikringsspørsmål. Saker fra medlemmene behandles løpende, og om nødvendig sendes saker videre til Fellesutvalget. Det er god kontakt mellom distriktskontoret og «våre» representanter i bankens avdeling for fagbevegelse. De fire ansatte i avdelingen gjennomfører flere hundre besøk, og holder foredrag for fagforeninger, tillitsvalgte og medlemmer, der LOfavør er en del av temaet

Det ble arrangert tre LOfavør-kurs i løpet av året. Totalt var det ca. 60 deltakere. Organisasjonskonsulentene i SpareBank 1 er i stor grad ansvarlige for det faglige innholdet i kursene, én representant for distriktskontoret åpner kurset og én representant fra komiteen deltar på hvert kurs. Det er god søkning til kursene.

FAGLIGPOLITISK ARBEID

Distriktskontoret har et godt samarbeid med Arbeiderpartiet i Oslo og Akershus og de andre rødgrønne partiene, der det er naturlig. Distriktssekretæren tiltrer styret i Akershus Ap, og deltar på representantskaps-, års- og ledermøter. Han deltar også om mulig på gruppemøtene til fylkestingsgruppen og på benkemøter med stortingsgruppen hver måned.

Distriktssekretæren og kontoret legger til rette for at forbund og fagforeninger kan ha et godt fagligpolitisk arbeid og kan delta i program- og nominasjonsarbeid. I forbindelse med valgkampen har vi hatt egne samlinger for å styrke de faglige kandidater vi har i området.

Samarbeidet med stortingsgruppen og fylkestingsgruppen/byrådet dreier seg om sysselsettingsrelaterte saker, sosial dumping, rettfærdig omstilling, næringspolitikk, samt skole-/utdanningspolitikk, herunder fagopplæring, fagskole og andre aktuelle saker.

Valgkamp

I forbindelse med valget startet planleggingen med forbundene tidlig; regionrådet var enige i viktigheten av å få et rødgrønt leder-

skap av det nye fylket Viken. Det ble delt ut nesten 30 000 valgbro-sjyrer, gjennomført omtrent 3000 arbeidsplassbesøk og avholdt en rekke kollektivaksjoner i vårt område. Flere av LOs lokalorganisasjo-ner laget også egne brosjyrer med spørsmål og svar fra kommune-partiene.

Det ble laget en god og ambisiøs valgkamplan. Tross gode planer og høyt engasjement for å vinne valget, oppleves det som vanskelig for tillitsvalgte å sette av tid til felles aktiviteter. Det ble uansett gjort en god innsats i valgkampen, spesielt fra Fagforbundet. Forbund som ikke har lagt planer for valgkampen bør tilslutte seg LOs planer i større grad, slik at det blir økt aktivitet. Kontoret la til rette for flest mulige arbeidsplass-besøk i forbindelse med valgpatruljen. Valgpatruljen fulgte samme «rute» som Fagforbundet i Oslo og Fagforbundet i Akershus, og det førte til arbeidsplassbesøk i flesteparten av kommunene og bydelene. Det ble gjennomført flere arbeidsplassbesøk sammen med Arbeider-partiets ledelse, både sentralt og lokalt. Også flere besøk sammen med representanter fra LOs ledelse ble gjennomført.

I forkant av valget deltok distriktssekretærene i de tre Viken-fylkene i program- og nominasjonsarbeidet i Viken. Det ble også gjennomført innspillmøte for regionrådene sammen med program-komiteen til Viken Ap.

Både Viken og Oslo endte etter forhandlinger med et Arbeiderparti-ledet fylkesråd og byråd med ambisiøse plattformer der arbeidslivet er ivaretatt på en god måte og fagbevegelsen er hørt på mange viktige områder.

ANDRE SAKER

Raw Air

LO er sponsor av hopplandslaget, og i den forbindelse gjennomføres det stand i Holmenkollen. Denne gangen ble standen bemannet av LO og Framfylkingen i Oslo. Det ble delt ut LO-luer, kaffe og brosjyrer til LO-medlemmer som var i Holmenkollen på hopprennet.

Deltakelse i møter og konferanser

Vi har deltatt på diverse konferanser og møter. Likestilling, konfe-ranse om fag- og yrkesutdanning, organisasjon, fagligpolitiske frokostmøter, Ungt Entreprenørskap, NHOs årskonferanse, lokallags-

møter, programarbeid og nominasjonsmøter, LO for alle og styrekonferanser.

Tillitsvalgtes år

2019 var tillitsvalgtes år, og det har vært flere møter og aktiviteter i regionen. I slutten av august arrangerte vi familiefest, der vi inviterte tillitsvalgte sammen med familiene for å sette litt pris på den viktige jobben de gjør. LOfavør-leverandører, samarbeidspartnere og rødgrønne partier sto på stand. Omtrent 1000 personer var innom i løpet av dagen. Konferansen fikk god evaluering, og vi fikk oppfordringer om å åpne arrangementet for alle LO-medlemmene.

I november arrangerte de tre Viken-fylkene en tillitsvalgtkonferanse på Sundvollen og Utøya i forbindelse med «Tillitsvalgtes år». Konferansen ble raskt fulltegnet og tilbakemeldingene var svært gode. I overkant av 140 personer deltok på konferansen.

Hovedstadskonferanse

Distriktskontoret deltar i et nettverk med nordeuropeiske hovedstadsområder som har årlige samlinger, og i år var det vår tur til å legge til rette for en konferanse. Konferansen besto av det som tilsvarer LO i hovedstaden fra Berlin, Dublin, Stockholm, København, Helsinki og London. Temaet for konferansen var den politiske situasjonen i landene og Oslo-modellen. I tillegg ble det holdt en egen konferanse for de som er ungdomsarbeidsansvarlige i hovedstaden, med fokus på levekårsutfordringer, organisasjonsgrad og rekruttering. Innledere på konferansen var Wegard Harsvik (LO), varaordfører Kamzy Gunaratnam og leder av Oslo Arbeiderparti, Frode Jacobsen.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Distriktskontoret har i perioden vært representert i en rekke styre, råd og utvalg, bl.a.:

- Rådet for Arbeidstilsynets 2. distrikt (Østfold og Akershus)
- Distriktsrådet HV 02
- Yrkesopplæringsnemnda i Akershus
- Ungt Entreprenørskap Oslo
- Ungt Entreprenørskap Akershus

- Styringsgruppe Regional kompetanse Akershus
- Representantskapsmøter
- Samarbeidsutvalg
- Styremøter i LOs lokalorganisasjoner
- NAV brukerutvalg Akershus
- Jury ungdomsbedriftsmessene Oslo og Akershus
- Fagskolen Oslo og Akershus, styret
- Oslo Mets seminar for samarbeid med arbeidslivet
- Kommunalt nettverk, Akershus Ap
- Samarbeidsforum mot svart økonomi, Oslo, Akershus og Østfold (SMSØ)
- Akershus Ap, partistyret/rep.skapet/ledermøter/landsmøtet
- Leverandørutvikling hovedstadsregionen
- Regional kompetansepolitikk Akershus

Hedmark

ORGANISASJONSOVERSIKT

I fylket var det sju lokalorganisasjoner fram til april 2019, og seks etter, da LO i Trysil og Engerdal gikk inn i LO i Elverum og Åmot og ble LO i Sør-Østerdalen. Det var registrert 99 fagforeninger.

REGIONRÅDET

LOs regionråd i Hedmark fungerte fram til 1. september 2019. Forbundene oppnevnte selv sine representanter til regionrådet.

Regionrådet for Hedmark består av representanter fra følgende forbund: Fagforbundet; Fellesforbundet; Norsk Transportarbeiderforbund (fram til 1. juni 2019); Postkom; Fellesorganisasjonen; Norsk Jernbaneforbund; Skolenes landsforbund; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Norsk Arbeidsmandsforbund; Norsk Tjenestemannslag; Norsk Sjømannsforbund; Creo; Industri Energi.

I tillegg er det valgt tre representanter med vara fra lokalorganisasjonene i fylket, som tiltrer regionrådet med fulle rettigheter.

Regionrådet har avholdt tre møter.

REGIONKONFERANSER

Vårens konferanse ble holdt sammen med LO i Oppland på Scandic Lillehammer Hotel 4.–5. mars 2019.

Høstens konferanse var den første ordinære regionkonferansen for LO Innlandet og ble holdt på Scandic Ringsaker Hotel 2. desember.

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget består pr. 31.12.2019 av: Randi Kjøs, Fellesorganisasjonen; Sofia Brun, Fellesforbundet; Kari Anne Rosenlund, Norsk Sjømannsforbund; Andrea Odden, Fagforbundet; Jon-Inge Hagebakken, Fagforbundet; Marianne Rustad, Fellesforbundet; Henning Engeskaug Karlsen, Fagforbundet og Mari Haugstad, Postkom.

Utvalget hadde tre møter i 2019.

Utvalget hadde planlagt to aktiviteter i løpet av året. Det første var en familieleir 7.–10. juni. Denne aktiviteten måtte avlyses på grunn av få påmeldte. Den andre var en konferanse 25. november, der temaet skulle være vold og trakassering i arbeidslivet. Denne ble også avlyst.

Jon-Inge Hagebakken og Mariann Rustad deltok på landskonferansen 24.–25. januar på Sørmarka.

UNGDOMSUTVALGET

Utvalget besto i perioden av: Raymond Lilleeng, Fellesforbundet (leder), Henrik Elsebutangen, Industri Energi og Heidi-Nikoline Løvås, Fagforbundet. Ungdomssekretæren tiltrer som sekretær.

I påvente av sammenslåing av regionkontorene i Hedmark og Oppland til Innlandet og etablering av et nytt ungdomsutvalg, har det vært liten aktivitet i 2019.

Ungdomsutvalget har avholdt fire møter i 2019.

Følgende aktiviteter er gjennomført av ungdomsutvalget:

- Studentservice på Høgskolen i Hedmark
- Semesterstartaksjoner på Høgskolen i Hedmark
- Lærlingepatruljer
- Deltakelse på LOs studentkonferanse på Sørmarka
- Medarrangør og stand på fagdag om lærlingeordningen
- Deltakelse på ulike aktiviteter i forbindelse med valgkampen

- Skoleinformasjon på skoler i Hedmark
- Stemmerettspatrolje
- Sosial kveld for unge tillitsvalgte

LOFAVØR-KOMITEEN

2019 var det første året med felles LOfavør-komiteé i LO Innlandet.

Komiteen har bestått av: Odd Erik Kokkin, LO; Beate Karlsen, LO; Svein Olav Lium, LO (fram til 1.10.19); Helene H. Skeibrok, Fagforbundet; Oddbjørn Vestli til 1. mars 2019 / Eldar Rudolfsen, Fellesforbundet (Norsk Transportarbeiderforbund til 1. juni); Olav Neerland, Fellesorganisasjonen; Hilde Støen Kvam, Norsk Arbeidsmandsforbund og Roy Kristiansen, Handel og Kontor. Vara var Ann Kristin Bunes, Handel og Kontor og Jon Inge Hagebakken, Fagforbundet.

Lokalorganisasjonenes representanter er pr. 31.12.2019: Bjørn Otto Ødegård, LO i Kongsvinger og omegn og Mariann Rustad, LO i Midt- og Nord-Gudbrandsdal. SpareBank 1s representanter har vært har vært Jan Grenaker (SpareBank 1 Østlandet), Willy Hansen (SpareBank 1 Gudbrandsdal), Nina Framstad / Kari Anne Bråthen (SpareBank 1 Ringerike-Hadeland) og Trond Bråten (SpareBank 1 Lom og Skjåk). Gunnar Solås fra SpareBank 1 Valdres tiltrådte komiteen i november 2019.

Det er avholdt fire møter, og én arbeidssamling for komiteen.

Det ble avholdt to LOfavørkurs over to dager for medlemmer og tillitsvalgte i Hedmark og Oppland med Color Line til Kiel. På vårens kurs møtte 24 deltakere, og på høstens kurs 25 deltakere. Temaene som ble gjennomgått var bank- og forsikringsprodukter, hvordan bruke medlemsfordelene på egen arbeidsplass / i egen klubb og andre medlemsfordeler.

LOfavør-komiteen arrangerte fagdag i forkant av hopprennet Raw Air i Lysgårdsbakken på Lillehammer, med i underkant av 50 tillitsvalgte. Under hopprennet ble LOfavør markedsført gjennom sjokolade og håndvarmere til tilskuerne på sletta, og medlemmer kunne også få lue.

LOfavør-komiteen var også til stede og synlige under verdenscuprennet i hopp for kvinner på Lillehammer 7.-8. desember. Det ble

delt ut sjokolade og varm drikke til publikum, og LO-medlemmer fikk gratis billetter til rennet. Det ble delt ut i underkant av 200 billetter til LO-medlemmer denne helgen.

FAGLIGPOLITISK ARBEID

Distriktskontoret har et godt fagligpolitisk samarbeid med Arbeiderpartiet. Representanter fra Arbeiderpartiet møter fast på regionkonferansene og andre arrangementer der det faller naturlig. Vi har også samarbeid med andre partier i enkelte saker.

Det ble arrangert fagligpolitisk konferanse i samarbeid med Innlandet Arbeiderparti 4. mai 2019. Målgruppen var tillitsvalgte og styremedlemmer i begge organisasjoner, og tillitsvalgte fra både Hedmark og Oppland møtte opp.

Samarbeidskomiteen

Samarbeidskomiteen består av åtte medlemmer, fire fra LO og fire fra Arbeiderpartiet. Det har vært avholdt to møter fram til mars 2019. Etter dette ble det en felles komité for Innlandet.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Vi er representert i en rekke eksterne fora, noen i samarbeid med Oppland:

- Samarbeidsforum mot svart økonomi (SMSØ)
- Yrkesopplæringsnemda
- IA-rådet (samarbeidsmøter mellom LO, NHO, KS og NAV om IA)
- Distriktsrådet HV05
- Stiftelsen Folldal Gruver
- Voksenopplæringsforbundet VOFO
- Styret i Arbeiderbevegelsens Folkehøgskole Ringsaker

FOKUSERTE SAKER

Valgkamp

Det er gjennomført valgkampaktiviteter i hver region i Hedmark, der LO i Hedmark har vært arrangør. Aktivitetene er lagt opp i samarbeid med forbundene og lokalorganisasjonene. Det er gjennomført arbeidsplassbesøk, portaksjoner og stands. Sosiale medier er aktivt tatt i bruk i valgkampen, og tillitsvalgte som stiller til valg ble profilert.

Stedsutvikling

Regionrådet vedtok å legge stedsutviklingsarbeidet i Hedmark på is i valgkampåret 2019. Arbeidet vurderes tatt opp igjen etter sammenlåingen med Oppland.

LO tar pulsen på Hedmark

Det er gjennomført en rekke arbeidsplassbesøk i flere av fylkets regioner. Disse besøkene er gjennomført i tett samarbeid med fylkestingskandidater i Hedmark, aktuelle forbund og LOs lokalorganisasjoner. Det har vært fokus på næringsutvikling, ønsker og behov som kan synliggjøres gjennom en Innlands-offensiv. Tillitsvalgte på arbeidsplassene har vært vertskap og målbærere for arbeidsplassens ønsker og behov.

Hamar Pride

LO Hedmark deltok på Pride-arrangement i Hamar 10. august. LO og representanter fra Fagforbundet bemannet stand med brosjyrer, kjærlighet på pinne og tatoveringer, i tillegg til flagg. Forbundene deltok også i selve toget.

Oppland

ORGANISASJONSOVERSIKT

I fylket er det fire lokalorganisasjoner og 99 fagforeninger.

REGIONRÅDET

I perioden ble regionrådet for LO Innlandet etablert.

Rådet består av følgende forbund: Fagforbundet; Fellesforbundet; Fellesorganisasjonen; Handel og Kontor; Norsk Arbeidsmandsforbund; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund; Norsk Jernbaneforbund; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Industri Energi; Norsk Sjømannsforbund; Skolenes landsforbund; Norsk Tjenestemannslag. I tillegg deltar LOs representantskapsmedlemmer fra fylkene og representanter fra LOs lokalorganisasjoner. Rådet ledes av LOs regionleder.

Rådet har holdt to møter og har behandlet følgende saker:

- Gjennomgang av retningslinjer for regionråd og regionkonferanse
- Oversikt forbundsrepresentasjon
- Program for regionkonferanser
- Forsterket innsats innen servicesektoren
- Sykehustjenester i Innlandet
- Innlandet trenger et A-krimssenter
- Skatteoppkrevningen må ligge i kommunene
- Skatteinnkreving og sentralisering
- Stopp utviklingen av «forskjells-Norge»
- Innkjøpsordning for et seriøst arbeidsliv
- LO bør ta initiativet til en utredning og en debatt om:
«Hva vil vi med offentlig sektor?»
- Forslag om å dele Hedmark og Oppland fylke
- En klima- og industripolitikk for Norge og Innlandet
- Invitasjon av politiske partier til LOs regionkonferanser
- Innstilling til medlemmer for LOs utvalg for familiepolitikk og likestilling
- Nytt ungdomsutvalg 2019–2021
- Agenda Innlandet konferanse

I det tidligere rådet for Oppland som virket fram til det nye regionrådet, ble det holdt et møte og behandlet følgende saker:

- Program for regionkonferanse
- Det offentlige trenger en tillitsmodell – ikke svekkelse
- Stopp konkurranseutsetting av jernbanepakke nord
- NAV må få en ny instruks
- Nødvendige med samferdselspolitisk tiltak i Oppland
- Fagligpolitisk valgkamparbeid

REGIONKONFERANSER

Det ble holdt felles regionkonferanse for Hedmark og Oppland i forbindelse med regionaliseringsprosessen. Konferansen ble holdt på Scandic Lillehammer Hotel, 4.–5. mars.

Konferansen drøftet/behandlet følgende:

- Den fagligpolitiske situasjonen v/Kristin Sæther, LOs ledelse

- Hovedorganisasjonenes fellestiltak v/Anja Gabrielsen, LO og Marit Heimdal, NHO
- Innlandet fylkeskommune «Nye utfordringer–større muligheter» v/ Even A. Hagen, leder Fellesnemda
- Rekruttering og organisering v/Monica Nymoen, LO
- Orientering vedrørende arbeid med oppnevning av representanter til nytt regionråd, regionkonferanse og LOs underutvalg
- Saker fra Hedmark Bondelag og Oppland Bondelag v/Kristina Hegge og Erling Aas-Eng
- «Brexit» – hva nå? v/Annette Groth, journalist

Konferansen vedtok følgende uttalelser fremmet fra Oppland:

- Pensjonsinnbetalinger må sikres
- Stopp konkurranseutsetting av jernbanepakke nord
- NAV må få en ny instruks
- Nødvendig med samferdselspolitiske tiltak i Oppland
- Sammenslåing av regionråd og regionkonferanse til LOs regionråd og regionkonferanse Innlandet

Følgende forslag fremmet fra Hedmark ble vedtatt oversendt regionrådet for videre behandling:

- Nye fylkeskommunale arbeidsplasser i hele fylket
- Privatisering av Forsvarets støttefunksjoner
- Effektivisering og privatisering av Statens vegvesen

2. desember ble den første regionkonferansen for LO Innlandet holdt på Scandic Ringsaker Hotel.

Konferansen drøftet/behandlet følgende:

- Kulturinnslag om 8-timersdagen v/Arbeiderbevegelsens kulturnettverk Østfold
- Den fagligpolitiske situasjonen v/Julie Lødrup, LOs ledelse
- To år til stortingsvalget v/Wegard Harsvik, LO
- Orientering om aktuelle arbeidslivssaker v/Rigmor Aasrud og Nils Kristen Sandtrøen, stortingsrepresentanter
- Valg av medlemmer til utvalg for familiepolitikk og likestilling
- Kulturinnslag v/Camilla Granlien og Annar By

Konferansen vedtok følgende uttalelser:

- Sykehustjenester i Innlandet
- Innlandet trenger et A-krimssenter
- Skatteoppkreving og sentralisering
- Stopp utviklingen av «forskjells-Norge»
- Innkjøpsordning for et seriøst arbeidsliv
- LO bør ta initiativ til en utredning og en debatt om:
«Hva vil vi med offentlig sektor?»
- En klima- og industripolitikk for Norge og Innlandet

Følgende forslag ble vedtatt oversendt regionrådet for grundig gjennomgang med endelig behandling i neste regionkonferanse:

- Dele Hedmark og Oppland fylke
- Invitasjon av politiske partier til regionkonferansen

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

I forbindelse med LOs regionaliseringsprosess ble det etablert felles utvalg for LO Innlandet, med virkning fra januar. Utvalgets aktiviteter vises i beretningen for distriktskontoret Hedmark.

UNGDOMSUTVALGET

Utvalget består av: Kim Helge Johannsen, Norsk Sjømannsforbund (leder); Emmy af Geijerstam, Handel og Kontor; Rikke Svenstad, Handel og Kontor; Henrik Sander Kolvik, Fellesforbundet; Stian Olafsen, Fellesforbundet; Oda Beate Grøv Røtvei, Fellesforbundet; Thomas Bjørnerud, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. LOs ungdomssekretær er sekretær for utvalget.

Utvalget har holdt utvalgsmøter og orientert skoleelever om rettigheter og plikter i arbeidslivet.

LOs sommerpatrulje

Sommerpatruljen ble gjennomført i Gjøvik og Nord-Gudbrandsdalen. Det ble besøkt 349 bedrifter og vervet 40 nye medlemmer. I årets sommerpatrulje deltok fire forbund.

LOs studentservice

Utvalget har månedlig fast studentservice på Høgskolen i Innlandet

avd. Lillehammer, og det er avholdt møter i LOs studentutvalg. Utvalget deltok på Jussens karrieredag og Karrieredagen for organisasjon og ledelse.

Utvalget deltok under fadderukene ved Høgskolen i Innlandet avd. Lillehammer, med ulike aktiviteter. Det ble det vervet totalt 154 nye studentmedlemmer i 2019.

LOs lærlingepatrulje

Patruljen ble gjennomført en uke på våren og en uke på høsten i regionene Gjøvik og Toten, Valdres, Glåmdalen og Sør-Østerdalen. Det ble besøkt 169 lærlinger og vervet 13 nye medlemmer.

Nisseaksjon

Aksjonen ble avviklet i desember, og det ble delt ut julegodteposer og informasjonsmaterieill til ansatte ved kjøpesentrene i Gjøvik, Lillehammer og Raufoss.

LOFAVØR-KOMITEEN

I forbindelse med LOs regionaliseringsprosess ble det etablert felles komité for LO Innlandet med virkning fra januar. Komiteens aktiviteter vises i beretningen for distriktskontoret Hedmark.

ANNEN ORGANISASJONSMESSIG VIRKSOMHET

Tillitsvalgtes år

3. desember ble det holdt temakonferanse vedrørende tillitsvalgtsåret. Deltakere var avdelings- og klubbtiltitsvalgte og faste representanter til regionkonferanser.

Tema for konferansen var:

- Kulturinnslag v/Bernt Torp
- Tillitsvalgtes år v/Terje Olav Olsson, LOs ledelse
- Erfaringsutveksling – samtale med tillitsvalgte Ingeborg Nordli, Fagforbundet og Mariann Rustad, Fellesforbundet
- Hva skal til for å få til engasjement i klubber og foreninger? v/Onur Safak Johansen, LO
- LOfavør v/Jan Grenaker, SpareBank 1 Østlandet, og Odd Erik Kokkin, LO
- Våre verdier v/Bernt Torp

Kultur og idrett

Under Raw Air 11.-12.mars og World Cup hopp kvinner 7.-8. desember i Lysgårdsbakkene, hadde LO og LOfavør eget uteområde, der det ble servert kaffe, saft og sjokolade. I tillegg ble det rigget til akebakke for små og store. Ved hovedinngangen hadde LO egen inngang, der det ble delt ut håndvarmere og luer.

Mellomoppgjøret

29. mars holdt distriktskontoret informasjonsmøte med forbundene. Tema var konfliktforberedelser, organisering og koordinering.

Næring, arbeidsmarked og sysselsetting

Distriktskontoret er involvert i fylkeskommunens satsning for regionale utviklingsplaner. Ved utgangen av november var det registrert 3674 helt ledige arbeidssøkere i Innlandet, noe som tilsvarer 1,9 % av arbeidsstyrken.

Distriktskontoret er samarbeidspartner for Innlandets industrikonferanse «Sillongenkonferansen» og Lean-dagen Innlandet. I inneværende periode har LO Innlandet, NHO Innlandet, SpareBank 1 Østlandet og Innlandet fylkeskommune etablert Agenda Innlandet. Agenda Innlandet skal bidra til økt gjennomslagskraft og større nasjonal synlighet.

Yrkesopplæringsnemda

LOs distriktskontor er representert med to representanter og innehar nestlederfunksjonen.

Yrkesopplæringsnemda har drøftet/behandlet følgende saker:

- Årsplan og fylkesbudsjett
- Videreutvikling av sommerskolen
- Kvalitetsutvikling av system/leveranser fra opplæringskontorer/lærebedrifter
- Endring i regelverk for gjennomføring av fag- og svenneprøve
- Oppnevning prøvenemder
- Status og evaluering av yrkesfagenes år
- Godkjenning av opplæringskontorer
- Søkertall, dimensjonering og tilbud
- Læringsundersøkelsen 2018

- Lokal forskrift for inntak og formidling
- Skole-NM
- Arbeidsmarkedsprognose 2019
- Yrkesfag-garantien
- Status ny yrkesfagstruktur og nye læreplaner
- Gjennomgang av utstyrsinvesteringer
- Status framtidig tilbudsstruktur Innlandet
- Høring om livslanglæring for omstilling og konkurranseevne
- Status karriere Oppland
- Prosjekt modulbasert fag- og yrkesopplæring for voksne
- Evaluering yrkesfagmotivator
- Kompetansebarometeret 2019
- Fylkesbudsjett for nye Innlandet fylkeskommune
- Evaluering av yrkesopplæringsnemndas arbeid
- Innspill til ny yrkesopplæringsnemnd for Innlandet

LOs distriktskontor ved ungdomssekretæren er representert i fylkets regionale nettverk for samfunnskontrakten med økt innsats for flere lærlinger og flere lærebedrifter. De regionale nettverkene har utarbeidet egne handlingsplaner med fokus på økt samarbeid mellom skole og lokalt næringsliv, ut ifra næringslivets behov i de enkelte regioner.

Det er holdt seks møter i hver av regionene for Nord-Gudbrandsdal, Lillehammer og Hadeland og ett møte for Valdres. Tillegg ble det arrangert arbeidslivsdag for Nord-Gudbrandsdal.

FAGLIGPOLITISK SAMARBEID

Distriktskontoret deltar på en rekke årsmøter/arrangementer holdt av forbundene.

Kommune- og fylkestingsvalget

Regionrådet var valgkamputvalg med distriktskontoret som koordinerende rolle. I samarbeid med forbund og LOs ungdomsutvalg ble det gjennomført bedriftsbesøk, portaksjoner, togaksjoner og stand ved skoledebatter.

Det ble delt ut 15 000 foldere «Bruk stemmeretten». Det ble holdt LO/Ap-dag 4. mai i regi av samarbeidskomiteen.

Samarbeidskomiteen LO Innlandet / Innlandet Arbeiderparti

Komiteen består av: Fra LO: Helene Skeibrok, Fagforbundet; Morten Solbakken, Fellesforbundet; Ole Christian Foss, Handel og Kontor; Arild Kjempekjenn, LO Stat; Jonny Olafsen, Norsk Arbeidsmandsforbund; Odd Erik Kokkin og Iver Erling Støen, distriktssekretær. Fra Ap: Anita Ihle Steen; Rune Støstad; Per-Gunnar Sveen; Rigmor Aasrud; Even A. Hagen; Bjørn Jarle Røberg-Larsen; Ingrid Tønseth Myhr.

Saker/tema som er drøftet/behandlet i perioden:

- Retningslinjer for komiteen
- LOs og Ap's regionaliseringsprosess
- Status sykehuset Innlandet
- Kommune- og fylkestingsvalget
- LO-Ap-dagen
- Endring av postloven
- Områdegjennomgang av Statens vegvesen
- Status Nortura Otta og Schibsted Fagernes
- Seriositetsbestemmelser i arbeidslivet
- Evaluering av valgkampen
- Nominasjonsprosess stortingsvalg
- Statsbudsjett 2020
- Fylkets overtagelse av oppgaver fra Statens vegvesen
- Utspill om A-krimssenter til Innlandet

Distriktssekretæren tiltrer Oppland Arbeiderpartis styre, representantskap og fylkesårsmøte, valgkamputvalg og programkomité.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Distriktskontoret er representert i følgende styrever, råd og utvalg:

- Vegforum Innlandet
- Styret Lean forum
- Styrings- og arbeidsgruppen Agenda Innlandet
- Styret Arbeiderbevegelsens Folkehøyskole Ringsaker
- Rådet for samarbeid arbeidsliv/skole Høgskolen Innlandet
- HV distr.05
- Styringsgruppa for modulstrukturert fag- og yrkesopplæring for voksne

- Samarbeidskomiteen mot svart økonomi
- Årsmøte Ungt Entreprenørskap
- Rådet for inkluderende arbeidsliv
- Arbeidslivskyndige meddommere

Buskerud

ORGANISASJONSOVERSIKT

Fylket har ca. 45 000 medlemmer. 24 av LOs forbund har medlemmer i Buskerud. Tallet på lokale LO-organisasjoner er fire ved utgangen av året, da Nedre Eiker gikk inn i Drammen. Buskerud har to LO-sentre: Ringerike og Kongsberg.

KONTORETS VIRKSOMHET

LO Buskerud fortsetter den omfattende jobben med å bygge organisasjonen og få på plass de lokale LO-foreningene, og arbeider med forståelsen for viktigheten av fagligpolitisk arbeid. Det er en utfordring å få på plass de lokale LO-foreningene, fordi de ikke har den forankring i organisasjonen vi skulle ønske. Vi bruker mye tid på å treffe mennesker i organisasjonen og snakke med personer i politiske miljøer for å få dem med i dialog om viktige saker med oss i fagbevegelsen. En utfordring er også forbundenes innretning i regioner, hvor avstanden til medlemmet blir for stor og at faren for å bygge administrasjon i stedet for organisasjon oppleves som en reell utfordring.

Arbeidsmengden er stor, og det samme er LOs portefølje i Buskerud. Med glede opplever vi en større og større etterspørsel etter å ha LO på laget i vårt store fylke, som er nesten 40 mil fra sør til nord. Distriktskontoret er håpløst underbemannet, fordi grunnbemanningen har stått stille mens arbeidsmengden har økt betraktelig. Dette vil bare forsterke seg inn i 2020 med de oppgavene som nå kommer mht. regionaliseringen av LOs organisasjon.

LO Buskerud har dyktige medarbeidere som har fokus på sakene som er viktige for LO. Det avholdes jevnlig kontormøter.

LO opplever i større og større grad å være ønsket som deltaker i råd og utvalg, både i kommune og fylke, i bedrifter og i organisasjoner. Vi må prioritere, og vi får til mye med til dels lite ressurser.

Vi har brukt mye og viktig tid på å «lage» vår nye region i 2020, et arbeid som har vært tidkrevende, men grundig, og som vi kommer til å ha mye igjen for når jobben i den nye regionen starter i 2020.

LO Buskerud er på sosiale medier som Facebook og Twitter og har egen hjemmeside.

REGIONRÅDET

Rådet har litt problemer med å finne sin plass, men det kommer seg. Nå vil da også rådet bli i den nye regionen. Det er avholdt tre rådsmøter i 2019.

REGIONKONFERANSER

Det er avholdt to regionkonferanser, en på våren og en på høsten. Disse konferansene er nyttige og har blitt et godt redskap for forbundene.

LOKAL VALGKAMP

Vi forsøkte å følge opp i starten og underveis, og forespurte både forbund og LO-foreninger om valgkamp-planer god tid i forveien, uten stor respons fra forbundene, utenom Fagforbundet. Det var mer aktivitet i de lokale LO-foreningene denne gang enn ved forrige valg, og noen av forbundene var også på plass.

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget har bestått av: Gry E. Juvelid, leder, Fellesorganisasjonen; Ann Kristin Strandmoe, Fagforbundet; Runar Landsverk, Fellesforbundet, og oss tre på distriktskontoret: Jan Petter Gundersen, Tonje Kristensen og Astrid Gjertsen.

Det er avholdt to møter i perioden.

UNGDOMSUTVALGET

Utvalget har bestått av representanter fra Fagforbundet; Fellesforbundet; EL og IT Forbundet; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Handel og Kontor; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund og Postkom. Det er avholdt ti utvalgsmøter.

LOs sommerpatrulje

Sommerpatruljen ble arrangert på tradisjonelt vis i uke 26 og 27. Espen Braaten var frikjøpt i to uker som patruljeleder. Det er avholdt sommerpatruljekurs.

Skolebesøk

Mange videregående skoler har fått besøk fra LO og forbundene. LOs studentservice har vært gjennomført på universitetet, i tillegg til at vi har deltatt på utdanningsmesser og hatt juleaksjon på høgskolen.

Andre arrangementer

Ungdomsutvalget har blant annet arrangert grilling på torget i Drammen 1. mai med stor suksess, og vi var også godt representert ellers på arrangementet.

Valgkamp

Ungdomsutvalget har deltatt i valgkampen gjennom å bidra på kraftdagene i fylket med stemmerettspatruljen. De stod på stand under Elvefestivalen i Drammen og har hatt fokus på de unge velgerne.

Fagligpolitisk samarbeid

Vi har gjennomført fagligpolitiske samlinger for unge i LO og Ap. Det har blitt arrangert to kveldssamlinger for ungdom mellom 20 og 35. Samlingene er populære og et sted for erfaringsutveksling blant de som deltar.

Det har blitt arrangert flere temamøter, og vi har fortsatt det gode fagligpolitiske arbeidet med Arbeiderpartiet både gjennom AUF og den halvårlige samlingen/konferansen med Buskerud Ap.

LOFAVØR-KOMITEEN

LOfavør-komiteen har gjennomført utadrettet virksomhet som informasjonssamlingene opp mot julehøytiden «høytid for brann». I tillegg har vi gjennomført samling for tillitsvalgte og de med ansvar for LOfavør på et kurs som varte fra lunsj til lunsj. Komiteen har også deltatt på LOfavør-administrasjonens distriktssamling.

FAGLIGPOLITISK ARBEID

I året som har gått har LO Buskerud lagt ned mye arbeid både på fylkesplan og på kommuneplan for å få i gang det fagligpolitiske arbeidet. Dialogen med Arbeiderpartiet har kommet langt siden vi startet opp. Vi har nå fått på plass fagligpolitiske samarbeidsarenaer flere steder i fylket, men vi ser også at det er ganske mye arbeid å holde dette i gang.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Distriktssekretæren har møtt i følgende styrer, råd og utvalg:

- Styret Buskerud Arbeiderparti
- Samarbeidskomiteen i Buskerud
- Buskerudtinget
- Yrkesopplæringsnemda
- SMSØ
- Frokostforum
- Brukerrådet i NAV Buskerud
- Rådet for Drammensregionen
- Partnerskap for klima og energi
- Partnerskap næringsutvikling
- Partnerskap areal og transport
- Partnerskap for ny tømmerhavn
- Nasjonalt senter for flerkulturell verdiskapning
- Styreleder Folkets Hus Drammen SA
- Partnerskap karriere
- Planarbeid i fylkeskommune mf.
- Styret i Fagskolen Tinius Olsen
- Styrer og årsmøter i organisasjonen

Vestfold

ORGANISASJONSOVERSIKT

I distriktskontorets arbeidsområde var det pr. 1. januar 2019 i alt fem lokalorganisasjoner og ca. 110 fagforeninger. De fem lokalorganisasjonene er LO Larvik, LO Sandefjord, LO Tønsberg, LO Horten og LO Holmestrand.

KONTORETS VIRKSOMHET

Distriktskontoret har deltatt på en rekke faglige og politiske møter, kurs og konferanser. Vi har hatt et godt samarbeid med Vestfold Arbeiderparti, gjennomført flere møter og deltatt i utvalg i fylkeskommunen og hos Fylkesmannen. Både ungdomssekretæren og distriktssekretæren er mye ute og presenterer LOs vedtatte politikk.

Distriktskontoret har kontorfellesskap med andre organisasjoner i fagbevegelsen, som Fagforbundet, Fellesforbundet, FO og Norsk Folkehjelp. Distriktskontoret har også egen Facebook-side som oppsummerer en del av kontorets virksomhet. Fra desember 2019 er Facebook-siden slått sammen med Telemark i en ny felles side. Det blir også opprettet en ny felles nettside for LO Vestfold og Telemark.

REGIONRÅDET

Rådet består av 17 forbund og tre lokalorganisasjoner (Larvik, Sandefjord og Tønsberg). LOs distriktssekretær leder rådet. Siden dette var oppstartsåret, er det avholdt tre møter.

REGIONKONFERANSER

Det er avholdt to regionkonferanser i Vestfold i samarbeid med Telemark. Vårkonferansen ble avholdt 7.-8. mars på Quality Hotel Badeparken i Langesund. Konferansen ble arrangert sammen med LO Telemark. Her var vi 113 deltakere.

Temaene var:

- Fagligpolitisk innledning v/LO-sekretær Kristin Sæther
- Ungdom som faller utenfor utdanning og arbeid, presentasjon av tiltak som virker v/Monica Øren (NAV Re), Mette Bunting (USN), Lise Cathrine Thomassen (NAV Færder)
- Ungdommens rolle og arbeid i LO og forbundene v/ungdomssekretærene
- Mulighet for medlemskap i LO selv om du ikke har vært i arbeid (gjelder både ungdom og andre) v/Alexander Lien, LO Øst- og Midt-Telemark
- LOfavør v/Björg Marit Sollie, SB1 BV
- Tillitsvalgtåret 2019 v/Kristin Sæther og Harald Olsen
- Valgkampdebatt ledet av Thor Øistein Eriksen, tidligere NRK-

journalist. De som deltok i debatten var: Tone Berge-Hansen, Arbeiderpartiet; Ådne Naper, SV Telemark; Kathrine Kleveland, Senterpartiet; Edvard Mæland, Høyre; Knut Andvik, Fremskrittspartiet; Harald Moskvil, Miljøpartiet De Grønne og Maren Njøs Kurdøl, Rødt.

Konferansen vedtok uttalelser om:

- Arbeid i endring
- Avvikle helseforetakene og gjeninnføre sykehusene under folkevalgt styring
- Forby bemanningsbransjen
- Støtte til de ansatte i Aleris
- Stopp rasingen av helsetjenestene i Telemark
- Kollektivtrafikk i egenregi
- LO heier på at venstresiden i det nye fylket Vestfold og Telemark får flertall
- Krav om norske lønns- og arbeidsvilkår

Høstkonferansen var også felles med Telemark og ble avholdt på Scandic Park Sandefjord i perioden 24.–25. oktober. Konferansen hadde 105 deltakere.

Temaene her var:

- Den fagligpolitiske situasjonen v/LO-sekretær Julie Lødrup
- Prosjektet «Helt med» v/prosjektrådgivere Audun Moen og Elisabeth Askjer Nordahl
- Ungdomssekretærenes kvarter v/Li-Mei Berglid og Roar Howlid
- Fellesforbundets innleiekampanje – det nytter! v/Jan Hagen, Fellesforbundet
- Tips-koordinator v/Harald Olsen, distriktskontoret
- Medbyggerne i videregående skole v/Ivar Sætre, Fellesforbundet
- Fagforbundets, FOs og HKs satsing på heltid og seriøsitet v/Marianne Nilsen Skjønstad, Fagforbundet. Anne Lise Karlsen, Handel og Kontor og Oddvar Gran, FO
- LOfavør med spesielt fokus på ny boliglånssatsing og samleforsikring v/Jakob Tveit, LOfavør-administrasjonen
- Nye Vestfold og Telemark – muligheter og utfordringer v/prosjektleder Jan Sivert Jøsendal

- Ny felles fagskole i Vestfold og Telemark v/prosjektleder for den nye Fagskolen Vestfold og Telemark, Jens Christian Tysted og Arvid Ellingsen fra LOs samfunnspolitiske avdeling

Konferansen vedtok uttalelser om:

- LO Vestfold og Telemark tar sterk avstand fra regjeringens gjentatte angrep på de som har minst
- LO mener at arbeidet med å begrense innleie må intensiveres
- LO har forventninger til den politiske ledelsen av det nye fylket
- Forventninger til arbeidet med heltid etter kommune- og fylkestingsvalget
- Helt med! Et arbeidsliv for mennesker med utviklingshemming
- Kampen om kraftpengene
- Sykehus for alle
- Stans sentralisering av skatteoppkreving og tingrettene
- Selvstyre og demokrati
- Stopp Tyrkias brutale angrep på kurderne og folket i Rojava/Nord-Syria
- Fortsatt høyt fokus på karbonfangst
- Hold barnetrygden utenfor beregningen av sosialhjelp

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget har bestått av: Ellen Grønseth, NNN (leder); Liv Sigrund Holmberg, Fagforbundet; Marit Olsen, Handel og Kontor og Mette Clifton, Fagforbundet. Varamedlemmer er Kåre Karlsen, EL og IT Forbundet; Vigdis Bakke, Handel og Kontor; Merete Dahl, Fagforbundet. I tillegg møter distriktssekretær og organisasjonsmedarbeider.

Utvalget var representert både på vårens og høstens regionkonferanser. Det har, av forskjellige årsaker, vært liten aktivitet i utvalget dette året.

Utvalget har i perioden hatt to møter sammen med utvalget i Telemark. En uttalelse ble, etter høstens regionkonferanse, skrevet av begge utvalgene om krisesentrene i Norge.

UNGDOMSUTVALGET

Ungdomsutvalget besto i starten av året av tolv medlemmer, og én representant fra AUF i Vestfold.

I desember 2019 består utvalget av åtte medlemmer fordelt på følgende forbund: Fagforbundet; Fellesforbundet; Norsk Arbeidsmandsforbund; Norsk Sjømannsforbund; Norsk Tjenestemannslag og en representant for fylkesstyret til AUF i Vestfold.

Både leder og nestleder gikk ut av utvalget i løpet av året. Det er nå ingen leder eller nestleder i utvalget. Det blir valgt felles ledelse for ungdomsutvalget i nye Vestfold og Telemark i januar 2020.

Ungdomsutvalget har hatt fem møter hvor diverse saker er blitt behandlet.

Planen for 2019 ble lagt i januar og revidert gjennom året.

Ungdomsutvalget har hatt fire stands på Universitetet i Sør-Øst-Norge, Campus Vestfold og vært ute på en del skolebesøk – både alene og sammen med AUF.

To representanter fra utvalget deltok på både vårens og høstens regionkonferanse.

LOs sommerpatrulje

Sommerpatruljen ble gjennomført i uke 27. Det var en vellykket patrulje, med mange besøk. Vi var totalt 41 deltakere, noe lavere enn i 2018, som besøkte 202 bedrifter. 41,1 % av bedriftene hadde brudd på arbeidsmiljøloven, noe som er en oppgang siden 2018.

Forkurset til patruljen ble holdt i juni. Sommerpatruljen var også synlig i media og på radio.

Lærlingepatrolje

Lærlingepatroljen ble arrangert for første gang i november. I Vestfold var det elleve deltakere – færre enn forventet.

Det ble få besøk, men de besøkene som var, var gode.

Vi har hatt en god evaluering, og satser på bedre resultater, kommunikasjon og gjennomføring neste år.

Ungdomsarbeid generelt

Det har vært flere vellykkede skolebesøk i fylket, enten av bare LO eller sammen med et forbund. Vi har besøkt ungdomsskoler, videregående skoler og har jevnlig stands på Universitetet i Sør-Øst-Norge, Campus Vestfold.

Vi har også et godt samarbeid med NAV og Jobb Intro hvor vi

holder foredrag for unge som har falt ut av arbeidslivet. Samarbeidet med AUF er godt og fruktbart for begge organisasjoner.

LOFAVØR-KOMITEEN

Utvalget består pr. 31.12.2019 av: Vidar-Lorang Larsen, LO Stat; Morten Magnussen, Fellesforbundet (fram til sommeren); Ivar Sæthre, Fellesforbundet (fra august 2019); Hilde Sørдалen, Fagforbundet Tønsberg; Kåre Karlsen, EL og IT Forbundet; Bjørg Marit Sollie, SpareBank 1 Buskerud-Vestfold; Harald Olsen, distriktssekretær; Lilli Knutsen, organisasjonsmedarbeider.

LOfavør-produktene ble synliggjort og markedsført på LO-stands gjennom året.

OPPLYSNINGSVIRKSOMHET

I hovedsak sender vi ut invitasjoner/innkallinger til div. konferanser, kurs og møter til lederne ved forbundskontorene, i fagforeningene og LOs lokale organisasjonsledd, hovedsakelig i LO Vestfolds regi. Der det er naturlig, sender vi også til lederne i våre utvalg, eksempelvis LOfavør og til representanter som er oppnevnt av LO i de forskjellige råd og utvalg.

FAGLIGPOLITISK ARBEID

Vi har et godt fagligpolitisk arbeid på fylkesplan, og i noen av lokalorganisasjonene har det vært aktivitet i forbindelse med fagligpolitisk arbeid. Vi har et godt samarbeid med Vestfold Arbeiderparti og et godt relatert fagligpolitisk samarbeid i samarbeidskomiteen. Fram til mars 2019 har Vestfold Arbeiderparti ledet komiteen, og fra mars 2019 har LO Vestfold og Telemark, med hovedansvar på kontoret i Telemark, tatt over ledelsen. Dette med bakgrunn i beslutningene om at både partiene og LO-kontorene skulle slås sammen. Grunnet valgkamp og sammenslåingsprosesser har det ikke vært så stor møteaktivitet på høsten 2019. Det skal velges nye folk til en ny felles komité for 2020.

VALGKAMP

For første gang valgte vi et felles valgkamputvalg for LO Vestfold og Telemark. Dette fungerte godt, ga mer inspirasjon i valgkampen og

førte til en høyere aktivitet enn på mange år. Det var flere forbund som var aktive, og det deltok flere tillitsvalgte aktivt i valgkampen. Vestfold valgte å frikjøpe vår faglige kandidat på Arbeiderpartiets fylkesliste, Hilde Elgesem Andersen (Fellesforbundet), fra 1. august og fram til valget. Spesielt gledelig var det at Fellesforbundet var mer aktiv enn tidligere, selv om vi fortsatt savner at flere forbund er aktive. Selv om vi kunne ønsket et enda bedre valgresultat for det nye fylket, gjorde vi det bedre enn landsgjennomsnittet, og venstresiden fikk flertall. Sp fikk fylkesordføreren og Ap fikk varaordføreren.

ARBEID I UTVALG

Distriktssekretæren sitter i styringsgruppen for Medbyggerne. I prosjektgruppene sitter Rolf-Geir Hillestad (FF) i Tipssamarbeidet, Rune Mathiassen (Fagforbundet) i Hvite bygg og Ivar Sæthre (Fellesforbundet) i gruppen for forebyggende i videregående skole.

Det andre prosjektet kontoret er sterkt inne i, er arbeidet for å få flere unge voksne i fast arbeid. Her sitter fylkeskommunen, NAV, KS, NHO og LO sammen, for å se hvordan man kan bedre de dårlige tallene i Vestfold. Distriktssekretæren sitter i styringsgruppen og ungdomssekretæren sitter i arbeidsgruppen som ser på tiltak. I arbeidsgruppe to, som ser på forskning, sitter Monica Øren fra NTL/NAV.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

LO Vestfold er representert i en rekke utvalg på fylkesplan, både i regi av fylkeskommunen og Fylkesmannen.

Blant annet kan nevnes:

- Hovedutvalg for utdanning
- Hovedutvalg for kultur, idrett og folkehelse
- Hovedutvalg for samferdsel og areal
- Hovedutvalg for klima, energi og næring
- Yrkesopplæringsnemnda
- Fagskolestyret Vestfold
- Samfunnskontrakten
- Styringsgruppe for «flere unge i fast arbeid»
- God oppvekst

- Fylkesmannens utvalg mot økonomisk kriminalitet, «Medbyggerne»
- Arbeidsgruppe mot økonomisk kriminalitet
- Partnerskapskonferansen
- TV-aksjonen
- SMSØ
- Arbeiderbevegelsens Arkiv i Vestfold
- HV distriktsråd – distriktsrådet Oslofjord Heimevernsdistrikt 01
- Statsetatssjefsmøte
- Verdiskaping Vestfold
- Plattform Vestfold
- Regional plan for helhetlig opplæring

LOs distriktskontor har et godt samarbeid med NAV. Vi har deltatt på aktuelle møter og konferanser.

AVSLUTNING

Samarbeidet med de ulike organisasjonsleddene, ulike organer i fylkeskommunen, NHO og Vestfold Arbeiderparti, har vært godt. Etter at LO fattet sine vedtak om sammenslåing, er nå tidligere distriktssekretær i Telemark, Irene Bordier Haukedal, blitt regionleder for det nye fylket, og tidligere distriktssekretær Harald Olsen blitt regionnestleder. Det vil i 2020 bli jobbet videre med å samlokalisere de to tidligere fylkene i Porsgrunn sammen med andre forbund i LO. Det vil fortsatt være kontorplass i Tønsberg for å ivareta hele regionen på en god måte.

Telemark

ORGANISASJONSOVERSIKT

Fagforeninger: ca. 86.

Lokalorganisasjoner: 5.

REGIONRÅDET

Regionrådet for Telemark består av representanter fra følgende forbund:
Fagforbundet; Fellesforbundet; Fellesorganisasjonen; Handel og

Kontor; Norsk Arbeidsmandsforbund; EL og IT Forbundet; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund; Norsk Jernbaneforbund; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Industri Energi; Postkom; Skolenes landsforbund; Norsk Tjenestemannslag; Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019); Creo og representanter fra lokalorganisasjonen. I tillegg møter LO Telemarks representant i styret til Telemark Arbeiderparti, LO Telemarks representant i LOs representantskap, LOs ungdomssekretær og organisasjonsmedarbeider (sekretær for regionrådet).

Regionrådet har gjennom året hatt møtene sine sammen med regionrådet i LO Vestfold. Rådene har hatt tre møter og samarbeider godt. Rådet har valgt å oppnevne et arbeidsutvalg på fire personer som samarbeider med distriktskontoret i planlegging av rådsmøtene.

REGIONKONFERANSER

Vårkonferansen ble arrangert 7.-8. mars på Quality Hotel Skjærgården i Langesund. Denne konferansen ble arrangert sammen med LO i Vestfold. Det var 113 deltakere på konferansen, hvorav 79 hadde stemmerett. Fra Telemark var tre av fem lokalorganisasjoner representert.

Hovedtemaene på konferansen var:

- Fagligpolitisk innledning v/Kristin Sæther, LO-sekretær
- Ungdom som faller utenfor utdanning og arbeid – presentasjon av tiltak som virker v/Monica Øren (NAV Re), Mette Bunting (USN), Lise Cathrine Thomassen (NAV Færder)
- Ungdommens rolle og arbeid i LO og forbundene v/ungdomssekretærene
- Mulighet for medlemskap i LO selv om du ikke har vært i arbeid (gjelder både ungdom og andre) v/Alexander Lien, LO Øst- og Midt-Telemark.
- LOfavør v/Bjørg Marit Sollie, SB1 Buskerud/Vestfold
- Tillitsvalgtsåret 2019 v/Kristin Sæther og Harald Olsen
- Valgkampdebatt ledet av Thor Øistein Eriksen, tidligere NRK-journalist. De som deltok i debatten var: Tone Berge-Hansen, Arbeiderpartiet; Ådne Naper, SV Telemark; Kathrine Kleveland, Senterpartiet; Edvard Mæland, Høyre; Knut Andvik, Fremskrittspartiet;

Harald Moskvil, Miljøpartiet De Grønne og Maren Njøs Kurdøl,
Rødt.

Det ble vedtatt følgende uttalelser:

- Arbeid i endring
- Avvikle helseforetakene og gjeninnføre sykehusene under folkevalgt styring
- Forby bemanningsbransjen
- Kollektivtrafikk i egenregi
- Krav om norske lønns- og arbeidsvilkår
- LO heier på venstresiden i det nye fylket Vestfold og Telemark
- Stopp raseringen av helsetjenestene i Telemark
- Støtte til de ansatte i Aleris

Høstkonferansen ble arrangert 24.–25. oktober på Scandic Park Sandefjord, sammen med LO Vestfold.

Det var totalt fra begge fylker 105 deltakere, hvorav 70 valgte med stemmerett. Tre av fem av lokalorganisasjonene var representert.

Hovedtemaene på konferansen var:

- Fagligpolitisk innledning v/LO-sekretær Julie Lødrup
- «Helt med» v/prosjektets rådgivere Audun Moen og Elisabet Askjer Nordahl
- Ungdomssekretærenes kvarter v/ungdomssekretærene
- Fellesforbundets innleie-kampanje – det nytter! v/Jan Hagen (Fellesforbundet)
- Tips-koordinatoren v/Harald Olsen, LOs distriktssekretær i Vestfold
- Medbyggerne i videregående skole v/Ivar Sætre (Fellesforbundet)
- Fagforbundets, FOs og HKs satsing på heltid og seriøsitet v/Marianne Nilsen Skjønstad (Fagforbundet Telemark), Anne Lise Karlsen (Telemark Handel og Kontor) og Oddvar Gran (Fellesorganisasjonen Telemark)
- LOfavør med spesielt fokus på ny boliglåns-satsing og samleforsikring v/Jakob Tveit, LOfavør-administrasjonen
- Nye Vestfold og Telemark – muligheter og utfordringer v/prosjektleder Jan Sivert Jøsendal
- Ny felles fagskole i Vestfold og Telemark v/prosjektleder for den

nye Fagskolen Vestfold og Telemark, Jens Christian Tysted, og Arvid Ellingsen fra LOs samfunnspolitiske avdeling

Det ble vedtatt følgende uttalelser:

- LO Vestfold og Telemark tar sterk avstand fra regjeringens gjen-tatte angrep på de som har minst
- LO mener at arbeidet med å begrense innleie må intensiveres
- LO har forventninger til den politiske ledelsen av det nye fylket
- Forventninger til arbeidet med heltid etter kommune- og fylkes-tingsvalget
- Helt med! Et arbeidsliv for mennesker med utviklingshemming
- Kampen om kraftpengene
- Sykehus for alle
- Stans sentralisering av skatteoppkreving og tingrettene
- Selvstyre og demokrati
- Stopp Tyrkias brutale angrep på kurderne og folket i Rojava/Nord-Syria
- Fortsatt høyt fokus på karbonfangst
- Hold barnetrygden utenfor beregning av sosialhjelp

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget består pr. 31.12.2019 av: Jan Petter Gurholt, Fellesforbundet; Linda Pettersen, Fellesorganisasjonen; Guri Holdte, Fellesorganisasjonen; Carol Rasmussen, Fagforbundet.

Utvalget har hatt ett møte alene i Telemark og to møter i samarbeid med det familie- og likestillingspolitiske utvalget i Vestfold. Etter regionkonferansen i høst skrev utvalgene en felles uttalelse om krisesentrene i Norge.

UNGDOMSUTVALGET

Utvalget består pr. 31.12.2019 av: Torjus Bjørnerud Norschau, EL og IT Forbundet; Robert Magnussen, EL og IT Forbundet; Arnfinn Hansen, Industri Energi; Johann Halvorsrød, Industri Energi; Robin Gisholt, Industri Energi; Brede Bjerkseth, Fellesforbundet; Silje Sørensen, Fellesforbundet; Live Brenna Løvheim, Fellesforbundet; Vilde Athena Berg-Nilsen, Fagforbundet; Emma Li Humlegård, Fagforbundet; Kristine Kaspara Hallerud Akselsen, Fagforbundet; Konstanse Marie

Alvær Andreassen, Fagforbundet; Tanya Gisholt, Fellesorganisasjonen; Nadia Marlen Solberg, Fellesorganisasjonen; Kasper Valjord Christensen, Handel og Kontor.

I tillegg møter Nikolai Sti Ravlum og Kristoffer Stenbakk fra AUF.

Det er fremdeles ønskelig med representanter fra flere forbund.

Ungdomsutvalget har gjennomført fem utvalgsmøter, i tillegg til møtene i 1. mai-komiteen og fylkesstyremøtene i AUF. Representanter fra LOs ungdomsutvalg har også deltatt på stand med LOs studentservice og tatt del i studentarrangementene på Studenthuset Fabrikken, deltatt på regionkonferansene og hatt felles julebord med LOs ungdomsutvalg i Vestfold.

Studentarbeid

Det har vært gjennomført stand ved studiestart på USN ved avdelingene Porsgrunn, Bø og Notodden. Det har ellers vært gjennomført månedlige studentservice-stands på disse studiestedene. Videre er det gjennomført stand på yrkesmessa på Dalen (Vest-Telemark). Vi har også opprettet et formelt samarbeid med Studenthuset Fabrikken i Porsgrunn, og har et LO-arrangement der den første onsdagen hver måned. Dette samarbeidet er foreløpig en prøveordning som gjelder fra september 2019 til juni 2020. Vi satser på å få dette videreført. Forbundene som har hatt delansvar med LO på disse arrangementene, har foreløpig vært Fellesorganisasjonen og Industri Energi. Det ble også arrangert en 1. mai-quiz for studenter på Fabrikken 1. mai. LO har også deltatt på karrieredagen for ingeniører på USN.

1. mai-arrangement

1. mai videreførte vi familiearrangementet i Porsgrunn og i Skien. Familiearrangementet er nå en integrert del av 1. mai-arrangementet til LO Grenland.

Pride

Ungdomsutvalget satte opp buss fra Skien/Porsgrunn til Oslo for å få med folk til å gå under LOs parole i Pride-toget. Dette var en fortsettelse av samarbeidet med organisasjonene FRI og Skeiv ungdom, som vi også vil fortsette med framover. Denne gangen var bussen så

full at vi måtte ha en større buss (med 55 seter) og sette opp folk på ventelister.

LO Telemark deltok også i Skien Pride, og har skaffet egen LO-Pride-parole for LO Vestfold og Telemark.

LOs sommerpatrulje

LOs sommerpatrulje ble i år gjennomført i uke 27 (med en ekstra dag i uke 28), med bra deltakelse fra forbundene (men det er rom for forbedringer, og vi er allerede i dialog med forbundene om dette). Det var 62 deltakere ute på veien gjennom hele uka. På seks dager besøkte vi totalt 117 bedrifter. Vi oppdaget til sammen 118 brudd på arbeidsmiljøloven, fordelt på 19 bedrifter, hvor 48 av disse omhandler brudd på manglende informasjon om verneombud. Dette er meldt videre til Arbeidstilsynet. Under sommerpatruljen vervet vi 11 nye medlemmer. Nedgangen i antall bedriftsbesøk skyldes i stor grad den nye rapporteringsmåten. LO Telemark har allerede tatt dette opp med de ansvarlige for sommerpatruljen, og bedt dem om å ta opp med forbundene om rapporteringen skal være så omfattende når konsekvensen er at antall bedrifter vi får besøkt, går ned.

LO Telemark har ellers god dialog med Arbeidstilsynet, og gjennomførte et møte både i forkant og etterkant av sommerpatruljen. Det ble arrangert et todagers sommerpatruljekurs i forkant av patruljen, i samarbeid med LO Vestfold.

Julepatrulje

I desember arrangerte LO Telemark LOs julepatrulje for femte året på rad. Det var et positivt tiltak, der vi traff ansatte i ulike bedrifter og bransjer. Under LOs julepatrulje ble det delt ut informasjon om arbeidsrettigheter og LO-effekter. Vi hadde fire deltakere og nådde til sammen cirka 600 ansatte.

Annet

Ungdomssekretæren har holdt foredrag om plikter og rettigheter i arbeidslivet for grunnskole- og videregående elever, under lærlingesamlinger, hos NAV, Podium, AS3 Employment og for voksenopplæringen på Folkeuniversitetet i Skien kommune. LOs ungdomssekretær i Telemark har også fortsatt det gode samarbeidet med elev- og

lærlingeombudet i Telemark og Arbeidstilsynet om felles foredrag i plikter og rettigheter i arbeidslivet.

LOs ungdomsutvalg i Telemark samarbeider godt med AUF i Telemark. Vi deltar på hverandres møter og har hatt en felles temakveld om arbeidsrettigheter og den norske modellen. Det er også godt oppmøte fra AUF på LOs 1. mai-arrangement, i LO-Radioen og under sommerpatruljen. LOs ungdomsutvalg i Telemark er med på radiosendingen «LO-Radioen» hver lørdag fra kl. 12.00–14.00 på Radio Grenlands frekvens. Dette støttes økonomisk av LO Grenland.

LOFAVØR-KOMITEEN

Komiteen har bestått av: Morten Ruud, SpareBank 1 Telemark; Anita Sandelin, SpareBank 1 Telemark; Morgan Andersen, Fagforbundet; Oddvar Gran, Fellesorganisasjonen; Bjørn Skogen, EL og IT Forbundet; Erik Hørsrud, Fellesforbundet; Ingeborg Kivle, Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund og distriktssekretæren, ungdomssekretæren og organisasjonsmedarbeideren fra LO. Komiteen ledes av organisasjonsmedarbeideren i LO.

Det har vært holdt en del foredrag om LOfavør-fordelene gjennom året. Ofte reiser LO Telemark og representanter fra SpareBank 1 Telemark ut sammen, noen ganger reiser hver av dem alene ut på informasjonsmøter.

LOfavør-produktene ble markedsført godt på LOs stand på Dyrskun i Seljord 13.–15. september.

FAGLIGPOLITISK ARBEID

Det fagligpolitiske arbeidet har skjedd gjennom møtene i samarbeidskomiteen og ved deltakelse i styremøter i Telemark Arbeiderparti. Olaug Skau, leder i Fagforbundet i fylkeskommunen, er LOs representant i styret, mens distriktssekretæren møter som tiltredende til styret.

Samarbeidskomiteen med Telemark Arbeiderparti fungerer godt, med møter ca. annenhver måned. De viktigste sakene har vært valgkamp, sammenslåing av Vestfold og Telemark, videregående opplæring og prøvenemnder, kampen mot sosial dumping og for et seriøst arbeidsliv og næringsutvikling.

Samarbeidet mellom distriktskontor og partikontor fungerer meget godt.

Distriktssekretæren var delegat fra Telemark på Arbeiderpartiets landsmøte.

I samarbeid med LO Vestfold har vi arbeidet aktivt for å sette LOs preg på partiets arbeid med å etablere seg som felles parti i det nye fylket. Distriktssekretæren i Vestfold har vært LOs representant i valgkomiteen i forkant av stiftelsesmøtet for Vestfold og Telemark Arbeiderparti.

KOMMUNE- OG FYLKESTINGSVALGET

Distriktskontoret konsentrerte seg om fylkestingsvalget og drev aktiv valgkamp for at partiene til venstre skulle styre det nye fylket. Vi hadde to fagligpolitiske kandidater på Arbeiderpartiets liste, og begge ble valgt inn i fylkestinget. Dette var Irene Bordier Haukedal og Hilde Elgesem Andersen.

Valgkampaktivitetene var først og fremst portaksjoner på medlemsbedrifter i samarbeid med forbundene, og stands på kjøpesenter.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Distriktssekretæren har vært leder i Yrkesopplæringsnemnda hele året. Ny y-nemnd ble valgt i fylkestinget i november og Irene Bordier Haukedal og Ivar Sætre representerer LO i Vestfold og Telemark.

Organisasjonsmedarbeideren har representert Arbeiderpartiet i Telemark fylkesting og hovedutvalget for kompetanse. Etter valget ble de nye fylkestingsrepresentantene fordelt slik at Irene Bordier Haukedal fikk hovedutvalget for næring og reiseliv mens Hilde Elgesem Andersen fikk hovedutvalget for klima, areal og plan. I tillegg ble Harald Olsen varamedlem til hovedutvalget for utdanning.

Organisasjonsmedarbeideren har deltatt i styringsgruppen for Klimaplanarbeidet for Telemark fylkeskommune og styringsgruppen for Bybane Grenland.

Det har vært god aktivitet i IA-rådet, og vi har valgt å videreføre samarbeidet, selv om den nye IA-avtalen ikke inneholder bestemmelser om IA-råd. Vi har flere velfungerende nettverk, som Industriclus-teret Grenland og Teknologinettverket Telemark, som har høy aktivitet. Disse er i løpet av året blitt slått sammen til Green Industrial

Cluster, som skal inkludere industriaktører i hele det nye fylket. Det har vært høy aktivitet knyttet til HF-prosjekter, regional næringsutvikling og samferdsel. Distriktssekretæren har vært leder av SMSØ i Telemark og styremedlem i Ungt Entreprenørskap i fylket, og det har vært jobbet med å utvide Medbyggerne i Vestfold til hele det nye fylket. Det blir endringer i forbindelse med fylkessammenslåingen i de fleste av disse nettverkene.

Distriktssekretæren er styremedlem i styret for Norsk Industriarbeidermuseum, og har møtt i LO-utvalget for LO-koordinatoren på Nye Veier Rugtvedt-Dørdal.

Alle tre på kontoret har deltatt på ulike arrangement i Ungt Entreprenørskaps regi gjennom hele året, både Vårt Lokalsamfunn og elev-, ungdoms- og studentbedriftsmesterskap.

ANDRE SAKER

LO var som vanlig meget synlig både på Notodden Bluesfestival første helgen i august og på Dyrsku'n i Seljord andre helgen i september.

Sykehuset Telemark og verdensarvstatusen for Rjukan og Notodden var også i 2019 viktige arbeidsområder for oss.

Tillitsvalgtåret blir markert med konferanse i januar 2020.

Ellers har arbeidet i 2019 vært preget av at Vestfold og Telemark slås sammen til ett fylke 1.1.2020. Det får betydning for både arbeidslivet, politikk og LOs og forbundenes organisering.

Når det gjelder framtidig lokalisering av regionkontoret til LO Vestfold og Telemark, har vi samarbeidet med Fagforbundet for å etablere et enda større fellesskap. Konkret er det et ønske om et stort arbeiderbevegelsens hus i Porsgrunn med både LO, forbund og partier. Vi har, på tross av mange befaringer og møter, ikke landet på ny felles lokalisering, men vi samarbeider videre, spesielt med Fagforbundet, for å få en avklaring så tidlig som mulig i 2020.

Vi har jobbet mye med å etablere et felles arbeidsmiljø på det nye regionkontoret.

Agder

ORGANISASJONSOVERSIKT

LO Agder har tre lokalorganisasjoner med totalt 36 727 medlemmer. Det er 65 fagforeninger.

REGIONRÅDET

Regionrådet består av én fra hver lokalorganisasjon LO Kristiansand og omegn, LO Lister og LO Østre Agder og to representanter til LOS representantskap.

I tillegg er følgende forbund representert: Fellesorganisasjonen; Norsk Arbeidsmandsforbund; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Postkom; Norsk Sjømannsforbund; Skolenes landsforbund; Creo; EL og IT Forbundet; Handel og Kontor; Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Norsk Tjenestemannslag; Fagforbundet; Fellesforbundet; Industri Energi og Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019).

Det har vært avholdt tre møter, og én samling fra lunsj til lunsj.

REGIONKONFERANSER

Det er avholdt to regionkonferanser for Agder.

Tema på vårkonferansen:

- Den fagligpolitiske situasjonen v/Roger Heimli, LOs ledelse
- Rekruttering og organisering i LO v/Bård Nylund, LO
- HF-Virke-Samfo v/Renate Klopp, Anja Gabrielsen og Rune Bugten, LO
- Fylkes- og kommunevalgkamp v/Gro Bråten, Ap's fylkesordfører-kandidat, Mirell Høyser-Berntsen, SVs fylkesordfører-kandidat, Per Åge Nilsen og Audun Øvrebø, partisekretærer
- Sommerpatruljen 2019 v/Thomas Hansen og Ingelin Bergvall
- A-krim, åpning v/Kjell Arne Andersen, EL og IT Forbundet Agder
- Arbeidsinnvandring, sosial dumping og arbeidslivskriminalitet – et historisk tilbakeblikk på de siste 20 årene v/Line Eldring, rådgiver Fellesforbundet og medforfatter av boka *Løsarbeidersamfunnet*

- Presentasjon av A-krimsentret i Agder og deres arbeid v/Marco Verberne og Jan Kåre Eriksen
- Byggherrens utfordringer og tiltak mot arbeidskriminalitet v/Nils Kristian Aarsland, Kristiansand kommune
- Profitt i velferden v/Linn Herning, daglig leder for For velferdstaten
- Hvordan kan fagbevegelse på Sørlandet bidra i kampen mot arbeidskriminalitet v/dirigentene

Tema på høstkonferansen:

- Den fagligpolitiske situasjonen v/Are Tomasgard, LOs ledelse, og Jonas Gahr Støre, Ap's ledelse
- Regionalisering og LOs oppbygging + nye retningslinjer for regionråd og regionkonferansen v/Kim-Louis Belaska, LO
- Serviceprosjektet v/Onur Safak Johansen, LO
- LOfavør v/Runa Bolstad og Jakob Tveit, LO
- Sommerpatruljen og lærlingepatruljen v/Fidan Mamedova og Ingelin Bergvall
- Norsk Folkehjelp v/Anne Åsheim
- Fair play v/Christian Justvik, FF avd 3
- Agder Kompetanseforum v/Agnes Norgaard, LO Agder
- Agder fylkeskommune, v/ Gro Bråten, Ap
- Fagopplæring i Agder og fagbrev på jobb v/Tove Karlsrud, Vest-Agder fylkeskommune
- Fagopplæring i Agder – høyere yrkesfaglig utdanning v/Per Høyum, studieleder Sørlandets Fagskole
- Drømmejobben v/Kirsten Mauland, KS
- Mesterbrev v/Heidi Tveide, Mesterbrev

Det ble vedtatt åtte uttalelser.

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget i Agder har bestått av åtte representanter. Det har vært avholdt sju møter. Det er holdt en konferanse over to dager i november med tema «heltid».

UNGDOMSUTVALGET

Utvalget består av 12 styremedlemmer fra forskjellige forbund, 3 varamedlemmer og 1 studentrepresentant. Det ble avholdt ca. 10 utvalgsmøter. Vi hadde sommerpatrolje seks dager og lærlingepatrolje fem dager. Forbund som var med er: Fagforbundet, Fellesforbundet, Postkom og Industri Energi.

Vi har jevnlig skolebesøk i hele Agder, og vi kommer til å ha flere skolebesøk i Agder etter nyttår. Vi hadde stand både på UiA Kristiansand og i Grimstad ca. en gang i mnd., og en fagligpolitisk konferanse på høsten med bra oppmøte.

Studentarbeid

Studentprosjektet i Agder ble implementert for fullt i 2019, og resulterte i stiftelsen av studentorganisasjonen LO-studentene UiA i mai. I forkant av stiftelsen ble det gjennomført jevnliges stands på UiA i Grimstad og i Kristiansand, temakveld om arbeidslivet utenfor studentboblen ved UiA Krs og et fellesarrangement med konkurrerende forbund overfor ingeniørstudentene ved UiA Grimstad. I Grimstad er våre konkurrenter godt etablerte, og det har derfor vært vanskelig å etablere et eget LO studentstyre.

LO-studentene ble stiftet ved Campus Kristiansand, og styret har 12 medlemmer, hvor 8 av disse ble medlem i LO ved stiftelse. Ved universitetet i Kristiansand har stiftelsen av LO-studentene trappet opp stand-aktiviteten betraktelig. Målet er å stifte et komplimentært styre i Grimstad i løpet av 2020.

Det nye studentstyret har deltatt på grunnskoloring og fagligpolitisk ungdomskonferanse i regi av ungdomsutvalget i Agder. Styret har i samarbeid med ungdomssekretær arrangert hytteturskoloring for nye studentmedlemmer, et kurs som rekrutterte ti nye medlemmer. I tillegg har styret deltatt på studiestart både ved Campus Kristiansand og Grimstad, gjennomført studiestartaktiviteter for studenter ved UiA og deltatt på Karrieredagen på UiA Kristiansand – foruten jevnlig stand-aktivitet ved UiA Campus Kristiansand og Campus Grimstad. Det har blitt arrangert eksamenspatrolje med give away-gaveposer og eksamens-destress for studenter under eksamenstiden. Studentstyret startet offisielle styremøter i august, og har siden det gjennomført seks styremøter.

LOFAVØR-KOMITEEN

LOfavør-komiteen i Agder består av sju representanter fra forbundene og tre fra banken. I tillegg er distriktssekretær leder, ungdomssekretærene tiltrer og organisasjonsmedarbeider er sekretær for utvalget. Det er avholdt tre møter. Det har vært LOfavør-kurs for tillitsvalgte ved Dyreparken Hotell i mai. I tillegg har komiteen avviklet flere LOfavør-kvelder i både Aust- og Vest-Agder. Komiteen har deltatt på LOfavørs fylkeskonferanse.

FAGLIGPOLITISK SAMARBEID

Distriktskontoret har et godt fagligpolitisk samarbeid med Arbeiderpartiet. Representanter fra Arbeiderpartiet og SV inviteres til regionkonferansen. Distriktssekretær har vært nestleder i nominasjonskomiteen for Agder, og er sekretær for Samarbeidskomiteen i Agder. Det har vært gjennomført fagligpolitiske samlinger ute i regionen. Det har vært mandagsmøter med tillitsvalgte og politikere, og deltakelse på 1. mai-arrangement.

ARENDALSUKA

Distriktssekretæren sitter i rådet for Arendalsuka. LO har dobbel stand, bemannet med tillitsvalgte fra de fleste LO-forbundene i Aust- og Vest-Agder. I tillegg var flere sentrale tillitsvalgte og forbundsledere innom standen. LO og forbundene hadde Bankgården hele uka med godt besøkte arrangementer både på dag- og kveldstid under hele uka.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

- Yrkesopplæringsnemnda i Aust- og Vest-Agder
- Samarbeidskomiteen i Agder
- Aust-Agder Arbeiderparti, styret
- SSL – Sørlandets samferdselsløft
- TV-aksjonen
- IA-rådet i Aust- og Vest-Agder
- Samarbeidsforum mot svart økonomi (SMSØ)
- Rådet for Arendalsuka
- Utdeling av fag-/svennebrev
- Årsmøter i forbundene

- Bygg- og anleggsgruppa m/EL og IT Forbundet, Norsk Arbeidsmandsforbund, Fellesforbundet i Aust- og Vest-Agder
- Likestillingskonferansen på UIA
- Ungt Entreprenørskap Agder
- Likestilt arbeidsliv
- Agderkonferansen
- «Ringer i Vannet»
- Levekårsprosjektet
- A-krimssenteret
- RSA – rådet for samarbeid med arbeidslivet
- Fagskolestyret
- Sørlandet i Oslo
- Jernbaneforum
- Karriereveiledning
- Samfunnskontrakter
- Agderkonferansen
- Arendalsuka

Rogaland

ORGANISASJONSOVERSIKT

I Rogaland har vi fem lokalorganisasjoner. Medlemstallet i enkelte av forbundene viser noe nedgang, men likevel totalt en positiv utvikling gjennom året. Organisasjonsgraden går imidlertid ned.

Distriktskontoret har hatt to samlinger med lokalorganisasjonene i Rogaland, hhv. i mai og november.

REGIONRÅDET

Regionrådet i Rogaland har bestått av representanter fra følgende forbund: EL og IT Forbundet; Fagforbundet; Fellesforbundet; Fellesorganisasjonen; Industri Energi, Handel og Kontor; Creo; Norsk Arbeidsmandsforbund; Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019); Norsk Tjenestemannslag; Postkom; Skolenes landsforbund; LO i Stavanger og Omegn; LO i Sandnes og Gjesdal; LO i Nord-Rogaland

LO på Jæren og LO i Dalane er møtende varaer. Dessuten møter LO Stat, HKs regionleder, Industri Energi, LO Kommune og LOs ungdomsutvalg i Rogaland som observatører.

Rådet har avholdt fem møter.

REGIONKONFERANSER

Vi har hatt to konferanser, 5.–6. mars på Sola og 28.–29. oktober i Egersund. Konferansene ble besøkt av Arbeiderpartiet, SV, Miljøpartiet De Grønne og Rødt.

Regionkonferansen i mars vedtok følgende uttalelser:

- Felles kamp for likelønn
- Vi vil ha ordnede forhold i overnattings- og serveringsbransjen!
- Behold trafikkstasjonene i distriktene
- Forutsigbare rammebetingelser for oljenæringen

Regionkonferansen i oktober vedtok følgende uttalelser:

- Ny regjering 2021
- Fagbrev og styrking av yrkesfag

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget består av: Åse Linda Bakke, Handel og Kontor (leder); Hilde Slotnes, Fellesorganisasjonen; Helge Stølen Reiestad, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Torhild Nesvåg, Fagforbundet og Eirin Sund, LOs distriktskontor Rogaland. Vara: Agush Agushaj, Fagforbundet.

Utvalget har hatt ett møte.

Utvalget har gitt økonomisk støtte til 8. mars-komiteene i Stavanger, Sandnes og Haugesund, samt til «Skambra damer». Eirin Sund holdt innlegg på arrangementet i Stavanger. LO Rogaland var hovedsponsor for «Stavanger på skeivå» i september, hadde to egne arrangementer, stand, og deltok i paraden. Utvalget har også gitt økonomisk støtte til markering/arrangement om ME.

UNGDOMSUTVALGET

Ungdomsutvalget har i 2019 bestått av: Espen Watne (leder), Norsk Transportarbeiderforbund (Fellesforbundet fra 1.6.2019); Pål Tangen (nestleder), Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Jan

Eivind Christensen, Fagforbundet; Tor Sindre Nielsen, Fellesforbundet; Jake Nolasco, Handel og Kontor; Ole André Egge, EL og IT Forbundet; Daniel Gudbrandsen, Norsk Arbeidsmandsforbund; Charlotte Sæbjørnsen, Industri Energi; Tai Nguyen (erstattet av Hanne Kluge i juni), Forbundet for Ledelse og Teknikk. Observatørstatus: Anita Berg (LO Stavanger og omegn), Kenneth Mæland (LO Sandnes og Gjesdal), Remy Penev (LO i Nord Rogaland).

Ungdomsutvalget har avholdt ti ordinære møter i 2019. I tillegg har deler av utvalget deltatt i planleggingsmøter i forkant av konferanser, kurs, sommerpatrulje, og annet som har stått på agendaen. Nedsatte arbeidsgrupper blir brukt gjennom aktivt året.

Av aktiviteter gjennomført i 2019, kan følgende nevnes:

- Skitur for medlemmer, med LOfavør-tema
- Frokost 1. mai
- Deltakelse på LOs student- og ungdomskonferanse på Sørmarka. Ungdommene har fått programtid på begge årets regionkonferanser, og utvalget har satt ungdomsarbeid på agendaen
- Arrangert fagligpolitisk konferanse i samarbeid med Agder-fylkene i forbindelse med valget
- Deltakelse på «Stavanger på skeivå»
- Studentarrangement på UiS med Magne Gundersen fra Luksusfellen.
- Trinn 1 Ungdomskurs i samarbeid med Hordaland og Sogn og Fjordane.
- Skolebesøk: LO har hatt skolebesøk alene, sammen med forbund, besøk på opplæringskontor, i tillegg til egne skolebesøk rettet mot yrkesfag i samarbeid med elev- og lærlingeombudet i fylket
- Sommerpatrulje-kurs
- LOs sommerpatrulje, gjennomført i uke 26
- Lærlingepatrulje i LO-regi, med fem deltakende forbund
- Diverse stands på universitet, høyskoler, fadderfestivalen/studiestart, Utdanningsmessen, yrkesmesser og karrieredager gjennom hele året
- Oppfølging av Facebook-siden vår, hvor vi bl.a. legger ut oppdateringer om aktiviteter og bistår ungdommer som har arbeidslivsrelaterte spørsmål

LOFAVØR-KOMITEEN

Komiteen har bestått av: Inge Vidar Lone, Norsk Transportarbeiderforbund (Fellesforbundet fra 1.6.2019); Arvid Erga, EL og IT Forbundet; Helga Skjeie, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Trond Helland, Fagforbundet; Ole Jarl Madland, Norsk Arbeidsmandsforbund; Terje Håland, Fellesforbundet; Anne Lise Thorske, Handel og Kontor; ungdomssekretær Miriam Sorø og distriktssekretær Eirin Sund, LO Rogaland. I tillegg har SpareBank 1 SR-bank to representanter i komiteen: Lars Enevoldsen og Ole Gilje. Anniken Tjøstheim, LO Rogaland, har fungert som sekretær.

Alle fem lokalorganisasjonene og LOs ungdomsutvalg har hatt LOfavør-arrangement i år. De lokale komiteene er LO Nord-Rogaland, LO Stavanger og omegn, LO Sandnes og Gjesdal, LO Jæren og LO Dalane.

Det har vært varierende frammøte på arrangementene. Uten en så aktiv bankrepresentant som Lars Enevoldsen hadde nok aktiviteten vært enda lavere.

I tillegg har LOfavør-komiteen for Rogaland hatt et åpent frokostmøte med informasjon om nytt i LOfavør for forbundene og lokalorganisasjonene. Det er arrangert gokart-kjøring for unge medlemmer, gjennomført julefrokost, avholdt refleksens dag og gjennomført forskjellige andre arrangement lokalt og i forbundene.

HELE ROGALAND LESER

Også i 2019 har LO Rogaland sittet i styringsgruppen og vært deleier i prosjektet «Hele Rogaland leser», som nok en gang trykket opp og delte gratis ut 40 000 eksemplarer av en bok. Boken i år var *Skamløs* av Amila Bile, Nancy Herz og Sofia Srour. Dette er et godt prosjekt, som bygger utrolig godt opp om LOs gode rykte som kulturaktør.

FAGLIGPOLITISK ARBEID

Samarbeidskomiteen LO-Ap hadde en rekke møter der saker, utspill og koordinering knyttet til valget/valgkampen var hovedtema.

Vi har fått på plass en fast arena for et rødgrønt samarbeid med Ap, SV, Sp, MDG og Rødt. I tillegg har «Fylkesforumet» hatt samarbeidsmøte med Hadia Tajik én gang i måneden.

Kommune- og fylkestingsvalget

En av suksesskriteriene for valget i Rogaland var at vi kom i gang tidlig med planleggingen. Allerede i 2018 samlet de rødgrønne partiene og LO seg, og fikk planlagt felles aktiviteter og arrangement. De faste månedlige møtene med Hadia Tajik og alle forbundslederne våre, med påfølgende bedriftsbesøk, har vært et viktig ledd i den lange valgkampen. Vi har helt bevisst brukt våre folk i Arbeiderpartiet og de rødgrønne partiene lokalt, regionalt og sentralt på våre regionkonferanser for å synliggjøre vår politikk.

Av aktiviteter gjennomført i 2019 i samarbeid med Arbeiderpartiet / de rødgrønne kan nevnes:

Morgenaksjoner:

- 6. august: Forhåndsstemming
- 27. august: Seriositet i arbeidslivet / fellesskap jamfør privatisering
- 3. september: Heltid

Møte med LOs regionleder og partisekretærene:

- 18.11.18: Partisekretærene og den rødgrønne benken på Stortinget
- 9. mai
- 13. juni
- 6. august
- 27. august

Arbeidsplassbesøk:

- 27. august: ProService
- 29. august: Besøk av LO-leder Hans-Christian Gabrielsen til en rekke bedrifter

Kickoff:

- 15. august i Byparken

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Vi prøver å delegere oppgaver til de forbundsområdene oppgavene hører til. Dette er imidlertid ikke enkelt, fordi de må delegeres til tillitsvalgte/ansatte i forbundene som allerede har en belastet hverdag. Derfor er mye som kunne vært delegert, likevel håndtert av oss.

Distriktssekretæren, ungdomssekretæren, organisasjonsmedarbeiderne og representanter fra forbund har deltatt i bl.a. følgende organer:

- Styringsgruppen for VRI
- Rogaland Arbeiderparti, styret og fylkestingsgruppen
- Stiftelsen Rogalandsforskning, nestleder i styret
- Samarbeid mot svart økonomi, SMSØ
- Samarbeidskomiteen LO/Ap i Rogaland
- LOfavør-komiteen i Rogaland
- TV-aksjonen i Rogaland – fylkeskomiteen
- Yrkesopplæringsnemnda i Rogaland fylkeskommune
- Ungt Entreprenørskap Rogaland
- Arena for samhandling med partene for IA-arbeid
- Rådet for samarbeid med arbeidslivet, Universitetet i Stavanger
- Referansegruppe skole/arbeidsliv, Stavanger
- Distriktsrådet HV – Agder – Rogaland
- Styringsgruppa for Hele Rogaland leser – Sølvsberget Stavanger kulturhus
- Voksenopplæringsrådet – fylkesmannen i Rogaland

Hordaland

ORGANISASJONSOVERSIKT

Fylket har seks lokalorganisasjoner med varierende størrelse og aktivitet. LO i Bergen og omland er størst, og organisasjonsområdet omfatter 11 kommuner etter kommunesammenslåingen. Forbundenes lokale ledd i fylket består av alt fra landsdekkende fagforeninger til bedriftsforeninger. I forbindelse med at LO Sogn og Fjordane og Hordaland skal bli LOs regionkontor Vestland, ble LORgnett sammen slått på høsten. Ved årsslutt finnes derfor ikke oppdatert oversikt i LORgnett over antall fagforeninger og medlemmer i Hordaland. For nye Vestland fylke har vi totalt 140 fagforeninger med 66 014 yrkesaktive medlemmer registrert i LORgnett.

REGIONRÅDET

Regionrådet for Hordaland består av representanter fra følgende forbund: Fagforbundet; Fellesforbundet; Fellesorganisasjonen; Handel og Kontor; Norsk Arbeidsmandsforbund; EL og IT Forbundet; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Industri Energi; Postkom; Skolenes landsforbund; Norsk Tjenestemannslag, Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019) og Creo.

Oppsummert har 15 av LOs 25 forbund oppnevnt medlemmer til rådet, herav 12 forbund som jevnlig møter på rådets møter. Lokalorganisasjonene har valgt tre medlemmer til rådet. Rådet ledes av distriktssekretæren.

Regionrådet har avholdt fire møter og behandlet 38 saker.

På slutten av året ble LOs regionråd for Vestland etablert, etter at forbundene hadde gjort nye oppnevninger. Rådet har avholdt ett møte.

REGIONKONFERANSER

Fylkets første regionkonferanse ble avholdt 27. og 28. februar i Bergen, og hadde følgende programposter:

- Åpning og konstituering v/distriktssekretær
- Hvem er arbeideren i Norge, v/rådgiver i LO, Jonas Bals
- Informasjon fra LOs utvalg og samarbeidspartnere (AOF, Spare-Bank 1 SR-Bank, Norsk Folkehjelp, ungdomsutvalget, familie- og likestillingspolitisk utvalg og distriktsrådet for Heimevernet, HV09 Bergenhus)
- Politiske gjester inntar talerstolen (Ap, Sv, Sp, R): Hvordan skal vi ta Vestland videre? med påfølgende debatt
- Tre korte innledninger fra Terje Kollbotn fra LO i Indre Hardanger (om lokalorganisasjonskonferanse i Odda 20.-22. mai og nomineringen av Lars Ove Seljestad til LOs kulturpris), Mads Kleven fra Fellesforbundet ADK Vest (om forbundet og om innleiekampanjen) og Grethe Kvist fra FO (om likelønn og likelønnsaksjonen)
- Den fagligpolitiske situasjonen, v/LO-sekretær Terje Olsson
- Organisasjonsprosjektet LO for alle, v/nestleder org.avd., Gro Jamholdt
- Den politiske situasjonen, valg 2019 v/leder Tankesmien Agenda, Trygve Svensson

Regionkonferansen behandlet og vedtok uttalelsene:

- Diskriminering i soningsforhold på Vestlandet
- Likelønn
- Støtteerklæring til Lars Ove Seljestads kandidatur til LOs kulturpris

Den andre regionkonferansen ble avholdt felles med Sogn og Fjordane 4. og 5. november i Bergen, og hadde følgende programposter:

- Velkommen v/distriktssekretærene Roger Pilskog og Nils P. Støyva
- Den fagligpolitiske situasjonen v/Roger Haga Heimli, 2. nestleder i LO
- Kommune- og fylkestingsvalget 2019. Vurdering av valgresultatet i Vestland fylke. Hvorfor fikk vi store endringer i velgermassen? Innledning v/professor Anne Lise Fimreite, UiB
- Våre vurderinger av valgresultatet? Hvordan utvikle samarbeidet med fagbevegelsen? v/gruppeleder Anne Gine Hestetun (Ap) og fylkesordfører Jon Askeland (Sp)
- Informasjon fra utvalg og samarbeidspartnere (Norsk Folkehjelp, SpareBank 1 SR-Bank, familie- og likestillingspolitisk utvalg i Sogn og Fjordane og Hordaland, ungdomsutvalgene i Sogn og Fjordane og Hordaland, AOF Vestlandet)
- Hjelmeng-utvalget krever like konkurransevilkår for offentlige og private aktører. Kan EØS-avtalen ødelegge velferdsstaten? V/LO-advokat Herdis Helle og utvalgsmedlem / tidligere sjefsøkonom i LO, Stein Reegård
- Kan CO²-fangst og hav-vind gi ny nærings- og industriutvikling på Vestlandet? Hvordan kan dette bli en viktig del av det «grønne skiftet»? Direktør i Aker Solutions, Oskar Graff, og professor ved UiB, Finn Gunnar Nielsen

Regionkonferansen behandlet og vedtok uttalelsene:

- Fleire VTA-plassar i Norge
- Papirløses rett til arbeid

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Medlemmer av utvalget er: Fellesorganisasjonen; Norsk Arbeidsmandsforbund; Handel og Kontor; Fagforbundet. Elise Dåvøy fra LO Hordaland er sekretær for utvalget. I tillegg stiller Vilde Stokken fra LO Hordaland.

Utvalget har avholdt seks utvalgsmøter og behandlet 67 saker. I tillegg er det avholdt møter i arbeidsgrupper om kvinner og soning, Regnbuedagene og i forbindelse med konferansen «Avskaffelse av vold mot kvinner». I arbeidsgruppen for kvinner og soning sitter LO Stat, Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund og Prosjekt Aurora, i tillegg til medlemmer av utvalget. Arbeidsgruppen har også samarbeidet med ruspolitisk råd i Bergen kommune og WayBack.

I 2019 gjennomførte utvalget følgende aktiviteter:

- Utvalget tilsluttet seg Women's March. Leder holdt appell om abortsaken på markeringen
- Laget forslag til oppførselsregler og sendt inn uttalelser til regionkonferansene om diskriminering i soningsforhold på Vestlandet og papirløses rett til arbeid
- Klaget sak om kvinner og soning inn til LDO
- Gikk med paroler som innsatte kvinner hadde malt, på 8. mars
- Arrangerte møte om kvinner og soning under Kvinnefestivalen
- Arrangerte stand i Pride park og var synlige i Regnbueparaden under Regnbuedagene
- Sendte innspill om Norsk Folkehjelp Bergen / Norsk Folkehjelp Solidaritetsungdom Bergen og sekundært FRI Bergen og Hordaland som kandidater til å vinne Bergen kommunes pris for likestilling, inkludering og mangfold
- Arrangerte åpent møte ifm. Mannsdagen
- Konferansen «Avskaffelse av vold mot kvinner. Status og tiltak – hva virker?» ble arrangert 2. desember i forbindelse med FNs internasjonale kampanje for avskaffelse av vold mot kvinner. Det var 150 påmeldte
- Har blitt intervjuet / hatt avisinnlegg i TV2, NRK Hordaland, Bergens Tidende, Bergens Tidende TV, FriFagbevegelse.no og Nordnesrepublikken

UNGDOMSUTVALGET

Utvalget har bestått av: Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019); Norsk Tjenestemannslag; Fellesforbundet; Fagforbundet; Norsk Jernbaneforbund; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund;

Handel og Kontor; Fellesorganisasjonen; EL og IT Forbundet; Norsk Arbeidsmandsforbund; Norsk Lokomotivmannsforbund; Industri Energi og Skolenes landsforbund. Vilde Stokken (LO) har vært sekretær for utvalget. Observatørstatus: NFSU, ungdomspartiene på venstre-siden og ungdomskontaktene i LOs lokalorganisasjoner. De forbundene som har representanter i utvalget, har også møtende vara.

Ungdomsutvalget i Hordaland har avholdt ni møter. Det er også gjennomført en samling med ungdomsutvalget i Sogn og Fjordane, der en har jobbet opp mot et nytt ungdomsutvalg i LO Vestland.

I tillegg har deler av utvalget deltatt i planleggingsmøter i forkant av ulike aksjoner og sommerpatrulje. Nedsatte arbeidsgrupper blir brukt gjennom hele året.

I 2019 gjennomførte ungdomsutvalget følgende aktiviteter:

- Stand på universitet, høyskoler, utdanningsmesser, yrkesmesse og karrieredager
- Arbeidet med prosjektet «LO-Studentene», opprettet dialog med forbund og arrangert temakveld for studenter med Magne Gundersen fra SpareBank 1
- Aksjon natt til 1. mai, hvor Bergen sentrum ble dekorert med 1200 røde flagg
- 1. mai-frokost for engasjerte ungdommer
- Deltakelse i 1. mai-tog, og 1. mai-arrangement på kveldstid med «Venstrealliansen» i Bergen, «Rød på Landmark»
- Medarrangør på møte om Vest-Sahara, Afrikas siste koloni
- Medarrangør av Krystallnatt-markeringen med NFSU, her holdt leder av utvalget appell
- Stått på stand under Pride
- Vaffelaksjoner, også kalt «Tariffvaffel»
- Skolebesøk på vgs
- Sommerpatruljekurs
- Sommerpatrulje kickoff på Torgallmenningen
- LOs sommerpatrulje i Hordaland
- LOs lærlingpatrulje i Hordaland
- Stemmerettspatrulje under valgkamp
- Juleaksjon med bedriftsbesøk og julebord for utvalget
- Mediehåndtering. Ungdomsutvalget styrer «LO ungdom

Hordaland»s Facebook-side, «LO-aktivistene Hordaland» og «For venstresiden» på Facebook

LOFAVØR-KOMITEEN

Distriktssekretæren leder komiteen, som har totalt 10 medlemmer fra hhv: Fagforbundet; Handel og Kontor; Fellesforbundet; LO Stat; Norsk Arbeidsmandsforbund, samt ungdomssekretæren og tre medlemmer fra SpareBank 1 SR-Bank. I tillegg deltar organisasjonsmedarbeider fra LO.

Komiteen har avholdt fire møter, samt den årlige høstkonferansen. Tema for konferansen var «Kan EØS-avtalen ødelegge velferdsstaten?».

Innledninger ble gitt av:

- Stein Reegård, seniorrådgiver i LO og medlem i Hjelmeng-utvalget
- Herdis Helle, LO-advokat
- Kyrre Knudsen, sjeføkonom i SpareBank 1 SR-Bank

Komiteen har arrangert to LOfavør-kurs for tillitsvalgte i virksomhetene.

ANNEN ORGANISASJONSMESSIG VIRKSOMHET

2. april markerte distriktskontoret LOs 120 år med kake til ansatte og valgte i Folkets Hus. Samtidig ble det gitt en kort appell i anledning av at det også var 100 år siden lovfesting av 8-timers arbeidsdag.

Tillitsvalgtåret og tiltak i den forbindelse ble drøftet i møter i regionrådet. Drøftingene viste at dette var mangelfullt forankret i forbundene. Det ble likevel gjennomført to tiltak. 3. september ble et utendørs arrangement avholdt i Bergen i forbindelse med valgkampen, med innledning av 2. nestleder Roger Heimli. Deretter ble det gjennomført en paneldebatt (deltakelse fra alle partier) i anledning kommunevalget i Bergen. Kvelden ble avsluttet med grillmat og konsert. Om lag 320 tillitsvalgte møtte fram. I november ble det etter initiativ fra arbeidsgruppen for tillitsvalgtåret arrangert konferanse/kurs for nye tillitsvalgte, med 32 påmeldte.

I forbindelse med regionaliseringen og etablering av LO, ble det avholdt en felles lokalorganisasjonskonferanse for Hordaland og

Sogn og Fjordane, hvor også ble avholdt valg på tre medlemmer og varamedlemmer til regionrådet.

FAGLIGPOLITISK ARBEID

Samarbeidskomiteen i Hordaland har ikke hatt møter i 2019. Det ble heller ikke avholdt fagligpolitisk konferanse, som er en nærmere førti år lang tradisjon. Det er på slutten av året tatt initiativ og iverksatt arbeid for å etablere en samarbeidskomité for Vestland.

Med bakgrunn i at det politiske ordsiftet i en periode skapte usikkerhet blant mange medlemmer om Ap's industripolitikk, arrangerte distriktskontoret i juni «Industrikonferanse» med tillitsvalgte i forbundene som målgruppe. Konferansen hadde blant annet Hans-Christian Gabrielsen og Jonas Gahr Støre som innledere.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

- Yrkesopplæringsnemnda
- Regionalt Næringsforum
- Kompetanseforum Hordaland
- Ap Hordaland, styret
- Ungt Entreprenørskap Hordaland
- SMSØ Hordaland
- Energi Vestland
- Rådet for Heimevernet distrikt Vest
- AOF Vestland
- Samarbeidskomiteen LO–Ap i Hordaland
- NAV Brukerutvalg Vestland
- Fylkesstyret til AUF Vestland
- ArkiVest
- Vi inkluderer! Vestland (Pilot i NAV)

ANDRE SAKER

Fra 1.1.2020 er Vestland fylke etablert, og fra samme tid skal LOs regionkontor Vestland være operativt. Gjennom hele året har de ansatte på dagens to distriktskontor lagt ned et betydelig arbeid for å etablere drift og rutiner for ett nytt regionkontor. Kontoret skal ha drift både i Bergen og i Førde.

Distriktskontoret har oppgaver med å fremme LOs interesser

overfor statens regionale etater og fylkeskommunen, både politisk og i forvaltning. Fylkeskommunens faste råd og utvalg som har betydning for LOs engasjement, blir i det vesentligste videreført i Vestland. Noen kan få ny struktur og nytt mandat. Det må for øvrig påregnes at flere møter blir lagt i andre deler av fylket enn Bergen.

Sogn og Fjordane

ORGANISASJONSOVERSIKT

I samband med at LO Sogn og Fjordane og LO Hordaland skal bli LO Vestland, blei LOrgnett slått saman på hausten 2019. Ved årsslutt er det derfor ikkje ein oppdatert oversikt i LOrgnett over tal fagforeningar og medlemmar i Sogn og Fjordane. For nye Vestland fylke har vi totalt 140 fagforeningar med 66 014 yrkesaktive medlemmar registrert i LOrgnett.

LOKALORGANISASJONAR

Sogn og Fjordane har sju lokalorganisasjonar. Lokalorganisasjonane til LO er fristående og ikkje underlagt LO sine lokalkontor. Lokalorganisasjonane er sjølvstendige einingar med eige styre og eigen økonomi. Distriktskontoret deltek på årsmøta til lokalorganisasjonane og på styremøta ved særskilde behov. Rolla til distriktskontoret er å gje råd og rettleiing til lokalorganisasjonane. Distriktskontoret skal også samordne og koordinere arbeidet mellom lokalorganisasjonane og lokale forbundsområde, avdelingar og klubbar. Likeins skal vi formidle vedtekne sentrale saker og standpunkt frå LO sentralt.

Vi har fylgjande lokalorganisasjonar i Sogn og Fjordane:

LO Årdal (Årdal) Leiar: Siv Aspeseter.

LO Sogndal og Omland (Sogndal, Luster, Leikanger og Balestrand) Leiar: Alison Molland.

LO Ytre Sogn (Høyanger og Hyllestad) Leiar: Lars Kjetil Skeie.

LO Førde og Omland (Førde, Jølster, Naustdal, Gaular, Askvoll og Fjaler) Leiar: Thor Mehammar.

LO Flora (Flora og Bremanger) Leiar: Lars Terje Standal.

LO Måløy og Omland (Vågsøy og Selje) Leiar: Johnny Gotteberg.

LO Nordfjord (Eid og Gloppen, Stryn) Leiar: Hans Petter Gilleshammer.

REGIONRÅDET

Regionrådet for Sogn og Fjordane består av representantar frå fylgjande forbund: Fagforbundet; Fellesorganisasjonen; Handel og Kontor; Norsk Arbeidsmandsforbund; EL og IT Forbundet; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Industri Energi; Postkom; Skolenes landsforbund; Norsk Tjenestemannslag; Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019); Creo og Fellesforbundet. I tillegg møter fem representantar frå lokalorganisasjonene og distriktskontoret.

Det har vore helde tre møter.

REGIONKONFERANSAR

Det er arrangert to regionkonferansar.

Den første vart arrangert i Førde med fylgjande tema:

- Den faglege og politiske situasjonen
- Samanslåing av Sogn og Fjordane og Hordaland fylkeskommunar
- Regionalisering av LO sine distriktskontor frå 1.1.20
- Tillitsvaldsåret 2019
- Planane til AOF Hordaland og Sogn og Fjordane
- Kva er Norsk Folkehjelp?
- Rekruttering, medlemsverving og organisasjonsutvikling må få større fokus i LO
- Orientering om serviceprosjektet
- Kva er viktig for å rekruttere og behalde LO-medlemar ute på dei lokale arbeidsplassane?

Regionkonferansen til LO Sogn og Fjordane vedtok fylgjande uttalar:

- Auka forskjellar er ein trussel mot den norske samfunnsmodellen
- Born skal ikkje vere butikk
- Kvinnekampen held fram
- Nei til sentralisering og privatisering av Statens vegvesen!

Den andre vart halden som felleskonferanse med for Sogn og Fjordane og Hordaland og hadde fylgjande tema:

- Den faglegpolitiske situasjonen
- Kommune- og fylkestingsvalget 2019. Vurdering av valgresultatet i Vestland fylke. Kvifor fekk vi store endringar i velgarmassen?
- Våre vurderingar av valgresultatet? Korleis utvikle samarbeidet med fagbevegelsen?
- Hjelmeng-utvalet krev like konkurransevilkår for offentlige og private aktørar. Kan EØS-avtalen øydeleggje velferdsstaten?
- Kan CO2-fangst og hav-vind gi ny nærings- og industriutvikling på Vestlandet? Korleis kan dette bli en viktig del av det «grønne skiftet»?

Regionkonferansen handsama og vedtok uttalene:

- Fleire VTA-plassar i Norge
- Papirløses rett til arbeid

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVAL

Utvalet har hatt fylgjande samansetting: Anne-Kristin Førde, Fagforbundet; Ragnar Andenæs, EL og IT Forbundet; Einar Rysjedal, Forbundet for Ledelse og Teknikk; Siv Dyrnes, Norsk Tjenestemannslag; Ann-Kristin Nygård, Fellesorganisasjonen; Nils Petter Støyva; Torbjørn Vereide og Siv Jorunn Hjellbrekke.

Utvalet har hatt fire møter og behandla 31 saker.

Eksempel på nokre saker som har vore behandla:

- Mogleg likestillingskonferanse i Sogn og Fjordane
- Handlingsplan for utvalet
- Omtale av likestilling i kommunale årsmeldingar
- Deltaking på Kvinnedagen 8.3.19
- Island sin modell for likeløn og likestilling
- Regionalisering
- Likestillingskonferanse i Hordaland
- Korleis bør ein arbeide for å sikre representasjon og behalde kvinner i folkevalde organ og elles i organisasjonslivet?

Fleire av medlemmane i utvalet deltok på LO Hordaland sin likestillingskonferanse i slutten av november.

UNGDOMSUTVALET

Utvalet har hatt fylgjande samansetting: Bjørn Tore Myklemyr, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Sindre Hornnes, Fagforbundet; Silje Viktoria Gravdal, Fellesforbundet; Daniel Øvstetun, Norsk Arbeidsmandsforbund; Helene Hundeide, EL og IT Forbundet; Tina Rasmussen, Industri Energi; Håvard England, Norsk Tjenestemannslag; Pål Gjøran Blom, Fellesforbundet; Ellinor Espedal, Fagforbundet.

Utvalet har hatt tre ordinære møter. I tillegg har fleire i utvalet delteke på arbeidsmøter mellom anna om sommarpatruljen. Dei viktigaste aktivitetane har vore stand på skulane, arrangement på skulane, sommerpatruljen, lærlingepatruljen og regionaliseringsprosessen til ungdomsutvala i Vestland.

Stand på skulane

Vi har gjennomført fleire stands saman med forbunda på dei videregående skulane, Høgskulen i Førde og Høgskulen i Sogndal. Her har vi fått god profilering og rekruttert mange nye medlemmar.

Arrangement på skulane

Vi har arrangert «Luksusfellen med Magne» på Høgskulen i Sogndal og Høgskulen i Førde. Dette var eit arrangement som blei gjennomført i samarbeid med Fagforbundet, Fellesorganisasjonen og Spare-Bank 1.

LOs sommarpatrulje

Patruljen besøkte 290 bedrifter og gjennomførte intervju med 324 unge arbeidstakarar. 78 dagsverk gjorde ein veldig god innsats. Det kom inn mange tips i forkant og undervegs, som stort sett vart fylgd opp med besøk. 10 prosent hadde mangelfull kontrakt, 14 hadde hadde mangelfull opplæring (mykje av dette var på brannrutiner), 45 prosent hadde ikkje kjennskap til verneombod, 7 prosent fekk ikkje vaktlistene i tide.

Kursinga blei gjennomført helga i forkant. Sidan dei fleste av deltakarane hadde erfaring frå fjorårets patrulje, vart det berre behov for ei kurssamling. Vi fekk god mediedekning, både i avis og radio. Forbunda som deltok var Fagforbundet, Fellesforbundet, Norsk Arbeidsmandsforbund, Handel og Kontor, Industri Energi, Norsk Tjenestemannslag og EL og IT Forbundet.

LOs lærlingepatrolje

Patruljen besto av LO, Fagforbundet, Fellesforbundet og Handel og Kontor, og besøkte lærlingar i Førde, Naustdal, Flora, Gaular, Leikanger, Sogndal, Vågsøy, Eid, Stryn og Glommen. Her har det blitt rekruttert mange medlemar. I patruljen brukte vi elektroniske skjema som gjorde rapporteringa enklare. Dette vil vere ei relevant erfaring til sommerpatruljen og lærlingepatroljen i 2020.

Regionalisering av ungdomsutvala

Det har vore ein del arbeid til å førebu det nye ungdomsutvalet for LO Vestland. Her har ungdomssekretærene i Sogn og Fjordane og Hordaland jobba godt i lag for å involvere utvala i prosessen. På eit felles utvalsmøte i Bergen blei oppgåver og forventningar grundig gjennomgått.

LOFAVØR-KOMITEEN

Komiteen har fylgjande samansetting: Nils Petter Støyva; Torbjørn Vereide; Lars Terje Standal, Industri Energi; Arild Horsevik, EL og IT Forbundet; Berner Midthjell, Norsk Arbeidsmandsforbund; Terje Korsnes, SMN; Margunn Rygg, Handel og Kontor; Kari Daltveit, Fagforbundet; Sverre Willy Johansen, SMN; Solbjørg Grøneng SMN; Bjørn Kormeseth, Fellesforbundet, Siv Jorunn Hjellbrekke.

Det har vore fire møter i komiteen.

Saker og aktivitetar:

- Handlingsplan 2019
- Årsmelding 2018
- Forbunda sine mål og aktivitetar
- LOfavør temakveldar
- LOfavør konferanse

- Regionkonferanse for LOfavør-komiteane
- LOfavør bankprodukt
- Innspel til forbetringar på innbuforsikring
- Deltaking på arrangement/messer

LOfavør-konferanse

Det blei arrangert ein LOfavør-konferanse for tillitsvalde og medlemmer med særleg interesse for LOfavør, og det deltok 28 personar på konferansen. I tillegg deltok 15 personar frå Helse Førde på delar av arrangementet.

Tema for konferansen var mellom anna:

- LOfavør lånerente
- LOfavør egedomsmecling
- Forsikringar for studentar og lærlingar
- LOfavør innbuforsikring
- Pensjon i offentleg og privat sektor
- Skaden eller uhellet er ute – kva så?
- Erfaring med skade, strakstiltak og forsikringsoppgjer.
- LO Vestland. Korleis blir LOfavør i Sogn og Fjordane i tida framover?

FAGLEGPOLITISK ARBEID

Det faglegpolitiske arbeidet er forankra i samarbeidskomiteen i fylket. Det vart helde eit møte i komiteen i Sogn og Fjordane.

Det har vore jobba med fylgjande saker:

- Alternativt budsjett til Ap på Stortinget
- Budsjett ved overgang til ny fylkeskommune
- Nettleige – utjamning
- Egedomsskatt på verk og bruk (maskinar)
- Regionalisering av LO sitt distriktskontor og Fagforbundet
- Rammvilkår for industriutvikling
- Formidling av helsevikarar gjennom innkjøpsordninga til Sogn og Fjordane fylkeskommune

Frå andre halvår deltok distriktssekretæren i styremøta til Vestland

Ap. Distriktssekretæren var også LO Vestland sitt medlem av samarbeidskomiteen. Det er halde eitt møte på slutten av 2019 i den nye samarbeidskomiteen for Vestland.

LO og Ap hadde i byrjinga av mai ein faglegpolitisk kveldskonferanse på kontoret i Førde. Tema for møtet var arbeidslivspolitikken inn mot kommune- og fylkestingsvalet. Arild Grande frå stortingsgruppa og Trude Tinnlund frå leinga i LO hadde innleiingar på konferansen. Etter innleiingane var det debatt og meiningsutveksling om temaet. 25 personar deltok på møtet.

Arbeiderrørsla sin festdag er 1. mai. Det er viktig å markere denne fest- og kampdagen. I Sogn og Fjordane samarbeider LO, Ap, AUF, SV og Rødt om å markere dagen med ulike arrangement rundt om i fylket. Kven som arrangerer, varierer frå plass til plass. LO og Ap samarbeider om å fordele talarar på dei ulike arrangementa. Det var god oppslutning om arrangementa. Følgjande arrangement hadde størst oppslutning i fylket: Øvre Årdal 300, Høyanger 500, Førde 150, Florø 110 og Svelgen 200.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD, UTVAL OG PROSJEKT

Distriktskontoret har vore representert ved distriktssekretær, ungdomssekretær og organisasjonsmedarbeider og andre i følgjande:

- Nestleiar i Fagopplæringsnemnda i Sogn og Fjordane
- Samarbeidskomiteen LO/Ap
- Observatør i styret i Vestland Ap
- Næringslivets Samferdsleforum
- Næringsforum Sogn og Fjordane
- Arbeiderarkivet
- Partnerskap for karriererettleiing
- NAV brukarutval
- Regionalt samarbeid mot svart økonomi
- Råd for samarbeid med Høgskulen
- Styringsgruppe for Stad skipstunnel
- Styringsgruppe for oppfølging av Verdiskipingsplan
- Næringsdagane i Sogn og Fjordane
- Fellesmøte med stortingsbenken og fylkesutvalet
- Styret for LO sitt mållag

- Næringsforum i Sogn og Fjordane
- TV-aksjonen
- Nynorsk Forum

ANDRE SAKER

Stand og profilering

For å fylgje opp LO sentralt sine prioriteringar innan rekruttering, val og «medlemspleie», har vi prioritert å vere svært synlege på stand ulike stader i fylket. Standa har vore gjennomført i samarbeid med LO sine lokalorganisasjonar og forbundsområda. Vi har delteke på fylgjande arrangement:

- Malakoff
- Førdefestivalen
- Sommarpatruljen
- LOfavør tema-/informasjonskveldar
- Pride i Førde

Tillitsvaldåret

LO-kongressen vedtok at 2019 skulle vere tillitsvaldåret. LO sentralt sette i gang fleire tiltak for å markere dette og orienterte på fleire møte i regionrådet. Ingen av medlemmane i regionrådet hadde fått informasjon frå sine egne forbund.

10.-11.12 arrangerte distriktskontoret ein tillitsvaldkonferanse som ei oppfylgjing av tillitsvaldåret. 75 personar deltok på denne konferansen, som var svært vellukka.

LO Vestland

Frå 1.1.2020 er Vestland fylke etablert. Frå same dato skal LOs regionskontor Vestland vere operativt. Gjennom heile året har dei tilsette på dagens to distriktskontor lagt ned mykje arbeid for å etablere drift og rutinar for eit felles nytt regionkontor. Kontoret skal vere lokalisert både i Bergen og i Førde.

Distriktskontora eller dei nye regionkontora har oppgåve med å fremme LO sine interesser overfor fylkeskommunen, både politisk og i forvaltning. Faste råd og utval som har betydning for LO sitt enga-

sjement, blir i det vesentligste videreført i Vestland. Men nokre utval kan få ny form og nytt mandat.

Møre og Romsdal

ORGANISASJONSOVERSIKT

Vi har seks lokalorganisasjoner med 131 registrerte fagforeninger, herav åtte fylkesforeninger med medlemmer i alle lokalorganisasjonene. Det er registrert 33 405 betalende medlemmer i vårt fylke. 9786 er registrert som ikke-betalende medlemmer, men tallet vurderes som for lavt, da ikke alle oppgir hvor mange medlemmer de har uten kontingent.

KONTORETS VIRKSOMHET

Distriktskontoret er plassert i Folkets Hus i Molde, og er i et større fellesskap med andre organisasjoner i arbeiderbevegelsen. Kontoret består av distriktssekretær, organisasjonsmedarbeider og ungdomssekretær.

REGIONRÅDET

Følgende forbund er representert i regionrådet:

Fagforbundet; Fellesforbundet; EL og IT Forbundet; Fellesorganisasjonen; Creo; Norsk Arbeidsmandsforbund; Industri Energi; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Postkom; Norsk Sjømannsforbund; Handel og Kontor og Norsk Tjenestemannslag.

Fra lokalorganisasjonene har LO Ålesund, LO Romsdal og LO Ytre Nordmøre hatt faste representanter, mens LO Indre Nordmøre, LO Sykkylven og LO Søre Sunnmøre har hatt varaplasser.

Det har vært avholdt fem møter og behandlet 33 saker.

REGIONKONFERANSER

Det har vært avholdt to regionkonferanser, i mars og november.

Vårkonferansen ble avholdt i Kristiansund, og hadde arbeidsliv som gjennomgående tema. Konferansen hadde foredrag om private aktører i det offentlige, organisering og rekruttering og mobbing og

trakassering i arbeidslivet. LO-leder Hans-Christian Gabrielsen besøkte konferansen, og delte ut tillitsvalgtprisen til Peter Wergeni i Møre- og Romsdal fylkespartiene. Vi arrangerte også et fylkespolitisk toppmøte, hvor vi inviterte alle fylkespartienes listetopper til paneldebatt.

Høstkonferansen ble avholdt i Ålesund, med den fagligpolitiske situasjonen og status etter valget som tema, i tillegg til den nye IA-avtalen. Vi hadde den nye posisjonen i Møre og Romsdal inne for å gjøre rede for samarbeidsavtalen som danner grunnlaget for styringen av regionen de neste årene. Terje Olsson representerte ledelsen på denne konferansen.

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget for 2018–2019 er sammensatt slik: Johnny Bakken, Norsk Arbeidsmandsforbund; Arnt Helge Ler, Handel og Kontor (vara); Randi W. Frisvoll, Fellesforbundet; Helge Myrrusten, Fellesforbundet (vara); Anita Ukkelberg, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Janne Helene Aasen, Forbundet for Ledelse og Teknikk (vara); Einar Hjelle, Fagforbundet; Toril Langlo, LO Søre Sunnmøre (vara); Torill Brunsvik, FO; Wivi-Ann Digernes, Fagforbundet (vara).

Deler av utvalget deltok på konferansen for familie- og likestillingspolitiske utvalg på Sørmarka i januar.

UNGDOMSUTVALGET

2019 har vært et år med særskilt stort fokus på student- og lærlingearbeid. Utvalget har hatt fire møter i 2019, inkludert et forberedelsesmøte i forkant av FYKO. Det ble gjort ny oppnevning av ungdomsutvalg på regionkonferansen i november. Det gamle og det nye utvalget overlappes fram til og med FYKO 2020, 6.–8. mars.

Ungdomsutvalget har i 2019 bestått av: Industri Energi: Marius Sørgård Odland og Thomas Alexander Eltvik; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund: Sneha Kristin Erstad Schjelderup og Marcus Stamnes; Fellesorganisasjonen: Attiq Tahir og Frida Smistad Dyrli; EL og IT Forbundet: Natalie Stenberg og Stian Davik Flem; Norsk Arbeidsmandsforbund: Kolbjørn Nittemark Husdal; Fellesforbundet: Mattis Szabo og Charlotte Hoem; Handel og Kontor: Cecilie Therese Lund og Mathilde Nyhammer; Fagforbundet: Victoria Hide og

Henriette Olsson Hareide; Forbundet for Ledelse og Teknikk: Archana Shilanth og Maxim Foss; Norsk Sjøoffisersforbund: Jeanett Rotset Farstad og Kine Malene Sletnes.

Nyoppnevnte fra november: EL og IT Forbundet: Henriette Sollien; Norsk Arbeidsmandsforbund: Svein-Ivar Sætre og Tor-Erling Adolfsen; Fagforbundet: Marthe Drabløslid Hjelle; Forbundet for Ledelse og Teknikk: Preben Alexander Jensen og Ole Petter Remme; Fellesforbundet: Kristian Røvik Oterhals og Christian Lillebråten.

Ungdomskurs

FYKO 2019: Møre og Romsdals student- og ungdomskonferanse og trinn 1-skolering for ungdom i ett, hadde 20-årsjubileum, og ble holdt 1.-3. mars på Hotel Union i Geiranger. De hadde ca. 65 deltakere pluss 35 arrangører fra utvalget, innledere og gjester. Innledere til politisk debatt med sju partier til stede, var blant annet Else-May Botten, grunnleggeren av FYKO, og Peggy Hessen Følsvik fra LO-ledelsen. Spesielt inviterte gjester var Joe Wheatley fra TUC i England og Ingrid Bruun fra Mental Helse ungdom.

Sommerpatruljekurs: Ble holdt 20.-21.juni i Molde. I tillegg ble det holdt et ekstra minikurs for tre deltakere dagen før patruljen startet i Geiranger.

Lærlingepatruljekurs: 21. oktober ble det holdt kurs for sju deltakere til patruljen.

LOs regionkonferanse

På vårkonferansen kunne dessverre ingen fra utvalget stille. LOs ungdomsutvalg stilte med sin 1. kandidat og leder Cecilie Therese Lund som delegater med stemmerett på høstkonferansen.

LOs sommerpatrulje

Sommerpatruljen 2019 ble arrangert over to uker. Først to dager i uke 26 i Geiranger og Trollstigen og omegn, deretter hele uke 27 fra Ulsteinvik til Surnadal. Vi møtte Trøndelags-patruljen i Rindal som en «overlevering» av området, siden kommunen nå har gått inn i Trøndelags-regionen.

Patruljen hadde tilsammen 95 dagsverk av de 25 deltakerne, fordelt på sju dager.

Det ble gjennomført 315 bedriftsintervjuer, der 34,6 prosent ble mistenkt for brudd på lovverket.

Skoleinformasjon

Det ble besøkt sju vgs der vi holdt skoleinformasjon. Forbundene holdt i tillegg egne foredrag. Dette er ikke rapportert inn. Vi møtte nærmere 475 elever, fordi mange av skolene slo sammen flere klasser under informasjonen. Dette inkludert skoleinfo på Fagskolen i Ålesund for byggfagelever, der flere vgs slo seg sammen for en hel karrieredag. I tillegg holdt vi presentasjon for 35 elever på norskopp-læringskolen i Molde.

Karrieredager

LO har deltatt på fylkets karrieredager for 10. klassinger i Molde og Ålesund, samt ved utdanningsmessa på Fagerlihallen i Ålesund, arrangert av «Ta utdanning» i januar. Her møtte vi elever som søker utdanningsveier og yrkesmuligheter, og vi var på plass for å forberede dem på å skaffe seg skriftlig arbeidskontrakt når de jobber ved siden av skolen og er i sommerjobb. Karrieredagene i Kristiansund, Surnadal og Volda ble avlyst på grunn av lav deltakelse fra forbundene.

Lærlingearbeid

Det ble arrangert infomøte for forbundene i juni om det nye prosjektet lærlingepatrolje, og flere forbund ble interessert. Det endte med deltakelse fra Fellesforbundet, Handel og Kontor, Fagforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund under selve patruljen i november. Vi gjennomførte patruljen over fire dager med åpne kveldsarrangement med gratis pizza og kinobilletter for de oppmøtte.

Vi deltar fortsatt på lærlingesamlingene til fylkeskommunen og samarbeider om gjennomføringen av dette. Vi møtte ca. 900 1.- og 2. års-lærlinger i 2019, fordelt på seks samlinger med informasjon om rettigheter og forberedelser til arbeidslivet etter læretiden.

I tillegg deltok vi på lærlingesamling og holdt foredrag om rettigheter og plikter i arbeidslivet i Sykkylven, for ca. 40 lærlinger. Dette var et samarbeid mellom opplæringskontoret i Sykkylven og LO Sykkylven.

LOs studentservice

Det ble gjennomført 29 stands fordelt på høgskolene, universitet, fagskolene og vgs i fylket, fleste av dem under semesterstart på høgskolene fra uke 33–36.

Prioritert oppgave i 2019 har vært å opprette studentlag i Ålesund og i Volda, som er et av fylkene som har fått tildelt studentprosjekt. Fylket har nå to aktive studentlag på Sunnmøre.

Ungdomsprosjekt: Utvekslingsprosjekt mellom LO M&R og TUC Y&H:

Etter suksessen med samarbeid med engelsk fagbevegelse har ungdomssekretæren deltatt på TUCs regionkonferanse i Yorkshire and Humber for å dele erfaring om ungdomssamarbeidet. I juni 2019 reiste en norsk delegasjon til Yorkshires første sommerpatrolje for å hjelpe dem med skoloring og gjennomføring. Engelsk sommerpatrolje ble en braksuksess, og fagbevegelsen i resten av verden er imponert. Australsk LO har nå testet ut en sommerpatrolje i desember (sommer for dem).

LOFAVØR-KOMITEEN

Komiteen består av: LOs distriktskontor: Kari Hoset Ansnes, Kent Logan Jelle og Lisbeth Rød; SpareBank 1 Nordvest: Kim Jelle; SpareBank 1 SMN: Terje Korsnes; SpareBank 1 Søre Sunnmøre; Lise Mette Jelle / Lillian Kleven; Fellesforbundet: Cecilie Søllesvik; Fagforbundet: Hilde Furnes Johannessen; EL og IT Forbundet: Stig Heggem; Fellesforbundet: Jack Sæther; Industri Energi: Hanne Renate Garli; Forbundet for Ledelse og Teknikk: Ravintrakumar Suntharalingam,

Komiteen har hatt en omfattende handlingsplan. I tillegg til faste rutiner med å spre kunnskap om LOfavør-konseptet, har det vært omfattende standsaktivitet og aktiviteter rettet mot ungdom og studenter.

Aktiviteter som vi vil trekke fram: LOfavør i vinterland på Strandafjellet i vinterferien: Et stort arrangement med rabatterte heiskort for medlemmer, aktiviteter for barn og voksne og utdeling av kakao og pølse med brød. Det var 1200 besøkende i bakken. Under jazzfestivalen i Molde ble det arrangert et stort event i forbindelse med en av utekonsertene hvor Madrugada, Gåte og Luke Elliot underholdt. Et

stort område inne på konsertarenaen ble reservert for LO-medlemmer, og det ble solgt 500 rabatterte billetter i denne forbindelse. Arrangementet var i samarbeid med SMN og SNV. I desember arrangerte vi LOfavør leverandørmesse i Ålesund, der vi hadde alle leverandørene fra medlemsfordelsporteføljen på stand. Det ble avholdt en større quiz som omhandlet alle leverandørene, med gode premier. Magne Gundersen fra SpareBank 1 og Luksusfellen holdt et foredrag om hverdagsøkonomi. Dette ble veldig godt tatt imot av publikum.

2019 er det første året hvor alle de tre SpareBank 1-bankene har vært med i komiteen. Vi har fått gjennomført det meste i en omfangsrik handlingsplan, og har jobbet med å samkjøre komiteen. Dette har gått veldig bra, og vi er veldig fornøyde med samarbeidet. I tillegg til alle aktivitetene har vi hatt fire møter.

FAGLIGPOLITISK ARBEID

Samarbeidskomiteen består av: LO: Arnt Silseth, Fagforbundet; Vidar Røren, Norsk Arbeidsmandsforbund; Cecilie Søllesvik, Fellesforbundet; Jack Sæther, Fellesforbundet og Kari Hoset Ansnes, LO.

Ap: Per Vidar Kjømoen, fylkespartileder; Jon Aasen, fylkesordfører; Tove Lise Torve, gruppeleder fylkestinget, Berit Tønnesen, Ottar Jan Løvold; Jan Thore Martinsen, fylkespartisekretær.

Ap har hatt lederskapet og dermed den administrative oppgaven i 2019.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

LO i Møre og Romsdal har vært en aktiv samfunnsutvikler og pådriver i fylket. LO har derfor vært bredt representert i ulike råd og utvalg.

Prioriterte oppgaver:

- Styringsgruppen for Gassknutepunkt Nyhamna
- Yrkesopplæringsnemda
- IA-rådet
- Forstanderskapet SpareBank 1 Nordvest
- NAV Møre og Romsdals brukerutvalg
- LOfavør-komiteen

- Samarbeidskomiteen Ap-LO
- Arbeiderbevegelsens Arkiv i Møre og Romsdal
- Fagskolestyret
- Samarbeid fylket - byen som regional motor (stedsutvikling)
- Partnerskap for verdiskapning
- Distriktsrådet for HV11
- RSA Møre
- Regionalt samarbeidsforum mot svart økonomi
- Arbeiderpartiets valgkamputvalg
- Samarbeid mot svart økonomi

Trøndelag

ORGANISASJONSOVERSIKT

LO i Trøndelag har 26 forbund og 133 foreninger som er tilsluttet 15 lokalorganisasjoner. Det totale medlemstallet er 100 053. Av disse er ca. 6000 tillitsvalgte.

KONTORETS VIRKSOMHET

LOs distriktskontor i Trøndelag har bestått av regionleder, region-nestleder, to organisasjonsmedarbeidere og to ungdomssekretærer. Kontoret er godkjent opplæringsbedrift i kontor- og administrasjons-faget, og har hatt lærling som avla fagprøve i juni. Fra august ble det skrevet ny kontrakt med lærling.

I perioden 4. mars -11. september engasjerte LOs distriktskontor i Trøndelag en egen valgkampmedarbeider i 100 prosent stilling. Valgkampmedarbeideren fikk ansvar for å gjennomføre faglig valgkamp i samarbeid med forbund og lokalorganisasjoner.

Det er avholdt kontormøter annenhver uke der HMS står som fast punkt på saklisten, budsjettmøter, to utviklingssamtaler med alle ansatte og vernerunde på kontorene. I tillegg har det vært avholdt strategisamling og HMS-samling. Det har også vært avholdt egne tilstelninger for pensjonistene.

Kontorets ansatte er fordelt på to kontorsteder, Folkets Hus i Trondheim og LO-sentret i Steinkjer. Ved begge steder er kontorene samlokalisert med andre organisasjoner i fag- og arbeiderbevegelsen.

REGIONRÅDET

Regionrådet i Trøndelag består av representanter fra følgende forbund:

Fagforbundet; Fellesforbundet; Fellesorganisasjonen; Handel og Kontor; Norsk Arbeidsmandsforbund; EL og IT Forbundet; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Industri Energi; Postkom; Norsk Sjømannsforbund; Skolenes landsforbund; Norsk Tjenestemannslag; Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019); Creo; LO Stat (observatør).

I tillegg består rådet av fylkets to representanter til LOs representantskap, og tre representanter som representerer LOs lokalorganisasjoner i fylket. Regionrådet har hatt fem møter inkl. en samling over to dager, og behandlet 38 saker.

REGIONKONFERANSER

Regionrådet har i samarbeid med distriktskontoret avholdt to regionkonferanser, i Trondheim 4.–5. mars og i Namsos 4.–5. november.

Vårkonferansen hadde 128 deltakere, og temaene var:

- Fagligpolitisk innledning
- Rødgrønt Trøndelag
- Digitalisering av arbeidslivet
- Rekruttere, aktivisere og beholde medlemmer

Det ble også avholdt parallellseminar. Ti vedtatte uttalelser.

Høstkonferansen hadde 110 deltakere, og temaene var:

- Den fagligpolitiske situasjonen
- Tillitsvalgtes år
- Kunnskap til få er makt – kunnskap til alle er frihet
- Arbeidslivskriminalitet i Trøndelag

Det ble også avholdt en egen konferanse om «Tillitsvalgtes år» med eksterne deltakere. 15 vedtatte uttalelser.

LOKALORGANISASJONENE

Trøndelag består av 15 lokalorganisasjoner fordelt på 48 kommuner. Samtlige har avholdt årsmøter innen fristen, jf. vedtekter, og vært besøkt av distriktskontoret. Nyttårskonferanse for lokalorganisasjonene ble gjennomført på Stiklestad 15.–16. januar. Tema var kommune- og fylkestingsvalget og oppvekst i nærmiljøet. Lokalorganisasjonene har vært aktive og synlige bl.a. på lokale arrangement. Det var stor aktivitet under faglig valgkamp.

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget består av følgende forbund: Fagforbundet, EL og IT Forbundet, Postkom, Handel og Kontor og Fellesforbundet. Leder og nestleder utgjør arbeidsutvalg (AU). Utvalget har hatt sju møter og behandlet 41 saker.

Utvalget deltok på konferanse for LOs sentrale og fylkesvise utvalg for familie- og likestillingspolitikk, LOs regionkonferanser og har sendt inn to forslag til uttalelser.

Utvalget deltok på torgmøter i Trondheim og i Levanger på 8. mars-arrangement. I forbindelse med valgkampen laget utvalget to ulike slogan ift. heltid og faste stillinger, som ble postet i sosiale medier. Utvalget deltok på Pride i Trondheim, Steinkjer og Namsos i parade, med appell og stand. På Likelønnsdagen arrangerte utvalget arbeidsplassbesøk med appell i Trondheim kommune og konferanse om «Kjønnsdelte utdanningsvalg» i Trondheim, med 55 deltakere. FNs internasjonale dag mot vold mot kvinner ble markert med innlegg på sosiale medier. Utvalget har utarbeidet en presentasjon av arbeidet som synlighet i egen organisasjon der man besøker lokalorganisasjonene.

UNGDOMSUTVALGET

Ungdomsutvalget består av følgende forbund: Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019); Skolenes landsforbund, Norsk Arbeidsmandsforbund, Postkom; Handel og Kontor, Fellesforbundet, Fagforbundet, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, EL og IT Forbundet, Forbundet for Ledelse og Teknikk, Fellesorganisasjonen, Industri Energi, Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund, Norsk Jernbaneforbund og Norsk Tjenestemannslag.

Ungdomsutvalget har avholdt fem møter og behandlet 63 saker i perioden.

*Dette er noen av aktivitetene ungdomsutvalget gjennomførte i 2019:
LOs sommerpatrulje*

Det ble gjennomført totalt 815 arbeidsplassbesøk, med intervjuer av 949 unge arbeidstakere, fra 24. juni til 5. juli. Det ble avdekket brudd på lov- og/eller avtaleverk ved 48 prosent av bedriftene vi besøkte. Dette inkluderte manglende informasjon om verneombud, som representerer brorparten av bruddene.

Skolebesøk

Det er avholdt skolebesøk ved de fleste videregående skolene i fylket. EL og IT Forbundet, Fellesforbundet, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund, Norsk Arbeidsmandsforbund og Fagforbundet har alle hatt egne skolebesøk. På denne måten har flest mulig elever fått besøk av enten LO eller det aktuelle LO-forbundet.

Julepatrulje

Det ble avholdt julepatrulje 15. desember i Trondheim, Røros og Steinkjer. Det ble delt ut gaveposer til de som arbeider i førjulstida, med en påminnelse om at som fagorganisert jobber man aldri alene.

Felles ungdomskurs

Det er avholdt ungdomskurs på Hell, der forbundene har egne ungdomskurs på samme sted og til samme tid. Store deler av tiden er forbeholdt forbundene, men LO legger opp til felles program i deler av helgen. Forbundene som deltok med egne kurs var Fagforbundet, Fellesforbundet, EL og IT Forbundet, Handel og Kontor, Postkom, Industri Energi og Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund. LO Stat arrangerte felles opplegg for forbundene tilknyttet LO Stat, inkludert Postkom og Norsk Tjenestemannslag. Det var ca. 140 deltakere på ungdomskurset.

Studentservice

Flertallet av campusene til Nord Universitet og NTNU er besøkt flere

ganger av LOs studentservice. I tillegg har flere forbund også gjennomført egne besøk.

I perioden er LO-studentene NTNU etablert, med et eget studentstyre og underliggende fagforum. De fagforumene som i dag er aktive er: ingeniør, psykologi, statsvitenskap og sosiologi og økonomi. LO-studentene har selv gjennomført aktiviteter med bistand fra LOs distriktskontor. Flere av forbundene tilknyttet NTNU har gitt tilbakemelding om en økning i antall rekrutterte studentmedlemmer i 2019.

LOs lærlingearbeid

I samarbeid med Trøndelag fylkeskommune og opplæringskontorene har lærlingene i fylket fått informasjon om den norske arbeidslivsmodellen. Det er gjennomført 13 lærlingesamlinger hvor LO, i samarbeid med NHO, har vært til stede og informert alle 1. års lærlinger i fylket om rettigheter og plikter i arbeidslivet. Her har vi deltatt med stand hvor Fellesforbundet og Fagforbundet har vært representert.

LOs lærlingepatrolje i Trøndelag ble gjennomført 11.–15. november og 59 lærlinger ble besøkt. 25 prosent av de besøkte var organisert og 54 prosent av de resterende ble meldt inn under besøket. Fellesforbundet gjorde et formidabelt stykke arbeid, som eneste deltakende forbund. Resultatene viser videre at på en skala fra 1 til 10, hvor 10 er «meget fornøyd», ligger tilfredsheten blant de besøkte på 8,42 når det ble stilt spørsmål om hvor tilfreds de er med læretiden sin.

LOFAVØR-KOMITEEN

Komiteen består av følgende forbund: Skolenes landsforbund, EL og IT Forbundet, Norsk Arbeidsmandsforbund, Handel og Kontor, Fellesforbundet og Fagforbundet.

Distriktskontoret er representert med tre personer, der organisasjonsmedarbeider Randi Nessemo leder komiteen. SpareBank 1 SMN er representert med tre banksjefer. Komiteen har hatt fem møter og behandlet 41 saker. I tillegg har komiteen hatt to strategisamlinger. Det er utarbeidet en omfattende handlingsplan som komiteen har jobbet etter.

Som en del av aktivitetene som er avholdt kan nevnes et inspirasjonskurs for tillitsvalgte, møte med førstelinjetjenesten i forbundene, konferanse for bankens LO-kontakter, deltakelse på LOfavørs fylkeskonferanse og markering av refleksens dag, der det ble delt ut hundrevis av LOfavør-reflekser over hele fylket. LOfavør var også til stede med profilering under Raw Air i Granåsen, Elvespretten på Steinkjer, Steinkjerfestivalen, «Jul på Sverresborg» og «Julenatt» på Stiklestad. Videre har det blitt innvilget flere søknader for å støtte til fagforeningers medlemsarrangement der LOfavør har hatt en framtreddende rolle.

Utover dette profilerer forbundene LOfavør-konseptet i sine kurs, konferanser og møter der dette er naturlig. SpareBank 1 SMN har i perioden blitt leverandør av boliglånproduktet i fordelskonseptet, noen som har intensivert bankens arbeid. Det gjøres her et omfattende arbeid som har gitt flere nye medlemmer til LOs forbund.

ANNEN ORGANISASJONSMESSIG VIRKSOMHET

Tariffoppgjøret

Distriktskontoret hadde tett dialog med forbundene under årets tariffoppgjør. Under streiken i sykehusene bisto vi forbund som var i konflikt ved St. Olav hospital i Trondheim.

Hovedorganisasjonenes Fellestilltak

I 2018 ble det etablert HF-prosjekt som dekker seks bedrifter innen havbruksnæringen på Frøya, Rørvik og Kolvereid. Prosjektet går fram til 2021. Målet er å styrke partsamarbeidet i bedriftene og overføre erfaringene til andre bedrifter og næringer. I tillegg er det oppstart på flere enkeltprosjekter i ulike bedrifter i Trøndelag.

LOs representantskap i Trondheim

LOs representantskap avholder ett av sine møter i kongressperiodene utenfor Oslo. I juni ble dette møtet avholdt i Trondheim, med over 200 deltakere. Distriktskontoret var vertskap og hadde ansvaret for et sosialt program på dag en, og et faglig program på dag to der regionens arbeids- og næringsliv, samt lokale tillitsvalgte ble synliggjort.

Tillitsvalgtes år

Distriktskontoret har arrangert to konferanser i forbindelse med tillitsvalgtes år, i Trondheim 14. mars og i Namsos 4. november. Til sammen deltok 150 tillitsvalgte.

Raw Air

Distriktskontoret hadde stand under World Cup i hopp i Granåsen, Trondheim, 13.-14. mars, der vi nådde om lag 16 000 publikummere med varm drikke og profileringsartikler.

Markering av 8-timersdagen

Som en markering av 100-årsjubileum for 8-timersdagen ble det besøkt noen utvalgte bedrifter som har eksistert i over 100 år. De ansatte ble servert kake og det ble holdt appeller.

Refleksens dag

Refleksens dag ble markert 18. oktober av distriktskontoret, lokalorganisasjoner, forbund og fagforeninger flere steder i fylket med utdeling av LOfavør-reflekser – «Trygghet både i arbeidslivet og privatlivet».

Jul på Sverresborg

Sammen med SpareBank 1 SMN ble det gitt tilbud til forbundenes medlemmer til arrangementet «Jul på Sverresborg» på Sverresborg Trøndelag Folkemuseum 30. november. Det var om lag 2500 som deltok på arrangementet.

Frokostmøter

Det er avholdt sju frokostmøter for ansatte og tillitsvalgte i forbundene på Steinkjer og i Trondheim. To av frokostmøtene har blitt strømmet på Facebook. Temaene har vært dagsaktuelle, som nytt fra arbeidsretten, innleie, arbeidslivspolitik, IA-avtalen, arbeidstid og heltidskultur.

Synlighet på festivaler

LO har vært profilert under Pstereo-festivalen i Trondheim og Steinkjer-festivalen. LOs stand på festivalene er godt synlig og mye

besøkt. Deltakelsen på festivalene er et spleiseprosjekt mellom LOs forbund, LO Stat og distriktskontoret, koordinert av distriktskontoret og LOs ungdomsutvalg.

Kommunikasjon

En viktig del av kontorets kommunikasjon med fagbevegelsen i fylket er gjennom nettsider, nyhetsbrev og sosiale medier. Nyhetsbrevet har rundt 1200 følgere, og det er 6400 som har likt distriktskontorets Facebook-side. Kontoret har også en egen Snapchat-konto, og også her blir det stadig flere følgere.

Annet

Distriktskontoret har vært delarrangør av følgende konferanser: partskonferanse i samarbeid med NHO og HF, samferdselskonferanse i samarbeid med arbeiderfestivalen i Hommelvik, vegkonferansen i samarbeid med Vegforum Trøndelag, fagdag for NAV-ansatte i samarbeid med NTL, Fellesorganisasjonen og Fagforbundet.

FAGLIGPOLITISK SAMARBEID

Det fagligpolitiske arbeidet har i stor grad blitt viet kommune- og fylkestingsvalget. LOs regionråd stilte spørsmål til de politiske partiene, og svarene ble trykket opp i en enkel folder i 50 000 eksemplarer, som ble utdelt på arbeidsplassene. Distriktskontoret frikjøpte valgkampmedarbeider i seks måneder før valgdagen. Det ble gjennomført arbeidsplassbesøk, aksjoner og stands over hele fylket. Den faglige valgkampen var et tett samarbeid mellom distriktskontoret, lokalorganisasjonene og forbundene. Valgresultatet ga Trøndelag et fortsatt rødgrønt flertall med knapp margin.

Videre har det vært et nært samarbeid med Arbeiderpartiet bl. a gjennom møter i samarbeidskomiteen. Det er behandlet en rekke aktuelle faglige saker. Distriktssekretæren tiltrer styret i Trøndelag Arbeiderparti.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

- Arbeiderbevegelsens Arkiv
- Arbeidernes Økonomiske Fellesskap Trondheim
- Arbeidernes Økonomiske Fellesskap Steinkjer

- Arbeidernes Økonomiske Fellesskap Trondheim, kontrollkomiteen
- Arbeidslivskyndige meddommere
- AtB, styret
- Folkehelsealliansen
- Fylkeskommunale fagskoler i Trøndelag
- HV12, distriktsrådet
- Interreg Sverige–Norge, overvåkningskomité
- Jernbaneforum Midt-Norge
- LO–Arbeiderpartiet i Trøndelag, samarbeidskomité
- NAV brukerutvalg i Trøndelag, samt lokale brukerutvalg som dekker lokale NAV-kontor
- Nord Universitet, Råd for samarbeid med arbeidslivet, Nord Universitet
- NTNU, Råd for samarbeid med arbeidslivet, NTNU
- Prøvenemnd for kontor- og administrasjonsfag
- Regionalt lærlingeråd
- SMSØ – Samarbeidsforum for svart økonomi
- Trøndelag Arbeiderparti, styret
- Trøndelag Arbeiderparti, valgkomité
- TV-aksjonen, fylkeskomiteen
- Ungt Entreprenørskap
- Vegforum Trøndelag
- Vi Inkluderer, styringsgruppe
- Yrkesopplæringsnemnda, Trøndelag fylkeskommune

Nordland

ORGANISASJONSOVERSIKT

I Nordland var det pr. 31.12.19 ni operative lokalorganisasjoner med ca. 127 fagforeninger. Totalt er det ca. 50 000 medlemmer.

KONTORETS VIRKSOMHET

Generelt om fylket

Den nordnorske økonomien er fortsatt sterkt eksportorientert og basert på naturressurser. Produksjonen av sjømat, industriproduksjon med fornybar energi og petroleumsproduksjon, er næringer

som er helt avhengige av internasjonale markeder. Nye krav til bærekraft og miljø påvirker alle virksomheter, og mange ledere vurderer bærekraft som et mulig konkurransefortrinn. Klima og bærekraft påvirker i større grad enn tidligere nærings- og samfunnsutviklingen. Klimaendringene er spesielt synlige i nordområdene, med rask nedsmelting av isbreer og havis.

Hvis vi fortsatt skal ha en god vekst i sjømatnæringen, betinger det at selskapene løser de miljømessige utfordringene. Økt oppmerksomhet på elektrifisering i den kraftforedlende industrien kan gi grunnlag for økt fornybar kraftproduksjon. Bedre utnyttelse av de naturressursene vi tar ut, og verdiskaping basert på dem, vil kunne bidra til fortsatt vekst med større bærekraft.

Næringslivet investerer også i miljøvennlig produksjon, og offentlig sektor har blitt flinkere til å etterspørre grønne løsninger.

Demografiske utfordringer

Tilgangen på folk er og kan bli en begrensning som vil få direkte betydning for samfunnsøkonomien. Denne trenden kan også sette et tak for næringsutviklingen i Nord-Norge. Endringene vil også ha størst konsekvenser for distriktene i Nord-Norge, og kreve mer av både kommunene og næringslivet i årene framover med hensyn til tjenestetilbud og rekruttering. Det tvinger oss også til å tenke helt nytt om utviklingen av byene og bygdene.

Unge mennesker er den viktigste ressursen for framtidig bosetting og utvikling. Her spiller de høyere utdanningsinstitusjonene en viktig rolle for å holde på og tiltrekke seg unge voksne. Næringslivet rapporterer om at det er utfordrende å rekruttere arbeidskraft med relevant kompetanse. Lønnsnivået er også lavere enn det som er snittet for resten av landet. Lavere innvandring gir også større flyttetap i mange kommuner.

Agenda Nord-Norge

Agenda Nord-Norge-konferansen ble avholdt i Narvik også i år med svært gode tilbakemeldinger. Byen tok vel imot oss og viste seg fra sin beste side. Temaet for årets konferanse var «Identitet og økonomi». Mange unge var invitert, og de preget konferansen med sine spreke innlegg og utfordret oss på våre holdninger og tradisjo-

nelle tankegang. LO-leder Hans-Christian Gabrielsen innledet sammen med Ole Erik Almlie fra NHO. LO og NHO er fortsatt på eiersiden til konferansen, men ønsker å avslutte ambassadørprogrammet og ikke gi ut noen ærespris.

Nasjonale industrikonferanse

Den nasjonale industrikonferansen ble avholdt for femte år på rad, på Scandic Havet i Bodø 29.–30. oktober. Konferansen er et samarbeidsprosjekt mellom LO, NHO, Nordland fylkeskommune, Norsk Industri, Industri Energi, Alcoa, Mo industripark, Elkem, Celsa, Enova og Sintef. Årets tema var «Vi har kraften til å skape endring». Hva må til for framtidig industrivekst i Norge og hva skjer med bærekraft og lavutslippsløsninger for fremtiden? Hva vil den økende digitaliseringen ha å si for industrien? Innledere var Hans-Christian Gabrielsen fra LO og Frode Alfheim fra Industri Energi.

Samarbeidskomiteen LO og Ap

I et valgår har vi nær og god kontakt med partiet. Saker som blir tatt opp er av stor nytte for både tillitsvalgte og politikere. Vi har i tillegg til møter i samarbeidskomiteen hatt egne valgkampmøter hver mandag fra begynnelsen av august og til valgdagen. Vi har lyktes godt med å få tillitsvalgte inn i kommunestyre og på fylkestinget.

IA-rådet

Som følge av at IA-avtalen ble fornyet og IA-rådene avvirket, har det ikke vært noen stor aktivitet i IA-rådet første halvår. Denne høsten bestemte partene seg for å opprette et nytt IA-råd, med de samme deltakerne som tidligere. Vi har avholdt to møter. Det har vært liten aktivitet rundt i fylket, fordi det ikke følger penger med i den nye IA-avtalen.

Yrkesopplæringsnemnda

Leder i nemda har vært Ole Hjartøy fra NHO og nestleder Rita Lekang fra LO. Vi har hatt seks AU-møter og fem møter i nemda. I tillegg har nestleder deltatt på konferansen med opplæringskontorene og vært med på utdelinger av fag- og svennebrev på flere arrangementer rundt om i fylket.

Vi har engasjert oss spesielt i de store endringene som kommer i tilbudsstrukturen for videregående opplæring til neste år i Nordland. Dette har sin bakgrunn i nedgang i ungdomskullene og mindre overføringer fra staten til fylkeskommunen.

Lokalorganisasjonene

Aktiviteten i den enkelte lokalorganisasjon er varierende. De fleste har avholdt årsmøte, og var med på å arrangere 1. mai i sine områder.

Kulturhovedstad

Bodø vant kampen om å bli europeisk kulturhovedstad i 2024. LO og NHO har sittet i styringsgruppen, og vi vil fortsatt være aktive med i planleggingen fram til 2024.

REGIONRÅDET

Regionrådet i Nordland består av representanter fra følgende forbund: Fagforbundet; Fellesforbundet; Fellesorganisasjonen; Handel og Kontor; Norsk Arbeidsmandsforbund; EL og IT Forbundet; Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund; Forbundet for Ledelse og Teknikk; Industri Energi; Postkom; Skolenes landsforbund, Norsk Tjenestemannslag; Norsk Transportarbeiderforbund (til 1.6.2019); Creo.

Rådet har i perioden avholdt fire møter og behandlet 26 saker.

REGIONKONFERANSER

Våren 2019 ble regionkonferansen avholdt på Scandic Svolvær 12.-13. mars 2019.

Følgende saker ble drøftet:

- Den fagligpolitiske situasjonen v/Are Tomasgard, LO-sekretær
- LOs organisasjonsavdeling v/Kim-Louis Belaska, spesialrådgiver LO
- Den nye IA-avtalen – hva betyr denne for våre medlemmer?
V/Arild Jensen, NAV Arbeidslivsenter og Rita Lekang, LO Nordland
- Utnytter regjeringen EØS til å fremme privatisering? V/Stein Reegård, LOs representant i Hjelmeng-utvalget som tok for seg statsstøttereglenes betydning for bl.a. tjenestetilbud i kommunene

- Kommunikasjon i valgkamp v/Wegard Harsvik, leder for samfunnskontakt og strategisk arbeid i LO
- Valgkamp – hvordan koordinerer man valgkampen i fylket mellom forbund, politiske partier, LO og LOs lokalorganisasjoner?

Følgende forslag ble vedtatt:

- Ubetalte ordrer til LOs lokalorganisasjoner, det er ingen skam å snu!
- Vesterålen trenger sykepleiere – oppretthold den desentraliserte sykepleierutdanningen
- Utdanningstilbudet i Nordland må speile arbeidslivets behov
- Nedlegging og sentralisering av statlige arbeidsplasser i Nord-Norge
- Fylkestingets vedtak om nedlegging av bussterminalen på Sortland betyr kraftig tilbakeslag for kollektiv persontransport i Vesterålen – vedtaket må reverseres
- Elevene på yrkesfag i Nordland får som de første i landet en lærlingegaranti

Høstens regionkonferanse ble avholdt på Thon Hotel Nordlys, Bodø 21.–22. oktober 2019.

Følgende saker ble drøftet:

- Den politiske situasjonen i Nordland etter valget v/Tor Arne Ljunggren, Nordland Ap
- LOfavør – nyheter fra SpareBank 1 v/Trude Glad og Christin Normann, SNN
- LOs bedriftsutvikling og partssamarbeid i virksomhetene, presentasjon av LOs fellestiltak Samfo/Virke/NHO v/Renate Klopp, Rune Bugten og Anja Gabrielsen
- «B-Lean», et samarbeidsprosjekt i samarbeid med Fellestiltakene LO–Virke v/Ørjan Skonseng, leder/eier Bunnpris Mo i Rana, og Tove Valla, TV
- Fellesforbundet: NTF er gått inn i FF. Hva betyr dette lokalt? V/ Jimmy Israelsen, Fellesforbundet adk
- Fagforbundet: Postkom-medlemmer blir en del av Fagforbundet. Hva betyr dette lokalt? V/Tore Jakobsen, Fagforbundet og Judith Olafsen, Postkom
- Hva skjer i nord? Ved nordområde-rådgiver Geir Myrflott, LO

- Den fagligpolitiske situasjonen v/Peggy H. Følsvik, første nestleder i LO
- NAV – arbeidsrettet veiledningstjeneste v/Line Bjørnerud
- Arbeid og helse – kvinner og sykefravær v/Anne-Marthe Rustad Indregard, Stami
- Bodø som Kulturhovedstad i 2024 – hva betyr dette for Nordland? Ved ordfører Ida Pinnerød, Ap

Følgende forslag ble vedtatt:

- Uttalelse om prosessen omkring prøvenemndsoppnevning
- Stopp sentraliseringen av statlig infrastruktur og arbeidsplasser
  - domstolkommisjonens forslag om sentralisering av tingrettene og jordskifterettene må avvises

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget har i perioden bestått av: Tone Pedersen, Fagforbundet, (leder); Anita Moen, Fellesorganisasjonen; Roger Hedstrøm, Industri Energi / Fagforbundet; Kjell Edgar Hugaas, Fagforbundet.

Utvalget har hatt tre møter i perioden og drøftet 24 saker. Utvalget var representert på LOs regionkonferanser.

UNGDOMSUTVALGET

Utvalget har følgende sammensetning pr. 31.12.2019:

Aleksander Løkås, Fellesforbundet (leder); Christopher B. Hermansen, Norsk Sjømannsforbund (nestleder); Isabell Jeanette Myrli, Fagforbundet; Alexander Brudevoll, EL og IT Forbundet; Stian Høiskar, Postkom; Alexander Eriksen Loiro, Norsk Transportarbeiderforbund (Fellesforbundet fra 1.6.2019); Tove Lise T. Hansen, Norsk Tjenestemannslag; August Fredriksen, Skolenes landsforbund; Sondre J. Willassen, Handel og Kontor; Anna-Helena Willumsen, Industri Energi; Even Sundbakken, Norsk Arbeidsmandsforbund.

Ungdomsutvalget har gjennomført fire ordinære utvalgsmøter i tillegg til tre telefonmøter. Det er behandlet i alt 71 saker. Utvalget har planlagt og gjennomført de sentrale og lokale aktiviteter som ble vedtatt i årets aktivitetsplan. Utvalget har vært representert på LOs regionkonferanser.

Russland

Utvalget har deltatt i et ungdomsprosjekt med FNPR i Nordvest-Russland. Stine Kvarsnes og Mads Rise fra Fellesforbundet dro 28. oktober til 1. november til Murmansk sammen med sammen med to fra Troms og to fra Finnmark. LOs ungdomssekretær i Finnmark har hatt ansvaret for gjennomføringen.

Skolebesøk

Det ble besøkt fire videregående skoler med til sammen ca. 700 elever. Utvalgets medlemmer og ungdomskontakter fra forskjellige forbund har i tillegg deltatt på LOs skoleeksjon.

LOs sommerpatrulje

Følgende forbund deltok på patruljen: Handel og Kontor; Fagforbundet; EL og IT Forbundet; Norsk Tjenestemannslag; Fellesforbundet; Norsk Sjømannsforbund; Norsk Arbeidsmandsforbund; LO i Norge og LOs lokalorganisasjoner. I 2019 besøkte patruljen Leknes, Svolvær, Sortland, Narvik og Bodø. Det ble gjennomført til sammen 252 bedriftsbesøk. Ca. 22,6 % av bedriftene hadde brudd på arbeidsmiljøloven, derav 41,2 % brudd på vernearbeidet inkludert manglende informasjon om verneombud. Der vi fant flere brudd enn normalt var i forbindelse med personvernsopplysningsloven. 22 personer var med under årets sommerpatrulje. Det ble grei pressedekning i både lokalavis, nærradio og tv.

Studentsatsning

Det har vært gjennomført flere stands på campus i Bodø. Vi jobber med å forbedre vårt samarbeid med Nord Universitet ved å gjennomføre en større satsning mot Nord Universitet for å få til flere aktiviteter der.

Vi har også hatt stand på campus i Narvik. Vi satser på å gjøre en ekstra innsats mot Narvik og Mo i Rana i kommende år.

Andre aktiviteter

Utvalget var representert på den sentrale student- og ungdomskonferansen på Sørmarka, og deltok på stand under Parken-festivalen i Bodø, i samarbeid med LO Stat. Ungdomsutvalget har også vært representert på årsmøte i AUF Nordland.

Julepatrulje

16. desember hadde ungdomsutvalget julepatrulje med god deltakelse fra forbundene. Vi delte ut ca. 400 pepperkakebokser til bedrifter i Bodø og Narvik. Vi ble godt tatt imot av bedriftene.

LOFAVØR-KOMITEEN

Følgende sitter i komiteen: Morten Nordal, Handel og Kontor; Ulf Iversen, EL og IT Forbundet; Tore Jakobsen, Fagforbundet; Toril Svendsen / Per Roar Aas, Industri Energi; Kjetil Mathisen, Norsk Tjenestemannslag; Bjørnulf Schanche, Skolenes landsforbund; Rita Lekang, LO; Stine Kvarsnes, LO, og Merete Hagenes, LO.

Komiteen har hatt tre møter og behandlet 15 saker.

Komiteen markerte refleksens dag 27. oktober med morgenaksjoner i Narvik og Brønnøysund, der flere hundre poser med bl.a. reflekser og infobrosjyre ble delt ut. Det ble i løpet av året gitt tilskudd for å profilere LOfavør på Parken-festivalen.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

- Yrkesopplæringsnemnda
- Fylkeskomiteen mot svart økonomi
- Styret i Nordland Arbeiderparti
- Partnerskap Nordland
- NAV Nordland brukerutvalg
- Fylkesstyret for TV-aksjonen
- Styret for Agenda Nord-Norge
- Programkomiteen Norsk Industri
- RSA
- Prøvenemda for kontorfaget
- LO i Distriktsrådet til HV-14
- Styringsgruppe for kulturhovedstad
- Landsrådet for Heimevernet
- Samferdselsforum Nord
- Energirådet til Nordland fylkeskommune

Troms

ORGANISASJONSOVERSIKT

Kontoret har til sammen fem ansatte, med én lokalisert i Longyearbyen. I kontorfellesskapet er det fem fagforbund med til sammen fem personer. I tillegg huser vi kontoret for Norsk Folkehjelp med to på heltid og AOF med tre ansatte.

REGIONRÅDET

Regionrådet i Troms består av 15 representanter fra forbundene og 2 representanter fra lokalorganisasjonene.

REGIONKONFERANSER

I 2019 ble det holdt to regionkonferanser.

Hovedtema på konferansene har vært den fagligpolitiske situasjonen, med innledere fra LO.

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

I utvalget sitter: Knut M. Pedersen (leder); Mette Andrea Christoffersen og Hilde Bernhardsen, begge fra Fagforbundet.

Det er ikke avholdt møter i 2019.

UNGDOMSUTVALGET

Ungdomsutvalget har bestått av representanter fra: Fagforbundet, Fellesforbundet, EL og IT Forbundet, Postkom, Industri Energi, Handel og Kontor og NTL.

Utvalget har vært aktivt i gjennomføring av ungdomsrelaterte aktiviteter. Det er blant annet opprettet et samarbeid med ARF i forbindelse med utdanningsmessen i Tromsø.

FAGLIGPOLITISK SAMARBEID

I 2019 har det ikke vært holdt møter i samarbeidskomiteen, men både partiet og faglige tillitsvalgte har hatt tett dialog gjennom hele året. Mye innsats er lagt ned både internt og eksternt i forbindelse med regionaliseringsarbeidet, som har vært svært omstridt. Mye arbeid er gjort sammen med LOs lokalorganisasjoner i fylket i forbindelse med valgkampen og kommunevalget 2019.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Distriktssekretæren er representert i flere utvalg i fylket, bl.a. Yrkesopplæringsnemnda.

Ungdomssekretæren deltar bl.a. i IA-rådet, og er medlem i referansegruppa for Helse og Arbeid og SMSØ Troms.

Finnmark

ORGANISASJONSOVERSIKT

I distriktskontorets arbeidsområde var det i alt seks av sju lokalorganisasjoner i drift. I alt har det vært 100 fagforeninger/klubber med til sammen ca. 16 000 medlemmer i Finnmark.

KONTORETS VIRKSOMHET

Hovedvirksomheten er aktivitet mot LOs lokalorganisasjoner og forbundene.

Sammenslåingen av fylkene Troms og Finnmark har tatt mye tid og fokus. LO-kontorene i Troms og Finnmark startet arbeid med sammenslåingen av kontorene på slutten av 2018, og prosessen er godt i gang. Vi gjennomførte det første felles regionrådsmøtet på Sommarøy i Tromsø, og den aller første felles regionkonferansen i Kirkenes i november, med 85 deltakere.

Ved LO-kontorene i Troms og Finnmark gikk tre av våre dyktige medarbeidere av med pensjon i 2019, og vi har vært i en prosess med å rekruttere inn nye medarbeidere.

Distriktskontoret samarbeider godt med det politiske miljøet både sentralt, i fylket og i de enkelte kommuner.

LO Finnmark sitter i styret til Agenda Nord-Norge. Her deltar vi på styremøter og på den store konferansen om høsten. I 2019 ble den arrangert i Narvik.

Vi har hatt grei aktivitet i det fagligpolitiske utvalget i Finnmark i 2019. Vi begynner også å få opp lokale fagligpolitiske utvalg. Men vi mangler fremdeles deltakelse fra en del forbund.

LO Finnmark har holdt god kontakt med våre fagforeningskamerater i FNPR Murmansk. Vi har planlagt å starte opp et HMS-prosjekt i

2020, der tillitsvalgte i mineralnæringen møtes jevnlig og utveksler erfaringer.

LO Finnmark har jobbet mye med oppstart av Sydvaranger Gruve i 2019. Dette betyr ca. 400 nye arbeidsplasser i gruva, pluss ringvirkninger. Det har vært et godt tverrpolitisk samarbeid om dette, med bl.a. NHO.

LO Finnmark har fortsatt et veldig godt samarbeid med Barentssekretariatet i Kirkenes. Vi får tilgang på ferskvareinformasjon om utviklingen i regionen, spesielt i Russland.

LO Finnmark var sammen med forbundene aktivt ute i valgkampen høsten 2019. Vi deltok sammen med bl.a. Fagforbundet og Norsk Arbeidsmandsforbund, og arrangerte bl.a. folkemøte om næringsutvikling i Kirkenes sammen med NHO Arktis.

LO-sekretæren var delegat på landsmøte i Ap, og sitter også som representant for Ap i fylkestinget i Finnmark, samt fellesnemnda i forbindelse med sammenslåingen. Det har vært noe lavere aktivitet i LOfavør-komiteen i Finnmark i 2019. Prosessen med sammenslåing og valgkamp har tatt mye tid.

LO-sekretæren sitter i styret til Sør-Varanger utvikling. Styret har fokus på omstillingsarbeidet som er på gang i Sør-Varanger kommune etter bl.a. gruvekonkursen i 2015.

LO-sekretæren sitter i styret til RUP Finnmark.

LO Finnmark har et godt samarbeid med NHO og næringsforeningene i fylket.

LO Finnmark har deltatt på en rekke årsmøter, møter i forbundene og i LO-avdelingene. LO Finnmark har god kontakt og godt samarbeid med forbundene som er representert i fylket.

LO Finnmark, ved distriktssekretæren, er politisk oppnevnt representant og ungdomssekretæren er leder i Yrkesopplæringsnemnda i Finnmark.

Finnmark hadde en betydelig oppgang også i 2019 på nye inngåtte lærekontrakter, særlig innen privat sektor. Det er i overkant av 1000 lærekontrakter i Finnmark.

Det er lagt ned et betydelig arbeid internt på LO-kontoret i Kirkenes med tanke på arbeidsmiljømiljø og trivsel. Kontorfellesskapet er nå utvidet med en representant fra Norsk Arbeidsmandsforbund, i tillegg til Fagforbundet. Vi har også et godt og tett samarbeid med de andre distriktskontorene i landsdelen.

REGIONRÅDET

Regionrådet i Finnmark fungerer meget bra. Forbundene stiller opp og deltar, men selv om det er en forbedring fra tidligere, savner vi fortsatt noen forbund.

REGIONKONFERANSER

Vårkonferansen ble avviklet 26.–27. februar på Scandic Alta. Høstkonferansen ble avviklet på Samfundshuset SA Kirkenes med overnatting på Scandic Kirkenes, 6.–7. november.

FAMILIE- OG LIKESTILLINGSPOLITISK UTVALG

Utvalget har ikke hatt noen møter, men utvalget deltar på fylkeskonferansene i LOs samarbeidsorgan for Finnmark.

UNGDOMSUTVALGET

Ungdomsutvalget består av: Lars Vegar Berg Pettersen, Fellesforbundet (leder); Masja Krogh, Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarbeiderforbund (nestleder); Jan Rune Sørli Hagalid, Fellesforbundet (vara); Lars Svendsen, Industri Energi; Amanda Svendsen, Industri Energi (vara); Erik Bjønnes-Hansen, Fagforbundet; Frid Ripman Haldorsen, Fellesorganisasjonen; Maileen Norheim (vara); Steffen Ditløvsen, Skolenes landsforbund; Mailinn Kjellmann Larsen, Norsk Arbeidsmandsforbund og Robin Thomasen, Postkom.

På grunn av prosessen med sammenslåing og to fylker til en region sitter utvalget til vårkonferansen 2020 i påvente av nye retningslinjer.

Ungdomsutvalget har gjennomført sju møter, der to har vært fysiske og fem på telefon. Det er behandlet i alt 44 saker. Utvalget laget en handlingsplan for 2019 der ikke alle aktiviteter er gjennomført, blant annet har yrkesorienteringsmessene utgått i Hammerfest, Alta og Kirkenes.

Utvalget har vært representert på begge LOs regionkonferanser i Finnmark i 2019, og i tillegg sitter lederen av utvalget i regionrådet. LOs ungdomsutvalg i Finnmark har vært representert på LOs student- og ungdomskonferanse på Sørmarka.

Russland

Utvalget har deltatt i ungdomsprosjekt med FNPR i Nordvest-Russland.

Tidligere år har vi gjennomført et ungdomsprosjekt med fagbevegelsen i Murmansk og et med fagbevegelsen i Arkhangelsk. I 2019 utgikk Arkhangelsk-seminaret pga. omstillinger og nyansatte i Arkhangelsk. Fire ungdommer reiste imidlertid fra Nord-Norge til Murmansk i slutten av oktober.

Skolebesøk

Det ble sendt ut invitasjon til vgs om besøk fra LO i januar og september 2019, noe som har hatt høy prioritet. Skolene som har vært besøkt er Hammerfest, Kirkenes og Tana og Alta, og i alt er det besøkt 10 klasser med ca. 200 elever. I tillegg har flere forbund besøkt klasser på vgs i Finnmark, som Alta, Honningsvåg, Vadsø, Lakselv og Hammerfest. Ungdomssekretæren har ikke fått inn tall fra forbundene.

LOs sommerpatrulje

Sommerpatruljen i Finnmark ble arrangert i uke 27 i Øst-Finnmark, og det var kurs helgen i forkant for å spare reisekostnader for forbundene. Flere forbund deltok i sommerpatruljen i Finnmark, til sammen 15 personer og 129 dagsverk. I år hadde vi ingen lokalorganisasjoner med, så vi hadde ingen stand langs veien, men Fagforbundet stilte med lokale tillitsvalgte underveis.

Stedene som ble besøkt under patruljen i år var Sør-Varanger, Nesseby, Tana, Vadsø, Vardø, Båtsfjord, Berlevåg, Karasjok og Lakselv, der det ble besøkt 290 bedrifter. Vi fant brudd på arbeidsmiljøloven i 25,2 prosent av bedriftene.

Semesterstart

Ungdomsutvalget var representert med Fellesforbundet, Fagforbundet og ungdomssekretær fra LO Finnmark under åpningen av UIT campus Alta 19. august. Vi snakket med nye og gamle studenter.

Studentservice

Utvalget har jobbet med å få til en aktivitetsplan på UIT campus Alta,

der vi ser for oss å stå på stand hvert kvartal første onsdag i måneden. Vi har ikke lyktes med dette, men håper å jobbe videre med dette i den nye regionen. Vi har gjennomført en studentservice i desember 2019, der fikk vi vervet tre nye medlemmer, og ønsket lykke til med eksamen og god jul.

LOs lærlingepatrulje

Årtes lærlingepatrulje, den første under fellesaktivitetene til LO, ble gjennomført på Svalbard i uke 43, felles mellom ungdomsutvalget til LO Troms og LO Finnmark.

Det deltok 12 personer pluss koordinator. Forbundene som var representert var Norsk Arbeidsmandsforbund, Fagforbundet, Fellesforbundet, Industri Energi, Skolenes landsforbund og Norsk Tjenestemannslag.

Resultatet etter denne kvelden var en lærlingesamling for alle vi hadde møtt i Longyearbyen med info om LO, LOfavør og lærlinger. Vi samlet 17 lærlinger og praksiselever pluss 16 lokalorganisasjonsledere, ungdomskontakter, LO-ansatte og patruljedeltakere på Coal Miners Cabin.

Valgkamp

Ungdomsutvalget til LO Finnmark hadde ikke tid og mulighet til å gjennomføre valgkamp. Mye av grunnen er at semesterstart og annen aktivitet gjennom forbundene kommer på samme tid. Ungdomssekretæren ble spurt av Fagforbundet Finnmark om å delta i Vadsø på valgkamprunde etterfulgt av stand.

Den planlagte aktiviteten i Vest-Finnmark ble laber etter en tragisk helikopterulykke, som resulterte at de politiske partiene trakk sin valgkamp.

UNOK

Ungdommens nordområdekonferanse (UNOK) ble arrangert i Murmansk 24.–27. januar 2019. Dette er en konferanse på tvers av landegrensene i nord mellom Norge, Sverige og Russland, der deltakere fra hovedsakelig Nord-Norge, men også Norge, Nord-Sverige, Murmansk og Arkhangelsk var med. I tillegg deltok LOs ledelse med Kristin Sæther hele helgen. Det var til sammen ca. 100 deltakere på konferansen.

Evalueringen etter konferansen viser at deltakerne vil ha flere arenaer som denne, og vi har derfor valgt å gjennomføre 2020-konferansen, den femte i rekken, i Sverige på Pite Havsbad.

Ungdomssekretæren har vært i følgende styrer, råd og utvalg

- Leder i Yrkesopplæringsnemnda i Finnmark
- LOfavør – regi
- Samarbeid mot svart økonomi (ikke vært aktivitet)
- Styret i Samfunnshuset
- Vara for heimevernsrådet
- Likestillingsprosjekt mellom Murmansk og Arkhangelsk
- Ungdomsprosjekt mellom fagbevegelsen i Murmansk og Nord-Norge – ansvarlig
- Ungdomsprosjekt mellom fagbevegelsen i Arkhangelsk og Nord-Norge – ansvarlig
- Sekretær i ungdomsutvalget
- YON ekspertgruppe for Troms og Finnmark

Året har vært hektisk, der vi kan si at mye tid, energi og reisevirksomhet har blitt brukt på sammenslåing av to fylker til en region.

REPRESENTASJON I STYRER, RÅD OG UTVALG

Distriktskontoret har vært representert med distriktssekretæren i:

- Yrkesopplæringsnemnda
- Fellesnemnda
- LOfavør-komiteen Finnmark
- Styret i Finnmark Arbeiderparti
- Styret til Finnmark Ap's internasjonale utvalg
- Samarbeidskomiteen LO / Finnmark Ap
- RUP Finnmark (Regionalt utviklingsprogram Finnmark)
- Sør-Varanger utvikling.
- Agenda Nord-Norge.

Statistisk oversikt

Godkjente tariffrettslige konflikter 2019

I 2019 er det registrert fire konflikter med til sammen tre forbund og LO Stat involvert. Alle tre konfliktene fra forbundene var i forbindelse med avtaleopprettelse, og alle ble løst. LO Stats konflikt gjaldt pensjonsordningen i mellomoppgjøret, og resultatet kom etter tvungen lønnsnemnd. Til sammen ble 631 organiserte arbeidstakere berørt, med totalt 12 280 tapte arbeidsdager.

Forbund	An-tall org.	Varighet	Antall tapte arb. dager	Konfliktens årsak	Konfliktens resultat
Fellesforbundet Foodora Norway AS	195	20/8 - 26/9	2933	Opprettelse av tariff- avtale	Avtale opprettet
Handel og Kontor i Norge Troms Kjøkken AS	3	4/2 - 26/2	52	Opprettelse av tariff- avtale	Avtale opprettet
EL og IT Forbundet Traftec AS	4	1/2 - 30/4 Startet 18/6 18	82	Opprettelse av tariffav- tale	Avtale opprettet
LO Stat Helseforetak Spekter, område 10	429	29/5- 23/6	9213	Mellom- oppgjør om pensjons- ordning	Tvungen lønnsnemnd

Tabell I Sammen drag av Landsorganisasjonens medlemstall pr. 31. desember

År	Antall avdelinger	Medlemmer	Herav yrkesaktive ^{1 & 2}
1930	1 861	139 591	
1935	2 635	224 340	
1940	3 556	306 341	
1945	3 704	339 920	319 525
1950	4 605	488 442	459 135
1955	5 119	542 105	504 158
1957	5 172	540 878	497 608
1958	5 193	543 513	500 032
1959	5 207	541 408	498 095
1960	5 129	541 549	492 810
1961	5 116	562 019	511 437
1962	5 128	565 062	508 556
1963	5 091	566 970	510 273
1964	4 995	570 953	508 148
1965	4 922	574 295	511 123
1966	4 776	574 030	505 146
1967	4 683	570 210	501 785
1968	4 599	574 113	499 478
1969	4 982	582 289	506 591
1970	4 448	594 377	511 164
1971	4 367	601 920	517 651
1972	4 202	603 742	513 181
1973	4 110	613 803	527 282
1974	4 065	635 801	544 653
1975	4 054	655 030	559 888
1976	3 971	673 694	575 356
1977	3 973	692 209	593 560
1978	3 942	712 699	600 922
1979	3 846	721 042	607 422
1980	3 798	748 040	630 722
1981	3 767	754 985	629 538
1982	3 758	751 357	622 894
1983	3 761	745 101	612 264
1984	3 711	759 287	619 226
1985	3 667	768 778	621 874
1986	3 620	785 617	635 005
1987	3 445	787 409	624 384
1988	3 430	783 879	612 767
1989	3 286	782 256	604 787
1990	3 211	785 586	602 235

¹ Beregnet av Fafo for 1945–2015

² Tallene for yrkesaktive er basert på fullt betalende medlemmer. Fafo har endret sin beregningsmetode fra og med 2016, og tallene fra 2010 og framover er revidert.

År	Antall avdelinger	Medlemmer	Herav yrkesaktive
1991	3 157	778 773	583 099
1992	2 988	770 175	573 439
1993	2 897	764 842	562 921
1994	2 840	775 678	568 207
1995	2 832	792 575	580 729
1996	2 825	811 829	589 283
1997	2 739	822 832	593 875
1998	2 707	838 628	605 151
1999	2 499	827 627	594 685
2000	2 448	811 812	579 127
2001	2 307	796 982	580 000
2002	2 262	800 457	576 000
2003	2 079	838 372	598 992
2004	1 973	831 068	592 388
2005	1 897	824 010	586 202
2006	1 870	833 743	598 082
2007	1 834	845 394	606 483
2008	1 804	865 392	622 000
2009	1 765	865 573	614 500
2010	1 744	871 360	578363
2011	1 658	880 938	583473
2012	1 683	895 257	591276
2013	1 514	897 740	589366
2014	1 533	909 552	595 253
2015	1 538	913 732	590 942
2016	1 534	917 122	588 845
2017	1 534	925 605	592 624
2018	1 534	936 711	598 512
2019	1 479	952 394	609 346

Tabell II - 2006-2019

Levetid	Arbeidsdeltagerstallet	Pr. 31. des. 2006	Pr. 31. des. 2007	Pr. 31. des. 2008	Pr. 31. des. 2009	Pr. 31. des. 2010	Pr. 31. des. 2011	Pr. 31. des. 2012	Pr. 31. des. 2013	Pr. 31. des. 2014	Pr. 31. des. 2015	Pr. 31. des. 2016	Pr. 31. des. 2017	Pr. 31. des. 2018	Pr. 31. des. 2019	Pr. 31. des. 2020
1) Den norske postorganisasjon	5)	38 769	37 645	37 045	37 045	37 045	37 045	37 045	37 045	37 045	37 045	37 045	37 045	37 045	37 045	37 045
2) Den norske arbeidsgiverforening	6)	290 273	295 079	305 005	310 435	317 216	323 727	331 083	334 980	342 394	348 353	354 104	359 504	365 627	373 474	381 911
3) Fellesforbundet	7)	147 750	159 676	161 510	159 930	151 800	151 137	156 627	148 128	148 877	144 473	141 644	140 618	142 552	154 413,5	164 283
4) Fellesforbundet - utvalgte yrker	8)	104 673	112 594	113 414	113 414	113 414	113 414	113 414	113 414	113 414	113 414	113 414	113 414	113 414	113 414	113 414
5) Forbundet for Ledelse og Teknikk	9)	17 308	17 389	18 371	18 814	19 180	19 496	19 865	20 313	20 772	21 250	21 746	22 259	22 792	23 345	23 918
6) Handel og Kontor Norge	10)	61 476	61 936	63 543	64 268	63 543	65 651	68 483	71 989	76 091	80 861	86 116	91 979	98 485	105 681	113 518
7) Industri Energi	11)	10 752	47 112	50 391	53 833	53 988	55 959	57 969	59 723	60 821	62 341	64 381	66 964	70 103	73 854,8	78 219
8) Oslo - forbundet for kunst og kultur	12)	6 938	6 900	6 927	6 843	6 951	7 095	7 414	7 516	7 473	7 303	7 007	6 525	6 042	5 564	5 091
9) Norsk Musikkerforbundet	13)	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581	11 581
10) Norsk Aikido- og Judo- og Taekwondoforbundet	14)	3 054	3 070	3 161	3 253	3 355	3 464	3 587	3 726	3 881	4 054	4 246	4 457	4 688	4 938	5 208
11) Norsk Elektriker- og Kraftsjansforbundet	15)	3 075	3 081	3 188	3 245	3 341	3 464	3 598	3 737	3 890	4 057	4 239	4 437	4 653	4 886	5 136
12) Norsk Frøknings- og Kjøttgjødselarbeiderforbundet	16)	15 962	13 437	13 258	13 251	13 359	13 359	13 352	13 148	13 010	13 000	13 139	11 872	12 078	12 355	12 699
13) Norsk Grafisk Forbund	17)	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979	24 979
14) Norsk Kantor- og organisasjonsforbundet	18)	2 092	2 135	2 175	2 224	2 286	2 362	2 450	2 549	2 661	2 787	2 928	3 084	3 256	3 445	3 650
15) Norsk Kommunikasjonsforbundet	19)	20 262	20 936	20 556	20 322	20 032	19 570	19 209	18 918	18 553	18 243	17 988	17 786	17 636	17 536	17 482
16) Norsk Musikkerforbundet	20)	20 961	22 396	21 758	21 265	20 691	20 218	20 143	19 664	19 166	18 691	18 437	17 736	16 752	15 752	14 752
17) Norsk Olje- og Petrokjemisk fagforbund	21)	11 030	10 723	10 459	10 059	9 832	10 204	10 403	10 676	10 931	11 182	11 449	11 736	12 036	12 355	12 699
18) Norsk Sjømannsforbundet	22)	48 802	46 895	47 324	48 013	48 952	49 170	50 057	50 715	51 151	51 461	51 645	51 709	51 751	51 781	51 801
19) Norsk Sjøfartsforbundet	23)	19 825	19 183	19 915	20 170	20 220	19 790	19 790	20 379	20 422	20 425	20 090	19 719	19 801	19 801	19 801
20) Norsk Transportarbeiderforbundet	24)	4 574	4 433	4 306	4 183	4 070	3 968	3 876	3 794	3 722	3 660	3 608	3 566	3 534	3 512	3 495
21) Norske Dramatikers Forbund	25)	641	641	578	661	679	737	851	944	1 019	1 069	1 184	1 311	1 441	1 574	1 714
22) Norske Journalistenes Sentralorg.	26)	4 974	5 149	5 317	5 467	5 746	6 088	6 200	6 254	6 474	6 496	6 635	6 569	6 650	6 745	6 845
23) Norsk Transportarbeiderforbundet	27)	833 743	845 394	865 392	866 573	871 360	880 938	895 257	897 740	909 552	913 732	917 122	925 605	930 711	935 304,38	939 948

1) Norsk Tøkerforbund gikk inn i LO 11-1993, og gikk inn i Norsk Kommuneforbund i 1999

2) Norsk Tøkerforbundet og J. Øienstads Funksjonærer byttet navn til Forbundet for ledelse

3) Norsk Elektriker- og Kraftsjansforbundet og Tele- og Dataforbundet gikk i januar 1999 sammen til ett

forbund, EL og IT Forbundet.

4) Forbundene gikk sammen 1. juli 2000 og dannet Norsk Post- og Kommunikasjonsforbundet.

5) Norsk Kantor- og organisasjonsforbundet, Norsk Musikkerforbundet og Norsk Musiker- og Musikpedagogforbundet

fra YS dannet Musikernes Fellesorganisasjon i 2001

6) Norsk Musikkerforbundet og Norsk Musikkerforbundet ble slått sammen til Norsk Musikkerforbundet i 2006

7) Norsk Musikkerforbundet og Norsk Musikkerforbundet ble slått sammen til Norsk Musikkerforbundet i 2006

8) Grøttfjord Forbund gikk inn i Fellesforbundet 1. 1. 06

9) Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbundet og Norsk Olje- og Petrokjemisk forbund slo seg sammen i sept. 2006 til Industri Energi

10) Høst- og Restaurantarbeiderforbundet gikk inn i Fellesforbundet 1.6.2007

11) Norsk Musikkerforbundet gikk inn i Fellesforbundet 1.1.2009

12) Norsk Manufakturarbeiderforbundet gikk inn i LO 23. mai 2011

13) Norsk Kabinansattenes Forbund gikk inn i LO 10. juni 2014

14) Norske Dramatikers Forbund gikk inn i LO 7.juni.2016

15) Norsk Sjøfartsforbundet ble slått sammen med Norsk Sjøfartsforbundet 1. juni 2016

16) Norsk Sjøfartsforbundet ble slått opp som forbund i LO på noe skjøtsmått 18 april 2017.

17) Norsk Transportarbeiderforbundet gikk inn i Fellesforbundet 1. juni 2019

Tabell III

2019

FORBUND	ANTALL MEDLEMMER OG AVDELINGER				
	TOTALT				
	Avd.	I alt	Menn	Kvinner	Kv. i % av alle
Arbeiderbevegelsens Presseforbund	2	695	500	195	28,06
Creo - forbundet for kunst og kultur	10	8 769	4 714	4 055	46,24
EL og IT Forbundet	44	39 335	35 062	4 273	10,86
Fagforbundet	423	373 475	79 082		78,83
				294 393	
Fellesforbundet	87	164 413		27 938	16,99
			136 475		
Fellesorganisasjonen	18	30 023	4 774	25 249	84,10
Forbundet for Ledelse og Teknikk	70	20 735	16 579	4 156	20,04
Handel og Kontor i Norge	22	73 954	21 941	52 013	70,33
Industri Energi	505	55 384	42 854	12 530	22,62
Norges offisers- og spesialistforbund	42	8 135	7 266	869	10,68
Norsk Arbeidsmandsforbund	11	34 149	25 015	9 134	26,75
Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund	5	3 488	2 056	1 432	41,06
Norsk Flygerforbund	14	979	940	39	3,98
Norsk Jernbaneforbund	54	12 355	9 831	2 524	20,43
Norsk Kabinforening	1	632	168	464	73,42
Norsk Lokomotivmannsforbund	12	2 390	2 282	108	4,52
Norsk Manuellterapeutforening	2	416	278	138	33,17
Norsk Nærings- og Nytelsesmiddelarb.forb.	45	28 254	16 912	11 342	40,14
Norsk Post- og Kommunikasjonsforbund	7	16 755	8 385	8 370	49,96
Norsk Sjømannsforbund	4	10 580	8 462	2 118	20,02
Norsk Sjøoffisersforbund	0	6 981	6 793	188	2,69
Norsk Tjenestemannslag	49	51 761	19 878	31 883	61,60
Norske Dramatikeres Forbund	0	436	255	181	41,51
Norske Idrettsutøveres Sentralorg.	0	1 355	1 116	239	17,64
Skolenes landsforbund	52	6 945	3 525	3 420	49,24
TOTALT	1 479	952 394	455 143	497 251	52,21

Tabell IV Antall saker/tariffer behandlet i LO i 2019

Løp- nr.:	FORBUND	Godkjente søknader for å fremme krav om ny tariffavtale		Godkjente søknader for å si opp tariffavtale	Godkjente søknader for å sette i verk arbeidsstans	Varsel om arbeidsnedleggelse Uorganiserte bedrifter		Antall saker ialt
		Antall saker	Organiserte			Antall saker	Antall saker	
1	Arbeiderbevegelsens Presseforb.							0
2	ELog IT Forbundet	25	324			1	1	26
3	Fagforbundet	99	522			1	1	99
4	Fellesforbundet	529	3950		2	4	4	535
5	Fellesorganisasjonen							0
6	Forb. for ledelse og teknikk							0
7	Handel og Kontor i Norge	268	1271			6	6	274
8	Industri Energi	24	163		1			25
9	Creo							0
10	Norges offisers- og spesialistforbund							0
11	Norsk Arbeidsmandsforbund	64	821			1	1	65
12	Norsk Fengsels- og Frioms.forb.							0
13	Norsk Jernbaneforbund							0
14	Norsk Lokomotivmannsforbund	2	21					2
15	Norsk Nær- og Nyt.m.arb.forb.	37	525					37
16	Norsk Post- og Komm.forb.							0
17	Norsk Sjømannsforbund	7	60					0
18	Norsk Tjenestemannslag	22	200			9	9	7
19	Norsk Transportarbeiderforb.							31
20	Norske Idrettsut.Sentralorg.							0
21	Skolenes landsforbund							0
22	LO Stat	7	737		7			14
23	Norsk Manuellterapeutforening							0
24	Norsk Flygerforbund	1	1		1			2
25	Kabinansattes Forbund							0
26	Norsk Sjøoffisersforbund							0
27	Norsk Dramatikers Forbund							0
28	LO							0
	Til sammen	1085	8595	0	11	22	22	1117

